

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14-16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

Onze nieuwjaarswens voor 1975:

Wees gelukkig

door anderen gelukkig te maken!

HET KASTEEL HET COUTHOF TE PROVEN

Langs de baan van Proven naar Poperinge, achter een rij knoestige linden, staat het kasteel het „Couthof“. Het is geen romantische oude burcht uit de middeleeuwen, maar dateert slechts van 1763 en was oorspronkelijk opgevat als een zomerverblijf voor de familie Mazeman.

Jean-François de Sales Mazeman, griffier van de stad Poperinge, die van zijn vader het grootste deel van de oude heerlijkheid „de Couthove“ had geërfd en die bovendien een rijke dame had gehuwd, richtte een schrijven tot keizerin Maria-Theresia om ontheffing uit zijn ambt, ten einde zich te kunnen wijden aan de bouw van zijn kasteel. Zijn kleinzoon Jules-Joseph-Thimothée Mazeman vroeg en kreeg in 1847 de titel van baron: de eerste baron Mazeman de Couthove de Tonlieu.

De zoon van deze laatste, Raoul de Mazeman, trad in het huwelijk met Mathilde d'Outryve d'Ydewalle. Daar dit huwelijk kinderloos bleef hadden zij hun nichtje, Suzanne d'Outryve d'Ydewalle, geadopteerd.

Het geslacht d'Udekem d'Acoz

Op 12 december 1923 is baron Raoul Mazeman overleden. Bij zijn begrafenis werd het wapenschild van de familie omgekeerd op zijn lijkstijl gelegd, ten teken dat met hem het

adellijk geslacht van de Mazemans was uitgestorven. Zijn echtgenote bleef samen met haar nicht op het Couthof wonen, tot aan haar dood op 1 juni 1945. Intussen was mevrouw Suzanne d'Outryve d'Ydewalle, in februari 1933 gehuwd met baron Charles d'Udekem d'Acoz.

Met dit huwelijk deed een nieuw adellijk geslacht zijn intrede op het Couthof. Baron Charles, zoon van baron Maximiliaan en mevrouw Angélique-Marie van Eyll was een afstammeling van een bekende familie, waarvan de oorsprong teruggaat naar een ver verleden. In 1756 werd de heerlijkheid Acoz aangekocht door een lid van de familie d'Udekem, zodat de bezitters ervan sindsdien de naam d'Udekem d'Acoz dragen. De bedoelde heerlijkheid is het gehucht Acoz dat behoort tot de Henegouwse gemeente Gerpinnes, gelegen op een 20-tal km. van Namen.

Omstreeks het jaar 1200 had één van hun voorvaders het klooster van Gempe (Sint-Joris-Winge) opgericht als verblijf voor zijn talrijke nog ongehuwde dochters. Een Renier d'Udekem die rond dezelfde tijd leefde, was gehuwd met Laurette van Perwez, dochter van Willem, heer van Perwez en graaf van Leuven (uit het vorstenhuis van Brabant). Daar de h. Albertus van Leuven (feest 27 november) een broer was van Willem, kon het

geslacht d'Udekem dus bogen op een verwantschap met deze heilige. Terloops zij erop gewezen dat de H. Albertus, kort nadat hij te Reims de bisschoppelijke zalving had ontvangen ($\pm$ 1195), aldaar werd vermoord. Sedert eeuwen vereerde men zijn gebeente te Brussel, maar in 1920, tijdens herstellingswerken in de kathedraal van Reims, werd zijn graf ontdekt. In 1930 kon prof. Nelis van de universiteit van Leuven onbetwistbaar aantonen dat over het ontdekte geraamte geen twijfel bestond en dat men het te Brussel berustend gebeente ten onrechte als dit van de H. Albertus had beschouwd. Toen in 1948 de relieken van de heilige naar de basiliek van Koekelberg werden overgebracht, werd baron Charles d'Udekem d'Acoz, als verre verwant uitgenodigd om daar aanwezig te zijn. Samen met koning Leopold III was hij daar als eregast ter plaatse. Bij die gelegenheid kreeg hij van kardinaal Van Roey, als aandenken, een relikwie van de H. Albertus, namelijk een stukje been uit de schedel van de heilige. Deze relikwie bevindt zich nog steeds op het kasteel, samen met de staven-de oorkonde.

In 1939 werd baron Charles burgemeester van Proven en velen herinneren zich zeker nog zijn huldiging op 21 mei van dat jaar. Na de overrompeling van ons land door de Duitsers, werd hij in 1941 uit zijn ambt ontzet tot na de bevrijding in 1944.

Tijdens en na de Tweede Wereldoorlog

De Tweede Wereldoorlog heeft het leven op het Couthof niet zo aangrijpend gewijzigd als dit onder de Eerste Wereldoorlog het geval was. De aftocht in 1944 van de laatste Duitse kolommen die van de Somme en Picardië kwamen afgezaakt en die de bevrijding voorafging had echter voor het Couthof rampzalig kunnen worden. Daags voor hun definitief vertrek hadden belangrijke Duitse leger-eenheden het park bezet, terwijl officieren op het kasteel waren ingekwartierd. Kanonnen, mitrailleurs, munitiewagens en tenten stonden overal opgesteld. In de loop van de dag kwam een estafette op een zware motorfiets naar het kasteel met een bijzondere opdracht. Kort daarop begonnen de soldaten al hun materieel onbruikbaar te maken of te verbranden. Hoewel zij hoffelijk bleven ten opzichte van de kasteelbewoners deden zij in het park grote hoeveelheden munitie ontploffen, met het gevolg dat bijna al de ruiten van het kasteel aan diggelen vlogen. Hun tenten gingen eveneens in de vlammen op. De soldaten mochten enkel één deken en een kleine hoeveelheid munitie met zich meenemen. De daaropvolgende morgen, toen baron Charles een kijkje ging nemen in het park, waren de troepen verdwenen. Alleen nog maar twee soldaten waren achtergebleven. Zij hadden het bevel gekregen, het kas-

na de geslaagde
BOETEVAART
wie niet erbij was :
STEUN

verdere aktie
P.R. 90.50.98
der
**Nest Vander Hallen
Jeugdgemeenschap**
p.a.

"Bertennest"
Roesbrugge-Haringe
20 fr. kenteken **Boetevaart**
30 fr. boekje

"Kruisweg der Ongeborenen"
50 fr. abonnement "Onze Arbeid"
70 fr. abonnement

"Europese Vriendschap"
+ steungiften. Dank.

teel samen met het Skindles-hotel en een niet nader bepaalde woning te Poperinge, in de lucht te laten vliegen. Nadat de soldaten van de baron een hoeveelheid sigaretten en geld hadden aangenomen, vertrokken zij zonder schade te berokkenen. Kort daarop kwamen de Canadezen opdagen. De oorlog was voorbij.

Baron Charles d'Udekem d'Acoz bleef burgemeester van Proven tot in 1960. Toen legde hij zijn mandaat neer ten voordele van zijn zoon Henri, die intussen tot doctor in de rechten was gepromoveerd. Een slepende ziekte, gepaard gaande met gedeeltelijke verlamming ondermijnde zijn gestel. Hij overleed op het kasteel op 7 december 1968.

J. GH. H.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Overlijden

- E. H. Wilfried Bruneel, 88 j., pastoor van Haringe.

De kerstviering

De kerstviering heeft in de kerk te Roesbrugge, de laatste jaren, onder de stuwkracht van E. H. pastoor Vanden Abeele, een buitengewone allure gekregen. Zij is uitgegroeid tot een religieuze attractie voor heel de om-

geving. Dit jaar waren er ongeveer 600 aanwezigen die getuige konden zijn van een stijlvolle "kerstmis", opgeluisterd met prachtige liederen, begeleid door gitaren en melodica's en met als hoogtepunt een suggestief choreografisch optreden door meisjes en één jongen uit ons dorp. Nog nooit was het zo geslaagd en het heeft veel aan waarde gewonnen door de toelichtende teksten van een goed articulerend voorzeger.

Onze Zusters, die in dezelfde periode van het jaar, het ouderfeest en de kerstviering - tussendoor hun onderwijs - voorbereiden, verdienen onze hartelijkste gelukwensen. Het is goed te leven, waar er zoveel toewijding bestaat !

Ouderfeest te Roesbrugge

Op 7 en 8 december jl. ging te Roesbrugge het jaarlijks feest door van de aangenomen meisjesschool. Zoals telkenjare werd het een buitengewoon succes. Weer besloot het feest met een kunstig sprookjesspel, speciaal geschreven door de allround kunstenaar Romain Depuydt en opgevoerd door de twee hoogste leerjaren.

Romain Depuydt, die een begaafd tekenaar en kunstschilder is - onlangs heeft het gemeentebestuur van Roesbrugge-Haringe twee doeken van hem aangekocht - was daarmee

zeker niet aan zijn proefstuk. Zelf een talentvol toneelspeler heeft hij een vijftiental jaren geleden het welbekende volksboek, *Karel de Blauwer* van pastoor Jules Leroy, voor het toneel bewerkt. Intussen heeft hij, in opdracht van de plaatselijke meisjesschool, niet minder dan 10 sprookjes geschreven, die telkens bij een ouderfeest, onder zijn leiding met veel geestdrift werden opgevoerd.

Hier volgen ze allemaal :

- De onbreekbare spiegel
- Hanneke droomde het...
- Hans de houtraper
- De bloemen van een woudkoningin
- Van een engeltje dat naar de aarde wou
- Het kerstfeest van de sneeuwconing
- Sim de toverkabouter
- De schat van de Rotsenburch
- Pareltje bij de kabouters
- Maja's droom

We hopen van harte dat er nog een hele reeks volgen !

En nu we het toch over onze vriend Romain Depuydt hebben, nog dit : toen Georges Candaele stierf, hadden we graag het veel gelezen *Al weerskanten van de Schreve*, dat onze overleden medewerker voor ons blad had gecreëerd, verder in stand gehouden. Toen dachten we aan de enige man die dat zou kunnen : Romain Depuydt. Dank zij hem loopt de reeks, geschreven in de volkstaal van de Westhoek, ononderbroken verder. Alleen is de schuilnaam SJORS, vervangen door de enige pseudoniem die bij Romain DEPUYDT past : KWAAK !

CAPPEL MODE

te BEVEREN-IJZER

Dameskledij van topkwaliteit
tegen groothandelsprijzen !

Mantels - Tailleurs - Kleedjes
Vesten - Ensembles - Pantalons

Grote keus herenkostuums
Sportvestons - Broeken

CAPPEL MODE

Kasselstraat 9 (Cappelhoek)

tegen de Franse grens (op 10 minuten van Ieper)
baan Poperinge, richting Duinkerken.

Open iedere dag van 8 tot 20 uur — Gesloten op maandag

HET

KWALITEITSMERK

voor : GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

TOEN DOOFDE HET LICHT...

In 1830 werd België na 15 jaar onwennig samengaan met Noord-Nederland een onafhankelijke natie. De katholieke en liberale bourgeoisie, die het meest belang had bij de nieuwe creatie, had de vaste wil de jonge staat een blijvende gestalte te geven: waar „zij“ meester was, zou „zij“ het goed hebben.

De verschillende Belgische gewesten bezaten een historische verbondenheid en ook dezelfde godsdienst, alleen was er een verschil in taal. Omdat de regerende bovenlaag vreesde dat dit taalverschil een hindernis kon zijn voor de sterke hechting waarvan zij droomde, wenste zij dat haar taal - het Frans - de taal van de natie zou zijn. Dat leek des te gemakkelijker omdat ook in Vlaanderen de hogere standen al een hele tijd op Frankrijk georiënteerd waren. Voor deze mensen, nog besmet met de geest van het Ancien Régime, leek dat bijzonder logisch. Ook poogde Pirenne het bestaan van een „*âme belge*“ historisch te bewijzen, al was het wel geforceerd syntheseswerk in functie van de behoeften.

Toch werd een soort Vlaamse taalfolklore gedooft om van het land niet helemaal een verlengstuk van Frankrijk te maken en het een bepaalde eigenheid te geven, maar verder dan volkstaalminnarij mocht het niet gaan.

We leefden echter in de „Nieuwe Tijd“ waarin de ondemocratische principes niet lang meer stand zouden houden en waarin het niet meer mogelijk zou zijn dat een minderheid een meerderheid zou domineren.

Na de „taelminnaers“ kwamen de rechtsgeleerden en tenslotte de wetenschapsmensen die de Vlaamse Beweging een steeds bredere basis gaven.

Geen cultuurtaal?

In het laatste decennium van de vorige eeuw stond men reeds zover dat al vaak over een Vlaamse Hogeschool werd gesproken. In de volgende jaren werd de kwestie van de vernederlandsing van het Hoger Onderwijs, de grote dominante in de Vlaamse Beweging, al was men het onder elkaar niet eens hoe ver die vernederlandsing moest of kon gaan en binnen welke termijn dat moest of kon gebeuren.

De tegenstand was enorm, want de meeste politici evenals het Belgisch episcopaat met kardinaal Mercier aan het hoofd zagen hier een gevaar voor de door hen gedroomde eenheid van het land. In september 1906 werden door de Belgische bisschoppen uitvoerige onderrichtingen gepubliceerd, hoofdzakelijk met betrekking tot het middelbaar onderwijs, maar waaraan toch een paragraaf over het Hoger Onderwijs was toegevoegd. Daarin werd erop gewezen dat het Nederlands geen volwaardige cultuurtaal was, niet geschikt voor het Hoger Onderwijs. Mercier die graag naar het Zuiden keek en het Noorden uit het oog verloor scheen niets af te weten van de hoge wetenschappelijke faam van de Noord-Nederlandse universiteiten, die juist in die jaren op een zeer hoog niveau stonden.

Toch geraakte men zover dat in maart 1911 een wetsvoorstel voor een geleidelijke vernederlandsing van de Gentse Rijksuniversiteit ter Kamer werd neergelegd, maar door vertragsmanoeuvres was het vóór het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog nog niet door de Kamer zelf behandeld.

In 1916 werd door de Activisten, met de

hulp van de Duitsers een volledige vernederlandsing van de Gentse universiteit tot stand gebracht, die natuurlijk met de bevrijding van het land onmiddellijk werd weggevaagd.

Naar een overgangssysteem

Niettegenstaande koning Albert in zijn troonrede van 22 november 1918 de oprichting van een Vlaamse universiteit te Gent in het vooruitzicht stelde, werd de onder de oorlog, met de hulp van de Duitsers opgerichte universiteit als een goed motief beschouwd om de gewenste vernederlandsing tijdens de eerste naoorlogse jaren te bestrijden. Het door onbegrip opgeroepen extremisme werd dankbaar aangewend om nieuw onbegrip te spijzen. De kwestie bracht de gemoederen meer dan ooit in beroering. Betogingen en tegenbetogingen gepaard met ruzie en geweld wisselden elkaar af. Toen op zekere dag de franskiljonse studenten en professoren een staking hielden tegen de vernederlandsing en rector Eugène Eeman - een topfiguur van Gand-Français - van op de stoep van zijn polikliniek de staking wou toelichten, werd hij door Gerard De Coninck uit Elverdinge, medisch student en later dokter te Wijtschate (1) bij de kraag gevat en zachtjes naar binnen geduwd, onder luidruchtige instemming van een aantal Vlaamse studenten.

Wanneer in 1922 een nieuw voorstel voor de geleidelijke vernederlandsing van Gent in het vooruitzicht werd gesteld bleek de zaak zo ongezond dat twee opeenvolgende Ministers van Kunsten en Wetenschappen, de hh. Hubert en Leclère in een tijdsspanne van nog geen maand wegens gezondheidsredenen ontslag namen. Hun opvolger, professor Pierre Nolf (1873-1953) uit Ieper, maar hoogleraar aan de universiteit te Luik, droeg een regeringsontwerp voor dat in juli 1923 door Kamer en Senaat werd aanvaard en dat voorzag in een verdubbeling van de Gentse universiteit. De administratieve taal van de universiteit zou Nederlands zijn, maar zij zou verder bestaan uit twee afdelingen. In de Vlaamse afdeling zouden 2/3 van de cursussen in het Nederlands en 1/3 in het Frans gegeven worden; in de Franse afdeling 2/3 van de cursussen in het Frans en 1/3 in het Nederlands. Een oplossing waarmee de Vlamingen geen genoegen konden nemen en die ze bestempelden als de *Nolf-en-holf-universiteit*.

Prof. Eeman die in 1921 rector was geworden van de toen nog volledig Franstalige Gentse universiteit had bij het aanvaarden van het rectoraat de eis gesteld dat hij ontslag zou mogen nemen indien in de loop van zijn mandaat aan het taalkundig regime van de universiteit iets zou veranderen. Toen de Nolf-wet er doorkwam legde hij dan ook zijn ambt neer. Hij werd opgevolgd door de fysioloog en farmacoloog Jan-Frans Heymans (1855-1932), die een van de meest vooraanstaande figuren van de Gentse medische faculteit is geweest. Een sympathiek man, die nooit zijn landelijke afkomst van zich heeft kunnen afzetten.

Bij kaarslicht

Krachtens de Nolf-wet moest de plechtige opening van het academiejaar 1923-1924, op 16 oktober 1923, in het Nederlands gebeuren, wat rector Heymans dan ook prompt deed, al hing er buskruit in de lucht. De rectorale rede werd door de franskiljons onbeschaamd onderbroken en toen de plechtigheid halver-

rector Jan-Frans Heymans

wege was, ging het electrisch licht geleidelijk uit. Iemand die in de electrische stadscentrale iets voor het zeggen had, zorgde voor deze stunt en had een stroomonderbreking over een gedeelte van de stad gearrangeerd. Men wou op die wijze illustreren dat, met het doordringen van het Nederlands op de universiteit, men terugviel in de duisternis van het barbarendom. De plechtigheid, in aanwezigheid van de gouverneur, de Gentse burgemeester en een hele reeks prominenten, moest een halfuur lang doorgaan bij het schamele licht van een aantal kaarsen - die inderhaast door de universiteitsbedienenden waren bijeen gegraaid - te midden van een woelige Aula, waar de enen zich uitleefden in een wraakzuchtig getier en de anderen, verbolgen om de zoveelste kaakslag, de vuist balden.

Op de eerste rij van het podium zat een jonge docent, Corneel Heymans, de zoon van de rector, wit van ingehouden woede. Anderhalf decennium later zou hij, in de toen volledig vernederlandsde universiteit de eerste Nobelprijs die aan een Vlaming was toegekend, binnenbrengen. Een schitterende revanche op het onbegrip van een Mercier die gemeend had dat het Nederlands niet voor universitair onderwijs geschikt was; op de Vlaamshaterij van een Carton de Wiart die de vernederlandsing van Gent „un crime contre l'esprit“ had genoemd en op het kleinzielig gedoe van electriciteitsbazen die symbolisch hadden willen aantonen dat met het Nederlands het licht van de wetenschap was gedooft.

Roger-A. BLONDEAU

(1) Gerard of Geert De Coninck, geboren te Elverdinge op 10 juli 1898, liep college te Poperinge tot de 4de Latijnse, werd daarna leerling aan het college St. Hilaire te Niot (400 km. Z.-W. van Parijs). In 1918 behaalde hij zijn baccalaureaat te Poitiers. Daarna werd hij gemobiliseerd. In 1919 werd hij student te Gent, waar hij promoveerde tot doctor in de medicijnen. In 1927 vestigde hij zich als hulsarts te Wijtschate. Bij het bezoek aan een vriend in 1958, te Dieulefit in Zuid-Frankrijk, werd hij ernstig ziek en overleed er op 20 augustus 1958. Hij ligt begraven op het gemeentelijk kerkhof van Dieulefit onder een Heldenhuldezerkje!

De Toneelmaatschappij van Stavele „Niet uit Eerzucht”

De toneelmaatschappij van Stavele, „Niet uit Eerzucht” die in 1959 met *Om de Karas-hoeve* van Ben Heuer, haar laatste opvoering gaf, werd gesticht in 1894 door Julien Cornelis, gemeenteraadslid en brouwer te Stavele, met de medewerking van de onderwijzer Arthur Schaballie.

Rond de eeuwwisseling telde deze maatschappij twintig spelende leden en even zoveel ereleden.

Gilde- en toneelzaal was de herberg *In St. Hubertus* bij Alois Bouten (thans het huis bewoond door Noël Dekersgieter). Later vanaf 1933 werden de opvoeringen gegeven in de nog bestaande gemeentelijke feestzaal.

Het toneel te Stavele is eigenlijk begonnen zoals het overal elders ging. In 1428 bestond hier een schuttersgilde die in hetzelfde jaar naar leper trok om mee te kampen in een groot schutterstornooi waaraan 35 verschillende gilden deelnamen. De Stavelse schutters waren begeleid door spelers en menestrelen. In verband met die oude Stavelse schuttersgilde lazen wij in de *Wetten, Costumen ende Statuten der stede ende Cas-selrye van Veurne* gedrukt tot Ghendt in 1615 bij de gesworen drucker Gautier Manilius op bladzijde 25: *De voornomde Ghilden, ofte andere Gheselschepen binnen der Stede, ende Cuere van Veurne, en vermoghen niet te schieten naer den Gaey, zonder alvoren daer toe ghevraccht, ende vercreghen te hebben consent vande Wet, Bailliu, ende Schepenen, elck int zyne, opde boete ten laste van elcken de contrarie doende, van zes ponden paris, ten waere eenighe Ghilden hadden Privilegie ter contrarien.* De laatste acht woorden zijn met inkt onderlijnd waarna de volgende bijvoeging met de hand staat geschreven: „*de ghesublineerde woorden sijn bij ghevought gheweest op t'versouck van den heere van Stavele mits tot Stavele eene vrije ghilde is, bij privilegie van Phes hertogh van Bourgognen ten jaere 1465 zijnde St. Joorisghilde.*”

Een retorikagilde te Stavele ontstond rond 1450. Zij droeg als titel „De Troostverwachters” en werd 50 jaar later erkend.

In 1517 trok de Stavelse St.-Jorismaatschappij naar een prijschiëting te Diksmuide, waar zij eveneens toneelspele uitvoerde.

In 1589 kregen de Stavelse rederijkers een blazoën voorstellende de Hemelvaart op de Olijfborg met centraal de Christusfiguur met Maria en de apostelen, rechts boven het wapen van Spanje, links boven dat van de graven van Hoorn en langs onder het hermelijn met de rode band van de heren van Stavele. Volgende tekst stond op het blazoën geborduurd: „*In 't jaer 1589, waren wij alle als pachters in de prochie van Stavel, als Troost-verwachters.*”

De oude gilde van 1589 had ook een vaandel waarop een bourgondisch kruis op witte,

rode en paarse grond was verbeeld, dit omdat de heren van Stavele deel uitmaakten van het Hof van Bourgondie.

In 1814 werd een nieuwe gilde gesticht want de vroegere werd ontbonden tijdens de Franse omwenteling. „*Ik heb ten leste eenen ouden confrater gevonden van de speelgilde in Stavel, want al d'anderen sijn afgestorven, en deselve gilde en heeft sedert de revolutie (1794) niet meer geexerceert geweest.*” schreef een zekere Criem op 19 februari 1813.

De kenspreuk van de nieuwe gilde luidde:

„Niet uit Eerzucht

Maar uit Leerzucht”.

In haar stichtingsjaar reeds nam deze nieuwe toneelgroep deel aan een landjuweel te Roesbrugge en ze speelden het stuk *Mitridates*.

De stichter van de laatste toneelmaatschappij (1894), Julien Cornelis, heeft dezelfde kenspreuk overgenomen. Men schreef gewoonlijk om wat in te korten: „Niet uit Eerzucht”.

Bloei en verval, hernieuwing en terugloop, voorspoed en tegenslag volgden elkaar op als het keren der seizoenen.

Van de eerste spelers hebben wij alleen maar enkele namen kunnen terugvinden. Meester Arthur Schaballie, die hier onderwijzer was, speelde en regisseerde, verder vonden wij de namen van René Lanszweert, de oudste zoon van de wagenmaker van Stavele-hoekje, van Arthur Haspeslagh de zoon van de smid van Stavele-hoekje en verder nog van Jérôme Pil, van Henri Depeser, Jérôme Notredaeme en Florent Recour. Afgezien van deze namen kunnen wij niets vertellen over de activiteiten van de gilde in de periode van vóór de oorlog van 1914-1918. Alleen weten wij dat de spelers soms wel voor moeilijkheden en hete vuurtjes hebben gestaan.

Het heetste vuurtje

In 1901 ontsnapte onze gilde aan een katastrofale ramp.

Op dinsdag 23 januari 1901 werd een toneelavond gegeven. Het programma vermeldde: *Verdrukt de mindere niet* drama in drie bedrijven en het blijspel *Rommelaere en Bom-melaere*.

Een honderdvijftig toneelminnaars waren opgekomen. Uiteraard meestendeels Stavellaren, doch ook enkele uit Krombeke, Roesbrugge, Beveren, Hoogstade en zelfs uit Poperinge. Het zaaltje, dat op de bovenverdieping gelegen was, zat proppensvol. De spelers deden hun best en het publiek was in stemming. Tussen de twee stukken werd een rustpoos gegeven.

Een te haastige toeschouwer stootte per ongeluk een „lampe-belge”, boven zijn hoofd, uit haar hengel. Deze plofte op de plankenvloer die met de brandende petroleum onmiddellijk vuur vatte. Men probeerde met een

grote sjaal de vlammen te doven doch dit gelukte niet omdat een angstige jonge vrouw, die wilde vluchten, helemaal vooraan, een tweede lamp omvergesmeten had. Deze keer was het erger, het doek vloog in brand en stond weldra in lichtelaaie. Allen namen nu de benen, er ontstond een ware paniek, de enen vluchtten naar de trap, de andere naar de vensters. Men sloeg de ruiten stuk en vele mensen sprongen naar beneden. De trapzoekers verdrongen elkaar. Het werd een geharrewar van je welste, duwen, trekken, stoten, huilen en tieren!!!

Gelukkig bleven de toneelspelers en enkele toeschouwers koelbloedig. Met heel veel moeite konden ze de vlammen doven en de brand blussen.

Het toneel speelde zich nu verder af op straat. Leonie Lellieur werd met een gebroken been naar huis gedragen, ze woonde aan het begin van de Krombekestraat in het huisje naast S. Devick, ze bleef de rest van haar leven kreupel. Maria Wydoort was erg verbrand aan haar handen en aan haar aangezicht. Van Julia Verbrigghe waren al haar klederen van haar lichaam afgebrand, zonder dat ze zelf ernstig getroffen was en met andere klederen, die ze van Madame Cornelis gekregen had, kon ze naar huis geleid worden. Praktisch alle toeschouwers waren licht gekneusd, gekwetst of verbrand, aan oren, neus of aangezicht en handen en allen zagen eruit als zwart gerookte spoken.

Toen alle gevaar geweken was ontstond er een nieuwe drukte en precies als bij een „valieze-koers” was iedereen aan het zoeken en aan het scharrelen tussen de mutsen, klakken, hoeden, hoofddoeken, sjerpen en cache-nez's, schoenen en pantoffels en mantels en noem maar op, elk om het zijne of het hare weer te krijgen. De waard stond met veel gebroken potten, glazen en ruiten.

Het drama was voleind! Het blijspel werd tot later uitgesteld en de brand in de annalen van de toneelgilde opgetekend.

R. Lanszweert.

Nieuwjaarsgeschenken:

- Vulpennen en Stylo's PARKER
- Jeugd- en Kinderboeken LANNOO
- Laatste verschenen volksroman: „*Baekelandt en de roversbende van het vrijbos*”: 175 fr.

DRUKKERIJ-BOEKHANDEL

SCHOONAERT

Bergenstraat 14-16, ROESBRUGGE

Centrale Verwarming Sanitair Asfaltbedekking

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b STAVELE

Tel. 057/30.06.52 of 057/40.05.43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin
Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier: stijl - modern
Vasttapijt in alle prijsklassen: vanaf 99 fr. de m2

GALERIJ VERMET-LOUWYE

Bergenstraat 9, 8991 STAVELE-BEVEREN

TEXTIEL EN CONFECTIE

voor DAMES-HEREN en KINDEREN

- Zuivere wollen kostuums vanaf 2.995 fr.
- Bloezen en vesten met borg (laatste mode)
- Regenmantels met borg: 2.295 fr.
- Grote keus in Broeken (ook in „pane“)
- Herenhemden - Pulls en -Gilets (laatste mode)

ROUW- en CEREMONIEKLEDIJ

- Damesregenmantels in pels - Mooie kleedjes (alle prijzen)
- Laatste snuffjes in Bloezen - Pulls en Sous-pulls
- Damesbroeken à 795 fr. — Overgooiers (ook grote maten)

Bijhuis DESAEDELEIRE, Statiestraat 14, Roesbrugge

- Gespecialiseerd in gordijnen en overgordijnen
- Alle textielwaren — Gans het jaar: Reklameartikelen

Zegels: Valois en Gezinsegels

Maandag gesloten

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas!

Raadpleeg onze agenten te:

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

Haringe: Pastoor ASAERT (2)

Op 2 april werd aan de gevangenen melding gemaakt van hun aanstaande vertrek. Ondanks hun smeekschrift gericht aan de centrale Administratie te Brugge, en het bemoeiigend antwoord dat zij vanwege het hoofd van diezelfde Administratie ontvingen werden zij in de morgen van de 3e april, te 5 uur, met 14 gevangenen in drie rijtuigen gestopt. Vier gevangenen bleven achter omwille van ziekte of hoge ouderdom. De priesters uit onze streek waren onder de weggevoerden.

Langs Torhout, Roeselare en Menen ging het naar Rijsel. Daar deze tocht echter gepland was om te voet te worden afgelegd, hadden deze priesters zelf moeten instaan voor de betaling van de rijtuigen die zij - bij de genade van de President van de Administratie - hadden mogen huren.

Te Menen werden zij opgewacht door een indrukwekkende groep paardenvolk, zes gendarmen en dertig groene jagers. Doorheen de stad gevoerd, en uitgejouwd door het gepeupel, bereikten zij de St.-Pieterstoren, de toenmalige stadsgevangenis, hun eerste pleisterplaats (2e gevangenis).

Het was er luguber en duister, en op hun vraag, werden zij, opnieuw mits betaling, allen samen in één ruimte samengebracht, waar zij enige vieze dekens en matrassen toebedeeld kregen om op de grond open te spreiden. Drie andere priesters, één uit het Gent-

se en twee uit het Mechelse werden bij hen opgesloten.

Op Paaszondag 8 april in de morgen werden zij naar Douai gevoerd (3e gevangenis). De bewakers die hen omringden - 50 huzaren te paard - beschermden hen tegen het gepeupel. Een andere wagen vol geboelde misdadigers maakte eveneens de tocht mee. In Douai werden zij in de gevangenis van het gewezen Parlement ondergebracht, samen met al de andere gevangenen, zonder onderscheid, waaronder ettelijke ter dood veroordeelden.

Twee dagen daarop, op 10 april werden zij naar Arras overgebracht (4e gevangenis) slechts begeleid door zes gendarmen. Zij werden er bij hun aankomst beschimpt en bespot door de bewoners, en gevangen gezet in het voormalig klooster van de predikheren. Zij kregen er wat stro, dat, uitgespreid op de stenen vloer, hun bed zou zijn voor de nacht, en zo werden zij tussen allerlei misdadigers opgesloten. Op aanraden van enkele medegevangenen Magistraten, vroegen zij aan de overheid, om te mogen vervoerd worden met rijtuigen van de Republiek, daar het voor velen onder hen onmogelijk was nog verder te voet de transporten te doorstaan. Gelukkig voor hen werd dit toegestaan.

Zo kwamen zij op 13 april zonder meldenswaardige moeilijkheden te Bapaume aan (5e gevangenis), opeengestapeld in open rijtuigen.

Zij verbleven er tot de 15e 's morgens. Dan ging het, steeds op diezelfde dokkerende karren opeengedrukt, naar Peronne (6e gevangenis). Ditmaal ontvingen zij er zelfs vanwege de begeleidende gendarmen een goede behandeling, bij zover dat zij door hen - mits betaling natuurlijk - gehuisvest werden op de bovenverdieping van het stadhuis, waar zij een bed kregen om wat uit te rusten.

Op de 17e april werden zij naar Roye (7e gevangenis) vervoerd. Zij zaten met 9 personen op één kar, toen onderweg op een bepaald moment één van de karren van een hoogte neertuimelde, zodat de inzittenden onder de kar terecht kwamen. Onder de gekwetsten was er De Neut - uit Proven - het ergst aan toe, doch daarover meer een volgende maal.

J.Gh. H.

HET GRONDKREDIET

VAN BELGIE

Oudste Hypotheekmaatschappij (1836)

Spaarboekjes met hoogste interest
Obligaties - Leningen
Discrete afhandeling

wendt U in volle vertrouwen tot

Mevr. DEROO-CAPPOEN Maria
Poperingestraat 25 KROMBEKE

Tel. 057/40.01.38

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS
aan uitzonderlijke prijzen.

IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK

uitbater: **Raoul BOSSAERT-ROSSEEL**
op de grote baan Veurne-leper bij WOESTEN
Tel. 057/40.04.42

30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asfalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSING en HERSTELLING
Steeds vrijblijvend inlichtingen bij:

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE
Tel. 057/30.03.64

— De grootste keus SANITAIR —
door bezoek aan toonzalen van fabriek.

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

Wie kan er ons helpen ?

Wie is er bereid nummers van de eerste twee jaargangen van De IJzerbode ter beschikking te stellen van lezers die het blad willen inbinden, maar nog eerst hun collectie moeten vervullen?

De blaadjes worden met veel dank aanvaard ter drukkerij.

Het inbinden van „De IJzerbode“

De IJzerbode gaat haar vijfde jaar in. Wanneer de jaargang waarmee we nu starten voltooid is, zal een register met persoons-, plaats- en zakennamen te verkrijgen zijn. Dit is vooral interessant voor de talrijke lezers die het blad zullen laten inbinden.

Wacht dus met inbinden tot de vijfde jaargang verstreken is. In het najaar van 1975 zal het mogelijk zijn op het registerdeeltje in te schrijven bij de uitgever. Op die manier kan De IJzerbode tot een waardevol en gemakkelijk te raadplegen boekdeel gebundeld worden.

Een goede raad

Alle zelfstandigen doen er goed aan schikkingen te treffen om in 1975 voorafbetalingen te doen op hun inkomstenbelastingen. Wie geen voorafbetaling doet zal zijn belasting zien verhogen met 20,25 t.h. Het stelsel der voorafbetalingen wordt echter veranderd in die zin, dat er vier voorafbetalingen moeten gedaan worden, telkens van een vierde: op 10 april, op 10 juli, 10 oktober en 20 december. Het is interessant eventueel geld te lenen bij erkende kredietinstellingen om deze voorafbetalingen te doen, immers het verschil tussen de betaalde interest en 20,25 t.h. steek je in je zak en de betaalde interesten zijn aftrekbaar als bedrijfslasten.

Dia-avond „Onze mooie natuur“

Op zaterdag 18 januari vertoont Meester H. d'Udekem d'Acoz, Voorzitter van DF-IJzerweelde, enkele reeksen van zijn wondermooie dia's over vogels in onze streken en over de nog ongerepte natuur in Frans-Vlaanderen. Deze dia-avond vindt plaats in „De Gouden

Arend“. De bestuursleden, die reeds in 1973 een voorsmaakje kregen van de fotografische kunsten van hun DF-voorzitter, alsmede de personen, die in januari te Krombeke en in februari te Haringe, ervan getuige waren, zullen niet alleen gaarne terugkeren om de volgende reeksen te zien over vogels in onze natuur en over de prachtige hoekjes in Frans-Vlaanderen, maar ook vrienden en kennissen meebrengen. Op die avond heeft de prijsuitreiking plaats van de fotowedstrijd van DF-IJzerweelde.

Toegang: 50 fr.; DF-leden en houders van Plus-3-Pas: 25 fr. D. Morez - M. Aernout

Zaterdag 15 februari 1975

1ste CHIRO-HARO
THE DANSANT

Zaal „t Kristen Volkshuis“

Statiestraat, Roesbrugge-Haringe

Vóórverkoop 50 fr.

Ingang 60 fr.

Aanvang 20 u.

Spaar VEILIG

Spaar ZEKER

Spaar ONDER

STAATSWAARBORG

VERZEKERINGS- en ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

Watouseweg 1 8994 PROVEN

Tel. 057.30.03.39

NMKN

ASLK

30.03.26

30.02.58

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Overlijden

- Maria Verbrigghe, wed. van Omer Six (Beveren).

Prijsuitdeling ballonwedstrijd

De prijsuitdeling van de ballonwedstrijd van Beveren-kermis gaat door op zondag 12 januari te 14 u. bij Robert Maelstaf.

Buiten de prijzen voorzien voor de teruggekomen kaartjes is ook voor allen die aan de wedstrijd deelnamen een prijs voorzien. De uitslag van de teruggekomen kaartjes:

1. Bartholomeus Liliane (Nordkirchen)
2. Algoed Isabelle (Muri)
3. Vereype Eddy (Dortmund)
- Algoed Patrick (Dortmund)
5. Butaye Danny (Bakel)
6. Bartholomeus Viviane (Eindhoven)
- Vereyck Luc (Eindhoven)
8. Dewulf Frans (Veldhoven)
- Wullen Myriam (Veldhoven)
10. Dehoucke Rik (Hoogeloo)
11. Bossaert Kristien (Hoogstraten)
12. Dewulf Ann (Oostkamp)
- Catteeu Nele (Oostkamp)

Open een DEPOSITOboekje bij „LANBOKAS“

Agentschap:

Paul RECOUR

Haringeplaats 23

8990 ROESBRUGGE-HARINGE

Telefoon 057/30.02.70

want ... tijdens de maand januari

neemt U er deel aan een kosteloze tombola.

- de stortingen die U doet vóór 15 januari genieten van de GETROUWHEIDSPREMIE.
- de „LANBOKAS“ is een aangenomen kas van het NLK volledig onder STAATSWAARBORG.
- bij een eventuele lening (zelfs voor een van Uw kinderen) krijgt U een belangrijke interestvermindering.

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN ACTIVITEITEN MAAND JANUARI

Biljartavond

Roesbrugge, „De Gouden Arend“
Iedere vrijdag van de maand.

Gaibolling

Roesbrugge, zaterdag 11 januari te 20 u.
bij Georges Berquin : Feestavond voor de
gaibolders met prijsbolling voor de leden en
hun dame. Alles gratis.

Roesbrugge, zondag 19 januari te 15 u.
Gaibolling bij Georges Berquin.

Kaartingen

Roesbrugge, maandag 6 januari
in „De Gouden Arend“
4de maandelijke kaarting.

Roesbrugge, dinsdag 14 januari
bij J. Gunst. Vrije kaarting „Derde Leeftijd“.
Beveren-IJzer, „Het Boerenhof“

Donderdag 16 januari 14 u. : Gezellig onder-
onsje en kampioenkaarting voor de leden
van de 3de leeftijd.

Beveren-IJzer, maandag 20 januari
bij M. Ryon, 4de maandelijke kaarting.

Roesbrugge, dinsdag 28 januari
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd“
Haringe, in „St.-Jozef“ bij Martha Ryon

Zaterdag 25 en zondag 26 januari : Maan-
delijke kaarting voor alle leden.

Film

Proven, „De Lovie“, vrijdag 10 januari te 20 u.
Film : „Mr. Jo“ met Louis de Funès.
Ingericht door M.P.I. De Lovie en DF.

Kerstfeest A.C.W.

Roesbrugge, dinsdag 31 december te 13.45 u.
bij J. Gunst : Poppenspel door Tientellientje
uit Dikkebus (Winnaars Landjuweel).
Voor alle kinderen (leden en niet-leden)

Davidfonds Zie blz. 6.

Bertennest

Zondag 12 januari : botanische wandeling,
o.l.v. natuurgids. Vertrek aan 't Bertennest
te Roesbrugge om 10 u. Vooraf inschrijven.

Elke woensdagavond te 18 u. naar natuurkook-
les. Vooraf inschrijven.

Elke donderdagavond van 21 tot 22 u. : Ber-
tennest-Jeugdtelefoon. Tel. 056/21.69.07

DE IJZERBODE Informatieblad

voor de gemeenten :
Roesbrugge-Haringe
Proven-Krombeke
Stavele-Beveren
op 2100 ex. verspreid met de post.

MAAND FEBRUARI

Beveren-IJzer, zondag 9 februari
bij Robert Maelstaf : Herbergkermis met
saucissenkaarting.

RESTAURANT - CAFE

„'T COUTHOF“

Provenseweg 202 - POPERINGE

Tel. 057/33.50.94

Klein - intiem - gezellig

Open haardvuur - gestylde muziek

Gesloten : Maandagavond en dinsdag

Menu's à la carte

Specialiteit : Forel - Côtes à l'os
RECEPTIES

FAMILIE- en PERSONEELSFEESTEN
EERSTE- en PL. KOMMUNIEFEESTEN
Bespreek tijdig uw plaatsen.

Gekoelde dranken

Gechambreerde trappist

Elke dag verse pannekoeken

STEUNLIJST DE IJZERBODE (vervolg)

Juffr. Van Den Driessche, Beveren; G. Breda,
Krombeke; M. Hoflack, Beveren; M. Carpen-
tier, Proven; J. Viaene, Haringe; L. Desomer,
Beveren; J. Desimpel, Roesbrugge.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

*Ik heb een vriend in Limburg, Fluppe Dreefs
is zijn naam. We zijn samen bij het leger ge-
weest. Hij is bediende te Genk, in de mijn-
streek. Het is een goeie vent, maar niet bij-
zonder snugger. Vorige week is hij even bij
mij op bezoek gekomen omdat hij voor zijn
firma hier ergens in de buurt moest zijn.*

*Zoals elke fatsoenlijke Belg heeft hij zijn
eigen huis gebouwd. Een pracht van een huis,
met centrale verwarming, open haard en een
soort Amerikaanse keuken met koeikast, diep-
vriezer en andere automatische spullen, plus
een badkamer met spuit- en sproeikranen en
directe en indirecte verlichting, terwijl er in
zijn garage een deftige wagen staat. Je snapt
het zeker wel, hij leeft boven zijn stand, zoals
ook weer elke fatsoenlijke Belg dat doet. Hij
heeft destijds een flinke som geld geleend
om zijn huis te bouwen en in te richten en
dat is goed en gemakkelijk van stapel gelo-
pen. Maar nu begint de miserie, want lenin-
gen ontvangen is veel gemakkelijker dan le-
ningen afbetalen. Bovendien worden zijn kin-
deren groot en kosten ze meer dan hij ooit
heeft voorzien. Met het trieste gevolg dat hij
en zijn vrouw hard en veel moeten werken
om aan al hun verplichtingen te voldoen. Hij
weet niet meer wat gezinsleven is en hij heeft
nergens nog tijd voor, zelfs niet om te ge-
nieten van zijn schoon huis!*

*Nu begint hij zich af te vragen of al die
luxe, die voor een deel toch overbodig is, die
inspanningen waard is; des te meer daar hij
hier tijdens zijn bezoek heeft ondervonden
dat koffie even lekker smaakt als ze vloeit
uit de voorvaderlijke katoenen koffiezak, in
plaats van uit een automatische-expresso-per-
culator.*

*Tenslotte liet hij verstaan dat hij nog tegen-
slag heeft met zijn vrouw. Hij was toen niet
heel duidelijk, maar nu begrijp ik best wat hij
bedoelde, want gisteren ontving ik van hem
een brief waarin hij schrijft, dat toen hij thuis
kwam, zijn vrouw weer met Lumbago te bed
lag. Zeker een Italiaanse gastarbeider, daar
ergens uit de buurt. „Wel“ zegt Gusta, „als
het op die manier moet gaan, dan nog veel
liever mijn eenvoudige kleine-manskeuken en
ons brommertje“.*

Een kloeki groet.

Pol

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

Centrale verwarming

en

Sanitaire installaties

Depanagedienst : alle branders.

Eén adres :

André DEWULF & Zoon

Krombekestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/30.02.43

Huis PILLAERT-GANTOIS

Bergenstraat 40

Stavele-Beveren

Nu ook verdeler van

ULTRA-BUTAN

PROPAANGAS

➔ Men bestelt aan huis.

Tel. 057/30.07.52

— Camping

— Sport

— Kledij

— Jean's broeken

G. DECUYPER

Ieperstraat 69 POPERINGE

Tel. 057/33.37.75

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

- schoenen voor groot en klein
- bottines
- laarsjes
- pantoffels
- muiltjes

Dit alles bij:

I. PARENT-MOYAERT
Statiestraat 35 **ROESBRUGGE**
Tel. 057/30.03.20

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

't Wos ol in vulle geweld dien voornoene te Pollinkhove op de platse, met dat er è geheele reeke koten toegekomen waren die ollemaale in alle soorten van koleuren geschilderd waren en waarop dat er in groote zwarte letters stond te lezen „Cirque Jumbo“.

Ze waren ol bezig met de tente op te slaan en Narden Kegge reed achter den dop te vierklauwe naar huus om te vragen tegen Wanne, z'n wuuf, ols ze geen goeste had om 's avonds te gaan kijken...

Ikke...? zei Wanne... zijn k'ik è mensche om naar è cirque te gaan kijken...? 'k weeten ol geheel den dag niet waar belenden van de vliegende tandpijne... ik gaan daar niet gaan draaien.

Ikke wel, ... zei Narden, ik zien ongehoord geern è cirque, en bijzonderlik de klowns... ik zou gaan voor de klowns olleene...

Héwè, grijsde Wanne, ols je gij maar daarvoor è gaat, je moet daarvoor zo verre niet loopen... ga gij hier è beetje voor den speegel gaan staan en je gaat den schoonsten clown zien dat je kunt peinen... ten gaat joen bovendien niet veele kosten... en je gaat kunnen kijken alzo lange of dat je wilt.

Narden zei daarop nieten, want è peinsde in z'n eigen... z'is nu ol è beetje ol de vieze kant en onke ik hier nu nog mien zeg gaan zeggen, 't zou kunnen gebeuren dat er hier „cirque“ is in de plekke van op de platse...

't Spel eindigde dat Narden d'r naartoe trok met Gusten Poutrelle, z'n naasten gebuur... 't wos natuurluk ol bezig tegen dat ze daar gerochten, maar ze kregen toch è schoone plekke van vooren, geheele tegen de piste.

't Eerste spel wos ol gedaan en d'r wos daar direkt è vent met è buushoed en è zwarte sleppefrak aan die zei dat 't volgende met de peerden wos. En alzo kwam er 't eene achter 't andere. En met de klowns hadden ze è lachen dat ze krulden...! Maar nu kwam de sleppefrak weere voor de micro en zei: „Dames en Heren... nu volgt het gevaarlijkste spektakel van geheel dezen avond: De dans met de beer. Er is vijfduizend frank te verdienen voor de persoon die de durf heeft na te doen wat hij hier nu zal zien...!“

Op dat moment kwam er daar ol waggelen op z'n achterpooten è grooten beer in de piste... en daar achter è schoon danseresje met è kort wuproske aan, geheel in 't witte met pinkeldingen d'r op...!

Wuk è schoone puppe, verzuchtte Narden. 't Muziek begoste è trage valse te spelen... de beer ging direkt naar dat schoon kind, dat daar stond met z'n armetjes open... pakte ze in heur zijden, hefte ze op van de grond en draaide er mei rond op de maate van 't muziek, wiegde ze toen djuuste gelik met è klein kind... laaide nog è keer met z'n snuuter langsten heur kaake en zette ze toen weere op de grond. De mensen klaptten in hulder handen dat 't lunderde.

Héwel, zei de vent, ... is er hier niemand om dit eens na te doen?

Ikke, riep Narden... maar doet daar eerst è keer dien beer weg!!!

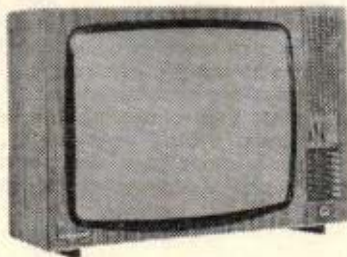
Nieuwjaarsgeschenken

GROTE KEUS:

- Moderne- en Stijlverlichting
- Radio - Hi-Fi
- Bandopnemer
- Alle elektrische huishoudtoestellen

KLEURENTELEVISIE

Huis Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 **ROESBRUGGE**

Tel. 30.05.94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14-16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de gemeenten:

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Op 2100 ex. verspreid met de post.

DE H. BLASIUS, PATROON VAN KROMBEKE

S. BLASIUS.

De H. Blasius, patroon van Krombeke, wordt dit jaar uitzonderlijk gevierd op 2 februari. De feestdag van de H. Blasius valt op 3 februari en de ermee gepaard gaande kermisavond komt normaal de daaropvolgende zondag, tenzij 3 of 2 februari op een zondag voorkomt, wat dit jaar het geval is.

* * *

Reeds in 1134, toen Krombeke tot parochie werd verheven, koos men er de H. Blasius als patroon. Ook op andere plaatsen wordt hij dusdanig vereerd, o.a. te Jabbeke, Lendeledede, St-Blasius-Boekel, Waardamme en Waregem (2e patroon). Andere parochies hebben een altaar ter zijner eer of bezitten van hem een relikwie, zoals Brugge (St-Annakerk), Gits, Kaaskerke, Rumbekke, Schelderode en Schore.

Het gebruik, op de feestdag van de H. Blasius, brood en kaarsen te wijden en de zegen te geven onder aanraking van de keel met 2 in Andreas-vorm verbonden gewijde kaarsen, dateert uit de 16de eeuw. Het altaarstuk in de kerk te Krombeke dat de H. Blasius voorstelt is van 1747 en van de hand van J.J. Desremaux, een schilder uit Ieper.

De H. Blasius is een der 14 noodheiligen, die wordt aangeroepen voor keelpijn, kroep, astma en longontsteking, maar ook voor oedeem (waterzucht), buikpijn, winden, steen, graveel en reuma, ook nog voor alle vormen van zielepijnen: neerslachtigheid, benauwd-

heid, gewetensangst en zenuwziekten en tenslotte voor alle kwalen van het vee, in het bijzonder van de varkens.

Bisschop van Sebaste

Blasius werd geboren omstreeks 250 te Sebaste, een stad in Cappadocië (Klein-Azië), die in 17 n. Kr. als provincie bij het Romeinse Rijk werd ingelijfd. In zijn geboortestad studeerde hij wijsbegeerte en geneeskunde. Bij het aanschouwen van de menselijke miseries, ziekten en ellende, overwoog hij de vergankelijkheid van het leven en besloot zich van de wereld af te zonderen. Maar de toenmalige bisschop van Sebaste stierf en Blasius, bekend om zijn godsdienstigheid, geleerdheid en verantwoordelijkheidszin, werd onder toezichting van de bevolking tot zijn opvolger aangesteld.

Ijverig in woord en daad bekeerde hij een groot aantal heidenen. Maar onder de Romeinse keizer Diocletianus (284-305) ontstond een kristenvervolg, die tot onder Licinius (308-324) voortduurde. Aanvankelijk waren de kristenen slechts van hun burgerrechten beroofd, maar later werd zelfs het godsoordeel tegen hun uitgesproken. Blasius verliet de stad en verborg zich in een spelonk op de Ageüsberg (dit is afgebeeld op het schilderij aan het Blasius-altaar te Krombeke). Alhoewel de vervolgingen volgens de officiële geschiedschrijving in 311 in het Oosten werden stopgezet schijnt dat toch in Cappadocië nog niet het geval te zijn geweest.

De soldaten van Agricola, de landvoogd van Cappadocië, ontdekten Blasius bij een klopjacht op wilde dieren, die men nodig had voor de arena-spelen in Rome. Bij zijn gevangenneming zegde hij tot de soldaten: „Vrienden, ik ga met u mee, gij komt juist op tijd. De Heer is mij indachtig geweest. Vorige nacht is Hij mij driemaal verschenen en Hij sprak tot mij: Blasius sta op en breng Mij het offer van uw leven! Kom laat ons gaan, Jezus-Kristus, onze Heer, is met ons”.

Toen Blasius onder soldatengeleide te Sebaste aankwam, was hij het die de menigte woorden van troost en sterkte toestuurde. Daar zou een troosteloze moeder hem haar zontje getoond hebben die aan het stikken was door een visgraat in de keel. Blasius bewogen door de tranen van die vrouw, wierp zich op de knieën, keek hemelwaarts en bad: „Heer, God van barmhartigheid en van alle vertroosting, gewaardig het nederig gebed van uw onwaardige dienaar te aanhoren. Geef aan dit kind de gezondheid terug opdat allen erkennen dat Gij de meester zijt over leven en dood”. Onmiddellijk was het stervende kind genezen (dit wordt afgebeeld onderaan het Blasius-altaar). Zo komt het dat de H. Blasius aangeroepen wordt voor alle kwalen van de keel en de luchtwegen.

Een andere bedroefde vrouw was haar enig

varkentje ontstolen door een wolf, die het naar zijn schuilplaats had gesleept. Het vrouwtje smeekte Blasius haar biggetje terug te bezorgen. Blasius beval de wolf het diertje terug te brengen, wat dan ook prompt gebeurde. Toen de dankbare vrouw later vernam dat Blasius in de kerker gevangen zat, slachtte zij het varken en bedeede Blasius met het vlees ter leniging van zijn ontbering. Zo wordt de H. Blasius ook aangeroepen voor alle kwalen van het vee, voornamelijk van de varkens.

De martelaar

Omdat Blasius de Romeinse afgoden niet wou aanbidden en standvastig bleef in zijn geloof, niettegenstaande beloften en vleierij, werd hij aan armen en benen geketend in een onderaardse kerker geworpen en door de soldaten geselsd en gemarteld. Zijn klederen werden afgerukt en zijn beulen gingen hem te lijf met een stalen hekel (rakel), voorzien van scherpe tanden die ijselijke wonden veroorzaakten. Zeven vrome vrouwen die het bloed opvingen dat op de grond neerdrupte werden dat zeer kwalijk genomen en gedwongen de afgoden te aanbidden, maar ze wierpen de afgodsbeelden in een nabijgelegen waterpoel. Samen met twee van hun kinderen werden zij onthoofd.

Met een lijfrok over zijn verhakkelde leden moest Blasius nu op zijn beurt naar de waterpoel. Hij maakte er zijn kruisteken, wandelde op het water en zette er zich neer. Hij daagde zijn belagers uit hetzelfde te doen, doch allen verdronken. Toen sprak God tot hem: „Trouwe dienaar, verlaat de vijver, u zult de kroon der martelaren ontvangen”. Nauwelijks was hij aan de oever of hij werd met een sabelslag het hoofd afgehouden. Zo stierf de H. Blasius in 316, als heilige bisschop en martelaar, aan de rand van het water en daarom wordt hij ook aangeroepen voor alle kwalen die met waterzucht en de waterorganen verband houden.

Aan zijn graf, dat een plaats van verering werd, bleven de wonderen niet uit. De Armeniërs en de Grieken stelden zijn feestdag in en de koningen van Armenië vereerden de H. Blasius als hun patroon. Zij stichtten bovendien een ridderorde van de H. Blasius. Deze ridders droegen een blauwe uniform met gulden borstkruis. Nu nog dragen de koorknapen uit de kerk van Krombeke zulk een kleed tijdens de Blasius-noveen en op de grote feestdagen.

De kruisvaarders, die deelnamen aan de eerste kruistocht op het einde van de 11de eeuw - waaronder de heer Lambertus van Crombeke - brachten relikwieën van de H. Blasius uit Sebaste, naar onze gewesten, waar zij steeds het voorwerp hebben uitgemaakt van een diepe volksverering.

M. M. Crombekanus

roesbrugge-haringe
aan de ijzer

BERTEN NEST

burcht
der
jonge jeugd

na de geslaagde
BOETEVAART
wie niet erbij was :
STEUN

verdere aktie
P.R. 90.50.98
der
Nest Vander Hallen
Jeugdgemeenschap
p.a.
„ Bertennest ”
Roesbrugge-Haringe
20 fr. kenteken Boetevaart
30 fr. boekje
„ Kruisweg der Ongeborenen ”
50 fr. abonnement „ Onze Arbeid ”
70 fr. abonnement
„ Europese Vriendschap ”
+ steungiften Dank.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Geboorten

- Patrick Beghein, z.v. Raymond en Noëlla Coudeville.
- Stefan Delmaere, z.v. Gerard en Andrea Top.

Huwelijksaankondiging

- Eddy Bau met Lucrèce Verstraete, beiden van Roesbrugge-Haringe.

Kiekenkaarting

Op zondag 9 februari heeft in het klooster te Roesbrugge de jaarlijkse grootse „ kiekenkaarting ” plaats, ten voordele van onze jongens en meisjes die zwemlessen volgen.

Niettegenstaande de toegangsprijs voor de zwemkom en de busprijs flink gestegen zijn, konden we, dank zij uw milde steun, de bijdrage op 10 fr. per kind houden.

We rekenen erop dat alle ouders, doch ook alle vrienden en sympathisanten, ook dit jaar op post zullen zijn om in een aangename sfeer een gezellige avond door te brengen. Dit komt u ten goede en ons ten bate..

Wie bij het kaarten tweemaal wint krijgt een vers kieken, dat zelfs nog een vierde meer weegt dan vorige jaren!

Wie niet van kaarten houdt, kan een mooie

prijs winnen op de teerlingbak.

En natuurlijk zijn er frisse dranken en versnaperingen naar ieders keus en beurs.

Gratisrijzen voor de teerlingbak zijn nog steeds heel welkom.

Dus allen op post zondag 9 februari vanaf 9.30 u. tot 13 u. en van 16 u. tot 23 u. of later.
R. Gyssels

Ergens in België

Kent U iemand, ergens in België, die uit de Westhoek afkomstig is en die ook wel eens met heimwee terugdenkt aan het land van zijn jeugd? Laat ons zijn adres kennen, wij sturen hem een paar proefnummers van „De IJzerbode”, wellicht wordt het een abonnee! Of beter nog, laat hem 120 fr. storten op postrekening nr. 000-0904677-55 van de Drukkerij-Uitgeverij Schoonaert te Roesbrugge en elke maand komt de Westhoek naar hem toe.

M.P.I. DE LOVIE - DAVIDSFONDS

Proven, „ De Lovie ”, vrijdag 14 februari 20 u. Kleurenfilm: „ Bloedige Aardbeien ”.

Deze Amerikaanse kleurenfilm getuigt van een sterke technische vaardigheid. Knap is de fotografie en buitengewoon prachtig is de sekvens van de in wijde cirkels neergeknielden studenten. Indrukwekkend is het slot, dat

in een bevroren beeld eindigt. Het gaat immers over een vaak-aangrijpende weergave van een studentenkontestatie in de U.S.A. We ontdekken er ook de organisatiemoelijkheden bij de leidende jongeren en hun onmacht bij het vinden van een oplossing voor de huidige toestand. In het geheel geeft de film de walging weer en de onzekerheid bij de jongeren, alsmede hun nood aan iets om in te geloven. Verfilmd door jongeren. Hoge kunstwaarde. Ook voor rijpere jeugd.

D. Morez.

DIA-AVOND te HARINGE ten voordele van de bibliotheek

De dia-avond die aanvankelijk gepland was voor vrijdag 14 februari, is verschoven tot vrijdag 21 februari. Wegens het uitzonderlijk succes van de kaartenverkoop gaat er een voorstelling door te 17.30 u. en een te 20 u. in de herberg St. Joseph, bij Martha Ryon.

Het gaat om een humoristisch gecommuniceerde voorstelling van ongeveer 80 volkse spreken getekend door pater-pastoor Joris Declercq. Twee uur lang volkscultuur van de bovenste plank!

Zaterdag 1 maart 1975

1ste CHIRO-HARO THE DANSANT

Zaal „ t Kristen Volkshuis ”

Statiestraat, Roesbrugge-Haringe

Voorverkoop 50 fr.

Ingang 60 fr.

Aanvang 20 u.

Een goede raad

Bij de overlating van uw zaak, of een deel van uw zaak, kunnen er zich fiscale complicaties voordoen.

Er zijn drie gevallen te onderscheiden :

1. Overlating aan erfgenamen in rechte lijn (kinderen) : nooit belastbaarheid ;

2. Overlating aan derden, na stopzetting van het bedrijf : speciale aanslag tegen gematigd tarief (15 %) ;

3. Overlating aan derden in de loop van de uitbating : hier vooral zitten er addertjes in het gras, die bij het opmaken van het project van de overlatingsakte de hulp van een goede fiscalist vereisen. Onhandigheden kunnen geld kosten en eens de akte geregistreerd is de zaak onherroepelijk.

CAPPEL MODE

te BEVEREN-IJZER

Dameskledij van topkwaliteit
tegen groothandels prijzen !

Mantels - Tailleurs - Kleedjes
Vesten - Ensembles - Pantalons

Grote keus herenkostuums
Sportvestons - Broeken

CAPPEL MODE

Kasselstraat 9 (Cappelhoek)

tegen de Franse grens (op 10 minuten van Ieper)
baan Poperinge, richting Duinkerken.

Open iedere dag van 8 tot 20 uur — Gesloten op maandag

HET

KWALITEITSMERK

voor : GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

PROF. DR. FRANS DAELS als WETENSCHAPSMENS

EEN GYNAECOLOG EN KANKERSPECIALIST MET WERELDFAAM !

Op 22 december 1974 is prof. dr. Frans Daels, in zijn 93ste levensjaar, te Gent overleden. Bij zijn heengaan werd hij voornamelijk - en terecht - belicht als de sociaal bezielde Vlaamse voorman, wiens invloed op de ontwikkeling van de Vlaamse Beweging onmetelijk groot is geweest. Maar we mogen toch niet uit het oog verliezen dat hij als verloskundige en kankerspecialist een man was van internationale faam, die ook door zijn wetenschappelijk werk heeft bijgedragen tot de bewustwording en erkenning van dit volk.

Prof. dr. Leon Elaut noemde prof. Daels in zijn afscheidswoord bij de begrafenisplechtigheid: „een medisch experimentator en een pionier”. Deze typerende eretitel, hem toegekend door een groot medicus die tevens een voortrekker is van de geschiedenis van de wetenschap, zal de nagedachte-nis van prof. Daels blijvend sieren.

Als apothekerszoon ging Frans Daels, die geboren werd te Antwerpen op 7 januari 1882, geneeskunde studeren te Leuven en te Gent, waar hij in 1906, met de grootste onderscheiding promoveerde tot doctor in de geneeskunde. Driemaal werd hij laureaat in de universitaire wedstrijd, respectievelijk voor de afdelingen pathologische wetenschappen (1903-1905), heel- en vroedkundige wetenschappen (1906-1908) en geneeskundige wetenschappen (1907-1909).

In 1906 werd hij assistent aan het Farmacodynamisch Instituut van prof. Jan-Frans Heymans. Maar als eerste laureaat in de wedstrijd voor reisebeurzen trok hij het volgende jaar naar Parijs om er de verloskunde te bestuderen. De bestaande toestanden in de Parijse ziekenhuizen vond hij echter zo slecht dat hij Frankrijk verliet en naar Berlijn trok om er als assistent te werken aan de universiteits-vrouwenkliniek van het „Charité”-ziekenhuis bij prof. Bumm. In 1909 was Daels terug te Gent, als assistent aan het Bacteriologisch Instituut van de universiteit bij prof. Van Ermengem. Datzelfde jaar werd hij medestichter van het *Geneeskundig Tijdschrift voor België*.

In 1911, nauwelijks dertig jaar oud, werd hij door minister Schollaert gelast met de leiding van de gynaecologische en vroedkundige klinieken van de Gentse universiteit.

Intussen werd hij nog laureaat van de driejaarlijkse prijs Deneffe voor operatieve geneeskunde (1908) en driemaal laureaat in de Alvarenga-prijskamp van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België (1909, 1910 en 1911). In 1910 werd hij speciaal dokter in de vroedkunde en de gynaecologie.

Dr. Daels organiseerde de eerste raadplegingen voor zuigelingen te Gent en stichtte in 1911 *Het Vroedvrouwtijdschrift* en de beroepsvereniging voor vroedvrouwen. In die jaren kwam hij ook herhaaldelijk tussenbeide voor de vernederlandsing van de Gentse universiteit.

Na de Eerste Wereldoorlog

Nadat Dr. Daels in 1914-1918 zich vrijwillig verdienstelijk had gemaakt in de geneeskundige dienst van het leger, werd hij respectievelijk buitengewoon hoogleraar (1919) en gewoon hoogleraar (1920). Hij stichtte onmiddellijk na de oorlog te Gent een Vlaamse school voor verpleegkunde en vroedvrouwenkunde - die later provinciale school werd - en was tevens oprichter van de Congresen voor Verpleegkunde, Vroedvrouwenkunde en Sociale geneeskunde. Prof. Daels was ook medestichter van het *Vlaamsch Geneeskundig Tijdschrift*, waarvan het eerste nummer op 1 januari 1920 was gedateerd.

Van 1921 tot 1928 was hij voorzitter van *Het Vlaamsch Natuur- en Geneeskundig Congres*, dat in 1897 was gesticht door prof. Jules Mac Leod. In 1924 werd prof. Daels vaste secretaris van het Internationaal verbond van vroedvrouwenverenigingen. In 1920 verschenen van zijn hand *Voor Moeder en Zuigeling*, *Operatieve Verloskunde* en *Beginnels der Praktische Verloskunde*.

Als hoogleraar-gynaecoloog genoot hij een groot aanzien. Hij verbeterde o.m. de methode van de bloedtransfusie ter bestrijding van kraamvrouwenkoorts en werd - voor bijzonder moeilijke gevallen - in consult geroepen doorheen heel het land en zelfs in Nederland en over de Franse grenzen.

Prof. Daels heeft zich bovendien reeds vroeg voor het kankerprobleem geïnteresseerd. Zijn eerste publicaties hierover dateren van 1908. Enkele van zijn studiën in dat verband hebben ophef gemaakt in de wetenschappelijke wereld, nl. deze die handelen over proefondervindelijke kanker bij dieren door middel van radium verwekt (1926-1927 en 1931). Samen met dr. R. Biltris (1886-1947) en zijn assistent (later prof.) P. De Backer (1883-1956) was hij de ziel van het kankercentrum te Gent. In 1930 verwierf hij samen met dr. Biltris de befaamde „Prix Bértaute” van de Franse „Académie de médecine”. Hij werd briefwisselend lid van het genootschap tot bevordering van Natuur-, Genees- en Heelkunde te Amsterdam, buitenlands erelid van de Association Française pour l'Etude du Cancer (1929), buitenlands erelid van de Geneeskundige Vereniging van Boedapest (1930) en ere-doctor van de universiteit van Keulen (1935). Hij werd uitgenodigd om wetenschappelijke voordrachten te houden te Amsterdam, Leiden, Groningen, Keulen, Hamburg, Londen en Genève. Sedert 1929 was hij werkend lid van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde, terwijl hij in 1939 lid werd van de Vlaamse Academie voor Geneeskunde, waarvan hij de totstandkoming had helpen bewerken.

Na de Tweede Wereldoorlog

Toen prof. Daels na de Tweede Wereldoorlog in ballingschap in Zwitserland verbleef heeft hij te Genève, zij het zeker niet in ideale omstandigheden, druk geëxperimenteerd o.m. op kankerstemmen die hem uit Londen waren ter beschikking gesteld. Hij behaalde er verrassende resultaten, maar toch zou hij later zeggen dat indien hij had kunnen werken in een laboratorium zoals te Gent, met een twintigtal leerlingen, hij dan zeker veel verder had gestaan. Toch kon hij in die jaren aan zijn vriend dr. Jef Goossenaerts schrijven: „Het wordt me door de Voorzienigheid gegend kankerdielen te gene-

Prof. Daels bij zijn broedkasten te Bonheiden

zen. Ik hoop dat een wederopvoedende mensheid me ooit zal toelaten kankermensen te helpen”. In 1958 werd hem weer door de Franse „Académie de médecine” de „Prix Monbinne” en de titel „Lauréat de l'Académie nationale de médecine” toegekend.

Na zijn terugkeer in België, op 26 februari 1959, is hij nog ongeveer 12 jaar actief geweest - tot op 88-jarige leeftijd - in het Imeldaziekenhuis te Bonheiden als kankerspecialist. Hier volgde hij zijn persoonlijke therapeutiek, die gesteund was op de behandeling van de gehele mens en het toedienen van bloedextracten.

Ter gelegenheid van zijn negentigste verjaardag (1972) ontving hij de dr. Albert Schweitzer-prijs van de J.W. von Goethe-stichting in Basel, die hem werd toegekend „omwille van de diepe sociale inspiratie die zijn wetenschappelijk en geneeskundig werk heeft bezield en zijn streven naar een betere verstandhouding binnen de grote mensengemeenschap”.

In het lange leven dat hem werd toegemeten schreef prof. Daels nog een uitgebreide reeks boeken en tijdschriftartikelen over gynaecologie en chirurgie, algemene pathologie, pathologische anatomie, kanker en sociale geneeskunde.

Tenslotte zij nog gewezen op zijn activiteit ten bate van de vernederlandsing van de Rijksuniversiteit te Gent. We hebben reeds gezegd dat hij nog voor de Eerste Wereldoorlog hiervoor meerdere malen tussenbeide kwam, maar ook nadien heeft hij zich op dat gebied laten gelden. In 1924 werd hij, samen met prof. J. Vercoullie, voorzitter van de officiële Commissie voor de vernederlandsing van de Gentse universiteit en in 1930 - eveneens met prof. Vercoullie - voorzitter van de Commissie voor Hooger Onderwijs in Vlaanderen. Later nog werd hij door de faculteit van geneeskunde te Gent belast met de coördinatie van de bouwplannen en de inrichting van het Academisch ziekenhuis te Zwijnaarde.

Roger-A. BLONDEAU

De Toneelmaatschappij van Stavele „Niet uit Eerzucht”

Na de Eerste Wereldoorlog

Gedurende de wereldoorlog 1914-1918 werden te Stavele, zoals trouwens overal elders alle plaatselijke activiteiten van muziek en toneel stilgelegd.

In 1920 echter werd opnieuw van wal gestoken. Op Paaszondag 4 april 1920 werd de eerste naoorlogse opvoering gegeven. Men speelde driemaal, nl. op 4, 5 en 7 april 1920. De leiders en bezielers waren Jos. Cornelis, gewezen burgemeester en Jos. Decarne, gewezen gemeentesecretaris. De zangers en spelers waren: J. Decarne, Alf. Wydoodt, Hector Slosse, Edmond Cornelis, Camille Delattre, Raf. Swertvaegher, Georges Brunet, Camille Moerman, Jos. Boussemaere, Camille Duflou, Jules Depuydt en Nestor Wydoodt. Dit eerste optreden was eerder een „bonte avond”. Op het programma stond:

1. Openingsstuk *Dancila*, duo voor violen met pianobegeleiding;
2. *De Ridders van de Nacht*, kluchtige duo;
3. *Eens gekocht, blijft gekocht*, blijspel in één bedrijf;
4. *De parapluie van schoonmama*, kluchtlied;
5. *Point Carré*, polka voor orkest;
6. *'k Kan daar niet tegen*, kluchtlied met spraak.
7. *Markenadel*, blijspel in één bedrijf;
8. *De ronde van België*, kluchtig zangspel.

Op Kerstdag 25 december, zondag 26, maandag 27 en woensdag 29 december 1920 werd de tweede toneelavond gegeven, nu ten voordele van de oorlogsweduwen en -wezen.

Het werd een goed gevuld programma:

1. *De bruiloft van Tisten oom*, kluchtlied, gezongen door Robert Slosse;
2. *Zou 'k trouwen?* kluchtlied gezongen door Alf. Wydoodt;
3. *Werkerseer*, drama in drie bedrijven;
4. *'k Ben voor 't ongeluk geboren*, kluchtlied gezongen door Hect. Slosse;
5. *Lapper en tapper*, kluchtig duo gezongen door Rob. en Hect. Slosse;
6. *Zwizwak en dikzak*, kluchtig duo gezongen door Rob. Slosse en Alf. Wydoodt;
7. *'k Ben papa*, kluchtlied gezongen door Joseph Recour;
8. *Eene zitting te Bosbeke*, klucht in één bedrijf;
9. *Mijn liefste Griet*, kluchtlied gezongen door Hector Slosse;
10. *John Bull op ronde*, kluchtige samenzang.

Als nieuw acteurs traden voor de eerste maal op: Camille Lowage, Pol Duflou, Lucien Caenen en Henri De Baenst.

In 1921 werd beslist een groot gekostumeerd drama op te voeren.

Het theater werd veranderd en de electriciteit werd aangelegd. Denk eens na, voor de eerste maal: Toneelspel badend in electrisch licht met lampen van 25 en 40 „bougies”. Dat zou wat anders zijn dan die oude rokende en stinkende „quinquets” die alle vijf stappen konden in brand vliegen en ongelukken veroorzaken.

Maar, waar kwam dat helder, bijna hemels licht vandaan?

In 1921 hadden de gebroeders Joseph en Aimé Decarne een eigen inrichting geplaatst voor electriciteitsvoorziening in hun drukkerij en huis, alsmede voor enkele bureaus met wie ze een overeenkomst hadden afgesloten.

Joseph Decarne, die regisseur was van de toneelmaatschappij, zorgde uiteraard ook voor de verlichting van theater en zaal.

Zo werden in 1921 heel wat uitgaven gedaan. Het timmerwerk kostte 296,20 fr., de electriciteit 284,45 fr. en het schilderwerk 181,65 fr. Er diende dan ook een extraprestatie geleverd.

Op zondag 25 december (Kerstmis), maandag 26, dinsdag 27 en donderdag 29 december 1921 werd telkens voor een bomvolle zaal opgetreden: een historisch drama, dat zich afspeelde in Venetië, in de jaren 1600: *De Gondelier der dood*. De ondertitels van de bedrijven luiden: 1. *Oproer der Gondeliers*; 2. *De samenzwering der edellieden*; 3. *De misdadiger ontmaskerd en gestraft*. De kostumen voor dit stuk werden gehuurd bij het huis Maes te Tiel voor 181,50 fr. wat toen een grote som uitmaakte. Na dit drama werd nog een blijspel in één bedrijf opgevoerd, nl. *Bij Vergissing*. Drie nieuwe acteurs kwamen op de planken: Ernest Vandenbussche, Alfons Timperman en Leopold Boussemaere.

Deze toneelopvoering kende een geweldig succes. De totale opbrengst gaf 1.590 fr.

Het werd stilaan het gebruik twee verschillende opvoeringen te brengen per jaar: met Pasen en met Kerstmis.

Het programma van Pasen 1922 werd weer een „bonte avond” met drie éénakters en een aantal kluchtlieders en grappige tweespelen. Deze keer deed Alfons Vermeersch zijn debuut op het podium als patient Rekelmans in *Het Spreekuur van de Dokter*.

Vier opeenvolgende opvoeringen, met de Kerstdagen van 1922, van het beroemd historisch drama: *Graaf de Taillis en zijne zonen* uit de bloedige dagen van de Franse Revolutie, werden opnieuw een donderend succes. Voor de eerste maal vinden wij in de pers onder het plaatselijk nieuws een lang en lovend verslag. Nieuwe speler was Achiel Moerman, van wie geschreven werd: „een bijzondere hulde moet gebracht worden aan den jongen Alfredo die ons meer dan eens betoonde dat de jongeren ook iets kunnen!”. Met de Paasdagen 1, 2 en 3 april 1923 volg-

de weer een prachtig toneelfeest. Een beroemd drama in vier bedrijven *Door 't Noodlot vervolgd*, met zonnestraal en donderslag, een noodlottig samentreffen in het bos en na lijden komt verblijden. Een kluchtspel met zang *Het onderbroken jubelfeest* waarin August Caesemaeker als nieuwe acteur debuteerde besloot die feestavond.

Ophefmakende vernieuwing

Einde 1923 werd voor de eerste maal te Stavele en de omringende gemeenten, gemengd toneel gespeeld. Vier opvoeringen op 23, 24, 25 en 26 december 1923 van *Vissers-eer*, drama in vier bedrijven door L. Scheltjens, met kostumen van het huis Maes te Tiel. *Boerenkrakeel* noemde het kluchtspel dat hierop volgde. Als actrices traden op: Margriet Cayzele, Maria Vandenbussche, Martha en Laura Ryon. Als nieuwe acteurs vinden wij Achiel Louwage en Albert Vandenbussche. Daar de prijzen der plaatsen gestegen waren: 4 fr. voor de eerste rang in plaats van 3,50 fr. en 3 fr. voor de banken in plaats van 2,50 fr. bekwamen men een totale ontvangst van 1.913,50 fr.

„Niet uit Eerzucht” bracht met de Paasdagen 1924 vier vertoningen van... verschieft niet... *De Heideboeren*, drama met zang in vier bedrijven door P. Kints en Willy's vrouw, lustige familiegeschiedenis in drie bedrijven door Max Reiman en O. Schwartz. Zeven akten op één avond. De kostumen kwamen weer van het huis Maes en de kapping werd verzorgd door het huis Melis te Poperinge.

Liefdedrift, drama in 4 bedrijven door Nestor de Tière - met een bezetting van 13 acteurs en 4 actrices benevens 6 figuranten, boeren en volk; 23 personen in totaal, op een scène van enkele vierkante meters en met op de boord van het podium de ellebogen van de toeschouwers van de eerste rij - werd viermaal opgevoerd tijdens de Kerstdagen van 1924. Daarna volgde nog *De geloofte oom*, blijspel in één bedrijf en *De wanhoop van Pierrot*, zangspel in één akte. Weer kwamen de kostumen van het huis Maes en de kapping van het huis Melis. Als nieuwe actrice, in plaats van Martha Ryon, kwam Maria Depeser op de planken. De piano werd bespeeld door Raymond Kerckhof, overleden in het O.L. Vrouw hospitaal te Ieper op 9.11.1974. Lees over hem in De IJzerbode jg. 4 nr. 12 blz. 4.

Op Pasen 12 april en tweede paasdag 13 april 1925 werden opgevoerd: *Aangeblazen liefdevonkjes*, blijspel in 3 bedrijven door B. Swerts, *De krekel*, toneel met muziek en *De Nachtwakers van Geenweghem*, zangspel door A. Van Aalst.

Er speelde steeds een orkest tijdens de tussenpozen, het was immer verboden te ro-

Centrale Verwarming Sanitair Asfaltbedekking

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b STAVELE

Tel. 057/30.06.52 of 057/40.05.43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin
Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier: stijl - modern
Vasttapijt in alle prijsklassen

Februari 1975

Reklaamprijzen

PYFFEROEN Maria - ROESBRUGGE

Artikel	Normale Prijs	Reklaamprijs	Winst
Roda margarine	kg. 86	81	5
Pikies Camps	pot 23	17	6
Prinsesseboontjes Mount Eléphant			
l. 28		24	4
Tomatensoep met balletjes	l. 36,75	27	9,75
Confituur Materne	450 gr. 34,50	26	8,50
T.V.-worstjes Zwan	2 d. 43	35	8
Leverpastei Zwan 90 gr.	2 d. 21,50	18	3,50
Erwten en wortelen M.Th.			
2 x 1/2 l. 30		25	5
Choco pasta Kwatta 500 gr.	36,50	31	5,50
Appelsienen zak v. ong. 2 kg. 45		32	13

Sterke dranken - zoete likeuren - wijnen
Hovenierszaden reeds binnen !

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

ken in de zaal en de dames werden altijd verzocht hun hoed af te nemen.

Het Kerstprogramma van 1925 bracht de toneelminnaars een dramatisch toneelspel in 4 bedrijven *Het Boschmeezeken* door A. Bogaerd, gevolgd door een blijspel in één bedrijf *Zij mag niet trouwen* door K. Van Rijn.

Vier luisterrijke vertoningen werden gegeven met Pasen 1926. *Elza* drama in 4 bedrijven door Nestor de Tière met Madeleine Vandebussche in de hoofdrol en Pol Boussemaere in de rol van „Ko, de liedjeszanger“. *Grietje* geprimeerd toneelspel met zang, in twee bedrijven, geschreven door F. Rodenbach, volgde na de poos. Hierin speelde Pol op zijn harmonika in de rol van Tjonkers. De handeling kwam voor op het gehucht Schiervelde te Roeselare.

De toneelvereniging „Willen is kunnen“ van De Panne richtte, ter gelegenheid van haar 20-jarig bestaan, een toneelwedstrijd in voor eenakters, voor de toneelkringen van Veurne-ambacht. Zes maatschappijen namen deel aan de wedstrijd nl. „IJver en Broedermin“ uit Staden, „Niet uit Eerzucht“ Stavele, „Heden Yet, morgen niet“ Diksmuide, „Met Moed Vooruit“ Lombardzijde, „Na werk Vermaak“ Oostduinkerke en „De Duinenkerels“ Adinkerke.

De Stavelse toneelgroep behaalde geen eerste plaats maar wel „De ere-prijs voor moed en opoffering aan de kunst!“

(wordt vervolgd)

R. Lanszweert

Haringe: Pastoor ASAERT (3)

Op hun tocht naar Roye was Pastoor De Neut van Proven het slachtoffer geworden van een valpartij, veroorzaakt door het omkeren van één van de karren waarmee de gevangenen vervoerd werden. In Roye zelf ontstond er bij hun aankomst onenigheid tussen de inwoners en de gevangenisbewakers. De inwoners die van de valpartij hadden gehoord, wilden de gevangenen verzorgen, en hun zelfs logies en voedsel bezorgen. Zo kwam het dat zij daar meer dan een half uur in de plessende regen dienden te wachten. De inwoners van Roye haalden echter hun slag thuis, en zo werden de gevangenen ondergebracht in de kerk van de Minniemen, waar vuur was aangemaakt, en al het nodige slaapperief was aangebracht. Ook voedsel en geld werd hen door de bewoners geschonken. Jammer echter dat zij slechts één nacht mochten blijven, want de volgende morgen werden zij op weg gezet naar Gourmay (8e gevangenis), waar zij mits betaling aan hun wachters de toelating kregen om in een herberg te overnachten.

Daar kregen zij het gezelschap van een heer Lambrechts uit Antwerpen (een priester?). Daags daarop, de 19e april werd de tocht voortgezet tot Pont-Sainte-Maxence (9e gevangenis), waar zij een zo grote vrijheid kregen vanwege hun bewakers, dat twee onder hen, E. H. Flotteu, onderpastoor van Beveren en een zekere Cop, konden ontsnap-

pen. Voor niet lang echter, want tegen de avond lieten de gendarmes gans de streek afzoeken en de volgende morgen werden de twee vluchtelingen gesnapt en 's middags geboeid naar de gevangenis teruggebracht.

De 20e april ging het naar Senlis (10e gevangenis) waar, wederom mits betaling, kon gelogeerd worden in een herberg „le Grand Turc“. De wachten lieten zich goed bedienen, natuurlijk ten koste van hun gevangenen, die alles te vereffenen kregen. Twee dagen daarop vertrok de kolonne naar Saint-Denis (11e gevangenis), waar men de gevangenen in cellen onderbracht. Van daaruit schreven zij naar Parijs, aan de vertegenwoordigers Marannes en Beyts van het Departement van de Leie, om te mogen verhoord worden, vraag waarop echter geen antwoord werd verkregen. Op 24 april eindelijk, werd langs St.-Cloud, Versailles bereikt (12e gevangenis), waar echter geen halte werd gehouden, daar ze op 25 april doorgevoerd werden naar Rambouillet (13e gevangenis) om daags daarop Chartres te bereiken (14e gevangenis). Het was in de gevangenis aldaar - de gevangenen waren ongeveer 400 km. van Brugge verwijderd - dat zij geholpen werden door een juffrouw - Farche was haar naam - bijgestaan door een koopman uit die stad de heer Remond, die hen eten en drank brachten en hen verzorgden zo goed ze konden. Het was van hun be-

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS
aan uitzonderlijke prijzen.

IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK

uitbater : **Raoul BOSSAERT-ROSSEEL**
op de grote baan Veurne-leper bij WOESTEN

Tel. 057/40.04.42
30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asphalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSING en HERSTELLING
Steeds vrijblijvend inlichtingen bij :

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE
Tel. 057/30.03.64

— De grootste keus SANITAIR —
door bezoek aan toonzalen van fabriek.

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

schermheer dat zij op de vooravond van hun vertrek (de 1e mei) 25 gouden louis meekregen, om de gevangen priesters die te Rochefort verbleven, te kunnen helpen (25 gouden louis of louis d'or, hadden in 1798 een waarde van 28,70 goudfranken elk, samen dus ongeveer 717 goudfranken (in onze munt, aan de huidige wisselkoers, een zeer respectabele som). In Chartres werd E. H. Reyphins, onderpastoor van Stavele, zwaar ziek. Hij werd er liefdevol verzorgd door de beide voornoemde personen. Zijn broer J.J. Reyphins, deservitor van Westvleteren, diende daarop een verzoekschrift in bij de gemeenteoverheid van Chartres om bij zijn broer te mogen blijven, die intussen de H. Gerechten had ontvangen. Dit werd hem toegestaan.

Op 1 mei werden de gevangenen naar Châteaudun (15e gevangenis) overgebracht, waar zij opnieuw door medelijdende juffrouwen verzorgd en geholpen werden. Van Châteaudun ging het, op open karren vervoerd, naar Vandôme (16e gevangenis) waar de bewoners hen met spot en hoongelach onthaalden, zodat zij blij waren in de gevangenis te belanden, waar ze echter zeer slecht behandeld werden. Op 3 mei werd Château-

Regnault (17e gevangenis) bereikt, waar ze aanvankelijk in vuile stinkende cellen werden gestopt, doch waar ze, opnieuw mits betaling van logies en wachten, in herbergen mochten verblijven.

Zo bereikten zij Tours, op 4 mei (18e gevangenis), waar zij veel gevangen priesters ontmoetten, die er wachtten op hun inschepping naar het eiland Ré. Zij verbleven er een drietal dagen, en op 7 mei werden zij, opeengeperst op karren, overgebracht naar de gevangenis van Saint-Maure (19e gevangenis) waar zij in zeer erbarmelijke omstandigheden moesten overnachten. Langs Ormes naar Châtellerault (20e gevangenis) gevoerd, en vandaar op 9 mei naar Poitiers (21e gevangenis), kregen zij er in het klooster der Visitandinen een goed onthaal. Doch ondanks hun smekingen om er te mogen blijven, werden zij op 10 mei naar Lusignan (22e gevangenis) overgebracht. Daarna naar Saint-Maixent (23e gevangenis), naar Niort (24e gevangenis), om langs Sugières (25e gevangenis) op 15 mei aan te landen te Rochefort (26e gevangenis) einddoel van hun reis, verzamelpaats van al de opgeëisten en vervolgd. Reeds op dezelfde dag, te 1 uur na de middag werden ze naar de corvet

Spaar VEILIG
Spaar ZEKER
Spaar ONDER
STAATSWAARBORG

VERZEKERINGS- en ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

Watouseweg 1 8994 PROVEN

Tel. 057.30.03.39

NMKN

30.03.26

ASLK

30.02.58

„La Charente" geleid, waar zij in gevangenschap werden gezet. Zij hadden „hondert en seventy mylen rydens" afgelegd van Brugge naar Rochefort, omzeggens 770 kilometer, en daar zouden zij nog ongeveer twee en een halve maand moeten wachten, alvorens hun ballingschap een aanvang zou nemen. Tot nogtoe waren de ontberingen die zij uit te staan hadden nog dragelijk geweest. Op vele plaatsen was de bevolking hen spontaan ter hulp gesnel, of zij hadden mits betaling voedsel en logies kunnen bekomen. Eenmaal echter op het gevangenschip overgebracht, waren zij overgeleverd aan hun wachters, die hen behandelden op een mensonwaardige wijze. In een volgende aflevering gaan wij pogen een beschrijving te geven van hun marteltocht naar hun ballingsoord Guyane.

J.Gh.H.

Rode-Kruis

In de loop van de maand februari richt het Bestuur van de Rode-Kruisafdeling een cursus in van Helper. Deze cursus omvat 20 lessen van 2 u. In deze jachtige tijd hopen we dat de bevolking de kans zal aangrijpen om zich te bekwalen in eerste hulpverlening.

Alle inlichtingen kunt u bekomen bij de bestuursleden van het Rode-Kruis.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Geboorten

- Stefan Baes, z.v. Johan en Magda Monkerhey (Stavele).

Overlijdens

- André Debuysere, echtg. van Augusta Coulier (Beveren).

- Arseen George, echtg. van Maria Depuyper (Stavele).

- Zoë Deschepper, wed. v. Jérémie Belpalme (Beveren).

Huwelijk

- Freddy Parmentier met Verreman Marie-Andrée, beiden van Stavele.

Huwelijksafkondiging

- Paul Dehoucke van Stavele met Maria Leite Da Rocha van Tourcoing (Fr.).

3e Prins Karnaval-verkiezing

der landelijke gemeenten: ROESBRUGGE-HARINGE

PROVEN-KROMBEKE

STAVELE-BEVEREN

WATOU

op zaterdag 15 februari 1975

in Zaal „De Lovie" - Proven

DANS- & EN KARNAVALESKE AVOND

Aanvang 20 uur

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN ACTIVITEITEN MAAND FEBRUARI

Biljartavond

Roesbrugge, „De Gouden Arend“
Iedere vrijdag van de maand.

Gaaiibolling

Roesbrugge, zondag 16 februari te 15 u.
Gaaiibolling bij Georges Berquin.

Kaartingen

Roesbrugge, zondag 2 februari
bij Mevr. S. Vandendriessche
Prijksaarting in 't Manillen.

Roesbrugge, maandag 3 februari
in „De Gouden Arend“
5de maandelijkse kaarting.

HARINGE, Café „St-Joseph“
bij Martha RYON

APOLONIA-zaterdag 8 februari 1975

GROTE PRIJLSKAARTING (Manillen)
voor alle liefhebbers

Minstens 1000 fr. prijzen - Inleg 20 fr.

Klassering met optelling van partijen
en punten - Elk drie partijen kaarten

Roesbrugge, zondag 9 febr. van 9.30 u.-13 u.
en van 16 u.-23 u.: grootse jaarlijkse kieke-
kaarting in de Meisjesschool, ten voordele
van de zwemmende schooljeugd.

Beveren-IJzer, zondag 9 februari
bij Robert Maelstaf: Herbergkermis met
saucissenkaarting.

Roesbrugge, dinsdag 11 februari
bij J. Gunst. Vrije kaarting „Derde Leeftijd“.

Beveren-IJzer, „Het Boerenhof“
Donderdag 20 februari 14 u.: Gezellig onder-
onsje en kampioenkaarting voor de leden
van de 3de leeftijd.

Roesbrugge, zondag 16 februari
bij Valère Deschuytter, „In de Brierkerij“
Herbergkermis met prijskaarting.
Maandag: kandeel.

Beveren-IJzer, maandag 17 februari
bij M. Ryon, 5de maandelijkse kaarting.

Roesbrugge, dinsdag 25 februari
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd“

Beveren-IJzer, zondag 23 februari
bij Urbain Bartholomeus: Prijksaarting.

Haringe, in „St-Jozef“ bij Martha Ryon
Zaterdag 22 en zondag 23 februari: Maan-
delijkse kaarting voor alle leden.

Film Zie blz. 2

Dansavonden

Proven, „t Rozenhof“ zaterdag 8 febr. 20 u.
The Jempi and Gerrit Disco-Show

Roesbrugge, „t Kristen Volkshuis“
zaterdag 8 febr.: Showavond m. Paul Bruna
Proven, „De Lovie“, zaterdag 15 febr. 20 u.
3e Prins Karnaval-verkiezing der landelijke
gemeenten.

RESTAURANT - CAFE

„T COUTHOF“

Provenceweg 202 - POPERINGE

Tel. 057/33.50.94

Klein - intiem - gezellig

Open haardvuur - gestylleerde muziek

Gesloten: Maandagavond en dinsdag

STEUNLIJST DE IJZERBODE (vervolg)

P. Menu, Roesbrugge; J. Menu, Proven;
J. Wullus, Beveren; R. Leenhouders, Roes-
brugge; A. Clabau, Proven; N. Verhaeghe,
Stavele; L. Stekelorum, Gijverinkhove.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Volgens mij loopt er iets mis met heel de
olie-affaire waarover er nu zoveel te doen is.

In de vorige eeuw lagen de Arabieren -
niet zoals de herdertjes, bij nachte in het
veld - maar onder de dag te luijakken in de
warme zon. Zij stierven wel eens van de
dorst, maar nooit van het werk. Toen kwa-
men er mannen uit het Westen in hun zand-
vlakten op onderzoek, zonder dat de inboor-
lingen die daar nochtans van generatie op
generatie geleefd hadden konden vermoeden
wat die Europeanen eigenlijk zinnens waren.
De vreemdelingen woelden in de grond, boor-
den vele meters diep en brachten dure in-
stallaties aan. Na veel en hard werken wisten
ze een vuile, vettige brij uit de grond te
halen. De Arabieren keken even op, grinniken
om het schamele resultaat van zoveel in-
spanningen, en sliepen verder.

Maar nu, als er na zoveel tijd in hun een-
tonige, onvruchtbare vlakten, enorme petro-
leumraffinaderijen zijn opgerezen en de Ara-
bieren eindelijk snappen wat die vette drab-
bigheid uit hun grond, te betekenen heeft,
nu roepen ze: „STOP! Alles wat boven en
onder deze grond zit is van ons!“ De blan-
ke mannen die de bodemschatten gevonden
hebben en de inrichtingen geïnstalleerd en
bekostigd hebben en bovendien nog aan de
inlandse bevolking hebben geleerd wat er
met dat alles te doen staat, worden naar
huis gestuurd. De olie wordt hun nu duur
verkocht; zó duur dat hun welstand eronder
gaat lijden. En de enkele Arabieren die het
er voor het zeggen hebben verzamelen nu
zoveel geld uit de Westerse landen, dat ze
door het uitgezogen Europa om leningen ge-
vraagd worden, met hypotheeken, zodat heel
Europa tenslotte Arabisch bezit zal zijn!

Dat is verleden, heden en toekomst! Ik
heb nochtans altijd gedacht dat wanneer men
een schat vindt in andermans grond, die
schat aan vinder en grondeigenaar elk voor
de helft toebehoort.

„Sukkelaar“ zegt Gusta, „we hebben daar
niks van te verwachten, ik heb die mannen
nog nooit vertrouwd“. Ik moet eraan toevoe-
gen dat Gusta nooit erg gesteld was op om
het even welke bieren en dus ook niet te
spreken is van Arabieren!

da...ag,

Pol

Menu's à la carte

Specialiteit: Forel - Côtes à l'os

RECEPTIES

FAMILIE- en PERSONEELSFEESTEN

EERSTE- en PL. KOMMUNIEFEESTEN

Besprek tijdig uw plaatsen.

Gekoelde dranken

Gechambreerde trappist

Elke dag verse pannekoeken

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

Centrale verwarming

en

Sanitaire installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon

Krombekerstraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/30.02.43

PRIESTER WORDEN

OP LATERE LEEFTIJD!

Kan dat nog?

De afdeling „late roepingen“ van
Don Bosco te Kortrijk organiseert
een week-end voor alle jonge mensen
die nog aan roeping denken.

Dit bezinningsweek-end heeft plaats
op zaterdag en zondag 15 en 16 febr.

Voor verdere uitleg en nadere
inlichtingen:

Pater MARC VANHOUTTE

Don Boscolaen 18

8500 KORTRIJK

Tel. 056/22.11.92

of:

Gilbert NOLLET

Bergenstraat 29

8990 ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30.02.08

— Camping

— Sport

— Kledij

— Jean's broeken

G. DECUYPER

Ieperstraat 69 POPERINGE

Tel. 057/33.37.75

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

- schoenen voor groot en klein
- bottines
- laarsjes
- pantoffels
- muiltjes

Dit alles bij:

I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 **ROESBRUGGE**
Tel. 057/30.03.20

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

't Was op è nuchterend van driekeuningen over wel vijftig jaar. In 't herbergske „De Frontieredreve“ bij Manse Flanelles, djuuste over „d'Hooge Seine“ waren Fiel Scharniere, de smid van de Cappelroute en z'n maten Thuurten Tatse en Floren Pek, bezig met hulder te verkleen gelijk de drie keuningen om rond te gaan met de sterre...

Ze waren daaraan voor d'eerste keer begonnen 't jaar tevoren uut è weddinge...

Voor Floren en Thuurten was dat nu geen groot verlet omdat ze olle twee te boere wrochten... en de smid had oltijd tijd over ols 't voor zulke dingen was. Manse Flanelles, die ook niet en liever deed of daaraan helpen, had voor hulder olle drie è langen frak geschaveeld van oude soldaatekapooten van den eersten oorlooge en met wat gekoeld goed nog voor elk è raare mutse gemaakt. Manse hadde de sterre en 'n ouden akkordeon weere van den zolder gehaald en è beetje de kobbenetten en 't stof d'r uitgeblazen... en binst dat Floren è keer hulder liedje repeteerde, was de smid bezig met zijn aangezichte zwart te maken met è gebranden kerk. Ze waren gereed...!

Thuurten droeg de sterre, Floren speelde op den akkordeon en Fiel had è leegen zak mei voor 't geval dat ze hier of daar en 't wat gingen krijgen...

En alzo trokken ze voor de reste van den dag, ol zingen en ol speelen van d'eene hofstee naar d'andere en ze waren overal welgekomen. Ze gingen zelfs „de schreve“ over naar 't fransche bij eenigte boeren waar dat ze wel thuis waren.

Maar dat was slimmigheid van Fiel Scharniere „t is geheel de maand lukkedag thuuzend“ zei Fiel... en de kommiezen è gaan olgelijk zeker è keuning zo stijf niet kontroleeren gelijk è geweun mensche...! en ie stak è groote flessche kortendrank in de binneburze van z'n langen frak...

't Gerochte tegen 'n avond en ze waren olle drie wel boven hulderen tarief ols ze van Cappel in 't afzakken waren...

„Kijk“ zei Fiel ol met è keer... „we gaan nog è keer gaan bellen naar ieffrouwe Eufrazie...!“

„Wuk“ grolde Thuurten... „zo è gierige kweene, we krijgen daar toch nooit nieten“.

Ieffrouwe Eufrazie was 'n oude, rijke jonge dochter die entwaar langsten de Cappelroute weunde in 'n oud renteniershuus... Fiel was ondertussen ol bij de voordeure en trok ferme aan de roestige belle dat 't lunderde binnen in de gang. Ze wilden olle drie nog begunnen zingen, maar 't viel in è zak... „Z'is daar!“ zei Thuurten... en waarachtig, z'hoorden è deure piepen en è saffeling in de gang. De deure ging è kleen beetje open dat ze djuuste den top van ieffrouwe's neuze zagen en ze stak 'n appel deur de gerre.

„Kijkt nu è keer“ riep Floren „ieffrouwe peinst zeker dat z'hier in 't aardspardijs is“

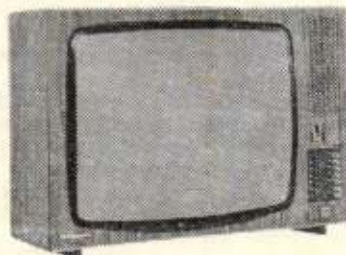
Fiel stak z'n kop tot bij de voordeure... „Horkt è keer, ieffrouwe“, brabbelde Fiel „je meugt gij dat niet kwalijk nemen wei... maar Adam is hier niet mei met nuus... en wieder hebben ollezins niet veele geen goeste om in joen ouden appel te bijten...!“

KWAAK

GROTE KEUS :

- Moderne- en Stijlverlichting
- Radio - Hi-Fi
- Bandopnemers
- Alle electrische huishoudtoestellen

KLEURENTELEVISIE

Huis Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 **ROESBRUGGE**

Tel. 30.05.94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de gemeenten:
Roesbrugge-Haringe
Proven-Krombeke
Stavele-Beveren

Op 2100 ex. verspreid met de post.

DE VOLKSDICHTER DJOOS UTENDOALE IN ONS MIDDEN!

Pater Joris DECLERCQ pastoor te HARINGE

Op 11 december 1974 is pastoor Wilfried Bruneel, op de drempel van zijn 88-ste verjaardag te Haringe overleden. Drieënzestig jaar lang was hij priester en hiervan heeft hij achttwentig jaar te Haringe doorgebracht.

Ongeveer een maand later heeft mgr. De Smedt zijn opvolger benoemd: pater Joris Declercq, afkomstig van Westouter. Een naam die klank heeft „hier en aan de overkant“ een priester met een verleden, dat een belofte is voor de toekomst!

MIEN HUUS, MIEN LINDE EN MIEN MENSCH'N

*De meur'n van mien huus zyn van oenger in terre
Van boov'n ewittend - 't is fyn!
E linde d'r bie da'j zle wuuv'n van verre,
't Zoed anders gin huus uut'n Westhoek zyn!*

*In 't kruus van die linde, in de bloat'n verloor'n
En oed Oenze-Vrouwke - 't is fyn!
In mei bluuj'n d'r bloem bie en hoagedoorn,
't Zoed anders gin linde uut'n Westhoek zyn!*

*De boer'n die passeer'n te peerd' of te voete
Ble 't oed Oenze-Vrouwke - 't is fyn!
Sloan teeg'n nulder klakke om Mârja te groet'n,
't Zoen anders gin boer'n uut'n Westhoek zyn!*

In 1962 verscheen in de *Vlaamse Pockets* van Heideveld, een werkje van de Noord-Nederlandse journalist Tom Bouws, getiteld: *Vlaanderen, o welig huis - Ontmoetingen tussen Ekelsbeke en Eigenbilzen*. Daarin stond bovenstaand gedicht van Djoos Utendoale, een jonge mens uit de Westhoek (van even over de grens, zo werd er gepreciseerd), dat geschreven was in onze volkstaal en door zijn schone simplicité de landelijke sfeer oproep waarin we onszelf terugvonden.

Kort daarop vernam ik dat Djoos Utendoale, de schuilnaam was van een jonge missionaris, niet van over de grens, maar van Westouter en dat hij eigenlijk Joris Declercq heette en sedert een tiental jaren in Urundi (nu Burundi) verbleef. In 1964 was hij in ons land met vakantie en ik ontmoette hem voor het eerst op de Frans-Vlaamse kultuurdag te Ekelsbeke.

Bovenstaand gedicht is er één uit een hele reeks prachtige heimatverzen, die hij heeft geschreven nog vóór hij naar de missies trok. Ze werden overal in de streek voorgedragen en met vreugde beluisterd: zowel te Ekelsbeke, te Boeschepe en te Cassel als in de Ieperse schouwburg. Antoon Vander Plaetse nam er enkele op in zijn uitgebreid repertorium en die andere betreunde woordkunstenaar, Gerard Vermeersch, heeft ze niet alleen vaak voorgedragen, maar heeft er een hele fonoplaat mee gevuld. Willem Vermandere tenslotte, de volkstroubadour van het

Westland, heeft er meerdere op muziek gezet.

Vruchtbare jeugdjaren

Pater Joris Declercq werd geboren in 1921, op Paasavond 23 april, als het 14-de kind van Remi Declercq en Octavie Cuvelier. Van zijn vader, die als liefhebber-muzikant verschillende marsen schreef voor de Westouterse fanfare „De Vlaamse Vrienden“ erfde hij zijn kunstzinnige aanleg. Van zijn moeder leerde hij vertellen naar Vlaams-volkse trant.

Na zijn schooltijd te Westouter werkte Joris ongeveer vijf jaar als schildersgast. Maar in zijn vrije tijd lonkte hij naar hogere dingen: hij leerde viool spelen en ging als leerling-kunstschilder lessen volgen bij Jules Boudry. Ondertussen keek hij met opmerkzame, nieuwsgierige blik naar de mensen om hem heen en naar onze stamgenoten van over de grens. Hij luisterde naar hun sappige taal en pittige uitdrukkingen en pende een heel schrift vol met hun treffende spreuken en gezegden.

Op 19-jarige leeftijd, de ouderdom waarop andere jongens naar de meisjes knipoogden, trok hij naar de „late roepingen“ van de paters van het Allerheiligste Sakrament te Lommel. In 1943 trad hij in hun noviciaat en op Kerstavond 1950 werd hij priester gewijd.

Tijdens die opleidingsjaren, waarin hij vooral uitblonk in taalstudie en taalwetenschap, werden zijn volkse verzen geschreven. Hij verzamelde lange lijsten van eigen woor-

den en zinswendingen die vergeleken werden met woorden en uitdrukkingen in het Nederlands, Duits, Frans, Engels, Noors en zelfs Slavische talen. Zijn verzen verschenen toen, meestal onder de pseudoniem Djoos Utendoale, in *De Linie*, *Notre Flandre* en later in *Band* het tijdschrift van de Vlamingen in Afrika. Immers, na zijn studietijd bereidde hij zich voor op de Afrikaanse missies en ging daartoe zelfs enkele maanden tropische geneeskunde studeren.

In 1952 herschreef pater Declercq het welbekende toneelspel van Felix Timmermans *En waar de sterre bleef stille staan* in het Westouterse dialect, om opgevoerd te worden door de Westouterse toneelkring „De Verbroedering“. Op de eerste bladzijde van deze bewerking schreef hij: *Vertaald in de streektaal om bij de eerste de beste gelegenheid te gaan spelen over de schreef voor de mensen van Frans-Vlaanderen, die sinds lange tijd geen toneel meer hoorden in hun eigen taal*. Dat is inderdaad ook gebeurd. Tienmaal werd „de sterre“ in Frans-Vlaanderen op de planken gebracht. Zo ligt de huidige pastoor van Haringe aan de basis van het „Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen“, dat nu reeds 20 jaar zoveel ertoe heeft bijgedragen om onze Vlaamse mensen, daar aan de overkant, van de totale volksvervreemding te redden.

Naar Afrika... en naar Haringe

Einde 1953 trok pater Declercq naar Afrika. Vol apostolaatsijver toog hij naar Kitega

In Urundi, om er de liefde van Kristus uit te dragen en te demonstreren. Tussendoor het harde leven van de brousse-missionaris wijdde hij zich aan inlandse taalstudie en inlandse muziek. Hij werd lid van de nationale liturgische commissie voor Urundi (Burundi); werkte er aan de aanpassing van de inlandse muziek voor het gebruik in de liturgie, om op die wijze de schone inlandse eigenheid in het kristendom te integreren. Zelfs schreef hij vijf Kirundi-missen, een zestigtal psalmen en heelwat inlandse liederen die door de bisschoppelijke commissie werden uitgegeven. Voor radio Bujumbura verzorgde hij een kort wekelijks programma. Ondertussen schreef hij nog een reeks korte verhalen over het land en het volk, waaraan hij de beste jaren van zijn leven heeft gegeven.

Na 21 jaar pionierswerk, tevreden om wat hij er gebracht heeft, maar ook een beetje ontgoocheld om de ang-Afrikaans-nationalistische evolutie van de jongste jaren, heeft hij voorgoed afscheid genomen van het zwarte werelddeel. Nu staat hij te Haringe met een brede levenservaring en de nog bruisende vitaliteit van een kerngezond vijftiger. De Westhoek verwacht heel wat van hem. We weten dat hij niet zal versagen!

Zijn onuitgegeven Burundese novellen, knappe verhalen van een goed observator, die de kleine voorvalletjes uit zijn omgeving zeer treffend neerschrijft, met de stille monnik van iemand die de rangorde van de waarden kent, worden thans gebundeld en zullen in het najaar verschijnen bij de uitgeverij Schoonaert te Roesbrugge.

We hebben een waardevol priester in ons midden!

Roger-A. Blondeau

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Huwelijksaankondiging

- Frans Andries van Handzame met Greta Laseure van Roesbrugge-Haringe.

Geboorten

- Cindy Vandeputte, d.v. Willy en Maria Danneel.
- Anja Desmyter, d.v. Emiel en Paula Vulsteke.

Overlijden

- Zulma Marent, 78 j., weduwe van Hector Soenen.

DF - K.L.J. - Kleinkunstavond

Cliché „Het Wekelijks Nieuws“

„t Klikske“ werd geboren op driekonigenavond 1969, in een oud vlaams café onder het zingen van volksliedjes. Publiciteits-tekenaar Herman Dewit, technicus Oswald Tahon, stikster Rosita Tahon (vrouw van Herman en zus van Oswald) en onderwijzer Frans Lots zorgden ervoor dat de gevormde groep een goede start kende.

Met een „huifkar“ boordevol oude liedjes en muziekinstrumenten (draailier, de vlier, de moezelzak, de pijpzak, het portatief orgel, de

trekzak, de rommelpot, de luit en veel andere) trokken ze door Brabant en Vlaanderen. In 1971 kwamen ze ook in 't Bertennest te Roesbrugge-Haringe.

Zaterdag 8 maart 1975 zijn ze te gast in „Sint-Elooi“ te Proven, waar ze de vierde Kleinkunst-avond van de K.L.J.-Davidsfonds komen verzorgen. Het wordt beslist weer een avond van de bovenste plank.

Toegang: 60 fr. Voorverkoop: 50 fr. en houders Plus-3-Pas: 40 fr.

Een goede raad

Vóór 31 maart moet ieder B.T.W.-belastingplichtige (uitgezonderd landbouwers en zij die onderworpen zijn aan de egalisatiebelasting) zijn „listing“ opmaken. Dit is een opgave - op de voorgeschreven en ter beschikking gestelde formulieren - van al zijn afnemers die zelf B.T.W.-belastingplichtige zijn en aan wie hij goederen heeft geleverd of diensten heeft verleend tijdens 1974 (en waarvoor doorgaans facturen werden afgeleverd).

Voor elke afnemer dient het totaalbedrag van de leveringen en de diensten vermeld. De afnemers voor wie het totaalbedrag van 1 000 fr. per jaar niet bereikt is, moeten niet op de „listing“ worden ingeschreven.

De „listing“ moet in duplo worden opgemaakt. Een exemplaar wordt gestuurd aan het B.T.W.-controlekantoor. Het tweede exemplaar moet door de belastingplichtige worden bewaard.

„Westhoek een streek in beweging“

In de maand februari kwam er een handige en deskundige studie over de Westhoek van de pers. Het initiatief hiervan berust bij de werkgroep „Streekanimatie“ van de V.Z.W. Samenlevingsopbouw.

Dit boekje dat kan dienen als handleiding voor klassikaal onderwijs en als nuttige documentatie voor persoonlijk gebruik is gebaseerd op recente gegevens en omvat volgende hoofdstukken:

- WESTHOEK NU
- WAAR STAAN WE?
- ONTWIKKELING AAN DE GANG
- BALANS IS POSITIEF
- WESTHOEK IN CIJFERS

Deze boeiende documentatie kan worden bekomen door storting van 100 fr. plus 15 fr. port. op bankrekening nr. 068-050.9260-37 van het documentatiecentrum van de Westhoek te Eggewaartskapelle-veurne.

CAPPEL MODE

te BEVEREN-IJZER

Dameskledij van topkwaliteit
tegen groothandelsprijzen!

Mantels - Tailleurs - Kleedjes
Vesten - Ensembles - Pantalons

Grote keus herenkostuums
Sportvestons - Broeken

CAPPEL MODE

Kasselstraat 9 (Cappelhoek)

tegen de Franse grens (op 10 minuten van Ieper)
baan Poperinge, richting Duinkerken.

Open iedere dag van 8 tot 20 uur — Gesloten op maandag

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor: GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

SCHOLEN VAN DE KONINGIN

(ÉCOLES DE LA REINE)

te Wulveringem-Vinkem onder Wereldoorlog I

Dit was de benaming van de school die in 't jaar 1915 door H. M. Koningin Elisabeth werd gesticht, ten behoeve van kinderen van wie de ouders, om d' ene of d' andere reden, achter de frontlinie gebleven waren. In die zone waren de scholen gesloten, enerzijds omwille van 't gevaar voor bombardementen en anderzijds omdat vele leerkrachten de wijk naar Frankrijk hadden genomen om, in de door de regering van Le Havre opgerichte schoolkoloniën, onderwijs aan de vluchtelingkinderen te verschaffen.

Bovengemelde school werd dus gesticht om er de kinderen die hele dagen in 't gevaar verkeerden, in een mindergevaarlijke zone onder te brengen en ze te onderrichten. Deze onderwijsinrichting werd opgericht op het grondgebied van de gemeenten Wulveringem-Vinkem (thans Beauvoorde) in een weide niet ver van de steenweg op Ieper. Zij was ingericht als een gewoon internaat en bestond uit schoollokalen (lazaretten) refecties, slaapzalen, keukens, washuizen en een infirmerie. De schoolbanken, borden en het didaktisch materiaal waren afgestaan, eensdeels door de gemeenteschool van Lo en anderdeels door het klooster van de Zusters Penitenten van Poperinge.

De school omvatte twee afdelingen: een kleuterschool, genaamd „École Marie-Josée“ en een lagere school met name „École Charles-Théodore“. Tussen die twee afdelingen was er een in hout vervaardigde kapel opgetrokken waar de kinderen dagelijks, onder de leiding van gelovige leerkrachten, ter kerke gingen.

Het onderwijs werd er verstrekt door leken van beider kunne en door kloosterzusters. De leerlingen, jongens en meisjes, waren afkomstig uit de frontstreek nl. van Oostduinkerke en Koksijde, maar meestal uit de streek van Ieper: Woesten, Dikkebus, De Klijte, Vlamertinge, Reningelst, Reninge, Geluvelde, St-Jan-bij-Ieper, Wijtschate, Dranouter, Westouter, Wulveringem, enz. . .

Zeven onderwijzeressen stonden in voor de kleuterafdeling, waaronder vijf lekenonderwijzeressen en twee kloosterzusters.

De eerste waren afkomstig uit de streek o.a. van Lampernisse, Ieper, Noordschote, Kaaskerke en Leke, de laatste twee waren zusters Penitenten van Poperinge.

Twee onderwijzers en drie onderwijzeressen waren belast met het onderwijs in de lagere school. Een van die onderwijzers stond vroeger in een gemeenteschool uit de streek en was, naar horen zeggen, een soldaat van

de oudste militieplichtigen die toen opgeroepen waren. Hij droeg steeds een burgerpak. De andere was een kersverse die pas uit de normaalschool kwam en die vrijgesteld was van legerdienst. Van de drie onderwijzeressen waren er twee kloosterzusters (Penitenten) en een leek: een lerares uit de normaalschool van Luik, waar zij Nederlands doceerde. Later werd zij vervangen door een regentes van Brussel.

De ziekenverzorging was toevertrouwd aan een geneesheer-pediater van Brugge, bijgestaan door een paar verpleegsters.

Aan het hoofd van elke afdeling stond een dame - een ziekenverpleegster denk ik - één ervan was de weduwe van een in de forten van Luik, gesneuvelde kolonel. Die dames en de geneesheer woonden, elk afzonderlijk, in een in hout opgetrokken „chalet“. De leerkrachten beschikten over twee kamers in hun respectieve klassen. D' ene diende als slaapkamer, d' andere als studeerkamer. De godsdienstlessen waren gegeven door twee priesters van het bisdom Brugge en de lessen in de lichamelijke opvoeding waren toevertrouwd aan een adjudant, schermmeester uit de school van Bouillon. De verzorging van de kinderen en het wassen van hun kleren was verzekerd door Zwarte Zusters van Ieper en door Zusters Penitenten van Poperinge. Het onderhoud van klaslokalen, refecties, slaapzalen en zomeer, was het werk van oudere soldaten „travailleurs“ genaamd. De lessen werden dag in dag uit gegeven, zodat er van een verlofperiode geen sprake was. De leerkrachten mochten over een achttal dagen verlof beschikken naar keuze. De leerlingen van de met verlof zijnde leerkracht, werden dan in een andere klas opgenomen.

In de loop van het jaar 1916, deden de oudste kinderen hun eerste-kommunie, samen met de jeudige prinses Marie-Josée. Het vormsel werd hen tegelijkertijd toegediend door monseigneur De Brouwer, de toenmalige deken van Poperinge.

Tijdens hetzelfde jaar verliet de lerares Nederlands van de normaalschool van Luik de school, omdat zij benoemd werd tot bestuurster van de Provinciale Normaalschool van Geldenaken (Jodoigne). Zij keerde dus naar het door de Duitsers bezette gebied, via Engeland en Nederland, terug. De jongste van de twee onderwijzers verliet de school in 1917 om bij de administratie in dienst te treden. Hij werd vervangen door een soldaat (onderwijzer) uit de oudere

1917: Meester Aimé Weyts met zijn leerlingen.

klassen die er bleef tot aan de wapenstilstand (11-11-1918).

Een der godsdienstleraars volgde het voorbeeld van bovengemelde onderwijzer op en werd aalmoezenier in een schoolkolonie in Frankrijk. Hij werd vervangen door een legeraalmoezenier.

Op één na zijn thans, naar ons weten, al die leerkrachten overleden. De oudste onderwijzer werd later schoolhoofd in een gemeente van West-Vlaanderen en overleed er. De kloosterzusters keerden naar hun klooster terug en wij weten niet of er nog in leven zijn. De godsdienstleraars zijn eveneens overleden, d' ene als pastoor van Ardoole en d' andere als onderpastoor van Wervik of Waasten.

De leerlingen keerden ook naar hun ouders terug. Enkele onder hen studeerden verder. Naar wij later vernamen, zijn er twee leerlingen priester geworden (één jezuïet en één oblaat van Maria).

De jezuïet maakt thans deel uit van het Ruusbroeckgenootschap te Antwerpen en de oblaat promoveerde tot doctor in de godgeleerdheid en is reeds overleden; één werd landbouwingenieur en zelfs senator voor het kiesarrondissement Kortrijk-Roeselare; vier à vijf zijn onderwijzer geworden waarvan er, naar ons werd medegedeeld, nog drie in leven zijn. Van de meisjes werden er drie kloosterzuster, waaronder twee regentes (moederhuis Lendeledé) en één missiezuster op de Filippijnen (moederhuis De Jacht Heverlee).

Van de oud-leerlingen die op dit ogenblik 60 à 70 jaar oud moeten zijn zijn er, naar onze mening, nog weinig in leven. Indien er onder de nog levenden zijn die „De IJzerbode“ onder ogen krijgen, mogen zij gerust hun naam en adres mededelen aan de h. Jozef Catteu, ere-schoolhoofd te Beveren-IJzer (Stavele), wiens dame een oud-leerlinge van de school is.

A.W.C.D.

WELDRA... EERSTE EN PLECHTIGE KOMMUNIE

Nieuwe kollektie

Kommunieprentjes

Spijskaarten

Wenskaarten

LANNOO

vindt U nu reeds bij

KOMMUNIEGESCHENKEN

- Jeugdboeken LANNOO

- Vulpennen

- Stylo's

Maak ze gelukkig met een blijvend geschenk

Drukkerij - Boekhandel **SCHOONAERT**

Bergenstraat 14-16

8990 ROESBRUGGE

De Toneelmaatschappij van Stavele „Niet uit Eerzucht”

Onze Stavelse toneelvrienden waren pas terug uit De Panne waar ze zich moedig in lijn hadden gesteld in de toneelwedstrijd, op 7 november 1926, tegen de acteurs uit Staden en weer gingen ze onvermoeibaar aan het instuderen van een groot toneelstuk.

Ze hadden voor de prijskamp opgevoerd: *Het Scheepje*, drama in één bedrijf door J. de Vos en *Marelleken*, blijspel in één bedrijf door J. Ballings.

„Ijver en Broedermin” uit Staden speelde na hen: *De Vader*, drama in één bedrijf door H. Melis en *De gefopte Oom*, blijspel in één bedrijf door K. Van Ryn.

Joseph Cornelis ontving naar aanleiding van dit optreden in De Panne een mooie, sierlijk geschreven, brief van de vermaarde toneelschrijver Jos. Janssen. Deze was de auteur van meerdere toneelwerken waarvan de meest bekende en zeer veel opgevoerde stukken zijn: *De Brave Moordenaar* en *De Wonderdokter* en de éénakters *Bij gebrek aan lijsters* en *Katjesspel*. Hij schreef ook het boek *Klerken in de goen ouden tijd*. Jos Janssen schreef in zijn brief o.m.: „In zijn eenvoud heeft het stukje (*Het Scheepje*) me waarachtig toch nog meer ontroerd dan Staden's „Vader” dat heel flink gespeeld en gezegd werd, maar niet uit het hart kwam, zoals bij U, en daarom ook niet naar het hart greep”.

Het nieuw groot stuk dat ze daarop ingestudeerd hebben en vier opeenvolgende dagen opvoerden met Kerstmis 1926 noemde *Hugo Van der Goes*, een geprimeerd drama in vijf bedrijven door A. Dandois en met in de hoofdrollen Jos. Cornelis en R. Slosse en Margriet Cayzele. De handeling speelde zich af te Gent onder de regering van hertog Karel de Stoute in het jaar 1467. Benevens de elf acteurs en actrices kwamen nog heel wat figuranten op de scène, als hovelingen en knechten, monniken en koorknapen. Na deze hoofdbrok werd nog een éénakter *Marelleken* opgevoerd om de Stavelnaren ook eens te laten zien wat ze in De Panne op de planken hadden gebracht.

Een lange stilte

Deze opvoeringen waren het slot van een periode van zeven jaren bloeiende en vruchtbare toneelactiviteit te Stavele. Het lijkt eigenaardig maar in de volle bloei, viel de toneelmaatschappij uiteen.

Na ongeveer een halve eeuw is het niet meer zo gemakkelijk de oorzaak van dit plotselinge wegsterven op te sporen. Wij vonden echter een krantenknipsel uit die tijd terug waarin wij lezen: „De toneelgroep heeft te kampen met geldelijke moeilijkheden. Ons volk beseft misschien niet wat al onkosten een toneelopvoering medebrengt en het is

droevig te moeten bestatigen dat, moesten er de kunstminnende menschen uit de omliggende gemeenten het hunne niet toe bijdragen, de toneelgroep van Stavele zou verdwijnen”.

Er waren echter andere oorzaken dan geldgebrek. In 1925 waren Robert Slosse en Laura Ryon - acteur en actrice - gehuwd. Leopold Boussemaere huwde in 1927 en eveneens in hetzelfde jaar, stapte de voorzitter, leider en bezieler Joseph Cornelis in het huwelijksbootje. Ernest Vandenbussche verhuisde uit „De Hert” naar de Zwanestraat en het vroeger café met toneelzaal op de verdieping, werd bij de bedrijfsgebouwen van de firma Cornelis gevoegd, zodat er geen toneelzaal meer bestond.

Heropstanding en nieuwe bloei

Op 3 oktober 1933 riep Joseph Cornelis, toen eerste schepen van de gemeente, zijn vroegere toneelvrienden op een vergadering bijeen. De opkomst was algemeen: Joseph Cornelis, Joseph Decarne, Jules Depuydt, Robert Slosse, Ernest Vandenbussche, Joseph Boussemaere, Leopold Boussemaere, Joseph Bonte, Achiel Moerman, Romain Depuydt en Amic Depeser en de jonge dames Madeleine Cayzele, Maria Vandenbussche, Anna Boussemaere en Simonne Meeuws. Met roerende eensgezindheid werd die avond besloten opnieuw toneel te spelen en met de eerstkomende Kerstdagen de eerste opvoeringen te geven.

Voordien werd in de maanden april en mei 1933 door het gemeentebestuur onder leiding van burgemeester Jerome Pil een gemeentelijke feestzaal gebouwd, t.z. de vroegere school, bewaarschool tot in 1931, werd tot feestzaal verbouwd. Het podium werd gegoten in beton met twee ruime kleed- en bergplaatsen eronder. Er werd een balkon gemaakt voor een vijftigtal plaatsen, in de zaal zelf waren een 200 plaatsen voorzien. In hetzelfde lokaal werd ook de openbare boekerie ondergebracht. Alles samen, de verbouwingswerken, het bouwen van het theater met de kelders, het timmerwerk, nieuwe vensters en deuren, het aanbrengen van het balkon, het schilderwerk, volledige nieuwe aanleg van de electriciteit met speciale verlichting van de scène - bovenlicht en voetlicht - samen met de aankoop van de stoelen, de banken en de piano heeft gekost de som van 36.526,30 fr.

In deze splinternieuwe toneelzaal mocht dan onze herboren toneelgroep met Kerstdag 1933 optreden. Er werd opgevoerd een toneelspel uit het hedendaags burgersleven, in drie bedrijven, nl. *Door slechte dagen* door Alfred Boogaert en een blijspel met zang in één akte: *Elsje uit de Heidekant* door

Marcel De Paepe met muziek van Basiel Biliel. „Het drama, al was 't stout gekozen, werd prachtig, wij zouden haast zeggen meesterlijk vertolkt. En 't blijspel, waarin Elsje haar talenten heeft laten kennen was niet minder aangedurfd”. Zo schreef een toeschouwer in „De Poperingenaar”. Dat Elsje was de debutante Simonne Meeuws.

Als nieuwelingen verschijnen op het theater: Roger Boussemaere, Gerard Catteeuw en Romain Depuydt bij de mannen en Anna Boussemaere, Simonne Meeuws en Simonne Bardyn bij de actrices. Dat debuut was buitengewoon geslaagd. Iedereen was geestdriftig en overtuigd: spelers en publiek. Het is dan ook niet te verwonderen dat weeral grootse plannen gemaakt werden voor de volgende keer.

Tijdens de Paasdagen 1, 2 en 3 april 1934 werd de langste toneelopvoering gegeven die hier ooit gegeven werd. Men speelde twee volle-avondstukken, nl. *Cain's Zonde*, drama in vijf bedrijven door Karel Van Wijndaele en *Tante Jutta*, blijspel in drie bedrijven door M. Reinman en Otto Schwartz. Acht bedrijven op één avond: gordijn te 13 uur - einde rond 24 uur. In *Cain's Zonde* kwamen 24 mensen op de scène: 16 acteurs en actrices en de figuranten (verbruikers en volk).

Met Kerstdag 1934 werden opgevoerd: *De Familie Rantau*, toneelspel in vier bedrijven en *Droomen*, blijspel in twee bedrijven. Eén nieuwe actrice was bijgekomen nl. Marie-Louise Anckaert. De prijzen waren nog maar weinig verhoogd: 5 fr. voor de voorbehouden en 4 fr. voor de tweede plaatsen. De totale ontvangst bedroeg: 2.145 fr. Er werd 1.522,50 fr. uitgegeven, zodat er een overschot was van 622,50 fr. De financiële zorgen waren voorbij.

Bij Heer Nonkel, spel van ernst en luim, drie bedrijven, door Jac Ballings en *De Nieuwe Lazarus*, spel met zang in één bedrijf door A. Boogaert en muziek van E. Siroux, vormde het programma van de Paasdagen 1935. „De Poperingenaar” schreef: „Er werd flink gespeeld, 't tweede bedrijf was een juweeltje, daaraan was niets te verbeteren. Doe zoo voort”!

Het Kerstprogramma van 1935 vermeldt: *De Wapens Neer*, oorlogsdrama in vier bedrijven door Jan Grosfeld; en *Grietje*, toneelspel met zang en dans in twee bedrijven door F. Rodenbach. Dit stuk werd reeds opgevoerd met Pasen 1925. Twee nieuwe actrices traden op nl. Yvonne Van de Abeele en Blanche Wyffels. Alfons Timperman, Joseph Cornelis, Joseph en Leopold Boussemaere speelden hun zelfde rol van tien jaar voordien.

Tijdens het toneelfeest van zondag 22 maart en maandag 23 maart 1936 werden op-

Centrale Verwarming Sanitair Asfaltbedekking

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b STAVELE

Tel. 057/30.06.52 of 057/40.05.43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin
Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier: stijl - modern
Vasttapijt in alle prijsklassen

Maart en april 1975

Reklaamprijzen

PYFFEROEN Maria - ROESBRUGGE

Artikel	Normale Prijs	Reklaamprijs	Winst
Koffie Jacqmotte moka	1/2 kg. 86	79	7
Planta	1 kg. 75	69	6
Solo	1 kg. 65	61	4
Honingkoek Dinant Maes	2st. 46,50	36	10,50
Tomaten Elvea grote doos	2 v. 37	32	5
Tomaten Elvea	3 kl. 27,75	24	3,75
Chocolade Jacques fondant of melk (+ bon van 5 fr. 't pak)	pak 55	49	6 + 5
Petit Beurre D.B. 370 gr.	27,50	23	4,50
Vanille Imperial	2 d. 33	28	5
Cocktail fruit 1/4 l.	2 v. 32	26	6
HOVENIERSZADEN	Nog in reklaam: Martini & St. Luc		

➔ Dit aanbod is geldig voor 2 maanden.

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

gevoerd: *Gas*, een mijnwerkersspel in één bedrijf en *Gebroeders Kalkoen*, een vrolijk spel in drie bedrijven door G. Nielen. In *Gas* speelde Ivon Cornelis - hij was amper acht jaar oud.

Kerstdag 1936 bracht *Eén die niet geteld wordt*, toneelspel in drie bedrijven door Joh. Van Eeckelen en Jan Grosfeld en *Als 't zonnetje danst*, spel van blijde leven, met zang en muziek van J. Missine. Nieuwe actrice: Madeleine Desmytter.

Materialisme, toneelspel in drie bedrijven door Jos Smits en Jac Braun en *Een mislukte Kermis*, vrolijk zangspel in één bedrijf door Jac Ballings werden opgevoerd met Pasen 1937. Joseph Matten deed zijn debuut op de Stavelse scène, maar het was goed te zien dat hij een oud-gediende was van de toneelkring van Nieuwkapelle waar hij vroeger speelde, samen met André Vandecasteele uit Gijverinkhove. In ieder geval had Stavele een flinke acteur bijgewonnen.

De volgende opvoeringen werden gegeven op 25 en 26 december 1937: *Het Gouden Wapen*, toneelspel in drie bedrijven door Jac Ballings en *De Schouwvager en zijn Lieveken*, een dwaze klucht voor wijze liën, in één bedrijf, eveneens door Jac Ballings.

Na deze opvoeringen was het batig saldo van de kas reeds aangegroeid tot 1.897,45 fr. terwijl de prijzen der plaatsen nog steeds 5 fr. en 4 fr. bedroegen.

(wordt vervolgd)

R. Lanszweert

Haringe: Pastoor ASAERT (4)

De gevangenen, op die 15 mei 1798 te Rochefort ten getale van 160 op de korvet „La Charente“ overgebracht, waren er overgeleverd aan de willekeur van hun bewakers. Hun aantal groeide voortdurend, zodat ze weldra met meer dan tweehonderd opeen gepakt zaten. Men bracht hen dan ook over naar de stadsgevangenis, waar ze in een grote zaal opgesloten werden. Onder hen bevonden zich verscheidene Nederlandse priesters en monniken.

Het eten voor de gevangenen was erbarmelijk, doch sommige inwoners van de stad durfden het nog aan deze priesters te helpen. De meesten onder hen hadden het weinig geld dat zij nog bezaten moeten afgeven, soms onder bedreiging met geweld, zodat er voor hen weinig kans bestond nog voedsel aan te kopen. Zwart brood, wat vlees en geweekte bonen, met een driekwartliter rode wijn, maakte het dagelijks menu uit, en wanneer men dorst leed, moest het water gehaald worden door medegevangenen, onder bewaking van de cipliers.

Op 24 juni kwamen, naast zes Nederlandse geestelijken, ook de gebroeders Reyphins terug bij de groep. Het was zomertijd, en mede door de hitte die er heerste was de toestand van de gevangenen menonwaardig te noemen. De lucht in hun verblijf was verpest door uitwasemingen allerlei, terwijl slechts zelden toelating werd gegeven even

in de frisse lucht te komen. Tweemaal per dag, te 10 uur 's voormiddags en te 5 uur 's namiddags was er naamafroeping, en iedereen diende present te zijn. Dat velen onder hen ziek werden hoeft niet gezegd, doch ook voor hen die naar het hospitaal werden overgebracht was weinig hoop, want, eenmaal genezen dienden zij hun lotgenoten opnieuw te vervoegen, die daar gedurende twee en een halve maand in angstig wachten het ogenblik verbeidden waarop zij zouden worden ingescheept.

Op 1 augustus 1798 was het zover. 's Morgens te 7 uur werden de namen afgeroepen van hen die hun pakken moesten gereed maken. Tussen twee rijen soldaten in werden ze naar de kade geleid, waar ze ingescheept werden, zogezegd om overgebracht te worden naar het eiland Ré. Onder de honderd negentien priesters bevonden zich de door ons vermelde gebroeders Reyphins en Flotteu, Hosdey en De Neut bleven te Rochefort achter en ontsnapten aldus aan Guyane. Vele inwoners waren bij het zien van die ongelukkigen, met medelijden vervuld, doch zij konden niets ondernemen, daar de bewaking uiterst streng was.

Overgebracht op drie bootjes werden de gevangenen langs de rivier „La Charente“ overgebracht naar de korvet „La Bayonnaise“, een sterk bewapend schip, dat 36 stukken geschut meevoerde, en gereed lag om

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS
aan uitzonderlijke prijzen.

IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK

uitbater: **Raoul BOSSAERT-ROSSEEL**
op de grote baan **Veurne-leper** bij **WOESTEN**
Tel. 057/40.04.42

30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asfalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSING en HERSTELLING
Steeds vrijblijvend Inlichtingen bij:

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

— De grootste keus SANITAIR —
door bezoek aan toonzalen van fabriek.

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

uit te varen. Zij zouden er voortaan overgeleverd worden aan de willekeur van de kapitein en inzonder van de commissaris, zekere Le Roy, een 23-jarige republikein. In het vooronder van het schip kregen zij een hangmat toegewezen, die hen voortaan tot bedstede zou dienen gedurende gans de overtocht. Daar beneden, begon hun lijdensweg voor goed, want eenmaal binnen, werden de ruimten afgesloten, en, allen dooreen, zieken en gewonden, bleven zij er zeven dagen lang, tot eindelijk op 8 augustus, te twee uur en half in de namiddag de zeilen werden gehezen, en het anker gelicht. De tocht naar het ballingsoord nam een aanvang.

Overgeleverd aan de winden en de zee, vaarde de boot langsheen de kusten van Frankrijk, Spanje en Portugal. Koortsig, ziek, hongerig en dorstig, bleef er de gevangenen niets anders over dan te berusten in hun lot - een onmenselijke beproeving - waarbij de hitte, die steeds drukkender werd naarmate men meer zuidwaarts voer, het leven in het ruim welhaast ondraaglijk maakte.

Het voedsel was er niet beter op geworden - bonen waarin wormen staken, geweekt in zout water, samen met paardebonden, enige stukjes vlees die de matrozen zelf niet wilden eten, daarbij een glas water en een glas rode wijn - dit zou zowat het dagelijks rantsoen uitmaken. En zo twee en een halve maand lang.

Wanneer men daaraan nog toevoegt dat af en toe een storm opstak en nu en dan de bewaking lastig en ondragelijk werd of de bemanning nerveus rondliep omdat een Engels schip gemeld was, dan kan men zich een gedacht vormen van de medelijwekkende omstandigheden waarin de gevangenen zich bevonden. Velen onder hen werden geteisterd door buikloop en allerlei ziekten, en wat te verwachten was gebeurde dan ook: op 22 augustus in de morgen, na een ziekte van enkele dagen, overleed als eerste Philip Reyphins, gewezen onderpastoor van Stavele. Zijn stoffelijk overschot werd reeds dezelfde dag aan de golven toevertrouwd.

(vervolgt)

Spaar VEILIG
Spaar ZEKER
Spaar ONDER
STAATSWAARBORG

VERZEKERINGS- en ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

Watouseweg 1 8994 PROVEN

Tel. 057.30.03.39

30.03.26

30.02.58

NMKN

ASLK

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Huwelijk

- Frans Quaghebeur van Stavele met Liliane Leplat van Waasten.

Huwelijksaankondigingen

- Daniël Zoete van Ieper met Martine Dewaele van Stavele.

- Herman Keirsebilck van Leisele met Marleen De Vos van Stavele (Beveren).

Overlijdens

- Flavia Verleene, echtgenote van André Peperstraete (Stavele).

- Alice Defever, weduwe van Henri Debyser (Stavele).

- Julien Neuville, ongehuwd (Stavele).

MENSEN VAN BIJ ONS

Op 25 februari 1975 overleed, op 86-jarige leeftijd, in het moederklooster te Gits, Zuster Eusebia. Deze kloosterzuster was werkzaam in het klooster te Stavele (als huis-houdster) van 15 sept. 1932 tot 23 sept. 1974.

J.Gh.H.

GALERIJ VERMET-LOUWYE

Bergestraat 9, 8991 STAVELE-BEVEREN

TEXTIEL EN CONFECTIE

voor DAMES-HEREN en KINDEREN

- Zuivere wollen kostuums vanaf 2.995 fr.
- Bloezen en vesten met borg (laatste mode)
- Regenmantels met borg : 2.295 fr.
- Grote keus in Broeken (ook in „pane“)
- Herenhemden - Pulls en -Gilets (laatste mode)

EERSTE, PLECHTIGE KOMMUNIE- en CEREMONIEKLEDIJ

- Damesregenmantels in pels - Mooie kleedjes (alle prijzen)
- Laatste snuffjes in Bloezen - Pulls en Sous-pulls
- Damesbroeken à 795 fr. — Overgooiers (ook grote maten)

Bijhuis DESAEDELEIRE, Statiestraat 14, Roesbrugge

- Gespecialiseerd in gordijnen en overgordijnen
- Alle textielwaren — Gans het jaar: Reklameartikelen
- Zegels: Valois en Gezinzegels Maandag gesloten

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58

8970 POPERINGE

MEEST

GESPECIALISEERDE

STOFFENZAAK

VAN DE STREEK

Aleenverdelers: BURDA - patronen

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN ACTIVITEITEN MAAND MAART

Biljartavond

Roesbrugge, „De Gouden Arend“
Iedere vrijdag van de maand.

Gaibolling

Roesbrugge, zondag 16 maart te 15 u.
Gaibolling bij Georges Berquin.

Kaarten

Roesbrugge, maandag 3 maart
in „De Gouden Arend“
6de maandelijkse kaarting.

Roesbrugge, zondag 9 maart
bij J. Gunst : Prijskaarting.
Maandag : kandeel.

Roesbrugge, dinsdag 11 maart
bij J. Gunst. Vrije kaarting „Derde Leeftijd“
Beveren-IJzer, maandag 17 maart
bij M. Ryon, 6de maandelijkse kaarting.

Roesbrugge, dinsdag 25 maart
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd“
Haringe, in „St.-Jozef“ bij Martha Ryon
Zaterdag 22 en zondag 23 maart : Maan-
delijkse kaarting voor alle leden.

Beveren-IJzer - Derde leeftijd

De algemene vergadering voor K.B.G. gaat
door in „t Boerenhof“ op donderdag 20
maart te 14 u. Naast de kampioenskaarting en
het gezellig onderonsje vermeldt de dagorde
de mooie voordracht : „Eindelijk tijd om
mens te zijn met de anderen“. Daar worden
ook onze vrouwelijke leden talrijk verwacht.

Film

Proven, Zaal „De Lovie“, vrijdag 14 maart
Filmforum : „Zabriskie Point“.

Dansavonden

Zaterdag 1 maart 1975

**1ste CHIRO-HARO
THE DANSANT**

Zaal „t Kristen Volkshuis“

Statiestraat, Roesbrugge-Haringe

Ingang 60 fr. Aanvang 20 u.

Proven, Zaal De Lovie, zaterdag 15 maart
Bal met „Willy Sommers“
ten voordele van TSC Proven.

Davidsonfonds

Proven, Zaal „Sint Eloi“, zaterdag 8 maart
Troubadoursavond met „t Kliekske“
Ingericht door K.L.J. en D.F.

De kollektie communieprentjes
vindt U nu reeds bij

Mevr. Madeleine HAELEWYN
Krombekeplein 19, Krombeke

RESTAURANT - CAFE

„T COUTHOF“

Provenceweg 202 - POPERINGE

Tel. 057/33.50.94

Klein - intiem - gezellig

Open haardvuur - gestylleerde muziek

Gesloten : Maandagavond en dinsdag

STEUNLIJST DE IJZERBODE (vervolg)

M. Neiryck, Kortrijk; A. Weyts, Dilbeek;
A. Pyfferoen, Beveren; A. Cornette, Gent.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

*Er is een tijd geweest - en dat is nog niet
zo lang geleden - dat iedere stad en elk dorp
al de moeite van de wereld deed om indus-
trie aan te trekken en werkhuizen in de om-
geving te krijgen. Overal, tot in de kleinste
dorpen werden er industrieparken aangelegd.
Vergaderingen werden georganiseerd, comi-
té's en overkoepelende organen werden in
het leven geroepen. Men schreeuwde om
werk in eigen streek. Er moest een einde ko-
men aan de ontvolking, daarom eiste men
werkgelegenheid en steun van staatswege.
De bomen moesten weg en er moesten fa-
brieksschouwven in de plaats komen!*

*Nu is die furie gekeerd en heel dat blad
omgedraaid. Nu roept en manifesteert men
om te eisen dat het moet gedaan zijn met
de industrialisatie. Weg met die stinkende
fabrieken en hun milieuvuiling. Nu moet
men de natuur respecteren. Er moet groen
zijn en bomen, om gezond te leven; „voor
onze kinderen“ voegt men eraan toe, pre-
cies of wij ook niet gezond moeten zijn!*

*De stad Brugge zit voor het ogenblik met
een heel moeilijk probleem. Enkele jaren
leden hebben ze veel moeite gedaan om de
firma Bayer daar te krijgen. Mits veel par-
lesanten en schone beloften is die tenslotte
gekomen en konden er 130 mensen tewerk-
gesteld worden. Maar Bayer loost giftige
fluor en de koeien, uit die omgeving, vallen
dood. Men moet geen hogere studies gedaan
hebben om te begrijpen dat iets waarvan de
koelen kreperen, ook niet zo gezond is voor
de mens. Maar als men Bayer sluit staan er
130 mensen op straat en als men Bayer niet
sluit worden er misschien 130 ziek! Nu ook
weer wordt er vergaderd en gemanifesteerd,
maar men schijnt niet tot een bevredigende
oplossing te kunnen komen.*

*Maar Jef, luister eens goed, ik heb een
voorstel: ik zou van BAYER een OBER-
BAYER-N maken, met veel muziek en grote
pinten! Niemand zou afgedankt worden. De
ene zou kunnen blijven als muzikant, een
andere als kelner of biertapper en misschien
zelfs een zeker aantal als politieagent om de
vertrekkende feestvierders in 't zakje te la-
ten blazen!*

Voilà,

Pol

Menu's à la carte

Specialiteit : Forel - Côtes à l'os
RECEPTIES

FAMILIE- en PERSONEELSFEESTEN
EERSTE- en PL. KOMMUNIEFEESTEN

Besprek tijdig uw plaatsen.

Gekoelde dranken

Gechambreerde trappist

Elke dag verse pannekoeken

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

Centrale verwarming

en

Sanitaire installaties

Depanagedienst : alle branders.

Eén adres :

André DEWULF & Zoon

Krombekestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/30.02.43

— **Camping**

— **Sport**

— **Kledij**

— **Jean's broeken**

G. DECUYPER

Ieperstraat 69 **POPERINGE**

Tel. 057/33.37.75

HET GRONDKREDIET

VAN BELGIE

Oudste Hypotheekmaatschappij (1835)

Spaarboekjes met hoogste interest

Obligaties - Leningen

Discrete afhandeling

wendt U in volle vertrouwen tot

Mevr. DEROO-CAPPOEN Maria

Poperingestraat 25 **KROMBEKE**

Tel. 057/40.01.38

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

- schoenen voor groot en klein
- bottines
- laarsjes
- pantoffels
- muiltjes

Dit alles bij:

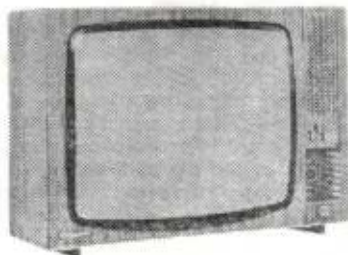
I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 **ROESBRUGGE**
Tel. 057/30.03.20

GROTE KEUS:

- Moderne- en Stijlverlichting
- Radio - Hi-Fi
- Bandopnemers
- Alle elektrische huishoudtoestellen

KLEURENTELEVISIE

Huis Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 **ROESBRUGGE**

Tel. 30.05.94

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Fieltje Stekker van Stavele weunde è beetje t'n uitkante en met dat 'n twee jaar tevoren z'n Eugenie verloren hadde, huuzenierden ie daar geheel olleene. Maar buuten dat 'n pensejager wos, had 'n nog è rare gewoonte: ols 'n ie nieten è koste vangen of stropen, haalden 't ie waar dat' te vinden wos.

Alzoo kwam het dat 'n op è donkeren avond weer thuis kwam met è paare vette kiekken, in z'n meuzel, die è beetje tevoren nog in boertje Sanders hennekot op de stokken zaten.

Maar 's nachts droomden 'n ie zoo benauwelijk, van è duuvel die hem naar d'helle wilde slepen... en Eugenie die achterliep in è lang wit kleed, ol roepen: „Fiel, osjeblief... gaat dat gaan biechten"! Toen schoot ie wakker... en binst dat 'n lag te peinzen, zei 'n ie in z'n eigen: „k gaan ik dat voor alle zekerheid morgen toch gaan biechten..."

't Wos 's anderendaags zaterdag en ols 't donker wos, trok Fieltje zijn proper veste aan en wos ter naartoe. 't Moeste lukken, de laatsten kwam djuuste uut den biechtstoel en Fieltje kroop d'r zeere in. 't Schuufdeurtje ging open en Fieltje begoste... „Eerweerdigen Vader, 't is om te zeggen da'k gisteren twee kiekens gepakt hebbe uut boertje Sanders hennekot..."

't Wos eerst è paar sekonden stille... Meneere Paster kuchte è keer en zei toen: „dat is groot kwaad, weet je gie datte?"

„Maar 'k weeten wel", jammerde Fieltje, „maar hoe gaat dat... ik zijn maar è schar-telaare... 'k staan olleene... nooit van nieten geen okkasie... en je passeert toen daar olle daage langsten dat henneplein waar dat er tien schoone groote kiekens rondloopen en je krijgt goeste".

De paster wos er zelve van gepakt. „Beklaag je gie dat nu?" vroeg 'n ie vriendelijk.

„En styf meneere paster", knikte Fieltje.

„'t Is goed" vervolgde de biechtvader... „je moet nu goed horkten wuk da'k zeggen, je moet eerst restitutie doen... daarom kom je morgenavond ten achten naar de pastorie met honderd frank, 'k gaan ik toen naar boertje Sanders gaan 't geval uuteendoen, en hem 't geld geven zonder te zeggen van wien dat 't komt".

„Merci meneere paster" zei Fieltje... „en is dat toen daarmee ol vergeven?"

De paster knikte nog è keer vriendelijk en schoof het schuufdeurtje toe.

De zondagavond, op klokslag achte, belde Fieltje aan de pastorie. „Ha, je zijt van je woord Theophiel"... lachte de paster die zelve de deure opendeed.

„Jaa'k, meneere paster", zei Fieltje... „kijk, hier is vuufhonderd frank... en 't is djuuste".

„Jamaar, dat is veel te veele" riep meneere paster, „k heb toch gezeid honderd frank".

„k Weeten 't meneere" herpakte Fieltje „maar 'k heb mien bepeinsd gisterenavond in 't naar huus gaan... binst dat je gie dat nu olzoo wilt arrangeeren voor mien... en met da'k ik anders nooit aan geen zulke goedkoope kiekens è kunnen geraken... heb ik gisterenavond nog zeere die acht andere gaan pakken"...

KWAAK

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de gemeenten :

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Op 2 100 ex. verspreid met de post.

DE BENDE POLLET

DE MISDADIGERS UIT HET WESTLAND

De criminaliteit gaat er aardig op vooruit. Dagelijks staan de kranten vol weezinwekkende vergripen: moorden, overvallen, verkrachtingen en noem maar op. De misdadigheid is meer dan ooit georganiseerd en ge-perfectioneerd. Men ziet de zaken groot. Hold-ups gebeuren tegenwoordig niet meer in vooroorlogse-Chicago-stijl, maar zijn gecombineerd met gijzelingen en vliegtuigkapingen. Al Capone en Dillinger waren babysitters vergeleken met de stoere knapen die heden ten dage onze samenleving teisteren. Minder dan ooit wordt erop een mensenleven gekeken, er is toch overbevolking!

Alleen in de Westhoek is het stil en rustig. Hier slaapt men nog op zijn twee oren. Omstreeks de eeuwwisseling was dat echter niet het geval. Zes jaar lang was een misdadigersbende de schrik van deze streek. Aan weerszijden van de grens - echter hoofdzakelijk in Frans-Vlaanderen - werden in een verbijsterend tempo, met ongelooflijke stoutmoedigheid en in koelen bloede, overvallen, diefstallen, mishandelingen en moorden gepleegd! Niet alleen in afgelegen huizen en hoeven, maar zelfs te midden van dorpen en steden en zowel bij dag als bij nacht. Te leper stelden de burgers - niettegenstaande gendarmes en politie - op eigen kosten nachtwakers aan om hun huizen en winkels te bewaken. Deuren en vensters werden versterkt en extra-vergrendeld. Men kocht revolvers en geweren en was bestendig op oorlogsvoet.

Het ging ongetwijfeld om een grote en wijdvertakte bende. Als ze vandaag ergens van zich liet horen, opereerde ze de volgende dag dertig of veertig kilometer verder. Nooit werden de schurken op heterdaad betrapt, zelden werden ze verrast of verjaagd. Toen ze eindelijk door iemand uit hun eigen midden werden verraden, en de bende kon opgerold worden, bleek dat hun hoofdmann Abel Pollet heette. Daarom sprak men achteraf steeds van de „bende Pollet“.

De Roverskapitein

Abel Pollet werd in 1873 geboren te Oud-Berkijn (Vieux-Berquin), een kleine gemeente in Frans-Vlaanderen, niet ver van Hazebroek, op een 15-tal km van de Belgische grens. Van in zijn kinderjaren zat het stelen hem in het bloed. Op de dag van zijn eerste kommunie zag hij, bij het ter kerke gaan, de kans schoon om een winkel binnen te wippen en in de toeglade te graaien. Dat was het begin van een lange reeks. Toen hij eindelijk - op 33-jarige leeftijd - werd aangehouden, stonden erop zijn palmares niet minder dan 400 diefstallen.

Na zijn eerste kommunie kwam hij als 12-jarige knaap in dienst bij een veekoopman uit de streek. Maar het duurde niet lang of hij werd er weggestuurd wegens... diefstal.

Samen met zijn broeder August, die drie jaar ouder was, begon hij weldra te smokkelen en te stropen. Maar als het stropen tegensloeg trokken ze toch niet zonder buit naar huis; ze gingen kiekens of konijnen halen waar ze voor het grijpen zaten. Zo verliep heel zijn jeugd, tot hij in 1893 soldaat werd in het regiment „110“ te Duinkerken.

Kort na zijn terugkeer uit het leger, in 1895, huwde hij Julienne Platteel van Caester. Hoe goed die twee bij elkaar pasten blijkt uit het feit dat Abel Pollet in zijn huwelijksnacht met zijn vrouw en zijn broer een inbraak pleegde te Pradelles! Wat dat inbreken betreft, in het vervolg gebeurde dat wel eens meer. Ook al eens met zijn broeder Evarist, zijn zuster Caroline, zijn schoonbroeder of zijn schoonzuster. De hele familie scheen besmet.

In de eerstvolgende jaren was Abel Pollet toch wel af en toe aan het werk. Nu eens bij een landbouwer, dan weer voor een paar maanden in de steenkoolmijnen. Maar aangezien hij aan werken een broertje dood had en toch in de behoeften van zijn gezin moest voorzien, besloot hij de dieverij uit te breiden en een echte bende te vormen, die beschikte over bespieders, helers en verkopers. Onder zijn onguere kennissen wist hij wel de geschikte mensen te vinden.

De Bende in actie

De georganiseerde overvallen namen een aanvang op 12 januari 1898 met een inbraak te Calonne, niet ver van Merville. Zij werden er echter op de vlucht gedreven. Deze tegenslag deed hen toch niet wanhopen aan de rendabiliteit van hun luguber bedrijf. Telkens opnieuw zouden zij toeslaan en meestal al met succes.

Op 30 maart 1901 mishandelden zij voor het eerst hun slachtoffers. Maar in augustus van dat jaar werd Abel Pollet wegens diefstal aangehouden en verbleef hij tot einde 1904 in de gevangenis. Toen werd het weer rustig in Frans-Vlaanderen. Maar eens terug op vrije voeten hernam hij zijn oude activiteit en de inbraken begonnen opnieuw. Op 10 januari 1905 pleegde hij, samen met August, bij een overval te Calonne, zijn eerste moordpoging. Een tweede moordpoging had plaats op 31 augustus 1905 te Merville.

In 1905 maakte Abel Pollet kennis met Camiel Guyard, bijgenaamd Lapar, uit Poperinge. Lapar die ook al een en ander op zijn kerfstok had, bleek onmiddellijk bereid zich bij de bende aan te sluiten. Hij was de man die de bende op Belgisch grondgebied bracht. Hun eerste diefstal werd hier gepleegd op 16 juni 1905 te Nieuwkerke. In de volgende maanden kwamen Watout, Poperinge, Proven, Oostvleteren en nog vele andere plaatsen aan de beurt. Op 2 januari 1906 sloegen zij hard toe te Krombeke: moord en moordpo-

Abel Pollet, getekend in 1908 toen hij terechtstond voor het Assisenhof van St-Omaars.

ging! Hun laatste overval had plaats te Roesbrugge op 20 april 1906.

Enkele dagen later, dat was op 30 april 1906 werd Abel Pollet door zijn schoonbroeder, die belust was op de beloning die op het hoofd van de bendeleider stond, aangeklaagd en op 3 mei 1906 werden de gebroeders Pollet, de vrouw van Abel en nog drie andere bendeleden aangehouden. Uit bekentnissen en confrontaties slaagde men er na veel moeite in al hun euveldeeden aan het licht te brengen, met als gevolg dat tussen 3 mei 1906 en juli 1907 niet minder dan 60 personen werden aangehouden: 48 in Frankrijk en 12 in België.

In totaal had de bende 132 misdaden gepleegd; meestal diefstallen met inbraak, waarvan drie met mishandeling, vier met moordpoging en zes effectieve moorden!

Na een langdurig onderzoek en vier confrontaties tussen de Franse en de Belgische bendeleden te Abele-grens, kwamen er in Frankrijk 28 personen voor het gerecht, terwijl er zich in België 9 moesten verantwoorden. Van de Franse bendeleden werden er 4 ter dood veroordeeld, waaronder de gebroeders Pollet. Op 11 januari 1909 werden zij te Bethune onthoofd. Vijf verdachten werden vrijgesproken terwijl de 19 overige straffen toebedeeld kregen variërend van 2 jaar opsluiting tot 20 jaar dwangarbeid.

In België werd Lapar het zwaarst gestraft, hij kreeg 25 jaar dwangarbeid.

Later zullen we nog wel eens op de bende Pollet terugkomen en de overvallen te Proven, Krombeke (met moord) en te Roesbrugge, gedetailleerd uit de doeken doen.

Reenem 7/12/1938 R.A.B.

Poperinge - 30/4/1871

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Geboorte

- Pattyn Frank, z. v. Raymond en Hilda Carbon.

Huwelijksaankondigingen

- Luc Regheere van Roesbrugge-Haringe met Rita Maerten van Proven.
- Germain Scheldeman van Leisele met Christine Lahaye van Roesbrugge-Haringe.

Overlijden

- Blanche Blondeau, 55 j., wed. van Albert Christiaens.

BURUNDESE NOVELLEN

van Djoos Utendoale

(pater Joris Declercq, thans pastoor te Haringe) die 21 jaar in Burundi verbleef.

240 blz. met 6 originele pentekeningen van de schrijver.

Sappige verhalen van een oud-missionaris over zijn leven en zijn mensen in de brousse. De onopgesmukte realiteit!

Met als voorwoord een biografie van Djoos Utendoale en een beknopt historisch overzicht van de missionering in Burundi.

Een verzorgde druk op degelijk papier en een geplastificeerde omslag ontworpen door de schrijver.

Versijnt in het najaar van 1975 bij de Uitgeverij Schoonaert te Roesbrugge.

Prijs: 275 fr.

Voorintekening van heden af: 250 fr.

De lijst van de voorintekenaars wordt achteraan in het boek afgedrukt als een blijvende hulde aan de grondlegger van het Frans-Vlaamse Volkstoneel, bij zijn zilveren priesterjubileum (1950-1975).

Laat u inschrijven ter drukkerij of stort heden nog 250 fr. op Prk. nr. 000-0904677-55 van de Uitgeverij Schoonaert te Roesbrugge.

De eerste inschrijvingen zijn reeds binnen.

Een goede raad

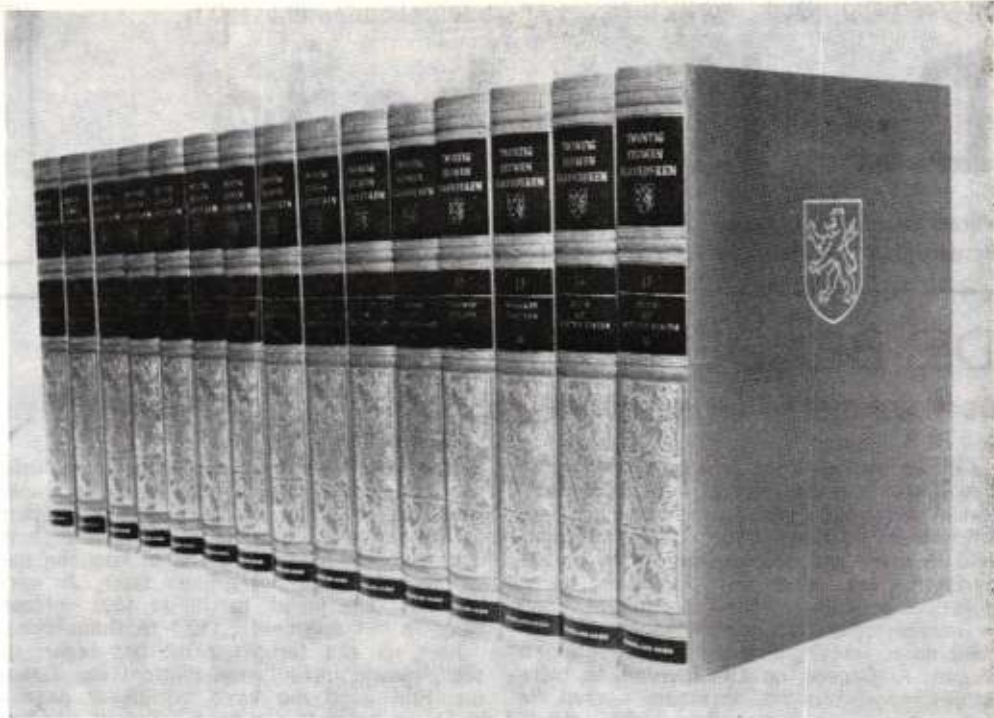
De belastingen op de inkomsten (personenbelasting) van 1975, normaal belastbaar in 1976, worden met 20,25 t.h. verhoogd.

Men kan deze verhoging vermijden door VOORAFBETALING!

Er kan voorafbetaling gebeuren vóór 10 april, 10 juli, 10 oktober en 20 december 1975.

Deze voorafbetalingen brengen U op:

10 april	: 27 t.h.
10 juli	: 22,5 t.h.
10 oktober	: 18 t.h.
20 december	: 13,5 t.h.

Twintig Eeuwen Vlaanderen in 15 delen. Prijs per deel: 1 295 fr.

Te verkrijgen bij:

Drukkerij - Boekhandel SCHOONAERT
Bergenstraat 14-16 8990 ROESBRUGGE

Wie op elk van die data 1/4 van het verschuldigde voorafbetaalt, krijgt geen verhoging. Wie na 10 juli de helft van het verschuldigde niet heeft gekweten, kan een gedeeltelijke verhoging niet meer ontlopen.

Wat de kleinere inkomsten betreft (tot 350.000 fr.), wie vóór 10 juli 90 t.h. van het verschuldigde voorafbetaalt, is er in één keer vanaf!

De stortingen moeten gebeuren op postrekening 000-2002340-66 van „Voorafbetalingen belastingen“, Belliardstraat 45, 1040 Brussel.

Opgepast, bovenstaande verhoging en voorafbetalingsmogelijkheden spelen alleen voor de zelfstandigen en niet voor loon- en weddetrekkenden, waar de voorheffing aan de bron, dus door de werkgever gebeurt.

Wie niet over de nodige middelen beschikt om de voorafbetalingen te doen, doet er goed aan zich te wenden tot de banken, die terzake een gunstige regeling voorzien. Zij doen de vier voorafbetalingen in uw plaats en u betaalt terug met maandelijks afkortingen, plus een kleine vergoeding.

Let er goed op, het is dringend. Doe het nu!

Zaterdag 3 mei 1975

3de THE DANSANT

ROEVO VOLLEYBALCLUB

„GOUDEN AREND“ ROESBRUGGE

Voorverkoop: 50 fr Ingang: 60 fr.

CAPPEL MODE

te BEVEREN-IJZER

**Dameskledij van topkwaliteit
tegen groothandelsprijzen!**

Mantels - Tailleurs - Kleedjes
Vesten - Ensembles - Pantalons

Grote keus herenkostuums
Sportvestons - Broeken

CAPPEL MODE

Kasselstraat 9 (Cappelhoek)

tegen de Franse grens (op 10 minuten van Ieper)
baan Poperinge, richting Duinkerken.

Open iedere dag van 8 tot 20 uur — Gesloten op maandag

**HET
KWALITEITSMERK**

**Oliën en
smeermiddelen**

voor: GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

TWINTIG EEUWEN VLAANDEREN

DE INVENTARISATIE VAN ALLES WAAROP ONS VOLK TROTS MAG ZIJN

Piëteitsvolle monniken in stille kloosters, ruige veldheren in leger tenten, pastoors en kasteelheren, schoolmeesters en boeren, ambtenaren en ambachtslieden en ontelbare anderen hebben eens hun reglementen, legersterkte, troepenbewegingen, belevenissen, grondspeculaties, aan- en verkooppolitiek e.d.m. op papier gezet. Zo ontstonden de bronnen van de eigenlijke geschiedenis. En vorsers kwamen... Ze snuffelden in die oude disboekskens, de memorialen, de handboeken, de akten en de catechismus. Aan de hand van deze geschreven documenten werden de puzzels bij elkaar gelegd en werd een tijdsbeeld geschapen dat in dagboeken of publikaties het levenslicht zag. De eerste werden met de hand geschreven, kunstvol en rijklijk met bladgoud en dure kleuren geïllustreerd. Daarna zag de auteur zijn pennevruchten door middel van incunabelen of wiegedrukken vermenigvuldigen tot we tenslotte bij de linotype, de offset en het fotografisch drukken terecht kwamen.

Maar al deze documenten hebben dit gemeen dat ze mijlpalen werden doorheen de loop der eeuwen, waarop men zich kan oriënteren en die ons, via deze draad van Ariadne, naar de bron van ons verleden terugvoert.

Hoe dankbaar we moeten zijn voor deze auteurs en uitgevers kunnen we nauwelijks verwoorden. Aan hen danken we de liefde voor onze voorouders, ons heem en onze gouw. Aan hen danken we de zin van ons engagement, de waarde van ons geloof, de kritische ingesteldheid, maar vooral de zin van het leven.

Het zou onbegonnen werk zijn een tijdsbeeld bij elkaar te lezen van de ene of andere periode, dat ons een inzicht zou geven in de geschiedenis, Vlaamse Beweging en -gemeenschap, kunst, wetenschap, religie e.d.m. Talloze werken zouden we dienen bij elkaar te zoeken waaruit wel zou blijken dat de ene auteur het behoorlijker deed dan de andere, dat deze of gene uitgever meer of minder vakmanschap bezat dan de concurrentie, maar het zou ons zoveel tijd en energie kosten dat we in ons leven niet veel verder zouden geraken als de vadsige koningen het schopten.

Snuggere uitgevers zagen vooral de laatste decennia muziek (en centen) in het feit aan dit euvel te verhelpen. Ze deden beroep op specialisten die ieder in zijn specialiteit een onderwerp, een tijdsspanne, een persoon, een gebeurtenis, enz. behandelden.

Zo ontstonden de encyclopedieën en standaardwerken. Van alle slag en soort, groot en klein kaliber, zwaargewichten en zakformaten, echte- en similliederen banden, pronkstukken als muurbekledingen of als de exponent van de culturele bagage van de, och arme, bezitter.

20-Eeuwen Vlaanderen & Roesbrugge

Laat kenners dan maar beweren dat de huidige blikvanger de G.N.L.E. (Grote Nederlandse Larousse Encyclopedie) is van Heideiland-Orbis N.V. Voor mijn part, en om talloze redenen is het vlaggeschip van Heideiland-Orbis, het grootse, stevige en degelijke standaardwerk, „TWINTIG EEUWEN VLAANDEREN“.

In vijftien lijvige delen brengt dit werk ons een duidelijk beeld van de Geschiedenis van Vlaanderen (delen 1 tot en met 3), de Vlaamse Beweging (delen 4 tot en met 6), de

Vlaamse Gemeenschap (delen 7 tot en met 9), Kunst en Wetenschap in Vlaanderen (delen 10 tot en met 12), Vlaamse Figuren (delen 13 en 14) en Oude en Nieuwe Visies in Vlaanderen (deel 15).

Dit titanenwerk is geen streng wetenschappelijk naslagwerk voor vorsers naar droge en saaie materie, maar een ongemeen boeiende en vulgariserende studie die de gewone leek enorm veel vreugde en wijsheid verschaft.

Op het einde van iedere band komt, volledigheidshalve, een overzichtelijke inhoudstafel, een uitgebreid namenregister, volledige lijsten van kaarten en illustraties, verantwoordingen, bibliografie, chronologische tabellen en nog zoveel meer dingen die de lezer haast overtuigen dat, als de volmaaktheid niet van deze wereld is, Marcel Beerten toch bovenaardse eigenschappen in zich draagt om als lid van de Bureau-redactie, zo iets te verwezenlijken. De medewerkers-specialisten zijn zo met zorg gekozen dat wij bij het lezen van hun namen al duidelijk vaststellen dat Heideiland-Orbis het groots opgezet standaardwerk niet „amateuristisch“ maar eerder „professioneel“ wilde houden, wat uiteraard een dubbele waarborg is.

Bij het doorbladeren van de reeds verschenen delen zal menigeen geneigd zijn op diverse punten een parallel te trekken tussen de *Flandria Illustrata* van Sanderus die eeuwen geleden (1641) met de geringe mogelijkheden van toen, de lof van Vlaanderen zong, en *Twintig Eeuwen Vlaanderen* dat in 1971 werd geboren. Plaatsruimte laat ons niet toe (zeer) vele punten van gelijkenis op te sommen. Enkel dit, Sanderus deed beroep op een medewerker uit de Westhoek, nl. Vedastus du Plouich uit Westouter. Een der medewerkers van *Twintig Eeuwen Vlaanderen* komt uit Roesbrugge en heet Roger A. Blondeau.

Van deel XII, dat handelt over wetenschap in Vlaanderen werd het grootst aantal bladzijden namelijk door Roger geschreven. Prof. Dr. R. Derolez (Gent) schreef de Middeleeuwen, Prof. Dr. M.A. Nauwelaerts (Leuven) schreef de Renaissance, terwijl de 17e-18e-19e en 20ste eeuw (225 bladzijden) door onze Roesbrugse vriend werden verzorgd.

Het werd een synthese van 35 jaar studie, van jaren condensatie, van ontelbare avonden zelfdiscipline.

Het meest te bewonderen in zijn creatie is de onderhoudende vlotte schrijfstijl, met af en toe een stukje romantiek tussen de regels. Hoe het mogelijk is, zo'n droge materie als de geschiedenis van de wetenschap op zo'n vloeiende pittige manier te beschrijven, kan men slechts begrijpen als men - nu sedert vijf jaar - zijn hoofdartikels in *De IJzerbode* leest.

Om zijn verdiensten als wetenschapsmens te onderstrepen werd hem op 14 december 1974 de Prof. J. Gillisprijs overhandigd door de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten. Om hem als volkspedagoog te huldigen brengen we hem in naam van alle lezers en medewerkers een saluut!

Een warm saluut!

Doch wil men nu van hem meer vernemen over „een gastroënteroloog met speciale verdiensten op het gebied van darmtuberculose en van de klinische en radiologische diagnose van maag-diafragma-hernia“, of over de *Bedenckingen op den Dagelijck-schen ende Jaerlijck-schen loop van den Aerdt-kloot* halfweg de jaren 1600, sla het pas verschenen deel XII open en geniet van het boek.

Een waardevol bezit

De zes reeds verschenen delen getuigen naar vorm en inhoud van de volwassenheid van Heideiland-Orbis die we om dit gedurfd initiatief en om de moedige inzet alle dank verschuldigd zijn.

De banden zijn uit zwaar Zenithalinnen, wat de duurzaamheid en de bibliotheek waarde van de boeken garandeert.

De illustraties van ieder der delen zijn zo overvloedig dat de bladspiegel er vaak onder lijdt, maar deze negatieve opmerking vermindert niets aan de totale waarde van dit werk, dat we warm en zonder voorbehoud aan iedere rechtgeaard Vlaming aanbevelen, het Oosters spreekwoord indachtig: één prent is meer waard dan 20 000 woorden!

Eli E. Baldock

Hulde aan een verdienstelijk medewerker, v.l.n.r. Prof. Dr. ir. André Cottenie, R.A. Blondeau, Dr. Antoine De Smet (geschiedenis cartografie), mevr. Blondeau, Prof. Dr. Jean Gillis (geschiedenis scheikunde) en Prof. Dr. L.J. Vandewiele (geschiedenis farmacie).

De Toneelmaatschappij van Stavele „Niet uit Eerzucht”

De Stavelse toneelspelers, steeds onder leiding en bezieling van burgemeester Joseph Cornelis (burgemeester sedert het begin van het jaar) en van gemeentesecretaris Joseph Decarne, gaven tijdens de paasdagen 1938 twee vertoningen van *Twee zusjes bij elkaar* romantisch spel in drie bedrijven door Jac Ballings en van *Godelieveken* landelijk zang- en minnespel in één bedrijf door Ballings en muziek van G. Meganck. De acteurs waren Jos. Cornelis, Jos. Matten, Rob. Slosse, Leopold Boussemaere en Cam. Van Engelandt, de actrices: Madeleine Desmytter, Yvonne Vanden Abeele en Elisabeth Van Engelandt.

De opvoeringen van kerstdag en tweede kerstdag 1938 vormden het hoogtepunt van het toneelleven te Stavele tussen de twee wereldoorlogen. Het kind met de dode ogen dramatisch spel in één bedrijf door J. Ballings - deze was de meest geliefde auteur voor de Stavelse toneelminnaars - en Willy's vrouw een lustige familiegeschiedenis in drie bedrijven door Max Reimann en Otto Schwarz werden voor het voetlicht gebracht. Dit laatst genoemd stuk werd reeds opgevoerd met Pasen 1924. Jules Depuydt en Jos. Cornelis speelden dezelfde rol als vroeger. De drie actrices waren andere: in 1924 Laura en Martha Ryon en Margriet Cayzele, in 1938 Yvonne Vanden Abeele, Madeleine Desmytter en Elisabeth Van Engelandt. De rol van Dr. René Maenhout, advocaat, eertijds door Georges Brunet vertolkt, werd nu gespeeld door Joseph Matten.

Deze opvoering was voor „Niet uit eerzucht” omwille van haar deelname aan het toneeltornooi van de provincie West-Vlaanderen, van kapitaal belang.

In deze wedstrijd dongen 18 verenigingen mee w.o. Stavele. Het was de toneelgilde van veruit de kleinste gemeente van al de mededingende groepen. „Stavele wordt gerangschikt in tweede afdeling, komt op de derde plaats en bekomt het diploma van grote onderscheiding” zo meldde „De Poperingenaar” in het verslag over de plechtige uitreiking van de prijzen en diploma's in het provinciaal hof te Brugge.

De volledige uitslag van de tweede afdeling luidde:

Grootste onderscheiding: „Ic dien” Brugge en „Deugd en Vreugd” Vlamertinge.

Grote Onderscheiding: „Niet uit eerzucht” Stavele; „Willen is kunnen” Oostende;

„Nut en Vermaak” Aalbeke; „Pro Arte” Nieuwpoort; „Hooger op” Poperinge en „Na werk vermaak” Oostende.

Onderscheiding: „Roeyische Barbaristen” Poperinge en „Sint Genesius-toneelgilde” De Panne.

Daarna volgden de gilden van de derde af-

deling waarvan de toneelkring „IJzerbloempje” uit Middelkerke grootste onderscheiding bekam.

Grote onderscheiding werd toegekend aan „Verbroedering” Westouter en „Vlaamse vrienden” Reningelst en „Zeester” Koksijde.

Onderscheiding: „Ed. Anseele's kring” te Ieper en „De Onverwachte Vrienden” van Merkem.

Bekwamen voldoening: „Toneelgezelschap burgerlijke oorlogsverminkten” uit Roeselare en „Willen is kunnen” uit Wervik.

Uit het uitvoerig verslag van de provinciale jury citeren wij:

„Wij zeggen met één woord: Stavele speelt goed; wij zeggen zelfs dat er een pogen werd gedaan om een hoger planspel te leveren”... „Wij moeten volmondig bekennen dat het verafgelegen Stavele een schaar spelers stelt welke als voorbeeld mogen dienen aan vele kringen”... „Geertrul (Yvonne Vanden Abeele) en Clara (Madeleine Desmytter) zijn beiden goede te feliciteren krachten”, tevens wordt het spel van „Nico” (Jos. Cornelis) zeer goed genoemd en tot slot „van deze vertoning mogen wij getuigen dat zij als een zeer vruchtbare in uw annalen mag opgetekend worden”. Dit werd toen ook gedaan en met fierheid schrijven wij dit hier nog eens na.

Op de zondagen 12 en 19 maart 1939 werden opgevoerd *De Rare* spel in drie bedrijven, weer eens van Jac. Ballings en *Zij mag niet trouwen* door K. Van Rijn. Maria Brigou treedt op als nieuwe actrice terwijl Maurice Timperman voor de eerste maal op de scène komt.

Met kerstdag 25 en dinsdag 26 december 1939 telkens te 5.30 u. worden, ten bate van de opgeroepen soldaten van de gemeente, opgevoerd:

1. Neef Adriaan kluchtspel in drie bedrijven door Funny Flow met als spelers Jos. Decarne, Jules Depuydt, Jos. Cornelis, Maurice Timperman en Charles Bartholomeus (nieuw speler) en Yvonne Vanden Abeele en Madeleine Desmytter, alsmede

2. een operette in twee schuifjes *In het land van Tyrol* tekst en muziek van J. Missine. Zangers en spelers waren: Jos. Cornelis, Robert Slosse en L. Boussemaere. Er was één chanteuse: Yvonne Vanden Abeele. „De Poperingenaar” schreef: „De wakkere gilde gaf haar halfjaarlijksch toneelfeest met kerstmis. De twee avonden gingen door ten voordele van onze gemobiliseerde soldaten. Wij kunnen niet genoeg de blijde offervaardigheid loven van onze toneelgroep, spijs het beperkt aantal beschikbare krachten werd ons een echt genoeglijke avond bezorgd en met een voorzien in de geldelijke nood van het

comiteit voor de gemobiliseerden”. Deze opvoeringen waren meteen ook de laatste vooroorlogse.

Sprekende cijfers

Van 1920 tot 1940 werden 25 verschillende toneelfeesten gegeven met samen 70 opvoeringen. In de zaal „De Hert” van 1920 tot 1927 werd hetzelfde stuk meestal vier avonden gespeeld, later vanaf 1933 in de gemeentelijke toneelzaal werden slechts twee opvoeringen gegeven met kerstdag en twee met Pasen.

Joseph Cornelis was gans die periode voorzitter en leider en hijzelf speelde 44 verschillende rollen. Verschillende rollen kunnen uiteraard dezelfde avond gespeeld worden, bvb. in twee verschillende stukken of een dubbele rol in hetzelfde stuk.

Joseph Decarne was gans die tijd regisseur en speelde zelf 29 rollen. Robert Slosse speelde voor de eerste maal in 1921 en van dan af zonder onderbreking tot 1940 en vertolkte 41 rollen. Jules Depuydt, onvermoeibaar inzake toneel nam er 32 voor zijn rekening. Alfons Timperman acteerde 28 maal en de alomgekende Pol Boussemaere speelde 27 rollen, practisch allemaal in blijspelen. Raph. Swertvaegher: 19. Ernest Vandenbussche: 18. Joseph Boussemaere, de komiek: 17. Hij moest het toneel vaarwel zeggen in 1937 toen hij tot veldwachter werd benoemd. Georges Brunet en Henri De Baenst hebben elk 16 rollen gespeeld. Romain Depuydt die pas begon in 1933 speelde in 12 verschillende stukken. Joseph Matten begon te Stavele met Pasen 1937 en trad 9 keer op. Achiel Moerman speelde voor het eerst met kerstdag 1922 en het laatst op kerstdag 1933: 9 rollen. Ook Gerard Catteeuw die het laatst speelde op kerstdag 1936 had 9 rollen vertolkt.

Camille Louwage die speelde vanaf 1920 tot Pasen 1924: 8, zijn broer Achiel: 6, Lucien Caenen: 5, Maurice Timperman: 4, Alfons Vermeersch, Joseph Recour, Albert Vandenbussche en Camille Van Engelandt: 3, Paul Dufflou, Auguste Caesemaeker en Yvon Cornelis: 2 en tenslotte zij die in de tussenoorlogse periode éénmaal speelden noemen: Camiel Delattre, Nestor Wydoodt, Edmond Cornelis, Camiel Moerman, R. Devos, Roger Boussemaere, André Depuydt en Charles Bartholomeus. Dat is 35 acteurs in totaal terwijl er van 1923 tot 1940: 16 verschillende actrices optraden: nl. Yvonne Vanden Abeele met 17 rollen, Maria Vandenbussche met 13, Madeleine Desmytter, Anna Boussemaere en Margriet Cayzele met 12, Laura Ryon met 5, Madeleine Vandenbussche, Maria Depeser en Marie-Louise Anckaert met 4, Martha Ryon en Simonne Meeuws met 3, Elisabeth Van

**Centrale Verwarming
Sanitair
Asfaltbedekking**

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b STAVELE

Tel. 057/30.06.52 of 057/40.05.43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin

Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier: stijl - modern
Vasttapijt in alle prijsklassen

Drank-Centrale
NEVEJAN - DEPESER
 Westvleterenstraat 16,
KROMBEKE
 Tel. 057/40 00 35

**NU OOK DISCOUNTPRIJZEN BIJ UW EIGEN
 BIERHANDELAAR**

BIJ AFHALING AAN DEPOT:

voor 1 bak **KRUGER EXTRA** + 1 Pilsglas **GRATIS**
SLECHTS 100 fr.

(B.T.W. inbegrepen)

Het T.V. - BIER

Steeds tot uw dienst
NEVEJAN J.

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
 Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

Engelant met 2 en Simonne Bardyn, Madeleine Cayzeele, Blanche Wyffels en Maria Brigou-Wydoort speelden éénmaal. Van de acteurs zijn reeds meer dan de helft overleden terwijl al de actrices nog in leven zijn.

Joseph Bonte vervulde geen rollen op de scène maar had een belangrijke taak vóór het podium, aan de piano waar hij al de zangers en zangeressen aan het klavier begeleidde.

De ondankbaarste taak van allemaal had meester Amic Depeser die met bewonderenswaardige onafgebroken oplettendheid, met hemels geduld en nooit afgevend volharding al de rollen moest voorfluiseren in zijn souffleurshokje, vele keren met stijve leden en koude voeten. Honderde uren herhaling heeft hij doorgemaakt en tientallen uren onderpodiums fluisterwerk. Meester kende zijn spelers op een draad, van tijdens de herhalingen, hij kende al hun zwakke plekken en geheugenlekken en als een van zijn schapen verdwaald geraakte kon hij het op een listige en voorzichtige wijze op het juiste pad terugbrengen.

Zo zijn er dan ook nooit ernstige ontsparingen gebeurd. Eénmaal echter heeft hij er één niet kunnen terecht brengen dat was nl. Jos. Boussemaere die in een bepaalde rol royaal moest aankondigen : „ik bied U deze geschenken aan” en steeds verkeerdelijk zei „ik schenk U deze gebieden aan”. Honderde keren moest hij het herhalen en toch was het tijdens de opvoering zelf : „ik schenk U deze gebieden aan”. Meester kon

er absoluut niets meer aan doen. Om dit stuk vooroorlogse toneelgeschiedenis van Stavele af te ronden moeten wij volledigheidshalve en ook eerlijkheidshalve de leden van het toneelorkest vermelden. Het was nl. zo dat er steeds een trouwe en goede verstandhouding en samenwerking heeft bestaan tussen de muziek- en de toneelgilde. Telkens er toneel werd opgevoerd, speelde een orkest, gevormd uit de beste muzikanten, enkele lustige deuntjes vóór de opvoering, tussen de verschillende bedrijven en tijdens de poos. Tot dit orkest behoorden o.m. Daniël Verbrugghe, Achiël Moerman, Germain Vannobel, Sidon Bruneel, Joseph Wydoort, Adrien Sweertvaegher, E. Boussemaere en Jerome Cayzeele.

R. Lanszweert

MENSEN VAN BIJ ONS

Tijdens de hele maand maart ging er in „De Hollemeersch” op de Kemmelberg, een tentoonstelling door van tekeningen en schilderijen van de Brugse kunstschilder Hugo Verschaeve. Uit zijn werken blijkt begaafdheid en vaardigheid op het gebied van compositie, kleur en techniek. We getuigen dit met fierheid omdat deze jonge kunstenaar de zoon is van mensen uit ons midden : Lucien Verschaeve en Elodie Louwyck, beiden afkomstig van Roesbrugge-Haringe. We wensen Hugo Verschaeve een succesvolle carrière !

DAVIDSFONDS „IJZERWHEELDE”

**„Onze Westhoek,
 een streek in beweging”**

Op donderdag 10 april as. te 20 u. vindt er een gespreksavond plaats in „De Landing” bij Michel Ryon, Hoogstadestraat 15, Stavele (Beveren). Na het vertonen van 150 heel interessante dia's over onze Westhoek, waarbij even het verleden en heden getoond wordt met mogelijke evoluties. Daarbij vallen heel wat mooie hoekjes te zien, maar ook tientallen landbouw- en nijverheidsbedrijven worden er getoond terwijl de mensen aan het werk zijn, dit zowel in het Veurkse, Diksmuidse, Ieperse als in het Poperingse. Daarbij wordt er met een videorecorder het filmpje „Onze Westhoek, vergeethoek ?” vertoond waarnaast de voornoemde arrondissementen heel wat mensen en plaatsen van Frans-Vlaanderen worden belicht (Sint-Omaars, St-Winnoksbergen, Kassel, Grevelingen, ...).

Wie zich voor de Westhoek inspannt, doet er best aan op deze avond aanwezig te zijn. Men krijgt er nog een duidelijker kijk in de problematiek maar ook in de mogelijkheden van onze Westhoek.

Toegang : 40 fr.; leden en houders van Plus-3-Pas : 20 fr.

M. Aernout - D. Morez

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS
 aan uitzonderlijke prijzen.

**IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
 LEGERSTOCK VAN DE STREEK**

uitbater : **Raoul BOSSAERT-ROSSEEL**
 op de grote baan **Veurne-Ieper** bij **WOESTEN**
 Tel. 057/40.04.42

30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asfalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSING en HERSTELLING

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

— De grootste keus **SANITAIR** —
 door bezoek aan toonzalen van fabriek.

➔ **Binnenkort stopzetting van verkoop gas.**

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

Chiro - Proven

Tijdens de eerste week van de paasvakantie houdt de Provense Chiro een REUZE-papierslag in Proven, Roesbrugge-Haringe, Stavele, Beveren en Krombeke. Dit om de onkosten van het bivak voor een stuk te dekken, om spel- en sportmateriaal aan te schaffen, enz. ...

Verzamel al uw oud papier en pak dit in! Op deze manier bewijst U de Chiro een enorme dienst. Dank bij voorbaat.

Het ouderfeest gaat door op zondag 6 april te 19 u. in de zaal „Sint Eloui“ te Proven.

DF-IJzerweelde - M.P.I. „De Lovie“ Filmforum „Ryans Dochter“

De geschiedenis van een vurige en onbevredigde Ierse vrouw speelt zich af in het kader van de Ierse revolutie van 1916. De overrompelende mise-en-scène en de verfilming van de prachtige landschappen geven de indruk tot het spektakelgenre te behoren, maar worden efficiënt benut om de prachtige

buitenopnamen tot hun goed recht te laten komen. Daarbij wordt een fantastische storm van louter-visuele aard knap in beeld gezet, terwijl de film na meer dan 3 uren eindigt met een subliem ontroerend slot. Dit eenvoudig verhaal (cfr. „IJzerweelde Tijdingen“ en andere persberichten) is het werk van David Lean met Robert Mitchum, Sarah Miles en Trevor Howard. Toegang: 60 fr.; leden, personeelsleden en houders Plus-3-Pas: 40 fr.

Een merkwaardig historisch boek

Onlangs verscheen „Het Handboek van J. Vandendorpe, pastoor te Nieuwkerke (1730-1806)“. Het werd uitgegeven door het Genootschap voor geschiedenis (Elisabethlaan, 8000 Brugge. Prk. 107.933) en ingeleid door pastoor Geldhof van Meetkerke. Geschreven in onvervalst Frans-Vlaams door de Haze-broucknaar J. Vandendorpe, bijna twee eeuwen na de aanhechting van Frans-Vlaanderen bij Frankrijk, is het voor de historici een onuitputtelijke bron van gegevens over het godsdienstig en kerkelijk leven in de bisdom-

men Terwaan en Ieper. Als dusdanig is het een heel merkwaardig boek. Het werk beslaat 210 bladzijden. Kostprijs: 275 fr. + 20 fr. voor verzending. Te verkrijgen door storting op hoger vermelde postrekening van de uitgeverij.

Pastoor Vandendorpe studeerde te Douai, was achtereenvolgens coadjutor te Merris, onderpastoor te Steenvoorde, bestuurder van het college te St.-Winnoksbergen en van 1769 tot 1806 pastoor te Nieuwkerke.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Overlijdens

- Josephus Van De Pas, wedn. van Martha Vernieuwe (Beveren).
- Mathilde Geloën, wed. van Cyrille Vanhaelewijn (Stavele).

Huwelijksaankondigingen

- Gilbert Maelstaf, van Stavele (Beveren) met Ingrid Deriemaeker van De Panne.
- Oscar Danneel van Poperinge met Annie Dever van Stavele.

GALERIJ VERMET-LOUWYE

Bergenstraat 9, 8991 STAVELE-BEVEREN

TEXTIEL EN CONFECTIE

voor DAMES-HEREN en KINDEREN

- Zuivere wollen kostuums vanaf 2.995 fr.
- Sportvesten en bloezons
- Regenmantels met borg: 2.295 fr.
- Grote keus in Broeken (ook in „pane“)
- Herenhemden - Pulls en -Gilets (laatste mode)

EERSTE, PLECHTIGE KOMMUNIE- en CEREMONIEKLEDIJ

- Mode-rok, gevoerd, lengte 62 cm. - Damesregenmantel
- Laatste snuffjes in Bloezen - Mode-Blazers, mooie kleuren
- Damesbroeken - Overgooiers (ook grote maten)

Bijhuis DESAEDELEIRE, Statiestraat 14, Roesbrugge

- Gespecialiseerd in gordijnen en overgordijnen
- Alle textielwaren — Gans het jaar: Reklameartikelen

Zegels: Valois en Gezinsegels

Maandag gesloten

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58

8970 POPERINGE

MEEST

GESPECIALISEERDE

STOFFENZAAK

VAN DE STREEK

Alleenverdelers: BURDA - patronen

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN ACTIVITEITEN MAAND APRIL

Gaibolling

Roesbrugge, zondag 20 april
bij Georges Berquin : Grote jaarlijkse prijs-
bolling voor alle liefhebbers.

Kaartingen

Roesbrugge, dinsdag 8 april
bij J. Gunst. Vrije kaarting „Derde Leeftijd“
Roesbrugge, dinsdag 22 april
bij J. Gunst. Puntkaarting „Derde Leeftijd“
Beveren-IJzer, „Het Boerenhof“
donderdag 17 april 14 u. : Gezellig onder-
onsje en kampioenkaarting voor de leden
van de 3de leeftijd.

Haringe in de Zustersschool
zondag 27 april : Jaarlijkse kaarting
Inrichting : Oudercomité Roesbrugge-Haringe
en leerkrachten Haringe.

Allerhande

Proven, Zaal „De Lovie“, dinsdag 1 april 20 u.
Toneel : „Marche Funèbre voor Camiel“
door het Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen
leiding : Flor Barbry.

Zaterdag 5 april : Wielervedstrijd Nieuwe-
lingen B.W.B.-Haringe.

Te 16 u. : Start bij R. Donche.
Aankomst op het „Haendekot“, Watoustraat
Zaterdag 12 april : eendagstrip naar Antwer-
pen : V.T.B.-V.A.B.

Vertrek Haringe kerk : 6.45 u. - over Roes-
brugge en Proven - Poperinge : 7 u.
Prijs : 280 fr. ; niet-leden : 260 fr. ; leden onder
de 15 j. : 50 fr. In die prijs is de toegang tot
de Zoo begrepen. Inschrijven bij J. Gheysens-
Vandaele, Haringe.

Proven, Zaal jeugdhuis „die Croone“
zaterdag 19 april te 20 u. : optreden van
„Alfred den Ouden en Christien“.
Toegang : V.T.B.-V.A.B. - Davidsfonds - Plus-
3-Pas - en leden Jeugdclub : 40 fr.

Haringe, zondag 20 april
Voordracht over Haringe door E.H. Antoon
Deschrevel. Daarna koffietafel. Prijs : 50 fr.
Leiding : Heemkring „Aan de Schreve“.
Inschrijven bij J. Gheysens-Vandaele, Haringe
Proven, Zaal „De Lovie“, zaterdag 26 april
Dansavond met „Marc Dex“ en „Juul Kabas“
ten voordele van de Top-Kerels.

Davidsfonds zie blz. 5 en 6

Bertennest

Zaterdag 29, zondag 30 en maandag 31 maart
Paas-jeugd-weekeinde met Pasen-nachtwake
in een abdij en Karnavaltrekscht te Cassel.
Zondag 6 april, autobusreis naar de jaarlijkse
„Bormsdag“ te Merksem-Antwerpen. Prijs :
150 fr. Inschrijving vooraf.

Donderdag 10 april, charismatische jeugd-
gebedsavond ter voorbereiding van jeepreis
naar Taizé en het „Bertennest“ van onze
Franse zusterbeweging „Tous frères“ te Pa-
quier. Inschrijving vooraf noodzakelijk.

RESTAURANT - CAFE

„T COUTHOF“

Provenceweg 202 - POPERINGE

Tel. 057/33.50.94

Klein - intiem - gezellig

Open haardvuur - gestylde muziek

Gesloten : Maandagavond en dinsdag

19-20 april, Frans-Vlaanderen-weekeinde met
ontdekkingstocht voor kampeiders door de
Franse Nederlanden. Open voor alle jeugd-
groepen.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Ik krijg een hekel aan het dagelijks T.V.-
nieuws. Het is altijd maar oorlog, geweld,
rampen en gruweldaden die we te zien krij-
gen ofwel stakingen met hele benden rumoe-
rige mensen. Als je welgezind het toestel
aanzet zit je een kwartier later met een vies
gezicht naar al die miserie te kijken en de
rest van de avond is naar de knoppen.

Van stakingen gesproken, heb je reeds er-
op gelet hoe vaak die tegenwoordig voorkom-
en? Bijna iedere dag ziet men groepen
mensen op de beeldbuis, die met hun han-
den in hun zakken om loonsverhoging brul-
len. Waar gaat dat naartoe? Voor ons, kleine
middenstanders, is er nooit verhoging, ten-
zij op de driemaandelijks „pensioenkaart“.
't Is effenaf niet meer te doen. Bestendig
zitten er brieven, in van die onsympathieke
vensterenveloppen, achter de boord van onze
spiegel dreigend op ons neer te zien. Altijd
maar om te betalen, en altijd meer en meer.
Bovendien met de concurrentie van discounts
en andere groothandel-affaires gaan de za-
ken er niet op vooruit. Ik vraag me telkens
weer af hoe we dit jaar de eindjes aan me-
kaar zullen knopen.

Om de andere dag tracht ik Gusta erop te
wijzen dat ze een beetje profijtelijker moet
tewerk gaan bij onze dagelijkse uitgaven en
dat we vele dingen, die ze hier regelmatig
binnenbrengt, nog kunnen missen. Maar ja,
dat brengt ook altijd ruzie en wrijvingen mee.
Je weet ook dat Gusta op haar tong niet ge-
vallen is en als ik één woordje durf place-
ren, krijg ik er tien terug. Bovendien begint
ze dan aan het oude liedje van „moeder aan
den haard en vader aan den toog“ en an-
dere duistere insinuaties. Ik geloof dat ze
meer nog dan vroeger zich laat gelden, om-
dat 1975 „het jaar van de vrouw is“. Ze
moesten dat nog uitvinden! En ze komt daar-
mee regelmatig voor de dag. Toen ik er glis-
teren aan toevoegde dat 1975 ook „het jaar
van de monumenten“ is en zij, met haar
96 kg, zeker ook daarvoor in aanmerking
komt, heeft ze de schone vergulde vaas, die
we bij ons huwelijk van tante Melanie kre-
gen, naar mijn hoofd gegooit. De scherven
liggen nog onder de naaimachine.

Leve 1976!

Pol

Menu's à la carte

Specialiteit : Forel - Côtes à l'os

RECEPTIES

FAMILIE- en PERSONEELSFEESTEN

EERSTE- en PL. KOMMUNIEFEESTEN

Besprek tijdig uw plaatsen.

Gekoelde dranken

Gechambreerde trappist

Elke dag verse pannenkoeken

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

Centrale verwarming

en

Sanitaire installaties

Depanagedienst : alle branders.

Eén adres :

André DEWULF & Zoon

Krombkestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/30.02.43

— Camping

— Sport

— Kledij

— Jean's broeken

G. DECUYPER

Ieperstraat 69 POPERINGE

Tel. 057/33.37.75

ADRESVERANDERING

„COIFFURE MARK“

vroeger :

Hoogstadestraat 10

NU :

Hondschotestraat 5

STAVELE (Beveren)

Tel. 057/30.02.79

Open elke dag van 8.30 u. tot 12 u.

van 13.30 u. tot 20 u.

Zondagvoormiddag van 9 u. tot 12 u.

Maandag : gesloten.

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

Kent U de mode?...
Weet U wat „in „ is?...
Inzake:

- schoenen
- handtassen

Kijk en kies...
bij

I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor...
- de derde leeftijd.

➔ **Al de modellen voor
1ste en Plechtige Communie
zijn reeds binnen.**

APRIL: maand van de KLASSIEKERS

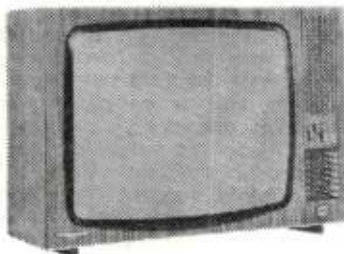
- RONDE VAN VLAANDEREN
- PARIJS-ROUBAIX

Volg deze sportgebeurtenissen op een

KLEURENTELEVISIE

ACEC

SIERA

Huis Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 30.05.94

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Juul Truweel van Watou was ol geheel zyn leven lang metsenaarsdiender geweest. Maar nu was dat ol in één keer uut en amen, want Juul was op zyn pensioen.

„Dat ga mien nog fraai aardig doen wei“ zei Juul tegen Liza, z'n wuuf... ik gaan ik haast niet weeten wuk doen met mien tijd!“

„Wel je doet“... troostte Liza... je meugt gy morgenvoornoene ol begunnen met joen veeloo te pakken en de kommissies te gaan doen naar de plaatse“.

„t Was 's anderendaags zaterdag en djuuste daags vóór den hoogdag, Juul stak ol vroeg in de voornoene zyn veeloo buuten, binst dat Liza bezig was met op è brieftje te schryven wuk dat er mel te brengen was.“

„Kijk, 't is waar“... zei ze... „joen broere komt morgen, 'k gaan der nog è paar kilos sossiesen by zetten, want den dienen z'n maage trekt oltyd nogol wel“.

Juul stak 't brieftje in den kommissiezak die aan den guidon van z'n veeloo hing en è was de piste uut naar 't dorp. Gewillig 'n half uure laater kwam Juul ol buuten uut de beenhouwerie en dat was ol z'n laatste plekke.

„'t Is gelijk nog te vroeg om naar huus te gaan“ peinsde Juul en ie stekte binnen in „De Verdoolde Duive“ toe Fiete Klabetters om è pinte... 't Moeste nu d'r omme doen, è gerochte daar in è geestige kompajie, zodat 't ol meer of noene was ols Juul daar buuten kwam met zyn kommissiezak. Achter olle soorten van maneuvres, gerochte ie toch op z'n veeloo en in 't recht ende ging dat nog ol tamelyk goed, maar in den draai bykans by z'n huus was 't gebeurd... zyn vitesse was è beetje t'hooge en è reed ol d'ander kant van de straate de bordeuren op en stuukte z'n voorwiel dobbel tegen den muur van Mance Pruimes geetekot!

Liza, die djuuste buuten keek, had geheel die roefelinge zien gebeuren.

„Wuk was er daar gaande met joen?“... vroeg ze.

„Och, 't is ol de schuld van dien trakteur“... jaamerde Juul.

„Wuk voor è trakteur?“ vroeg Liza verwonderd... d'r is begot niet è leevende puud te ziene in geheel de straate!“

„Jamaar, je versta me niet Liza“ brabbelde Juul... „'t is van è trakteur die in „De Verdoolde Duive“ was... en die mien vuuf, zes keeren trakteerde en mien bezighield... en dat gaat toen alzo“.

„Jaa't! 't gaat toen alzo“... grolde Liza, „ze doen joen zuupen dat je geen klaar meer è ziet, maar van eten è klappen ze niet“.

„Ja ze doen“... zei Juul, „ze wilden mien zelve forceeren om te bluuven eten, ze waren 't bezig met gereed doen“.

„'k Zoun dat rechtuut gelooven“... zei Liza, binst dat ze de winkelwaare uut den zak haalde, „en de sossiesen?... waar zyn de die?“.

Juul stond eerst è moment vergaapt te kyken... en toen viel z'n frank.

„Milliardedjuu!... mien sossiesen! ze hebben mien sossiesen uitgehaald!“... en ie was teweege buuten en weg!...

Maar Liza stekte hem by z'n schouder... „Bluufft gy maar hier“ zei ze „'t is ollange te laate, ze zyn ol in dien trakteur è draaid!“

KWAAK

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14-16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de gemeenten:

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Op 2100 ex. verspreid met de post.

HONDERD JAAR DAVIDSFONDS (1875-1975)

EEN ENORME BIJDRAGE TOT DE GEESTELIJKE ONTWIKKELING VAN ONS VOLK

Door de grondwet van 7 januari 1831 werden de Belgen de meest vrije burgers van Europa. Zij kregen vrijheid van godsdienst, vrijheid van vereniging en zelfs vrijheid van taalgebruik! Theoretisch althans.

Maar de regering van dit land werd in die tijd verkozen door cijsklezers (belastingbetalers), dus door de welstellende burgerij, had daardoor een zeer aristocratisch karakter en was verfranst in merg en been. Het Vlaamse proletariaat was een machteloze en geminachte groep. Men dacht gemakkelijk een volledige verfransing van het land te kunnen doorvoeren, wat een bindteken zou worden voor de politieke eenheid.

Maar Vlaamse „taalminnaeren" hielden een stuk Vlaams literair en cultureel leven in stand, waaruit weldra een Vlaamse Beweging zou opbloeien. In 1836 reeds kwam de „Maatschappij tot bevordering van de Nederduitsche Tael- en Letterkunde" tot stand op initiatief van kanunnik David. Deze „maatschappij" werd zelfs door de regering gesteund, want veel meer dan een folkloristische vereniging zag men er niet in. In 1844 kwamen de eerste Vlaamse bladen, *Vlaamsch België* en het *Handelsblad* van de pers en in 1847 ontstond het strijdlid *De Vlaamse Leeuw*, gedicht door H. Van Peene en getoonzet door Karel Miry.

Van Willemsfonds naar Davidsfonds

Op 23 februari 1851 werd te Gent het Willemsfonds opgericht „ter aanmoediging van de studie en het gebruik der Nederlandse taal en ter behartiging van alles wat kan bijdragen tot de verstandelijke en zedelijke ontwikkeling der Vlaamse bevolking, ten einde op die wijze de algemene nationale volksgeest in België te versterken". Deze vereniging werd genoemd naar Jan-Frans Willems (1793-1846) die onvermoed geijverd had voor de versmadelde moedertaal en nu nog voortleeft als de „vader van de Vlaamse Beweging". In de schoot van het Willemsfonds werkten in de eerste jaren katholieken en liberalen samen. Maar in 1862 kreeg de leiding van de vereniging een uitgesproken vrijzinnig karakter. De partijen gingen zich geleidelijk aan organiseren en de politieke tegenstellingen namen voortdurend scherpe vormen aan. Zo kwam het dat de katholieken zich weldra zowel uit confessionele als politieke overwegingen niet langer in het Willemsfonds thuisvoelden. De verdeeldheid, die in de loop van de jaren zoveel kwaad aan de Vlaamse zaak heeft berokkend, kwam hier voor het eerst op de voorgrond. Zo kwam het ook dat de Vlaamse katholieke pers ijverde voor een organisatie die een tegenhanger zou zijn van het geliberaliseerde Willemsfonds. Ook de Leuvense studentenvereniging „Met Tijd en Vlijt" was terzake zeer actief. Op 15 januari 1875 werd het Davidsfonds als kato-

lieke Vlaamse cultuurvereniging gesticht. Onder de stichters zijn te vermelden prof. P. Alberting Thym (1827-1904), die te Leuven hoogleraar was in de letteren en de geschiedenis en pastoor Lodewijk Schuermans van Willese, die toen reeds bekend was als de auteur van het eerste Vlaamse dialectwoordenboek, het *Algemeen Vlaamsch Idioticon*. De nieuwe vereniging werd genoemd naar kanunnik Jan-Baptist David (1801-1866), die in leven hoogleraar was te Leuven in Nederlandse letterkunde en vaderlandse geschiedenis en een vurig strijder was voor de rechten van de Vlamingen. Het programma werd snedig samengevat in de strijdleuze: „Voor Godsdienst, Taal en Vaderland".

De evolutie van het Davidsfonds

Aanvankelijk was het Davidsfonds, dat in feite opgericht was door academici en vooraanstaande priesters, een vereniging van min-of-meer welstellende en min-of-meer ontwikkelde burgers, die in de eerste periode van haar bestaan nog niet kon doorbreken tot een waarachtige volksbeweging. De materiële nood bij het volk sloot nog de behoefte aan culturele waarden uit. Bovendien was de bijdrage voor het lidmaatschap aan de hoge kant: rond 1900 bedroeg die 5 fr. Daarvoor moest een arbeider in die tijd nog 4 dagen werken.

Maar een volksvereniging is het wel geworden na de Eerste Wereldoorlog. Daartoe droegen de gewijzigde maatschappelijke omstandigheden natuurlijk in ruime mate bij. De bedrijvigheid van het Davidsfonds en de invloed ervan waren enorm. Als volksuitgeverij bracht het karrevrachten boeken over Vlaanderen. Heeft Conscience ons volk leren lezen, het Davidsfonds heeft het de vereiste lectuur gebracht.

De plaatselijke afdelingen rezen uit de grond en weldra had, van september tot mei, elke avond ergens een voordracht of een andere volksculturele manifestatie plaats. De periode tussen de twee wereldoorlogen sloot af met meer dan 74 000 leden en 529 plaatselijke afdelingen.

Na de Tweede Wereldoorlog nam het Davidsfonds op een gezaghebbende manier stelling in vele prangende problemen: de repressie, de talentelling, de koningskwestie, de culturele autonomie, de zetelaanpassing, de Leuvense universiteitskwestie, de religieuze vernieuwing, e.a. Maar anderzijds bleek weldra dat de traditionele werking inzake het uitgeven van boeken en de volksopvoeding niet langer meer volgens het oude patroon konden verlopen. De overweldigende boekenproductie die langs commerciële uitgeverijen ons land overstroomde, de opkomst van de T.V. als informatiemedium, de uitbouw van andere instanties op het gebied van het vormingswerk, de verhoging van de

Jan-Baptist David (1801-1866)

materiële welstand, de doorbraak van de discofilie en het volkstoerisme en de toename van de vrije tijd in het algemeen, waren zoveel factoren die om een reorganisatie vroegen.

Maar reorganiseren in functie van nieuwe maatschappelijke structuren, in een tijd waarin voortdurend door iedereen om inspraak wordt verzocht, zodat een Babylonische spraakverwarring er het gevolg van is, brengt onvermijdelijk spanningen en controversen met zich mee. We wensen en hopen dat het Davidsfonds met een brede waaier van activiteiten, aangepast aan de noden van deze tijd, buiten en boven alle partijpolitieke belangen, de gids en de waakzame drukkingsgroep zou blijven, waaraan we straks - als de na-oorlogse euforie voorgoed voorbij zal zijn - allemaal behoefte zullen hebben.

Het Davidsfonds in onze streek

Het heeft lang geduurd vooraleer er in onze gemeenten een Davidsfondsafdeling werd opgericht. We moeten spijtig genoeg constateren dat alles hier met minstens 50 jaar vertraging gebeurt. Toen elders de sociale en Vlaamse beweging, het syndicalisme, de intellectuele en economische expansie reeds lang op gang waren gekomen, beleefde men hier nog de nabloeie van de bourgeoisperiode met „niks aantrekken" en een „ferme noeneslaap"! Bovendien was men allergisch

aan de leeuw in het Davidsfondsembleem, dat was immers het opstandige symbool van alles wat rust en noenslaap verstoort.

In april 1950 werd te Proven, op initiatief van Georges Feryn, die in 1949 provinciaal C.V.P.-senator was geworden, een Davidsfondsafdeling opgericht, waarbij ook Roesbrugge-Haringe werd betrokken. Verscheidene succesvolle „avonden" werden te Proven in de patronaatszaal ingericht. Feryn die ook naar de burgemeesterszetel lonkte had voorzeker wel de bedoeling langs de Davidsfondsbijeenkomsten, waar hij als voorzitter steeds het inleidende woord voerde, de volksgunst meer naar zich toe te trekken. Maar toen de gemeenteraadsverkiezingen van 12 oktober 1952 voor hem niet het gewenste resultaat opleverden, verslapte zijn enthousiasme en ging het ledenaantal, dat voor Proven-Roesbrugge-Haringe nooit meer dan 100 had bereikt, geleidelijk achteruit. In 1956 of 1957 werd de Provense afdeling volledig opgedoekt.

Maar sommigen begrepen dat iets waardevols was teloorgegaan en in 1960 had er een herstiting plaats: Davidsfonds-IJzerweelde, dat naast Proven en Roesbrugge-Haringe ook nog Beveren omvatte, werd opgericht. Dank zij het belangloze dynamisme van haar secretaris, meester Daniël Morez, werd het weldra een van de meest florissante afdelingen, die tot 353 leden telde. Op zondag 15 juni a.s. wordt het honderdjarig bestaan van het Davidsfonds door onze nog steeds zeer actieve afdeling, op feestelijke wijze herdacht.

R.A.B.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Huwelijksaankondigingen

- Ignace Verstraeten van Roesbrugge met Annick Vanechoutte van Mesen.
- Gery Maelfait van Kortrijk met Nadine Huyghe van Roesbrugge-Haringe.

Geboorten

- Patrick Coevoet, z. v. Paul en Ballieu Annie
- Jurgen Lahaye, z. v. Johny en Mireille De-necker.

Overlijdens

- Michel Ryon, 85 j., wedn. v. Angèle Deprey
- André Top, 70 j., echtg. v. Laura Schoonaert

FEEST te HARINGE

Ter gelegenheid van het verschijnen van het boek „Burundese novellen" van pater Joris Declercq (Djoos Utendoale) is een

vanuit

roesbrugge-haringe
aan de ijzer

**BERTEN
NEST**

burcht
der
jonge jeugd

10.30 u. Terdeghem - 11.45 u. Steenvoorde - 12.45 Abele (Z. VI.)

13.45 u. Poperinge - 15.30 u. Proven naar Bertennest Roesbrugge (W. VI.)

Kontaktadres: Tel. 057/30.02.08 of 057/33.47.50 ofwel 056/21.69.07

feest gepland, dat zal doorgaan te Haringe op vrijdag 17 oktober 1975.

De h. André Demedts, letterkundige en lid van de Koninklijke Academie voor Taal- en Letterkunde werd bereid gevonden de feestrede te houden. De h. Daniël Coens, sekretaris van de Kultuurraad voor de Nederlandse Kultuurgemeenschap heeft beloofd de viering bij te wonen. Kontakt is opgenomen met meerdere andere vooraanstaanden om op de feestzitting aanwezig te zijn. Tevens zal een tentoonstelling gehouden worden van de schilderijen van pater Declercq.

Iedereen die op „Burundese novellen" is ingeschreven, krijgt een persoonlijke uitnodiging. Dit boek zal ongetwijfeld een groot succes kennen. Er zijn op dit ogenblik reeds 248 inschrijvingen binnen! De lijst van de voorintekenaars wordt achteraan in het boek afgedrukt als een blijvende hulde aan de schrijver, die de grondlegger is van het Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen, bij zijn zilveren priesterjubileum (1950-1975).

Laat u onmiddellijk inschrijven ter drukkerij of stort heden nog 250 fr. op prk. nr. 000-0904677-55 van de Uitgeverij Schoonaert te Roesbrugge. Inschrijving is ook mogelijk bij pater-pastoor J. Declercq te Haringe.

Achteraf wordt de prijs van het boek op 275 fr. gebracht.

van de IJzer naar de Tiber
elke dag 30 km
van 29 juni tot 15 oogst
doortrekken van
20e BEDEVAART-MARS
als „nieuwe Jeugd" in dit
HEILIG JAAR

en...

donderdag 8 mei Hemelvaartdag
als vooroefening en solidariteit
van alle natuurvrienden rond het
„Nieuw IJzerfront
voor Natuurbescherming":

4e LENTEMARS
voor Natuurlijk en Menselijk Leven

A.C.W. Roesbrugge-Haringe

Programma RERUM-NOVARUM 8 mei 1975

Vanuit het lokaal in groep naar de kerk om er de Eucharistieviering van 8 uur bij te wonen. Deze mis wordt opgeluisterd door de jeugd en wordt opgedragen voor de afgestorven leden van het jongste jaar. Mogen wij aandringen om in groep vooraan in de kerk plaats te nemen. Nadien gaan we naar het lokaal waar we een overzicht krijgen van de werking in onze afdeling. Als besluit van deze bijeenkomst: tombola!

Om 11 uur stipt: vertrek met de fiets langsheen de grens naar Beauvoorde, de soep zal er klaarstaan en nadien kunnen we een bezoek brengen aan het prachtig kasteel, de kerk, enz. Verzameling aan de kaai.

's Avonds om 18.30 u.: kaarting, 1.200 fr. + inleg. Quiz over de voorbije fietstocht en bolling, 600 fr. + inleg.

Gans de dag is er teerlingbak met talrijke prijzen ten voordele van de aktie „Wereld-solidariteit" die ten goede komt aan de vormingsakties in India.

Voor de fietsers boven de 12 jaar vragen wij 20 fr., dit als toegangsgeld voor het Museum. Gelieve je naam door te geven vóór zondagavond 4 mei aan: Aimé Neyrinck - Vrouw W. Maes of Jozef Deschuytter.

Het bestuur.

CAPPEL MODE

te BEVEREN-IJZER

**Dameskledij van topkwaliteit
tegen groothandelsprizen!**

Mantels - Tailleurs - Kleedjes
Vesten - Ensembles - Pantalons

Grote keus herenkostuums
Sportvestons - Broeken

CAPPEL MODE

Kasselstraat 9 (Cappelhoek)

tegen de Franse grens (op 10 minuten van Ieper)
baan Poperinge, richting Duinkerken.

Open iedere dag van 8 tot 20 uur — Gesloten op maandag

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor: GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

DE VLUCHT van Prof. Dr. FRANS DAELS

Toen ik in 1960 prof. Frans Daels te Bonheiden ontmoette en hem terloops vertelde dat ik van Roesbrugge-Haringe kwam, lichtte hij het hoofd op, trok de wenkbrauwen omhoog en heel even zag ik een glimp van verrassing in zijn ogen. Pas tien jaar later heb ik kunnen vermoeden dat het ongetwijfeld herinneringen waren die toen aanflitsen in de studieuze blik van deze man die in het Imeldaziekenhuis optorde tegen de vreselijke ziekte van deze tijd. Intussen had ik vernomen dat prof. Daels verscheidene keren en in zeer verschillende omstandigheden kennis had gemaakt met Roesbrugge-Haringe.

De eerste maal, dat was onder de Eerste Wereldoorlog, heeft hij te Roesbrugge gedoopt en examens afgenomen. Op het einde van 1915 werd er te Roesbrugge-dorp, door het Ministerie van Binnenlandse Zaken een kraaminrichting gebouwd ten behoeve van de vluchtelingen. Dit „moederhuis“ bestond uit houten barakken die opgetrokken waren in de tuin van de huidige gemeenteschool. De leiding van deze instelling was toevertrouwd aan dokter Jules Gheysen. Daels die reeds in 1911 gelast werd met de leiding van de gynaecologische en vroedkundige klinieken van de Gentse universiteit, werkte tijdens de oorlog in de kraaminrichting te Veurne. De soldaten medische studenten kregen gelegenheid tussenin lessen te volgen en examens af te leggen. Zo gaf Frans Daels colleges in pathologische anatomie in het huis van Cyriel Verschaeve te Alveringem en ook lessen in de verloskunde te Roesbrugge, waar hij o.m. examens heeft afgenomen van de latere hoogleraren Corneel Heymans (Nobelprijswinnaar) en Emiel Lauwers jr.

De tweede keer kwam hij naar Roesbrugge in 1933, toen hij in consult geroepen werd bij mevrouw Platevoet-Decroos.

De laatste keer was in april 1947, toen hij opgejaagd als een vogelvrijverklaarde - de Gentse krijgsraad had hem op 26 juni 1946 bij verstek tot de doodstraf veroordeeld - de haat van verblinde medemensen ontvluchtte en langs Roesbrugge-Haringe in ballingschap ging. Het is weldra dertig jaar geleden. Nu de tijd de gemoederen heeft bedaard en de dramatis personae overleden zijn, hebben we dokter Luc Carton, die de stetoscoop heeft opgeborgen om met veel talent de pen te hanteren en die zelf een rol heeft gespeeld in deze exodus, bereid gevonden de gebeurtenissen in alle bijzonderheden te vertellen. (rab)

Dit is het avontuurlijk, ontroerend, maar echte verhaal van een geleerde zwerver, van een edele mensenziel, opgejaagd en op de dool in een land vol haat en kwijlende hysterische verdwazing.

De wilde jacht op weerloze „incivieken“ was nog steeds open en lonend. Zonder genade was het verdikt van de gesternde rechters. Het was een weerzinwekkend vertoon. Het gepeupel danste de scalpendans voor de vele bloedraden. Het was een land van dode zielen.

Op de dool in de Westhoek

Het was in april 1947 en in het begin van de week die de „goede week“ en „goede vrijdag“ voorafging. De paaslente hing in de lucht.

Het was in de morgen toen hij, de verweerde zwerver, armoedig aangekleed en met lichte sandalen aan de voeten bij ons kwam. Het was consultatieur en de voordeur stond open. Niettemin belde hij aan en bleef dromerig bij de ingang staan, de gaanstok aan de ene arm en een aktentas in de andere hand.

Hij stelde zich voor: „Declerck, handelsvertegenwoordiger“ zei hij met stille maar overtuigende stem en beleefd drong hij aan om de dokter persoonlijk te spreken. Mijn vrouw zag even naar hem op, keek toen aandachtiger toe en herkende hem. De pruik die hij over zijn bekende kale schedel droeg vormde hem niet voldoende. Het was professor Daels! Zij bracht hem dadelijk in de zitkamer en kwam mij roepen. „Weet je wie hier is en naar je vraagt? Schrik niet: professor Daels!“ Ik stond verstomd, was niet onmiddellijk overtuigd, en ging kijken. Geen twijfel mogelijk, het was inderdaad mijn oud-professor die voor mij stond en mij glimlachend aankeek.

Maar hoe verweerd was zijn gelaat en hoe schamel die kleren: hij die steeds zo voorname en deftig aangekleed was. Wij drukten mekaar de beide handen en een diepe ontroering maakte zich van mij meester. „Wat kan ik voor U doen“ zei ik stamelend. „Hebt U honger...dorst? Verlangt U iets?“ Hij aarzelde even en zei toen gedempt: „Ik zou wel graag een blad papier en een potlood hebben om nota's te nemen...Hoe gaat het U beiden...en de kinderen...en de kleine Adinda die ik in zo moeilijke omstandigheden hielp ter wereld brengen?“ Hij begon nota's te nemen en er viel wat verloren zon op zijn magere witte handen. „Ik heb vernomen“ zo zei hij, „dat wanneer men zware tuberculoselidder is en de radiografische bewijzen ervan kan voorleggen - en die heb ik hier bij

me - dat men zonder verwijl en zonder controle naar Zwitserland kan vertrekken. Nu ben ik hier in de buurt, maar ik zou zo spoedig als mogelijk het land moeten verlaten.“ Ik ontuchtterde hem enigszins als ik zei dat het naar mijn mening niet zo gemakkelijk zou gaan, maar ik verklaarde mij bereid dadelijk inlichtingen in te winnen. Ik was er zeker van reeds in de eerste dagen bescheid te kunnen geven, want ik zou meester Edm. Camerlynck aanspreken en die was te vertrouwen en bevoegd. „Dan kom ik overmorgen terug“ sprak hij. Hij dankte mij; wij drukten mekaar de hand en ik deed hem uitgeleide en keek hem na. Flink stapte hij door, de rug wat gebogen, voorbij de rijkswachtkazerne, rechtsaf naar Westvleteren. Zo kon ik vermoeden waar hij was ondergedoken.

Twee dagen later kwam hij terug, om het beloofde antwoord en hij leek mij lichtjes zenuwachtig. Ik vertelde hem dat, naar ingewonnen inlichtingen, reizen naar Zwitserland zoals hij die zich had voorgesteld, uitgesloten waren. Gelaten ontving hij dit nieuws en na een korte aarzeling vervolgde hij: „En nu is er nog een kink in de kabel gekomen. Ik ben namelijk ondergedoken in de abdij, zoals u wel hebt kunnen vermoeden. De goede week nadert en ik vernam dat heel wat reitritanten zullen komen en o.m. een arts uit Kortrijk, die ik persoonlijk ken. Kunt u me helpen om me ergens te verbergen, want het ware best dat ik daar wegga?“ Hoe onverwachts de vraag ook aankwam, ik moest me niet bedenken en zei: „Dag en nacht is mijn huis voor U open en U zijt steeds welkom. Ziehier het telefoonnummer dat U kunt opbellen wanneer er nieuws is.“ Ik gaf hem mijn woord dat ik spoedig een oplossing zou vinden. Hij dankte minzaam en verdween opnieuw met vlugge tred.

(t vervolgt)

L.C.

1917. De kraaminrichting te Roesbrugge met vooraan het bestuurscomité, v.l.n.r.: mevr. Doudan, mevr. Platevoet, mevr. de Longrée, mevr. Jamees, Dr. Gheysen, mevr. Claeyssoone, mevr. Gheysen, mevr. Laridon en mevr. Cardoen.

De Toneelmaatschappij van Stavele „Niet uit Eerzucht”

Na de Bevrijding

Reeds met kerstdag 1944 kwamen de Stavelse toneelvrienden in actie. Het was, weliswaar, een jonge vernieuwde groep maar hij trad op onder de stuwkracht van de mannen van vóór de oorlog.

Het eerste optreden was, zoals weleer, een bonte avond, met twee eenakters nl. *Katjesspel* door Jac. Ballings, met gemengde bezetting, en *De wanhoop van Pierrot* toneel met zang, alleen voor heren, door Arie Entbrouckx en muziek van Belet. De regisseur was burgemeester Jos. Cornelis; de acteurs: Charles Bartholomeus, Octaaf Vandale, Alfons Lefevre, André Depuydt, Roger Lanszweert, Roger Slosse; de actrices waren: Ivonne Vandenabeele en Margriet Van-nobel. Ook heel wat liedjes, kluchtige duo's en korte toneeltjes, waarvan enkele door Oktaaf Vandale zelf gemaakt, werden gezongen, voorgedragen en gespeeld.

Na deze eerste schuchtere poging die slechts als een terreinverkenning aangezien mocht worden, werd de definitieve start gegeven met kerstdag 1946. Enkel vier leden van de vooroorlogse groep waren overgebleven nl. Jos. Cornelis, Robert Slosse, Charles Bartholomeus en André Depuydt. Als nieuwe spelers noteren wij: Alfons Lefevre, Roger Lanszweert en Roger Slosse. De drie actrices, alle drie beginnelingen, waren: Anna Forez, Maria Slosse en Jeanne Van Kreunkel-ven. *De Dorpspoet* een gemoedelijk spel in drie bedrijven door Jac. Ballings en *Ordon-nanje* zangspel in één bedrijf door J. Missine werden met veel succes opgevoerd.

Op zondag 30 maart 1947, te Beveren-IJzer in de zaal van H. Maelstaf, op Pasen 6 april en tweede paasdag 7 april, te Stavele in de gemeentenzaal, werden opgevoerd: *Kinderen van ons Volk* spel van het land in vijf bedrijven door A. Coolen en *Marelleken* blijspel in één bedrijf door Jac. Ballings.

Beveren was de eerste buurgemeente waar de Stavelse toneelgilde naartoe trok om bijkomende vertoningen te geven. Weldra zou heel wat andere plaatsen volgen zoals Alveringem, Pollinkhove, Lo, Gijverinkhove, en Oostvleteren.

Op kerstdag 25 en tweede kerstdag 26 december 1947 speelde „Niet uit Eerzucht” te Stavele: *Zonsopgang* toneelspel in drie bedrijven door Joh. Van Eekelen en *Droomen* blijspel in twee bedrijven door K. Van Rijn. De acteurs: Jos. Cornelis, Rob. Slosse, Leop. Boussemaere, Charles Bartholomeus, Roger Lanszweert, Alfons Lefevre, André Depuydt en de nieuwe aanwinst André Props. De actrices waren: Anna Forez en Maria Slosse en voor de eerste maal te Stavele Agnès De-queker, echtgenote Roger Lanszweert. Deze

stukken werden eveneens opgevoerd te Be-veren-IJzer en te Alveringem respectievelijk op 28 december 1947 en 11 januari 1948.

Te Alveringem op 21 maart, te Stavele op 28 en 29 maart en te Beveren op 11 april 1948 gaven wij de opvoering van de vermaarde stukken: *De Molen van Sanssouci* histo-risch blijspel in drie bedrijven door Otto Hoirting en *Elsje uit de Heidekant* blijspel met zang in één bedrijf door M. De Paepe met muziek van B. Billiet.

De hoofdrol in dit blijspel werd vertolkt door de nieuwe piepjonge actrice - ze was amper 15 jaar - Marie-Thérèse Slosse.

Grootse jubelviering

Op zondag 7 november 1948 hield onze toneelmaatschappij een grote jubelviering naar aanleiding van haar vijftigjarig bestaan. Dit geschiedde in nauwe samenwerking met het Algemeen Westvlaams Toneelverbond (A.W.T.-gewest leper) bij zover dat de gehele dag in het teken stond van de A.W.T.-werking in dit bloeiend gewest. De aanwezigheid van meerdere vooraanstaande leden van het Gouwbestuur West-Vlaanderen, inzonderheid van de eminente Gouwvoorzitter Marcel Ser-cu heeft daar natuurlijk veel toe bijgedragen.

Een kort overzicht van deze jubelviering: een plechtige hoogmis in de stemmige Stavelse kerk met tijdens het sermoen een hart-versterkend woord van mijnheer pastoor. Tussen de regenvlagen in, met de muziek-maatschappij vooraan, optocht naar het gemeentehuis voor een plechtige, rijkvoorzien en verzorgde ontvangst, zoals men dat slechts in het gulhartige West-Vlaanderen kan. Een stevige gastronomische maaltijd volgde in het lokaal van de muziekmaatschap-pij, bij Laura. Talrijke speeches werden af-gestoken en fijne dranken gedronken.

Om 16.30 u. volgde een toneeltornooi, dat tot hertoe zijn weerga niet vond en dat tot op heden niet nagevolgd werd, met vijf deel-nemers uit de beste kringen van het gewest.

1. „De Vlaamse Vrienden” uit Reningelst met de opvoering van *Het Wachterspel* door Pr. Henz en Fr. Hoepers;
 2. De Ieperse Kunstkring „Richten” met *Leentje uit het Hemelrijk* door Gaston Martens;
 3. „De onverwachte Vrienden” uit Merkem met *De Opperoffering* door Lod. Lievevrouw-Coopman;
 4. „Onder Ons” Geluwe met *De Handgra-naat* door Jac. Ballings;
 5. „De Vleterzonen” uit Oostvleteren met *De Slimme Schaapherder* door Klontaarde.
- Nog nooit te voren waren zoveel toneel-minnaars in de Stavelse feestzaal aanwezig. Vele niet-deelnemende kringen waren opge-komen zodat het geheel een allure kreeg van

een gewestdag in het klein.

De uitslag van deze toneelwedstrijd luidde:

1. „Onder Ons” Geluwe won 800 fr.
2. „De Vlaamse Vrienden” Reningelst 600 fr.
3. Ieperse Kunstkring „Richten” 500 fr.
4. „De onverwachte Vrienden” Merkem 400 fr.
5. „De Vleterzonen” Oostvleteren 300 fr.

Steeds meer & zwaardere activiteiten

Op 19 december 1948 speelde de Stavelse toneelgilde te Beveren-IJzer *De Verschoppe-ling* spel in drie bedrijven door A. Boere en *Hup Marianneke* landelijk zangspel in één bedrijf door A. Entbrouckx, muziek van A. Belet. Deze opvoeringen werden eveneens gegeven te Stavele op kerstdag en tweede kerstdag 1948; op 9 en 10 januari te Oost-vleteren en op 23 januari 1949 te Alverin-gem. Met deze opvoeringen dong de gilde mede in de wedstrijd voor spel en mimiek ingericht door het A.W.T. In 1947 had Stavele onderscheiding behaald in de taalwedstrijd.

Tussen de opvoeringen te Oostvleteren en te Alveringem speelde onze gilde op 17 janu-ari 1949 te Lo: *De Molen van Sanssouci* met een serieuze wijziging in de rolbezetting wat de hoofdpersonages betrof. In de tijdsspanne van iets meer dan een maand werden zeven opvoeringen gegeven met twee verschillende grote stukken.

Dit was een zware en lastige tijd voor onze toneelmensen die tenslotte slechts ama-teurs waren. Al die herhalingen, iedere avond, behalve de zaterdag en de zondag. Maar de zaterdag was er muziekherhaling en de mees-te acteurs waren ook muzikant en de zon-dag... ja dan moest er gespeeld worden.

In die tijd telde onze maatschappij drie leerlingen aan de Provinciale Toneelschool van het A.W.T. Iedere zondag - gans de voor-middag - werden de lessen gegeven, te le-per. Voordrachtkunst en uitspraak: Antoon Vander Plaetse; spel en samenspel: Staf Bruggen. Ook Fred Engelen hebben wij als lesgever gehad. Meerdere zondagen werden gewijd aan grime waar onze Charles veruit de fijnste en de beste was en dit ook geble-ven is. Drie toneelmannen van Stavele be-haalden het diploma van regisseur voor ama-teurs nl. Jos. Cornelis, Charles Bartholomeus en Roger Lanszweert.

Reizen, gouw- en gewestdagen

Dat was toen een lastige tijd maar ook een schone tijd. De Stavelse toneelmaat-schappij was overal bij en alomtegenwoor-dig: op uitstappen, vergaderingen, congres-sen, gouw- en gewestdagen. Alles werd bij-gewoond en meegemaakt. Hoeveel hoog-staande opvoeringen zijn we niet gaan bijwo-

**Centrale Verwarming
Sanitair
Asfaltbedekking**

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b STAVELE

Tel. 057/30.06.52 of 057/40.05.43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin

Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier: stijl - modern
Vasttapijt in alle prijsklassen

Mei-juni 1975

Reklaamprijzen

PYFFEROEN Maria - ROESBRUGGE

Artikel	Normale Prijs	Reklaamprijs	Winst
Koffie Bako groene kroon	kg 151	133	18
Koffie Bako reklaam	kg 115	99	16
Witte wijn St.-Luc	fles 44	32	12
Roda margarine	kg 83	65	18
Perziken	liter 45	31	14
Julienne repen	2 v. 35	25	10
Boudoir D.B.	pakje 30,25	25	5,25
Erwten M.Th. extra fijn	liter 38,25	34,25	4
Erwten M.Th. extra fijn 4 x 1/2 l	90	66	24
Kristalsuiker	5 kg 115	105	10
Insecticide Cavaseul	bus 89	59	30

tot uitputting voorraad

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

nen ? Te leper, Brugge, Kortrijk, Tielt en elders van *Bazin en Knecht, Artevelde's Val, Mevrouw Pilatus, Kaifas, Christine Lafontaine, Magelaan* en nog vele andere.

Prachtige uitstappen hebben wij toen gemaakt : De grotten van Han op 21 juli 1948, Spa en Co op 3 augustus 1949. De Gentse floralien en het kasteel van Beloeil op 26 april 1950. In 1951 reisden we zelfs naar Parijs. Wij bezochten er het Louvre, het Pantheon, de obelisk van Luxor, het graf van Napoleon in het Hôtel des Invalides, de Eiffeltoren, de Notre-Dame, Ste-Marie-des-Pauvres, de Sacré-Cœur en Montmartre. 75 km hebben wij door Parijs rondgetoerd. In juli 1951 maakten wij de klassieke reis doorheen Noord-Frankrijk : Cassel, St.-Omer, Arques, Boulogne, Cap Griz-Nez en Blanc-Nez, Calais, Duinkerken, enz. Heerlijke dagen voorwaar.

Ook al de gewest- en gouddagen hebben wij gezamenlijk bijgewoond. 6 juni 1948 goudwedag te leper; 19 september 1948 goudwedag te Geluwe; 24 juli 1949 goudwedag te Brugge; 7 mei 1950 goudwedag te Kortrijk; 8 april 1951 goudwedag te Tielt; 18 november 1951 deelname aan de kulturdagen te Kortrijk; 9 december 1951 goudwedag te leper; 20 april 1952 goudwedag te De Panne.

Deze periode, in het bestaan van de Stavelse toneelmaatschappij, is zonder twijfel de meest actieve geweest van gans haar bestaan.

R. Lanszweert

BEAUVOORDE

STICHTING ORDE DRIEKONINGEN

Zakenlunch voor Zelfstandigen

Op vrijdag 9 mei 1975 om 19.30 u. gaat in „Driekoningen“ te Beauvoorde een zakenlunch door voor de middenklasse der zelfstandigen.

De h. J. Degadt, administrateur-generaal van het rijksinstituut voor de sociale verzekeringen zal er het woord voeren.

Een onafhankelijke en levenskrachtige middenklasse van zelfstandigen, landbouwers en vrije beroepen is NOODZAKELIJK :

- omdat zij de waarde en de macht van de VRIJHEID belichamen tegenover de centrale politieke macht en de geconcentreerde economische macht;
- omdat zij een onvervangbaar onderdeel van onze welvaart realiseren.

Daarom enkele vragen :

- vermindert het aantal werkende zelfstandigen nog ?
- tot hoever kan de groep actieve zelfstandigen de sociale voorzieningen voor de middenstanders-met-rust-dragen ? Welk is het maximum draagvermogen inzake „bijdragen“ ?
- is het redelijk dat ALLEEN de zelfstandigen opdraaien voor de lasten van de sociale voorzieningen ten behoeve van de middengroep ? Kan er geen solidariteit ingeroepen worden tussen alle bevolkingsgroepen ?

Inschrijvingen tegen 300 fr. per persoon (konferentie, lunch, drank, bediening en BTW inbegrepen) bij W. Platevoet, Kaaiploats 9, Veurne, tel. 058/31 16 08.

Een goede raad

Vele aangiften inzake directe belastingen zijn reeds door de controlediensten uitgezonden. Andere zullen in de eerste tijd volgen.

Maak bij ontvangst van de aangifte, deze onmiddellijk over aan uw raadsman ! Houd er rekening mee dat hij omstreeks dezelfde periode veel aangiften binnenkrijgt, die ook allemaal omstreeks dezelfde tijd moeten ingediend worden. Wie eerst zijn aangifte een drietal weken laat rondslingeren, moet begrijpen dat zijn raadsman zijn afrekening nog moeilijk op tijd kan klaar krijgen.

Kan een fiscaal raadgever uitstel bekomen voor het indienen van de aangiften ? Ja, maar de aanvraag moet *per aangifte* binnen zijn vóór vervallen termijn. Bovendien moet het gaan om schatplichtigen waarvoor voorafbetaling gedaan werd van minimum 75 t.h. van de belasting verschuldigd voor het vorig aanslagjaar en er mag geen overtreding met enigszins belangrijke sancties in de twee vorige aanslagjaren begaan zijn.

Wie niet tijdig zijn aangifte heeft ingediend en geen uitstel heeft bekomen, wordt van *ambtswege* belast, bij vergelijking en met belastingverhoging van 10 t.h. tot 200 t.h.

(SB)

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS
aan uitzonderlijke prijzen.

IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK

uitbater : Raoul BOSSAERT-ROSSEEL
op de grote baan Veurne-leper bij WOESTEN
Tel. 057/40.04.42
30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN
goed en goedkoop Ingang vrij.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asfalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSING en HERSTELLING

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE
Tel. 057/30.03.64

- De grootste keus SANITAIR —
door bezoek aan toonzalen van fabriek.

➔ Stopzetting van verkoop gas.

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

Gemeente WATOU

De IJzerbode, is voortaan elke maand te verkrijgen bij Delhaye Jacques, herberg „Het Oud Gemeentehuis“, aan de prijs van 10 fr. per nummer.

DAVIDSFONDS „IJZERWEELE“

Roesbrugge, zondag 15 juni: feestviering van de plaatselijke DF-afdeling n.a.v. 100-jarig bestaan van het nationaal DF, met inschrijving voor een sober middagmaal. Flor Grammens komt er spreken.

Discoclub: „The Beatles“.

„Er waren eens vier kleine Beatletjes...“ Meteen zijn we terug in de jaren 1960. Vier nette jongens die beat zingen, in keurige pakken met zwart-fluwelen kraag, die beheerst en helemaal niet uitdagend op de scène staan; deze jongens hebben het klaar gespeeld de wereld op zijn kop te zetten. Hoe kon dat? Wat was hun kracht en wat is er van hun optredingen thans overgebleven?

Aan de hand van hun muziek en hun teksten, zullen we pogen een antwoord te vinden. Dit doen we op vrijdag 16 mei om 20 u. in

het clubhuis „Sine Nomine“, Vaartstraat, te Stavele. M. Aernout

BIBLIOTHEEK ROESBRUGGE

Dat de plaatselijke openbare bibliotheek „Jules Leroy“ Stationsstraat 17 te Roesbrugge elk jaar verrijkt wordt met 190 à 200 nieuwe werken is nu het grote nieuws niet meer. Dit jaar kon het werk „Histoire de Roesbrugge-Haringhe en Flandre“ geschreven door Emile Vanden Bussche in 1866, voor de leeszaal aangekocht worden. Het bevat 422 waardevolle historische bladzijden over onze gemeente met talrijke illustraties.

Verder werden een 30-tal interessante boeken ter beschikking gesteld door een medebestuurder van de O.B., en dit voor lange termijn. D. Morez,

KVLV - Roesbrugge-Haringe

Lourdesreis

Op de laatste algemene vergadering werd de tweejaarlijkse Lourdesreis verloot. Deze werd gewonnen door Irma Camerlynck. Gedurende de pinksterweek reist zij naar Lourdes. Proficiat en goede reis.

BUTAANGAS voor ROESBRUGGE

Petrogaz — Butaan — Propan

bij

Robert MAELSTAF

BEVEREN-IJZER — Tel. 30.05.73

bestelronden:

maandagnamiddag: Roesbrugge-dorp

zaterdagvoormiddag: Bergenstraat te Roesbrugge

Beverenkalsijde, Cappelhoek en Hoge Seine

ZET UW LEDIGE GASFLESSEN AAN DE DEUR!

Ook mazout of gasoil te verkrijgen.

Spaar VEILIG

Spaar ZEKER

Spaar ONDER

STAATSWAARBORG

VERZEKERINGS- en ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

Watouseweg 1 8994 PROVEN

Tel. 057.30.03.39

NMKN

30.03.26

ASLK

30.02.58

Gildereis

Dit jaar bezoek aan Antwerpen op dinsdag 13 mei: Rubenshuis + geleid havenbezoek en verder bezoek aan de koekjesfabriek Parrein te Herentals; prijs 275 fr. alles inbegrepen. Vertrek te 6 uur.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Huwelijk

- Ivan Coupillie van Veurne met Françoise D'Ooghe van Beveren.

Overlijdens

- Madeleine Fossaert, wed. v. Marcel Gheeraert (Stavele).
- Albert Quaghebeur, echtg. v. Madeleine Dessein (Stavele).
- Madeleine Deprey, wed. v. Amandus Saelen (Stavele).
- Marie Deschrevel, wed. v. Jérôme Regheere (Stavele).

Geboorten

- Katy Declerck, d.v. Frans en Monique Verfaillie (Beveren).
- Chris Gesquiere, z. v. Roland en Monique Moniez (Beveren).

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58

8970 POPERINGE

MEEST

GESPECIALISEERDE

STOFFENZAAK

VAN DE STREEK

Alleenverdelers: BURDA - patronen

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN ACTIVITEITEN MAAND MEI

Kaartingen

Roesbrugge, dinsdag 13 mei
bij J. Gunst. Vrije kaarting „Derde Leeftijd“
Roesbrugge, dinsdag 27 mei
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd“
Beveren-IJzer, „Het Boerenhof“
donderdag 15 mei 14 u.: gezellig onder-
onsje en kampioenskaarting voor de leden
van de 3de leeftijd.

Allerhande

Watou, zondag 4 mei om 15 u.
ter gelegenheid van Watoukermis
intergemeentenspel met Proven, Roesbrugge,
Stavele, Krombeke en Watou.

Davidfonds

Stavele, clubhuis „Sine Nomine“
vrijdag 16 mei te 20 u.: discoclubavond met
muziek van „The Beatles“.

Dansavonden

Zaterdag 3 mei 1975

3de THE DANSANT

ROEVO VOLLEYBALCLUB

„GOUDEN AREND“ ROESBRUGGE

Voorverkoop : 50 fr Ingang : 60 fr.

PROVEN Zaterdag 3 mei

Zaal „SINT-ELOOI“

2de Meiklokjes THE DANSANT

DJ „ROSE GARDEN“

Aanvang 20 u. KLJ Proven

Bertennest

Weekeinde 3-4 mei: Jeugdweekeinde met
dropping en melboomplanting, door „Berten-
nesters“ en Oranje-huis te Kortrijk.

Hemelvaartdag 8 mei: vertrek om 9.30 u. per
autobus langs Proven naar Terdeghe, voor
deelname 4de Lentemars (zie blz. 2). Daarna
te 17 u. natuurhapje en kleurdia's over Mens
en Natuur in Zuid-Vlaanderen door Gijs van
Ryckeghem in het Bertennest te Roesbrugge.
Pinksterweekeinde 17-18-19 mei met charis-
matische getuigenissen, bezinning en wande-
ling. Vooraf inschrijven.

Zondag 25 mei te 9 uur: vertrek naar het
Vlaams Nationaal Zangfeest te Antwerpen.

WATOU

Café „t OUD GEMEENTEHUIS“

ZATERDAG 3 en ZONDAG 4 MEI

KERMISBAL

met orkest „HOPPELAND TRIO“

RESTAURANT - CAFE

„T COUTHOF“

Provenceweg 202 - POPERINGE

Tel. 057/33.50.94

Klein - intiem - gezellig

Open haardvuur - gestylleerde muziek

Gesloten: Maandagavond en dinsdag

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Mijn schoonbroer - onze Camielten, zegt
Gusta - woont zoals je weet al vele jaren in
Brussel. Hij is daar kort na de oorlog naar-
toe getrokken om tramconductor te worden.
Hij had voorrang wegens zijn prestaties in
de weerstand. Hij had destijds een baksteen
gegooid in het uitstalraam van de oorlogs-
burgemeester. Hij woont eigenlijk te Schaar-
beek, de Brusselse voorstad die berucht ge-
worden is door de heldhaftige Vlaamshaterij
van Nols!

Camielten, al is hij geboren te Gijverink-
hove, is op en top Brusselaar geworden, die
liefst Frans radbraakt en zijn moedertaal en
vadergrond volledig heeft verloochend. Zijn
kinderen heeft hij naar franstalige scholen
gestuurd, maar zeer veel hebben ze er niet
van terecht gebracht.

Te Schaarbeek is er enkele tijd geleden
een examen ingericht voor politieagent en de
jongste zoon van Camielten heeft eraan deel-
genomen. Dat examen was volledig in het
Frans. Maar om toch een beetje de wet te
respecteren en geen moeilijkheden meer te
krijgen met de Raad van State, moest er wel
blijk gegeven worden van een zeer rudimen-
taire kennis van het Nederlands. Nols heeft
dat tot zijn eenvoudigste vorm teruggebracht.
Men moest alleen maar één woord Frans ver-
talen: „immédiatement“. Onze neef heeft
er „onmidelik“ van gemaakt! Hij is hier ge-
weest, een veertiental dagen geleden, en
was wel een beetje ontgoocheld. Achteraf
had hij vernomen dat zijn vertaling fout was
en hij veronderstelde dat hij gebuisd was.

Deze morgen is er een brief uit Schaar-
beek gekomen, met de verheugende tijding
dat hij toch gepasseerd is. In zijn vertaling
heeft hij, van alle kandidaten, de meeste
punten. De anderen hadden het nog slechter
gedaan. De tweetaligheid van Schaarbeek be-
looft voor de toekomst!

Gusta die altijd graag met haar familie
bluft, alleen maar om mij de duivel aan te
doen, zal haar neef schrijven dat hij eens
moet afkomen en in uniform! Kwestie van
de burens de ogen uit te steken. Maar ik heb
haar gewaarschuwd, dat hij, als hij hier Nol-
se manieren verkoopt, „onmidelik“ op straat
vliegt!

In de brief van onze politieagent stond er
bovendien nog dat alle bomen weg moeten
uit Schaarbeek. Nols wil geen TAK meer
zien!

Wel dedju,

Pol

Water- en gasleiding :

Frans Laseure-Vandenbroucke

Poperingestraat 14

Roesbrugge

Tel. 057/30.07.46

VERDELER :

- Petrogas
- Ultra-Butaan
- Propaangas

met kosteloze thuisbestelling.

Tel. 057/30.07.46

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

Centrale verwarming

en

Sanitaire installaties

Depanagedienst : alle branders.

Eén adres :

André DEWULF & Zoon

Krombekestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/30.02.43

Huis **PILLAERT-GANTOIS**

Bergenstraat 40

Stavele-Beveren

Nu ook verdeler van

ULTRA-BUTAAN

PROPAANGAS

➔ Men bestelt aan huis.

Tel. 057/30.07.52

Menu's à la carte

Specialiteit : Forel - Côtes à l'os
RECEPTIES

FAMILIE- en PERSONEELSFEESTEN

EERSTE- en PL. KOMMUNIEFEESTEN

Bespreek tijdig uw plaatsen.

Gekoelde dranken

Gechambreerde trappist

Elke dag verse pannekoeken

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

Kent U de mode?...
Weet U wat „In „ is?...
Inzake :

- schoenen
- handtassen

Kijk en kies...
bij

I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 **ROESBRUGGE**

Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor...
- de derde leeftijd.

➔ **Al de modellen voor
1ste en Plechtige Communie
zijn reeds binnen.**

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Gusten Sprendel van Elzendamme had è zeune die Toone heette en den dienen wos by den troep.

„Slecht nieuws“, zei Gusten teegen z'n wuuf, op è nuchterend dat 'n ie de brief las dat den fakteur gebrocht hadde... „uuzen Toone schrijft dat 'n è paar ribben gebroken is ol eksersisie doen en dat 'n nu te Brussel in 't militair hospitaal ligt“.

„Wel, wel toch“, jaamerde Marie... „uuzen jongen daar in dat hospitaal... en kwes-tie is 't niet veele slechter of dat 'n schrijft“.

„Horkt è keer, Marie“, troostte Gusten... „je moet gy daarmee è zoo niet inzitten, ik gaan d'r ik morgen naartoe om te kyken wuk dat er eigentlijk haapert“.

„Maar vent, je ga gy dat hospitaal nooit vinden“,... zei Marie.

„Ik niet vinden“, bofte Gusten... „k heb begot zelve geheel mien troepedienst gedaan in Brussel, by 't peerdevolk“.

„s Anderendaags wos Gusten ol weg met den eersten otobuus naar Veurne en van daar den trein op naar Brussel. 't Wos nog maar gewillig neegen, ols 'n ol stoeg aan den uitgang van de Zuudstatie rond te kyken ol waar dat 'n by dat hospitaal ging geraken.

„k Gaan niet lange sukkelen“, peinsde Gusten... „voor è keer da 'k naar Brussel kommen“... en hy liet hem ter plekke voeren met è taxie. 'n Half ure later stond 'n ie ol in de zaale waar dat Toone wos.

Teegen den noene kwam Gusten ol buuten, vul kontentement omdat 't nieten erg wos met Toone, maar met è maage die grolde van den grooten honger...

„k Heb mien nu ol doen voeren in taxie, 'k gaan nu oek è keer gaan eeten gelyk het chiek volk“, zei Gusten in z'n eigen en ie stekte binnen in è plekke da 'je van buuten ol zag dat 't nog geen mul è wos... le zat daar nog maar wel neere, of d'r kwam daar ol è mademoiseltje of met è soorte van è plakkaat dat ze in Gusten z'n handen wilde steeken.

„Jamaar“, zei Gusten... „k zyn ik hier niet gekomen om te leezen wei... brengt gy mien maar subiet è fermen biefstik met è groote telloore frieten en è schoone pinte bier“.

Dat mademoiseltje bekeek Gusten è keer scheef weg en trok è keer è beetje van heur bovenste lippe omhoog en ze wos weg...

Twee minuten later wos ze daar ol weere met Gustens kommande. Zonder verletten pakte Gusten z'n forchette en z'n mes om aan z'n biefstik te beginnen, maar met de beste wille van de weereld, è gerochte er niet deure. Dat mademoiseltje kwam djuuste weere met z'n pinte bier...

„Zeg mien è keer ieffrouwetje, wuk voor è soorte van vlees is dit hier eigentlijk?“, vroeg Gusten.

„Steak à la maison, m'sieur“, antwoordde ze è beetje kort.

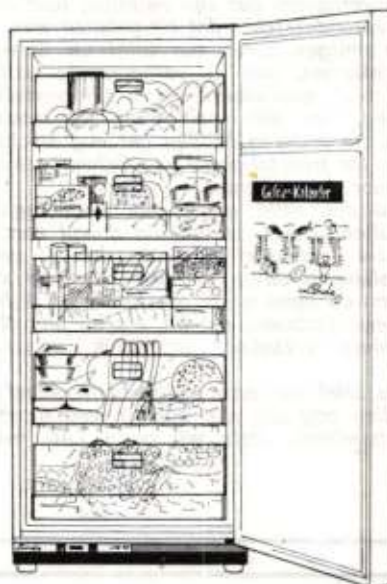
„Ja, gadverdimme...! 'k Zou 't rechtuut gelooven dat 't è stik van de maison is“, grijsde Gusten... „k heb ik hier garantie è brokke van d'achterdeure vast!“.

KWAAK

UW VERTROUWEN WAARD

de nieuwe reeks 1975 DIEPVRIES en FRIGO is in voorraad

UW VERDELER :

Huis Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 **ROESBRUGGE**

Tel. 30.05.94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de gemeenten:

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Op 2100 ex. verspreid met de post.

DE WESTHOEK ZENDT ZIJN ZONEN UIT

KONGO-MISSIONARIS, PATER René BUTAYE, s. j. van STAVELE

In 1950 werd op initiatief van E. H. Deken René Butaye van Poperinge een album gepubliceerd, met opgave - en meestal ook met de foto - van alle missionarissen (paters, seculiere priesters, broeders en zusters) van de dekenij. Het was een hulde aan „de stille helden die het offer aanvaard hebben op de frontlijn van de strijdende Kerk”; die alles wat hun dierbaar was in de steek hadden gelaten om met woord en daad de evangelische boodschap te verkondigen aan de meest primitieven onder onze medemenssen.

Ook jongens en meisjes uit onze parochies zijn naar alle oorden van de wereld getogen om, meestal in erbarmelijke omstandigheden, hun gaven van hart en geest ten dienste te stellen van hen die waren blijven steken in het stenen tijdperk.

Ze leefden ver weg en afgezonderd; hun prestaties drongen zelden tot ons door en ze zijn vaak eenzaam en verlaten gestorven. Toch was hun leven bijna altijd een boeiend en episch verhaal. Het is onze bedoeling af en toe een van die dappere avonturiers van God uit de vergetelheid of de onbekendheid te halen.

Deken Butaye, die zich altijd sterk voor de missionering heeft geïnteresseerd, vertelt in de volgende regels over zijn familielid en naamgenoot, pater René Butaye, jezuïet en missionaris in Kongo van 1895 tot aan zijn afsterven in 1929. (rab)

Het is een haast niet te volbrengen taak, om in enkele lijntjes het leven en de activiteiten te schetsen van die grote zoon uit onze Vlaamse volksstam.

We zullen ons beperken tot enkele markante episoden uit een zo rijk gevuld leven. Mogen deze een prikkel wezen voor onze rijpende jeugd van nu, en een reden blijven tot rechtmatige fierheid, niet alleen voor de familie Butaye, maar evenzeer voor zijn geboortedorp. Ze zijn tevens een voorbeeld van de nooit aflatende dapperheid van onze moedige pioniers op het missieveld.

De aanloop

Als tiende uit een gezin van twaalf kinderen, zag pater René Butaye het daglicht op 17 september 1857 op *De Notelaerenhoeve* te Stavele. Hij was, in die tijd, een van de weinigen die het voorrecht genoten van te mogen studeren. Hij trok naar Poperinge, naar het Sint-Stanislascollege, waar hij, gezien zijn schitterende verstandelijke begaafdheid, gepaard met een onvermoeibare vlijt en een sterk doorzettingsvermogen, als laureaat zijn humaniora beëindigde in 1879. Dat was mede een afdoend bewijs dat de grondslag gelegd in de lagere school te Stavele, zeer degelijk was.

Alle toekomstwegen stonden voor de jonge student open. Hij koos het hardste en het beste: hij zou jezuïet worden.

Toen volgden jaren van streng noviciaat, wijsgerige en theologische studie, met de meest veelzijdige ontwikkeling van geestes- en gemoedsgaven.

Reeds in die vormingstijd leverde hij het bewijs van pennevaardigheid. Te Leuven verschenen van zijn hand enkele boeken, vooral biografische werken: het leven van pater Damiaan, van pater Van de Kerkhove en van de H. Aloysius.

Na enkele jaren leraar te zijn geweest aan het O.L.Vrouwcollege te Antwerpen, ging een lang gekoesterde droom in vervulling: hij mocht als zendeling naar Kongo!

Na een overvaart van zes weken (nu amper acht uren met het vliegtuig), landde hij, stralend van geluk, in het distrikt Kisantu in Neder-Kongo (1895). Voortaan zou hij daar de volle maat van zijn onklusbare missielijver en van zijn kunde mogen ontplooiën.

Onmiddellijk moest hij er zijn overste, pater Van Henxthoven, die terug naar België moest, vervangen. In 1896 stichtte hij, samen met broeder Van Houtte, de nieuwe post van „Ndembo”.

Groei en bloei

Van toen af aan namen de realisaties een duizelingwekkende vlucht. Hij begon met een schoolkolonie voor zwarte kinderen: onder-richt en opvoeding, de basis van een gezonde beschaving. Om deze kinderen goed en

... 1857 - 1929 ...

stevig te kunnen voeden legde hij er verscheidene plantages aan (zes ha) en bouwde er meerdere hoeven voor kleinveeteelt. Dit alles ging gepaard met een diepgaand evangelisatiewerk, dat zich uitstreckte tot in het noorden van Kisantu!

In 1898 werd hij de grote stichter en inrichter van het centrum van Nlemfu, waarvan hij 25 jaar lang, overste zou blijven. Alsof dit alles nog niet voldoende was voor zijn brandend missievuur, legde hij nog verscheidene bijposten en kapelhoeven aan. Daarbij kwam nog dat hij gedurende twee jaar, de nieuwe centrale school en de drukkerij van Kisantu inrichtte en bestuurd. Tussenin ondernam hij nog verschillende verkenningstochten (Lundy, Misenekundi op de Kwango, Luda op de Lumena). In 1904 ging hij te voet of gedragen, 500 km ver, naar Kasongo-Lunda! Tot driemaal toe ondernam hij de verre tocht naar Angola om er hoornvee te kopen. Tevens bouwde hij te Lemfu een klooster voor de zusters van O.L.Vrouw van Namen, die hem na druk onderhandelen, als kostbare helpsters toegestuurd waren.

Pater Butaye werd te Lemfu de grondlegger van een verzorgd lager en middelbaar onderwijs. Het is van daaruit dat de eerste roepingen zouden komen voor een inlandse klerus en het is ook daar dat de eerste zwart-

te bisschop zijn opleiding kreeg. Zij vormen de AFLOSSING en zij zullen de fakkel van de kristelijke beschaving, in het Zaïre van nu, brandend houden.

Botanicus en taalkundige

Al is het bijna niet te geloven dat één mens zoveel aankon, toch wist hij nog de tijd te vinden om de flora van de streek grondig te bestuderen. Hij was een der eerste plantenverzamelaars, die herbariummateriaal uit Neder-Kongo naar Brussel stuurde. Hij ontdekte meerdere nieuwe soorten, waarvan er enkele nu nog zijn naam dragen, zoals *Pandanus Butaye*.

Van bij zijn aankomst had hij zich volledig gewijd aan de kennis van de streektaal, het *Kikongo* (iets wat sommigen bij ons nog steeds vertikken).

Zo publiceerde hij tal van boekjes in het Kikongo, ten behoeve van de scholen (bijbel, catechismus, reken- en gebedenboeken, maar voornamelijk de eerste spraakkunst en het eerste woordenboek ten gerieve van de inlanders. Lange tijd was hij bestuurd en grotendeels opsteller van het maandblad *Ntembo* (Onze Ster). Op het einde van zijn leven schreef hij nog een toneelstuk voor zijn studenten: *David en Goliath*. Onvermoeibaar zou hij blijven les geven tot enkele dagen voor zijn dood. Ook in het moederland kwamen veel publicaties uit zijn pen: in *De Bode van het H. Hart*, in de *Précis Historiques*, de *Missions Belges* en in de *Revue Missionnaire* van 1893 tot 1928.

Besluit

Mogen wij deze korte levensschets van deze Kongo-reus besluiten met het getuigenis van een van zijn medebroeders:

Geweldig bedrijvig en taal, was hij ook een heilige kloosterling. Hij was een energieke overste en werd door de zwarten op de handen gedragen. Bij hen, wegens zijn begrijpende goedheid, had hij geen andere naam dan „Tata Butaye“, niet pater, maar „Vader Butaye“.

Uitgeput en stervend heeft hij zelf gevraagd de laatste H. sacramenten te mogen ontvangen, zeggend „van wat ik steeds aan mijn zwartjes heb geleerd, daarvan wil ik hun nu, op dit grote moment, ook het voorbeeld geven“.

Hij stierf te Lemfu op 28 januari 1929.

Op zijn begraafplaats hebben de inboorlingen een blijvend grafmonument opgetrok-

ONZE WENS:

U ieder ogenblik tevreden stellen

- BUTAAN
- PROPAN
- PROPAN IN BULK

aan zeer voordelige prijzen.

Uw verdeler:

WILLY NEUVILLE

Statiestraat 16

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.02.68

➔ *Bestelronde: elke zaterdag.*

ken, en meer dan veertig jaar na zijn overlijden, wordt zijn graf nog steeds in dankbare herinnering bebloemd en versierd...

Vlaanderen mag fier gaan op zijn Vlaamse koppen... deze grote zoon van Stavele heeft 34 jaar als dapperre baanbreker gearbeid, onder de gloeiende evenaarszon, tot hij sneuvelde op het ereveld Christi.

Samen met de duizenden bekeerde negerzielen zien wij dankbaar en bewonderend naar hem op.

R. Butaye, pr.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Huwelijksaankondiging

- Gilbert Vandenbussche van Roesbrugge-Haringe met Pascale Maerten van Gode-waersvelde (Fr.).

Een buitengewoon succes

Het boek „Burundese Novellen“ van pater Joris Declercq (Djoos Utendoale), pastoor van Haringe, gaat ongetwijfeld een buitengewoon succes tegemoet.

Dit eerste werk in boekvorm van onze bekende volksdichter bevat o.m. enkele prachtige reisverhalen: van Westouter naar Burundi, een reis doorheen Rwanda en dwars door Tanzania. Het is in een gemoedelijke verteltrant geschreven en telkens weer komt er een stukje humor om het hoekje gluren.

De intekening verloopt vlot, gemiddeld ko-

men er dagelijks 7 of 8 inschrijvingen binnen waaronder vele uit verafgelegen plaatsen: Hasselt, Antwerpen, Brussel, Mechelen, enz. Het is een stroom van sympathiebetuigingen aan de grondlegger van het Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen. Nu zijn er precies 453 inschrijvingen genoteerd!

De voorstelling van het boek op 18 oktober a.s. wordt voor Haringe een grote dag. Een feestcomité is samengesteld, bestaande uit:

Aernout Milo
Blondeau Roger-A.
Claeys Werner
Delanote Hippoliet
Gheysens Jozef
Recour Paul.

Weldra zullen de voorinschrijvingen afgesloten worden. Schrijf daarom dadelijk in ter drukkerij of stort heden nog 250 fr. op prk. nr. 000-0904677-55 van de Uitgeverij Schoonaert te Roesbrugge. Inschrijving is ook mogelijk bij pater-pastoor J. Declercq te Haringe.

TE KOOP

VOLAUTOMATISCHE WASMACHINE in goede staat. Zeer voordelige prijs. Zich wenden: Leon Hampe, Haringestraat 19, Roesbrugge.

IJSKAST „ACEC“ in goede staat. Zeer voordelige prijs. Adres ter drukkerij: Bergenstraat 16, Roesbrugge - Tel. 30.03.79

CAPPEL MODE

te BEVEREN-IJZER

Dameskledij van topkwaliteit tegen groothandelsprijzen!

Mantels - Tailleurs - Kleedjes
Vesten - Ensembles - Pantalons

Grote keus herenkostuums
Sportvestons - Broeken

CAPPEL MODE

Kasselstraat 9 (Cappelhoek)

tegen de Franse grens (op 10 minuten van Ieper)
baan Poperinge, richting Duinkerken.

Open iedere dag van 8 tot 20 uur — Gesloten op maandag

**HET
KWALITEITSMERK**

**Oliën en
smearmiddelen**

voor: GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

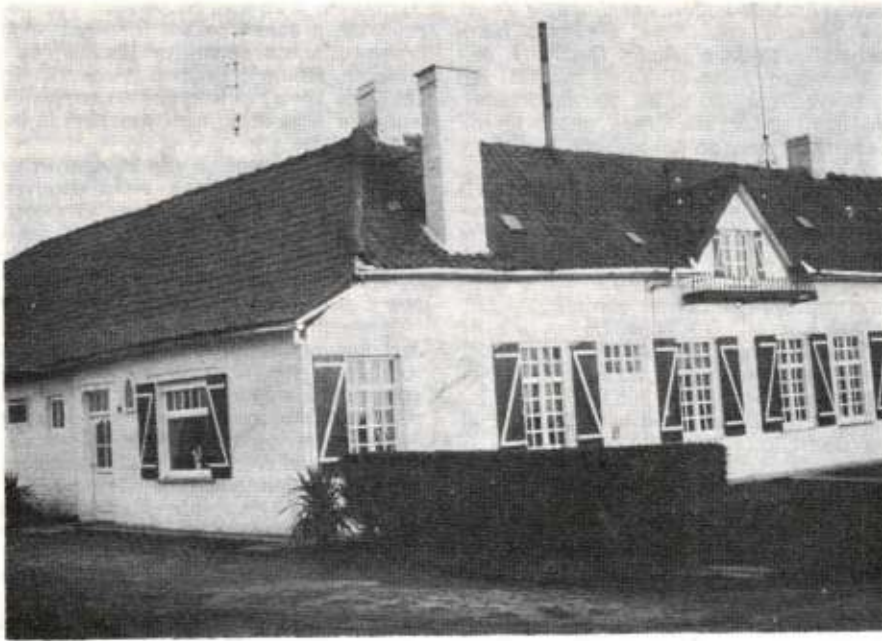
FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

DE VLUCHT van Prof. Dr. FRANS DAELS (2)

„t Lijsternest" langs de baan Poperinge-Krombeke.

Wanneer hij vertrokken was dacht ik even na, waar ik prof. Daels veilig kon onderbrengen. De meest geschikte persoon leek mij E. H. Speybroucke, pastoor te Lampernisse. Hij was pastoor geweest te Reningelst-Klijtte en had ook moeilijkheden gehad bij de bevrijding. Ik reed er dadelijk en vol hoop naartoe en belde aan. De kleine dorpsplaats lag verlaten en er was geen mens op stap. Sloffend hoorde ik hem naar de deur komen. Hij opende en zag mij verwonderd en wantrouwig aan. Ik maakte mij bekend en vroeg hem op de man af of hij prof. Daels wou verbergen. Ik zag hem hijgen, bleek worden en even aarzelen. Neen dat ging niet: „De nummerplaten van de wagens die voor mijn huis staan worden opgenomen" zei hij „en ik zelf word nog steeds geschaduwd en nagekeken". Hier was geen hulp te verwachten. Met het verzoek dat hij de reden van mijn komst zou geheim houden ben ik vertrokken. Banger mens heb ik nog nooit ontmoet.

Ik reed terug langs Alveringem en belde aan bij Magdalena, de trouwe huishoudster van Cyriel Verschaeve. Ze wilde dadelijk prof. Daels in haar groot huis opnemen, maar na gemeenzaam overleg vonden wij het toch beter dat niet te doen, want de staatsveiligheid en het sekswester kwamen er nog regelmatig rondsnuffelen.

De Vlaamse Brunhilde

Ik keerde naar huis terug en in de namiddag ging er mij een licht op. Ik dacht aan een van mijn patiënten, een eenvoudige vrouw van Poperinge, die mij reeds zo dikwijls met verontwaardiging over de vervolging van de „zwarten" had gesproken - alhoewel zij zelf niet politiek geëngageerd was - en dan nam ze telkens de figuur van prof. Daels tot voorbeeld. „Zo een braaf en geleerde man", zij was bij hem nog in behandeling geweest, „en die durven ze ook lastig vallen!" Ik ging er dus heen en was

bijna zeker dat ik zou slagen en een nieuwe schuilplaats voor de banneling zou vinden. Ik vond Maria - zo heette mijn patiënte - in de deemstering van de avond, in de koestal aan het melken. Ze was een flink gebouwde vrouw, vol bruisend levensvuur: een ongebreidelde Brunhilde. Maar in haar ogen lag de vermoeide weemoed van een hinde en ze schaamde zich niet over haar tranen. Zo was Maria, de felle en goedbedeelde en voor wie zij het opnam was zij een-en-al-gevend hart.

Zij was ten zeerste verrast over mijn bezoek en zij verontschuldigde zich om haar bevuilde werkkledij: „Let niet op mijn vuile kulturen" zei ze, „nog een ogenblik, Stella is bijna leeggemolken!" Ze zat op de blokstoel, met de melkammer tussen de benen geprangd en het hoofd aanleunend tegen de zware flank van de bontgekleurde koe. In ritmische bewegingen trok ze aan de languitgerokken spenen van de zware neerhangende uier. Toen stond ze op, goot de schuimende warme melk in de melkkruijk, maakte de linten van haar voorschot los en leidde mij naar de keuken. Nieuwsgierig en ietwat verlegen informeerde zij naar de reden van mijn onverwacht bezoek. „Maria" zei ik, behoedzaam mijn woorden wikkend, „ik kom voor iets heel bijzonders. Ik weet dat je prof. Daels genegen zijt en ik wou je vragen of je hem voor enkele dagen wilt verbergen? Zou je daarin kunnen toestemmen? Want hij is voor 't ogenblik op de dool". Ze keek ongelovig op, alsof ik haar iets op de mouw wilde spellen. „Mag ik hem morgen brengen?" drong ik aan, „want hij verblijft in de buurt". Er verscheen een zalige brede glimlach op haar gelaat: „Is dat echt waar? Wij zijn maar eenvoudige mensen". „De eenvoudigste zijn dikwijls de beste en de trouwste" replikeerde ik.

Nog niet ten volle bekomen van haar ontroering toonde ze mij de kleine kamer en het bed dat ze kon ter beschikking stellen en vroeg schuchter of dat „wel" zou zijn.

We spraken af voor de volgende morgen rond 7 uur. Maar bij mijn thuiskomst had ze reeds getelefoneerd dat ik daar beter omstreeks 6 uur zou zijn, omdat de werklieden die in de buurt herstellingen uitvoerden aan de tramweg, daar om 7 uur reeds aanwezig waren.

Zo reden wij naar de abdij in de worden-de dag. In de boerderijtjes en arbeiderswoningen langs de weg viel de klaarte van het lamplicht door de ramen, maar wij ontmoetten geen mens. Aan de voorgevel van het klooster brandde een zwak en verstrooid elektrisch licht. Ik belde aan en hoorde weldra de naderende stap van broeder portier, die de poort kwam ontsluiten. Zodra deze op een kier stond herkende hij onmiddellijk de vroege bezoeker. „Maar dokter toch, zo vroeg" zei hij, met zijn eigen woordenklank, want hij had een spraakgebrek.

Sedert mensengeheugenis opende en sloot broeder Adolf - zo heette de portier - voor iedere bezoeker behoedzaam de poort en klepte hij het klokje voor elke gebedsstonde. Dat was zijn eenvoudige en dagelijkse taak. Zwijzaam was deze nederige en minzame portier van de stilte. Hij had de bijbelse kop en baard van Jesaja, een van de zes profeten die de Mozesput van Klaus Sluter versieren. Hij was als weggeslopen uit de beeldenkring te Champmol (bij Dijon) om als eenvoudige portier zijn leven te slijten in het strenge klooster van St-Sixtus. „Ik ben gekomen om die pater", zei ik zonder te willen spreken over de andere hoge gast.

„Ja" antwoordde hij, maar er is ook nog een andere heer bij hem, „kijk, ze zijn in de gastenkamer aan het morgenmalen, het licht brandt er. Je zal ze wel vinden, nietwaar?" De lamp in de kamer, waar zo vroeg het ontbijt aan de zware eiken tafel was opgediend, wierp getemperd licht naar buiten.

Ze stonden klaar om te vertrekken. „Kunnen we gaan?" vroeg de professor en ik nam en droeg het weinige reisgoed dat hij bezat. In stilte namen wij niet alleen afscheid van broeder portier, maar ook van de geheimzinnige benedictijnernonnik die met zijn kleine wagen een andere weg koos.

Het was meer dan tijd dat professor Daels de abdij verliet, want enigszins roekeloos als hij was, wandelde hij steeds maar, terzelfdertijd nota's nemend, op de wegen rond het klooster. Waar hij voorbijkwam staakten de kinderen hun spel en riepen: „Dien raren is dàar weer" en ze volgden hem tot hij verdween aan de lichtgroene rand van het bos.

In „t Lijsternest"

De morgenklaarte opende reeds de dag als we aankwamen in „t Lijsternest" een hoeve gelegen op de baan van Krombeke naar Poperinge, waar Maria woonde.

Het werd een ontroerend welkom en de nieuwe gastvrouw bloosde en weende terzelfdertijd. Ze was werkelijk overstuur. Ze bracht de professor naar zijn kamer en wij vertrokken. Zoals afgesproken seinden wij dadelijk het adres van zijn nieuwe verblijfplaats door.

(t vervolgt)

L.C.

De Toneelmaatschappij van Stavele „Niet uit Eerzucht”

Naar nieuwe successen

Over twaalf dagen tegen middernacht... zou de aarde verpletterd worden door een komeet. Wat er zo allemaal gezegd en gedaan werd tijdens die twaalf spannende en bange dagen... dat werd vertolkt in een vrolijk spel in drie bedrijven door G. Nielen, dat opgevoerd werd op 17 en 18 april 1949. De actrices waren Anna Forez, Maria Slosse, Marie-Thérèse Slosse en Agnès Dequeker; de acteurs: Jos. Cornelis, Rob. Slosse, Rog. Lanszweert, Alf. Lefevre, Ch. Bartholomeus, Yvon Cornelis en Marcel Vande Lanotte, die hier debuteerde.

Mensen in Nood was het volgende vollevondstuk, een spel uit het vissersleven in drie bedrijven door Will. Brakenberg opgevoerd te Stavele op 25 en 26 december 1949, te Oostvleteren op 15 januari 1950, te Lo op 22 januari 1950 en te Alveringem op 29 januari 1950. De elfjarige Roger Brunet speelde toen voor de eerste maal en zou zich tot een flinke toneelspeler ontpoppen, zoals zijn vader Georges, vroeger was geweest.

Op Paaszondag 9 april 1950 en Paasmaandag 10 april 1950 werd te Stavele een blijspel in drie bedrijven voor het voetlicht gebracht: *Vier mannen en één meisje* van Anjoel Valo en Koos Brakenberg, met als plaats van actie: het terras van het hotel „Klein Waldeck” in Zwitserland. Lea Forez als nieuwe actrice deed het meer dan behoorlijk. Dit stuk werd op zondag 16 april 1950 ook te Oostvleteren vertoond.

Op zondag 24 december en Kerstmis 25 december 1950 te Stavele en dinsdag tweede kerstdag te Alveringem speelden wij het toen alomgekende, gevraagde en -opgevoerde toneelstuk *Bazin en Knecht* spel in drie bedrijven door Theo Opdebeeck naar de roman van R. Utsch. De toneelspeler bij uitstek uit Poperinge, Robert Bafcop, was onze regisseur geworden en na enkele weken onverdroten zware en urenlange herhalingen konden wij bogen op goedgeslaagde opvoeringen. Te Oostvleteren speelden wij dit stuk op 7 januari 1951 en te Gijverinkhove op 11 februari.

Een fragment werd opgevoerd in de Stavelse toneelzaal, voor het toneeltoernooi, voor de provinciale juryleden op zondag 18 februari. Wij behaalden de zesde prijs in de tweede afdeling van de Westvlaamse toneelkringen, wat voor het kleine Stavele zeer vererend genoemd werd. De kleine Willy Butaye zoon van Firmin en Gabriëlle Kino speelde verrassend goed een moeilijke jongensrol.

Met Pasen 1951 volgde een blijspel in drie bedrijven *Vader-Vrijgezel* door Piet Otterloo. In de A.W.T.-rubriek lezen wij hierover: „Het was niet de eerste maal dat wij in de gelegenheid gesteld waren de prestaties van deze kring naar waarde te schatten. Verschel-

dene acteurs verdienen waarlijk een pluimpje b.v. om de uitbeelding van een Willem De Ruiter (Jos. Cornelis), een Robby (Marie-Thérèse Slosse), een Karel De Hoog (Rog. Lanszweert), een Jaap (André Depuydt), een Henri Verweerd (Marcel Vande Lanotte) en een Jan Welters (Charles Bartholomeus). Stavele heeft weer eens flink gepresteerd! Van deze kring verwachten we nog veel.”

Als we even de financiën van het jaar 1951 bekijken, vinden wij volgende balans:

Ontvangsten :	40.576,10 fr.
Uitgaven :	30.700,25 fr.
Batig saldo :	9.875,85 fr.

Van de opvoeringen ontvingen wij	
te Stavele :	14.940 fr.
te Oostvleteren :	4.410 fr.
te Alveringem :	3.562 fr.
te Gijverinkhove :	2.535 fr.

De uitgaven lagen verspreid over 55 verschillende posten.

Een van de meest sympathieke stukken die wij in die periode speelden, was: *En de bos-sen zingen hun lied* een spel in drie bedrijven en vijf taferelen door Rosita Peeters, met kerstdag en tweede kerstdag 1951 te Stavele, op 31 januari 1952 te Oostvleteren, 20 januari 1952 te Gijverinkhove en 16 maart 1952 te Alveringem. Wij hadden twee nieuwe actrices nl. Françoise Cornelis en Germaine Brunet over wie we te lezen kregen: „de twee jonge actrices werden bijzonder opgemerkt voor hun eerste optreden.” De voorbereiding verliep echter niet zonder ernstige moeilijkheden. Meester Vande Lanotte, in de zware rol van „Ole” werd ziek en moest vervangen worden door André Depuydt die in dit stuk voor de laatste maal acteerde te Stavele. De woensdag van de week vóór de opvoering viel Roger Lanszweert ziek, beiden waren getroffen door geelzucht. Nu moest beroep gedaan worden op een vreemde kracht nl. Roger Denuwelaere uit Reningelst die het klaar speelde om na twee herhalingen, de moeilijke rol van stropser „Mikkelt Nielsen” te vertolken.

Die opvoeringen kenden een schitterend succes, grotendeels te danken aan het buitengewoon talent van regisseur Robert Bafcop die er gewoonweg alles wist uit te halen.

Een heel vrolijk blijspel in drie bedrijven nl. *Het verliefde trio* werd opgevoerd op Pasen 13 april en tweede Paasdag 14 april 1952 door negen acteurs: Jos. Cornelis, Rob. Slosse, Ch. Bartholomeus, Françoise Cornelis, Marcel Vande Lanotte, Thérèse Slosse, Germaine Brunet en Yvon Cornelis.

Het Gouden Wapen spel in drie bedrijven, door Jac. Ballings, werd met de kerst- en nieuwjaarsdagen 1952-1953 opgevoerd; tweemaal te Stavele en éénmaal te Alveringem en te Oostvleteren.

Cabaret en wagenspel

Intussen was ook de periode van de cabaretavonden aangebroken. Toen gaf de toneelgroep cabaretavonden te Stavele, te Westvleteren, Brielan, Houtem (Veurne), Krombeke, in de Lovie, te Kemmel en te Pollinkhove; wat voor onze kring heel wat zaad in het bakje bracht.

Engeltje Engelen en *Cie blijspel* in vier bedrijven door C.J. Staes, werd opgevoerd te Stavele op de zondagen 8 en 15 maart 1953.

Op kermiszondag en -maandag, 23 en 24 augustus 1953 werd voor het eerst door onze kring een wagenspel in open lucht opgevoerd. De gedachte kwam van het A.T.W. (Algemeen Westvlaams Toneel) dat er sedert de vorige winter op aandrong, naar het voorbeeld van de Antwerpse toneelmaatschappijen, wagenspelen op te voeren. Samen met Ardoole en Westouter waren de Stavelnaren er als de eerste bij om dit experiment te riskeren tijdens de kermisdagen.

Wij speelden een blijspel in twee bedrijven: *Het weggestopte pleegkind*, met als actrices: Françoise Cornelis en Germaine Brunet, en als acteurs: Jos. Cornelis, Rob. Bafcop, Rog. Lanszweert en Jos. Matten. Het podium - twee platte wagens - stond in een hoek van de dorpsplaats en was degelijk verlicht.

De muziekmaatschappij zette het spel in met een paar animerende marchen. Om 19 uur begon het toneelspel. Er was heel veel volk opgekomen niettegenstaande een dreigende hemel. Tijdens de opvoering kregen wij een onweer met felle bliksemflitsen, zware donderslagen en gutschende regen. Het spel dat onderbroken werd kon na 15 minuten hervat worden en eindigde tenslotte onder machtig applaus en plassende regen.

De maandagavond liep het van een leien dakje. Het eerste wagenspelexperiment was geslaagd.

R. Lanszweert.

Het verliefde trio.

**Centrale Verwarming
Sanitair
Asfaltbedekking**

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b STAVELE

Tel. 057/30.06.52 of 057/40.05.43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin
Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier: stijl - modern
Vasttapijt in alle prijsklassen

GALERIJ VERMET-LOUWYE

Bergenstraat 9, 8991 STAVELE-BEVEREN

TEXTIEL EN CONFECTIE

voor **DAMES-HEREN** en **KINDEREN**

- Zuivere wollen kostuums vanaf 2.995 fr.
- Sportvesten en bloezons
- Regenmantels met borg: 2.295 fr.
- Grote keus in Broeken (ook in „pane“)
- Herenhemden - Pulls en -Gilets (laatste mode)
- Mode-rok, gevoerd, lengte 62 cm. - Damesregenmantel
- Laatste snuffjes in Bloezen - Mode-Blazers, mooie kleuren
- Damesbroeken - Overgoolers (ook grote maten)

Bijhuis **DESAEDELEIRE**, Statiestraat 14, Roesbrugge

- Gespecialiseerd in gordijnen en overgordijnen
 - Alle textielwaren — Gans het jaar: Reklameartikelen
- Zegels: Valois en Gezinzegels Maandag gesloten

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

Haringe: Pastoor ASAERT (5)

E. H. Philip Reyphins, onderpastoor van Stavele was, zoals we in de vorige bijdrage vertelden, als eerste balling op zee overleden op 22 augustus 1798. Hij kreeg zijn graf in de golven. Na hem stierven gedurende de overtocht nog 6 Franse priesters, die eveneens een zeemansgraf kregen.

De tocht naar Zuid-Amerika, waar de Franse kolonie Guyana was gelegen, ging langs de kusten van Portugal en Noord-Afrika, tot men in het zicht kwam van de Canarische Eilanden, dan verder naar het zuiden toe tot op de hoogte van de Kaap Verde Eilanden, om ten slotte naar het westen toe de Atlantische Oceaan over te steken. In het zicht van de monding van de machtige Amazonerivier werd omgebogen naar het noorden toe, om zo, langs de kust van Zuid-Amerika in noord-westelijke richting Cayenne en Guyana te bereiken.

De stormen die het schip overvielen, de hitte in de verblijfplaatsen benedendeks en de stank van de uitwerpselen allerhande, hadden het leven van de bannelingen tot een ware hel gemaakt.

Op 3 september voer men onder de kreeftskierkring door, wat aanleiding gaf tot de zogeheten „doop“ van de matrozen die voor het eerst deze kierkring voorbijvoeren. Ondanks de zware storm die er heerste, werd duchtig de spot gedreven met de godsdienst en de Kerk, wat voor de ge-

vangenen een nieuwe kwelling betekende. Daar de volgende dagen meestal windstil verliepen, vorderde de tocht slechts langzaam, zodat men pas op 23 september, na 20 dagen varen, in de stuwjng kwam van de Amazonerivier. Deze machtige stroom duwt immers haar zoetwater kilometers ver in de Atlantische Oceaan. Eenmaal daar gekomen kreeg men aldus het eilandje Cayenne, met de stad van dezelfde naam, in het zicht. Men schreef 30 september. Er volgde echter geen ontscheping. De bewakers hoopten dat er velen onder de gevangenen intussen zouden omkomen. Na een week van wachten en vrezzen, werd het anker gelicht om door te varen naar Conamama, waar alles op de komst van de ballingen voorbereid scheen. Vermits verscheidenen onder hen er echter zo erg aan toe waren, dat men voor hun leven vreesde, werden er 24 naar het hospitaal van Cayenne overgevoerd. Onder hen E. H. Flotteu, die een ontsteking in het bloed had gekregen. Nog 13 anderen konden dit eveneens klaar spelen, dank zij het omkopen van de bevelvoerende commandant of een of andere dokter.

Op 10 oktober daaropvolgend werden de overigen van de Bayonnaise overgeladen op een galei, om zo naar Conamama overgebracht te worden langs de rivier met dezelfde naam. Ze waren ter bestemming, Guyana was bereikt.

Een geweldige storm belette hen echter te ontschepen, en zonder eten, zonder drinken, zonder slaapgelegenheid, bleven zij zes dagen en zes nachten blootgesteld aan het geweld van de zee.

Op 16 oktober 1798 zetten zij dan voet aan land. Als huisvesting kregen zij grote hutten waar zij met 24 tegelijk woonden, in een moordend klimaat, zonder voldoende drank noch voedsel. Zij vonden er nog vier Nederlandse geestelijken, levende geraamten, die met de vorige lading waren aangekomen.

En toen kwam de ziekte, de rodeloop (bloeddiarree). In vier weken maaide zij er vierentwintig neer, waaronder E. H. Asaert, pastoor van Haringe, die op 20 november 1798 overleed.

Wat J.J. Reyphins betreft, wiens broer op zee was overleden, deze had het geluk om een Hollands kolonist te ontmoeten die met zijn vaartuigje de rivier Conamama was opgevaren, en die hem mits betaling tersluiks meenam naar het fort Paramaribo. Dit gebeurde op 17 november 1798. Van daaruit geraakte hij in Noord-Amerika, en zo terug in Europa. Hij werd op 24 februari 1807 pastoor van Roesbrugge, zijn geboortedorp.

Ook E. H. Flotteu, die na een paar maanden hospitaal terug bij de anderen gevoegd werd, slaagde erin, in de nacht van 11 op 12 mei 1799 met enkele andere gevangenen te ontsnappen. Zij kochten een boot en vaarden zo tot aan de grenspost van Hollands Guyana, doch allerlei tegenslagen maakten van

Met de uitbreiding van onze zaak ...

ZETELS en SALONS
aan uitzonderlijke prijzen

**IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK**

uitbater: **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-leper
bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 — 057/30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asfalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSING en HERSTELLING

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE

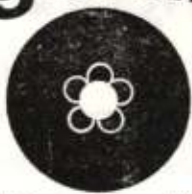
Tel. 057/30.03.64

- De grootste keus SANITAIR —
door bezoek aan toonzalen van fabriek.

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

hun ontvluchting een ware marteling, en het duurde tot 26 mei vooraleer zij veilig geboren waren. Op 1 juli 1799 scheepten zij in voor Engeland, waar zij op 21 augustus aankwamen. Het ergste was geleden. E. H. Flotteu, onderpastoor van Beveren, werd in 1816 pastoor van Oudezele, in 1823 pastoor van Borre, alwaar hij overleed op 18 februari 1837.

Welke ook de politieke opvattingen geweest zijn waardoor deze priesters in de gevangenis belandden, geen enkele van hun „misdaden“ kon de martelingen rechtvaardigen waarmee de Franse machthebbers hun overlaadden. J.Gh.H.

Een merkwaardige brochure

In nr. 11 van de 2de jaargang van de *IJzerbode* (nov. 1972) schreef de Antwerpse journalist Albert Goovaerts een bijdrage over kunstschilder meester Hendrik Luyten, schilder van „Het Gulden Doek van Vlaanderen“. Dit monumentale kunstwerk (4,70 x 3,30 m) hangt sedert 1969 in de IJzertoren te Diksmuide en is op zichzelf reeds een bezoek aan het IJzermonument waard.

Thans is in de *Vlaamse Toeristische Bibli-*

otheek van de hand van Albert Goovaerts een mooie, vlot geschreven brochure verschenen, met de historie van het schilderij en een korte biografische nota van alle figuren die erop afgebeeld staan.

Deze brochure kan besteld worden in elke V.T.B.-boekhandel en bij de plaatselijke V.T.B.-vertegenwoordiger J. Gheysens, Watoustraat 13, Roesbrugge-Haringe. Prijs : 60 fr.

EEN GOEDE RAAD

Wie vroeger nooit een goedereninventaris heeft opgemaakt, maar dit einde 1974 wel heeft gedaan - bv. onder de druk van de B.T.W.-onderrichtingen - mag inzake rechtstreekse belastingen de winst op het bedrag van de eindinventaris in mindering brengen van zijn bruto-winst over 1974. Immers dit bedrag werd reeds vroeger belast volgens het systeem „aankopen van het jaar“ maal „bruto-winstprocent“.

Ga tevens na, met het resultaat van uw afrekening voor de rechtstreekse belastingen, of er overeenstemming bestaat met uw omzet inzake B.T.W. De rechtstreekse belastingen geven immers hun bevindingen door aan de B.T.W. en bij niet-overeenstemming

zijn er van de een of de andere kant moeilijkheden te vrezen.

Vraag tevens aan uw fiscale raadgever of U niet kunt genieten van de speciale regeling inzake voorraadinflatie, volgens circulaire van 14 april jl. (SB)

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND :

Overlijden

- Karolus Raes, echtgenoot van Magdalena Wollaert (Stavele).

Huwelijken

- Frans Hautekeur van Wulvergem met Willyane Criem van Stavele.

- Jozef Vercoutter van Leisele met Myriam Bartholomeus van Beveren.

- André Pinson van Veurne met Liliane Maelstaf van Beveren.

- Guido Declerck met Monique De Vos, beiden van Beveren.

- Willem Vandenbroucke van Beveren met Ingrid Bouckzone van Leisele.

Huwelijksaankondiging

- Martin Worm van Proven met Annie Desmytter van Stavele.

Spaar VEILIG

Spaar ZEKER

Spaar ONDER

STAATSWAARBORG

VERZEKERINGS- en ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

Watouseweg 1 8994 PROVEN

NMKN

Tel. 057.30.03.39

ASLK

30.03.26

30.02.58

PETROGAZ

Butaangas 13 en 21,50 kg

Propaangas 18 en 47 kg

Verdeler :

Frans Laseure-Vandenbroucke

Poperingestraat 14

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.07.46

➔ Kosteloze thuisbestelling.

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58

8970 POPERINGE

MEEST

GESPECIALISEERDE

STOFFENZAAK

VAN DE STREEK

Alleenverdelers : BURDA - patronen

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN ACTIVITEITEN MAAND JUNI

Kaartingen

Roesbrugge, dinsdag 10 juni
bij J. Gunst. Vrije kaarting „Derde Leeftijd“
Roesbrugge, dinsdag 24 juni
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd“
Beveren-IJzer, „Het Boerenhof“
donderdag 19 juni te 14 u.: gezellig onder-
onsje en kampioenskaarting voor de leden
van de „Derde Leeftijd“.

Haringe, kermiszaterdag 7 juni om 20 u.

bij **Martha RYON**

GROTE KAARTING

voor alle liefhebbers. Minstens 1500 fr. prijzen
Inleg : 20 fr. - 3 partijen kaarten.
Wie geen 2 partijen wint,
mag een 2de maal inschrijven

Beveren-Kalsijde-Kermis

Zaterdag 21 juni om 20 u.
bij G. Devreker : kaarting.
Zondag 22 juni : wielervedstrijd - 21e grote
prijs Feys-Callewaert voor junioren. - 8 000 fr.
prijzen. Vertrek om 16 u. bij G. Devreker.
Na de koers om 19 u.: optocht van de mu-
ziekmaatschappij van Stavele met majoretten

Beveren-IJzer : Kapelhoek
zaterdag 28 juni om 16 u.
Grote wielervedstrijd, 2e proef v. d. 3e reeks
van het Criterium van de Westhoek.
Na de koers om 17.30 u.: wandelconcert door
het muziek van Stavele met hun majoretten.
Gans de namiddag : ballonwedstrijd in
„Het Witte Paard“ bij Thevelein W.

DAVIDSFONDS „IJZERWEELE“

Het Davidsfonds bestaat 100 jaar. In het
vorig nummer van „IJzerbode“ kon u daar-
over lezen. De plaatselijke DF-afdeling laat
dit feit niet onopgemerkt voorbijgaan. Ook de
werking van 15 jaar DF-„IJzerweelde“ zal be-
licht worden, dit alles op zondag 15 juni as.
met een gevuld programma : eucharistievie-
ring, receptie met toespraken o.m. van de
h. Inspecteur, A. Durnez, DF-Gouwvoorzitter,
nadien een streek-gebonden maaltijd en kof-
fietafel. Tussentijd treedt de Kleinkunstgroep
Delta op met aangepaste muziek en liederen.
Te 15.15 u. spreekt de h. Flor Grammens, de
man van de daad.

De Vlaamse maaltijd voorziet : erwtensoep
met korstjes, bouilli met erwten en wortel-
tjes, appeltaart.

Na de toespraak van de h. Flor Grammens :
krentenbrood met koffie. Inschrijving en be-
taling bij de DF-bestuursleden vóór 11 juni :
200 fr. Voor wie het onmogelijk is het ganse
programma mee te maken, kan inschrijven
voor het 1ste gedeelte aan 150 fr. of voor de
koffietafel (krentenbrood met koffie) aan
50 fr. D. Morez - M. Aernout.

RESTAURANT - CAFE

„T COUTHOF“

Provenceweg 202 - POPERINGE

Tel. 057/33.50.94

Klein - Intiem - gezellig
Open haardvuur - gestylde muziek
Gesloten : Maandagavond en dinsdag

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

De Amerikaanse president Ford kan het
goed zeggen. Vele jaren lang hebben de
Amerikanen verwoed en met de meest effi-
ciënte middelen in Vietnam gevochten, maar
door een samenloop van militaire en politie-
ke omstandigheden hebben ze ook een mili-
taire en politieke nederlaag geleden. Voor
een van de grootmachten van deze wereld
is dat niet gemakkelijk te slikken. Maar Ford
is voor de televisie gekomen en heeft de
kwestie op een propere manier van de tafel
geveegd. Hij zegde namelijk : „Het hoofdstuk
Vietnam is afgesloten, ... we gaan thans aan
een nieuw hoofdstuk in onze geschiedenis
beginnen!“ en hij glimlachte.

Dat lijkt inderdaad de juiste gang van za-
ken. De moeilijkheden en tegenslagen die
voorbij zijn niet altijd herkauwen tot men
ontmoedigd bij de pakken blijft zitten, maar
alles vergeten en opnieuw beginnen met een
frisse glimlach alsof het verleden nooit heeft
bestaan.

Ik heb Gusta geëxpliceerd dat een derge-
lijke houding getuigt van veel staatsmans-
wijsheid. Maar Gusta is (natuurlijk) niet ak-
koord. „t is gemakkelijk“ zegt ze „voor
Ford die Vietnam nooit heeft gezien en de
oorlog heeft gevolgd vanuit een veilige en
gemakkelijke Berend-Boudewijn-kleurentele-
visiestoel, om op die manier een hoofdstuk af
te sluiten en een ander te beginnen. Ford
heeft van de hele Vietnam-kwestie geen
schrammetje overgehouden. Maar voor dui-
zenden jonge kerels die verminkt terugge-
keerd zijn, is het hoofdstuk Vietnam niet
meer af te sluiten en voor vele andere kan
er nimmer meer van een nieuw hoofdstuk
sprake zijn!“

Waar zij dat allemaal vandaan haalt weet
ik niet, maar de laatste tijd doet ze van die
eigenaardige politieke theorieën uitte, net
alsof ze kommunist geworden is.

„Duizenden jaren“ voegt ze er minach-
tend aan toe, „duizenden jaren, zijn de man-
nen meester geweest en heel de geschiede-
nis lekt van bloed en tranen! Moesten de
vrouwen en moeders het doen, t zou er ze-
ker zachtmoediger aan toe gaan!“

Waarschijnlijk krijgen we bij de volgende
verkiezingen een nieuwe partij : AMAGU
(Alle Macht aan Gusta).

Santé zulle,

Pol

- Camping
- Sport
- Kledij
- Jean's broeken

G. DECUYPER

Ieperstraat 69 POPERINGE

Tel. 057/33.37.75

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

Centrale verwarming

en

Sanitaire installaties

Depanagedienst : alle branders.

Eén adres :

André DEWULF & Zoon

Krombekestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/30.02.43

HET GRONDKREDIET

VAN BELGIE

Oudste Hypotheekmaatschappij (1835)

Spaarboekjes met hoogste interest
Obligaties - Leningen
Discrete afhandeling

wendt U in volle vertrouwen tot

Mevr. DEROO-CAPPOEN Maria

Poperingestraat 25 KROMBEKE

Tel. 057/40.01.38

Menu's à la carte

Specialiteit : Forel - Côtes à l'os
RECEPTIES

FAMILIE- en PERSONEELSFEESTEN
EERSTE- en PL. KOMMUNIEFEESTEN
Bespreek tijdig uw plaatsen.

Gekoelde dranken
Gechambreerde trappist
Elke dag verse pannekoeke

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

Kent U de mode?...
Weet U wat „in“ is?...
Inzake:

- schoenen
- handtassen

Kijk en kies...
bij

I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 **ROESBRUGGE**
Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor...
- de derde leeftijd.

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

D'r wos weere è 'n haar in de butter dien zundagachternoeene te Modest Kardoezes op de Geethoek te Houtem. Modest wos weere met è ferm stik in z'n botten thuis gekomen van de vinkezetting. Dat wos tenanderen olle zundage 't zelfde in den tijd van de vinken. D'eene keer kwam ie snippe dronke thuis uut kontentement dat 'n è prijs gespeeld hadde en den anderen keer wos dat uut spyt omdat z'n veugel maar flauw buuten gekomen wos.

Maar dat wos toen iedere keere Zanne, zyn wuuf, die dat moeste bezeuren. Modest deed toen de reste van den dag nieten anders of zaagen en hertefretten, en olle soorten van oude koeien uit den dyk haalen, van ten tyde dat ze vryden en op trouwen stonden... gauw, ol geen dingen om alzo met sluus en schroo uuteen te doen. Zanne wos natuurlijk ook niet gediend met ol die paraabels en met dat 't oek geen gemakkelijke è wos, draaide dat iedere keer uut op è geheele pantomiene die duurde tot pit in den nacht tot dat ze er op è laatste olle twee moe van waaren.

Maar die iedere keer 't schaap van d'histoire wos achter zoo è roeffeling, dat wos Lowietje, hulder zeuntje van è jaar of achte, die 's anderendaags naar de schoole moeste. Met dat de jongen den helft van den nacht wakker gehouden wos, en met dat Modest de maandag maar laate naar den dop moeste, en nooit gepresseerd wos om op te staan, wos dat oltijd halfvoornoene tegen dat Lowietje in de schoole gerochte.

„Hewel“, zei de meester... van waar kom je gie nu weere?”

„Van thuuzent“ antwoordde Lowietje.

„En uut welke reden kom je gij weere te laate?”

Lowietje trok z'n schouders op en zei nieten.

„Gaat gy daar maar è beetje in de gang gaan knielen tot dat 't in je zin komt“ zei de meester.

Lowietje wos nog maar gewillig ter plekke ols meneere paster, die op schoolbezoek kwam, de deure openstak.

„Waarom sta je gij hier ventje?“ vroeg meneere paster aan Lowietje.

„t Jongentje trok weere z'n schouders op maar sprak niet. Maar ondertussen wos de meester daar...”

„Och, 't is 'n embetante situwaatie met dien jongen“ zei de meester... en ie vertelde de reste styf stille in de pasters z'n oore. Meneere paster knikte en schudde è paar keeren met z'n hoofd en ie ging toen geheele serieus tot bij Lowietje.

„Horkt è keer ventje“, zei meneere paster... dat meugt niet zijn dat je gij olle maandage zoo veele te laate op de schoole komt wel... ik gaan ik daarover è keer gaan klappen tjulders thuis... Waar weun je gij?”

„Op de Geethoek“ antwoordde Lowietje.

„En wien is joen vader?“ vroeg meneere paster.

„k Weeten 't niet djuuste“.

„Hoe! Je weet het niet djuuste, wuk voor 'n antwoorde is datte?”

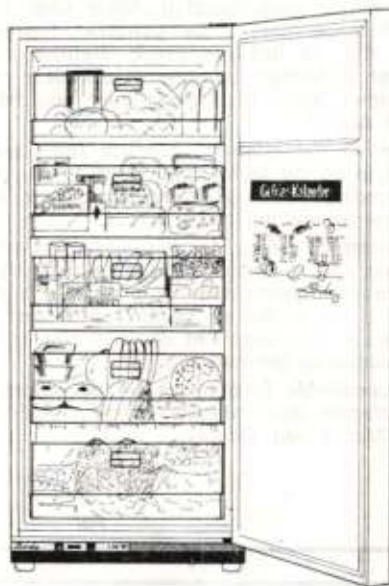
„E neen ik ennee, meneere paster, 't is djuuste daarvoor dat gisteren geheel die zaagerie wos thuuzent!“

KWAAK

UW VERTROUWEN WAARD

de nieuwe reeks 1975 DIEPVRIES en FRIGO is in voorraad

UW VERDELER:

Huis Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 30.05.94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14-16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de gemeenten :

Roesbrugge-Haringe

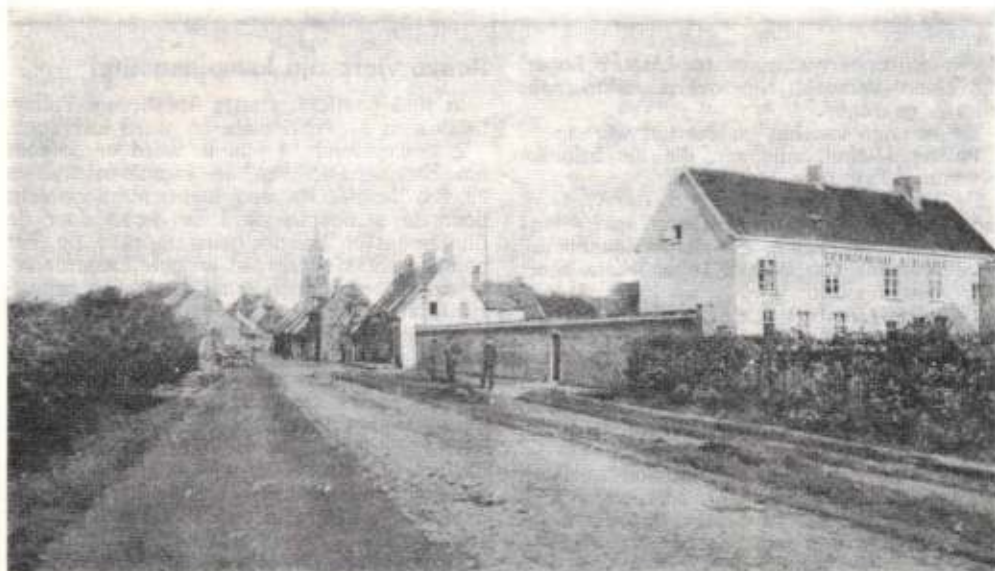
Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Op 2 100 ex. verspreid met de post.

154 JAAR LEEFDEN ZIJ ONDER ONS !

MARECHAUSSEES, GENDARMES en RIJKSWACHTERS te ROESBRUGGE

De „oude gendarmerie” in 1905. Uiterst rechts op de foto ziet men nog een stukje van de paardestallen (nu landhuis bewoond door de h. Ach. Brutsaert).

Ze zullen misschien wel zeggen dat het nu, wanneer de vakantie begint, het moment niet is om over gendarmes of rijkswachters te schrijven. Immers vakantie dat is een periode van vrolijke vrijheid en alles wat met gendarmes te maken heeft schijnt daarvan het tegenovergestelde te zijn. Maar toch... wie zou er graag met vakantie gaan naar een land waar er geen rijkswacht bestaat ?

Bovendien, wie van oordeel is dat er teveel gendarmes rondlopen - dat gebeurt meestal wanneer men op de bon vliegt - is vaak de eerste om bij het minste schrammetje te roepen : „Waar blijven de gendarmes nu ? !”

Een stukje geschiedenis

De rijkswacht heette vroeger *gendarmerie*, wat afgeleid is van het Frans *gens d'armes* of wapenlieden. In de middeleeuwen waren dat geharnaste ruiters die behoorden tot het gevolg van de rijksgroten.

Onder Filips I van Frankrijk (1060-1108) werden zij als keurtroepen onder het bevel geplaatst van een *maréchal*, vandaar dat ze ook wel *maréchaussées* werden genoemd.

In 1474 werden ze door Lodewijk XI in provinciale korpsen verenigd en in 1514 door Lodewijk XII aangesteld tot een soort politie voor garnizoensoldaten. In 1536 moesten ze op bevel van Frans I nog instaan voor de rust en de orde onder de burgerbevolking.

In de volgende eeuwen was de toestand van deze korpsen - zowel uit materieel als

zedelijk oogpunt - in hoge mate afhankelijk van de gesteldheid van de vorst. Hoe meer de koning op rust en orde gesteld was hoe meer belangstelling hij had voor deze keurtroepen.

De moderne structuur van de rijkswacht dateert echter van kort na de Franse Revolutie. Bij dekreet van 22 december 1790 werd de *Gendarmerie Nationale* in het leven geroepen. De organisatorische uitbouw van deze openbare macht gebeurde echter pas onder Napoleon. Weliswaar werd onder zijn bestuur de naam gewijzigd in *Gendarmerie Consulaire* en daarna in *Gendarmerie Impériale*, maar dat was alleen maar een aanpassing aan zijn eigen situatie. Toen werd niet alleen de getalsterkte van de gendarmerie uitgebreid, maar ze kreeg tevens een aparte, welomschreven bevoegdheid en een eigen opperbevel.

Toen onze streken in 1794 bij Frankrijk werden ingelijfd werd alles hier op Franse leest geschoeid en kregen wij ook met de Franse gendarmerie te doen. Die maakte zich voornamelijk hatelijk door haar klopjachten op de jonge mensen die poogden zich te onttrekken aan de verplichte Franse legerdienst. De Franse gendarmes speelden hier toen ongeveer dezelfde rol als de Duits *Feldgendarmerie* tijdens de jongste wereldoorlog.

Nadat Napoleon in 1815 te Waterloo was uitgeschakeld, werden we met Holland herenigd. In het koninkrijk der Nederlanden sprak men niet meer over gendarmes, maar over *marechaussees*, zoals dat tot op heden nog steeds in Nederland het geval is.

Na 1830 werd de *marechaussee* vervangen door de *Gendarmerie Nationale*, naar het voorbeeld van Frankrijk (*Honni soit qui mal y pense*). Dat bleef zo meer dan een eeuw lang. Op 1 februari 1933 werd de naam *Rijkswacht* officieel ingevoerd.

Gendarmes te Roesbrugge

Kort nadat ons land met Holland was herenigd, kwam op 15 februari 1816 een brigade *marechaussees* zich te Roesbrugge vestigen. Zij was ingekwartierd in een huis gelegen op de markt, toebehorende aan Jan-Baptist Desmedt. Ze is daar echter niet lang gebleven. Het volgend jaar ging men gebouwen betrekken in de Haringestraat, dicht tegenaan het Kregelstraatje (nu Nieuwstraat), dat een smalle verbindingsstraat vormde tussen de grote steenweg (nu Statiestraat) en de Haringestraat. Deze gebouwen behoorden toe aan Pieter Alexander, die ze echter op 21 februari 1818 verkocht aan de landbouwer Karel De Caestecker. Op 11 augustus 1819 heeft De Caestecker ze op zijn beurt verkocht aan de gemeente Haringe om er een aangepaste kazerne voor de *marechaussees* te bouwen. De bouw van deze kazerne, met woongelegenheden en paardestallen, werd op 30 juli 1821 bij aanbesteding toevertrouwd aan Philippe Neut.

Na de Belgische onafhankelijkheid kwamen *gendarmes* de plaats innemen van de *marechaussees* en op de kazerne werd in forse letters, de nieuwe benaming, *Gendarmerie Nationale*, aangebracht.

In 1856 werd op aanvraag van de gendarmerie-overheid op kosten van de gemeente, een muur opgetrokken rond het gendarmerie-complex. De gemeente Haringe moest hiervoor een lening aangaan van 1.000 fr.

Op dinsdag 22 mei 1866 werd in het gemeentehuis van Roesbrugge overgegaan tot de aanbesteding van een nieuwe paardestal

voor de gendarmerie, met plaats voor zieke paarden, zadelkamer en politiezaal. Plan en bestek was opgemaakt door de provinciale architect Croquison van Kortrijk. Het werk werd uitgevoerd door Benoit Derache, metser en Edouard Masson, timmerman, beiden inwoners van Roesbrugge, voor de som van 8.118,80 fr.

In 1911 werd van staatswege een nieuwe gendarmerie gebouwd in de Haringestraat, op de plaats waar voorheen de gemeentelijke vuilnisbelt was gelegen. Er was woonst-gelegenheid voorzien voor vijf gezinnen. De nieuwe kazerne werd betrokken in 1912.

De oude kazerne werd nog enkele jaren bewoond door behoeftige gezinnen en werd toen gesloopt. De paardestal werd achteraf gebruikt als magazijn voor bouwstoffen, maar werd na de Tweede Wereldoorlog verbouwd tot een landhuis dat tegenwoordig bewoond is door het gezin Achille Brutsaert-Marquenie.

Afgezien van hun verhuis is er sedert de eeuwwisseling ook heel wat bij de gendarmes zelf veranderd. Vroeger droegen zij hoge beremutsen voorzien van een rode perzische pluim en soepele laarzen - dat is allemaal verdwenen in 1915 -, toen kwam de hoge kepi in zwang, nog later kreeg hun vest een open kraag en na 1970 kwam de platte kepi. De gendarmes te paard maakten plaats voor fietsende gendarmes en de jongste jaren diende als aanpassing aan de noden van deze tijd de motorisatie ingevoerd.

De oorspronkelijke vijf enge woonsten in de kazerne werden naderhand verruimd en tot drie teruggebracht, met het gevolg dat drie of vier rijkswachters burgershuizen betrokken in het dorp, want de brigade werd van vijf op zes en van zes op zeven man gebracht.

Volgende gemeenten stonden onder het toezicht van de rijkswachtbrigade van Roesbrugge: Roesbrugge-Haringe, Beveren, Gyverinkhove, Krombeke, Leisele, Stavele en Westvleteren.

De mannen van het laatste uur

Bij koninklijk besluit van 20 februari 1970 werd de rijkswachtbrigade van Roesbrugge afgeschaft. Dat gebeurde in het kader van een reorganisatie waarbij een hele reeks kleine brigades verdwenen. Ingevolge een korpsnota werden de werkzaamheden te Roesbrugge gestaakt op 28 april 1970 te 24 u.

Het personeel mocht een keuze doen naar een andere eenheid, waar op dat ogenblik betrekkingen vacant waren.

Reeds voor de brigade hier werd opge-

doekt had opperwachtmeester Lazeure Roger, op eigen verzoek, zijn overplaatsing naar Veurne gekregen.

De mannen van het laatste uur waren: Philips Michel, adjudant, die als brigade-kommandant naar Melle trok;

de 1e wachtmeesters Van der Haegen Alfons, Deconinck Albert en Dewaele Lucien, die respectievelijk bij de brigades van Watou, Lo en Nieuwpoort werden ingelijfd;

de wachtmeesters Spriet André en Deceuninck Jozef, die naar Diksmuide en Ieper gingen.

De eerste wachtmeesters Van der Haegen Alfons en Deconinck Albert, die kort daarop met pensioen zouden gaan, bleven te Roesbrugge wonen.

Op 8 november 1971 werd de verlaten rijkswachtkazerne verkocht aan twee oud-gedienden: 1e wachtmeester Deconinck Albert en gewezen adjudant Frans Van Wy-meersch (hier brigadecommandant van 1959 tot 1964), die er een nette tweewoonst van gemaakt hebben en deze respectievelijk sedert 1972 en 1974 bewonen.

Het is niet gebruikelijk dat men rijkswachters om de hals valt, maar dit moeten ze toch weten: na 154 jaar hebben we ze met spijt zien vertrekken!

R.A.B.

WIJ BIEDEN U VEEL MEER DAN EEN VRIENDELIJK ONTHAAL . . .

... uiterst praktische deposito-boekjes, de automatische betaling van uw rekeningen, financieringen (en leningen) zonder vervelende formaliteiten, persoonlijke adviezen voor

uw beleggingen, enz. . . Kort en goed, het volledige dienstbetoon van de BANK BRUSSEL LAMBERT.

Bank Brussel Lambert

Tot uw dienst:

De Heer P. VAN DEN OUWELAND

Direkteur

Agentschap ROESBRUGGE

Markt 7

Tel. 057/30.03.18

Roevo viert zijn kampioentitel

In 1963 gesticht, startte Roesbrugge-Volleybalklub in 3e Provinciale en werd kampioen.

Zaterdagavond 14 juni ll. werd er gefeest om het behalen van de kampioentitel in 2e Provinciale. Na een luidruchtige optocht door de gemeente werd de groep door de Burgemeester en de gemeenteraad op het gemeentehuis ontvangen en gefeliciteerd. Vele ex-spelers hadden eraan gehouden aanwezig te zijn. Namens de Roevo-meisjes werden door Gisèle Delanote bloemen overhandigd aan de voorzitter Apoteker G. Samyn.

Een gezellig verbroederingsfeest waarop ook de dames aanwezig waren greep daarop plaats in het lokaal de Gouden Arend. Het woord werd er gevoerd door de voorzitter die het bestuur, de spelers en de ex-spelers dankte en gelukwensde om de titel die nipt maar briljant behaald werd. De kapitein Willy Lamaire die in het 1e jaar van zijn leiding de ploeg naar de overwinning voerde werd luidruchtig toegejuicht en in de bloemen gezet. Aan zijn echtgenote werd een prachtig geschenk overhandigd. De voorzitter drukte de vurige wens uit dat de ploeg zich nu in 1e Provinciale sterk, sportief en fair zou handhaven en een ploeg zou zijn die door elke tegenstander ontzien wordt. De echtgenote van de kapitein overhandigde vervolgens aan allen de erewimpel, waarop het feest in de beste stemming eindigde.

CAPPEL MODE

te BEVEREN-IJZER

Dameskledij van topkwaliteit
tegen groothandelsprijsen!

Mantels - Tailleurs - Kleedjes
Vesten - Ensembles - Pantalons

Grote keus herenkostuums
Sportvestons - Broeken

CAPPEL MODE

Kasselstraat 9 (Cappelhoek)

tegen de Franse grens (op 10 minuten van Ieper)
baan Poperinge, richting Duinkerken.

Open iedere dag van 8 tot 20 uur — Gesloten op maandag

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor: GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

DE VLUCHT van Prof. Dr. FRANS DAELS (3)

Het smalle brugje over de Heidebeek te Haringe.

's Anderendaags in de late avond werd er onverwacht gebeld bij de „Grote Maria” - zo werd ze door bekenden gemeenzaam genoemd. Ze schrok even, herpakte zich dadelijk en de deur op een kier houdend vroeg zij de late bezoeker naar de reden van zijn komst. „Is er hier een pakje voor dokter Carton?” vroeg hij. „Er is hier niets voor dokter Carton... maar wie zijt gij dat gij komt op zo'n laat uur?” De persoon maakte zich bekend. Hierdoor nog meer ontsteld vroeg ze om zijn identiteitskaart. Toen sloeg ze de deur voor zijn neus dicht en met bevende handen liep ze naar prof. Daels en vroeg hem of hetgene de man vertelde wel juist was en of hij deze persoon nog wenste te ontvangen. Pas nadat prof. Daels haar had gerustgesteld kon ze weer rustig herademen, want ze vreesde dat ze te maken had met een agent van de Belgische veiligheidsdienst.

Eens de emotie van de eerste dagen voorbij, schoven de uren weer rustig verder en prof. Daels was in zijn afzondering niet alleen met goede zorgen omringd, maar ondervond grote genegenheid van de ingeoede Maria. Toch kon dat niet lang blijven duren. Weliswaar zou hij andermaal moeten vertrekken naar een nieuwe schuilplaats, de laatste op eigen bodem. We moesten pogen iets te vinden dicht tegenaan de „schreve” (de Franse grens), van waaruit hij het groot avontuur zou wagen, dwars door Frankrijk, naar het gastvrije Zwitserland.

„Grote Maria” die zag hoe schamel haar beroemde beschermeling was aangekleed, begon met hem een paar nieuwe schoenen te schenken, want meer dan een paar afgedragen sandalen bezat hij niet. Ook voorzag zij hem van een stel vers linnen.

Wanneer de tijd om „t Lijsternest” te verlaten was aangebroken, kwam Maria bij mij aan huis, met een pakje onder de arm en fluisterde: „De professor gaat naar Zwitserland. Ik heb altijd gehoord dat er daar veel sneeuw ligt, daarom heb ik voor hem een

paar nieuwe klompen gekocht opdat hij minder geen natte of koude voeten zou hebben.” Zo naïef-schoon en warm-menselijk was de bezorgdheid van die eenvoudige boerenvrouw.

Intussen zagen we uit naar een nieuw, gunstig gelegen schuiloord aan de grens en naar de geschikte persoon - natuurlijk iemand die we mochten vertrouwen - die zou bereid zijn prof. Daels over de „schreve” te helpen.

We reden naar Watou en gingen even ons licht opsteken bij Albert Van Eecke, een oude vriend en een verstandige man. Hij was onmiddellijk akkoord - zonder het minste voorbehoud - om ons te helpen. Hij zelf wilde financieel instaan voor het over de grens brengen van prof. Daels. Dit kon gebeuren met de betaalde hulp van beroepsmokkelaars. Maar na rijp nadenken meenden wij dat de hele zaak op die manier toch te riskant was. Was er niet te vrezen dat bij een treffen met politie of douane de smokkelaars zouden vluchten en zij prof. Daels in de steek zouden laten?

Naar Felix Neuville

Nadat wij meerdere mogelijkheden hadden afgewogen dachten we plots aan Felix Neuville van Roesbrugge-Haringe die een hoevetje betrok dicht tegen de „Heidebeek”, die te Haringe de grens vormt met Frankrijk en legendarisch geworden is door het smokkelverhaal „Karel de Blauwer” van pastoor Jules Leroy. Felix Neuville woonde niet alleen landelijk-verlaten tegen de grens, maar was ook iemand die al de knepen kende van de doorwinterde smokkelaar. Hij was een overtuigd Vlaming en een beproefde V.O.S., tevens oorlogsinvalides, eenoglig, een man bij wie de trouw en dankbaarheid nog levendig aanwezig waren.

Zo gingen wij Felix opzoeken, maar toen wij daar aankwamen was hij niet thuis. Op

het hof toonde zijn milde dochter ons de plaats waar hij het land aan het beploegen was en wij gingen erheen.

Zijn muilnier trok diepe malse en rechtgelijnde voren in de glimmende zwarte aarde; de flanken van het dier beefden onder de zware inspanning en glanzend liep het zweet van de donkerbruine huid. Een bende vogels, die nu en dan opfladderde, volgde de ploegende boer op de voet en de zon boorde door de met zilver omrande wolkenlierten. Er streken vluchtige schaduwen over het land.

Geheel in beslag genomen door zijn harde labeur, zag de landbouwer ons niet aankomen... „de boer die ploegde voort”... ook schrok hij op als wij plots naast hem kwamen te staan en hem aanspraken.

„Wie hebben we daar?” vroeg hij en met een kort en krachtig „ouw”, bracht hij het trekdier tot stilstand.

„Zijt U Felix Neuville?” vroegen wij onwennig om de spanning bij deze ontmoeting.

„Geheel en gans, mannige (1)” antwoordde hij „en met wat kan ik U dienen?”

Ik maakte mij bekend en gaf de reden op van mijn onverwachts bezoek. Zwijgend luisterde hij eerst en dan terwijl hij traag en monotoon sprak, vloeiden zijn gedachten rond in een kring, behoedzaam en achterdochtig als hij van nature was, maar zijn éne oog zag helderder dan twee.

Deze man, ruw van schors, met zijn scherp en hoekig gelaat als van getaand perkament, koesterde in zijn diepste wezen de onaangesproken gaven van de echte natuurmens. In hem klopte een gevoelig hart.

Hij wierp de teugels op de ploeg, sloeg de handen in elkaar en stak ze toen in de hoogte als in dankbare vervoering: „Daels... Prof. Daels, wat een eer voor mij hem te mogen ontvangen en te kunnen verbergen!”

Hij toonde mij de Heidebeek, traag kabbellend, op enkele boogschoten van zijn erf, waarover het beruchte smal-ijzeren brugje liep dat ons Vlaanderen van Frans-Vlaanderen scheidt en waarover diegenen die sluikhandel dreven, de zware pakken vol smokkelwaar torsend op rug en schouders de grens overgingen, door de duistere weiden en velden als door een niemandsland.

Dit smalle bruggetje werd voor menig politiek vluchteling, die er door Felix veilig werd overgeloodst de „Brug der Zuchten” genoemd, want velen beefden als een riet en beklemd gingen zij er het onbekende tegemoet.

Felix stampde de kluiten verse aarde van zijn zware schoenen en geleidde mij naar zijn woning. Bereidwillig toonde hij de gastenkamer die hij voor prof. Daels voorbestemde en de geheime bergplaats die ermee verbonden was, voor het geval er gevaar of onraad dreigde.

Toen wij hem dankten en vertrokken, riep hij ons na van op de stoep: „En zeg aan prof. Daels dat wij er weger (2) zullen over zijn”.

Op de afgesproken dag en uur haalden wij prof. Daels van bij Maria weg. Het afscheid gebeurde voor haar niet zonder tranen van diepe ontroering. Ook de professor die nochtans reeds zoveel had meegemaakt bleef niet onbewogen bij zoveel blijken van trouw en goedheid.

Felix Neuville, op zijn paasbest, zoals we hem maar zelden hebben gezien.

Over met zon overgoten wegen reden wij in de vroege namiddag van „t Vogeltje“ en over „t Couthof“ naar Roesbrugge-Haringe: voorlaatste etappe van de avontuurlijke zwerftocht van de grote geleerde.

Om geen aandacht te trekken zat hij achteraan in de wagen tussen onze kinderen, een schoonzuster en een schoonbroeder. We hadden alle geluk. De wegen lagen verlaten en we ontmoetten slechts weinig mensen op de weg van Poperinge naar Haringe en zeker niemand die zich voor die voorbijrijdende familie interesseerde.

De vrijheid tegemoet

Prof. Daels bleef veilig ondergedoken maar toch ontmoette hij nog enkele mensen uit de streek, o.m. pastoor W. Bruneel, die de eentonigheid kwamen breken.

Op de avond, als de tijd voor de grote trek gekomen was, begaf Felix Neuville zich over de „schreve“, naar een met hem bevriende Franse boer - ook een smokkelaar - om voor één nacht slaapgelegenheid te vragen voor prof. Daels.

Het gesprek ontspon zich kort en gemoedelijk tussen hen:

- „Is het un ami à vous?“
 - „Joat“ antwoordde Felix.
 - „Wel, als het un ami à vous is, is hij ook un ami à moi, laat hem maar overkomen“.
- In het vallen van de avond bracht Felix zijn dierbare beschermeling over het Heidebruggetje. De professor was schijnbaar onbewogen, kalm en vol vertrouwen. Felix kon met Dante zeggen:

„Wij gingen met mijn meester en ik
Langs de oever verder voort tot de andere brug
Die dwars over de gracht ligt.“
(Hel XXVII 133-134)

Zo sliep prof. Daels de laatste nacht vóór zijn lange tocht, in Frans-Vlaanderen.

De volgende morgen wachtte hem op Frans grondgebied een wagen op die hem naar Zwitserland zou brengen. De reis doorheen Frankrijk verliep zonder moeilijkheden en na twee dagen mocht mijn schoonvader voor mij een telegram uit Zwitserland ontvangen met de melding dat de „bestelling“ goed was aangekomen. In „Helvetia“, zijn laatste toevluchtsoord, vond hij eindelijk rust. Uitgesloten uit zijn eigen land kon hij in de vreemde een nieuwe dag verwachten en de lang verbeide „HESUCHIA“ (d.i. rust en verpozing) vinden.

Maar zoals Dante schreef over het lot van elke banneling, werd ook dit voor prof. Daels toepasselijk:

„Gij zult het al verlaten, wat men liefst bemint;

En dat is de eerste pijn waarmee,
De boog der ballingschap U kwetsen zal.
Gij zult ervaren hoe het vreemde brood
Naar zout smaakt en welke harde weg het is
Langs vreemde trappen op en neer te gaan“.
(Paradisum XVII-55-60)

Want:
„De verzen in mijn vaderland, zijn reine honing.
Zij zingen van het hart, de bloesem onopgemerkt.
Zij worden in de geest bewaard als in een bijenkorf.
Het zijn juwelen van de vreugd en heling van de smart.
De verzen in mijn vaderland zijn reine honing“.
(Palamos)

Tot zover het pijnlijk verhaal van de zwerftocht van prof. Daels op wie het bittere woord van de profeet Jeremias (XXX,4) toepasselijk was:

„Alle minnaars hebben U verlaten“

En de ontgoocheling van de dichter, werd ook zijn ontgoocheling:

„Waar zijt gij
Die mij ten dage van mijn glans
Met jubel hebt omringd
En omgedragen op uw schouderen
.....

Waar blijft gij thans?

Ver zijn zij die mij droegen

(René Declercq)

Verlaten en geschuwd als hij was door velen die hem eens om genezing vroegen en om zijn gunsten dongen, vond hij gelukkig onderdak bij eenvoudige en trouwe volkmensen in het Westland.

Misschien is dit in 1975 voor menig lezer een eentonig en weinig schokkend verhaal. Maar het is goed dat het nageslacht vernimt dat hier in de Westhoek het leven gered werd van één van de edelste en één der geleerdste mensen uit dit land.

Zijn drama was één van de talloze menselijke tragedies, ons onschuldig volk aangedaan in de inquisitietijd na de oorlog.

Want prof. Daels was toch de mens waarover de „Altissimo Poëta“ schreef:

„Niet mesten zal hij zich met geld en goederen,
Maar wijsheid, deugd en liefde zal zijn spijs zijn.“
(Hel. I, 103-104)

Na zoveel jaren ballingschap met sereen gemoed te hebben gedragen, liet de overheid hem naar zijn land terugkeren, maar dan nog onder bepaalde pijnlijke voorwaarden. Als een melaatse werd hij in „quarantaine“ gehouden en kreeg hij een verplichte verblijfplaats toegewezen. Zo belandde hij te Bonheiden, dat een toevluchtsoord werd voor zware en ongeneeslijke ziekten en waar vandaan niemand huiswaarts keerde zonder troost. Zijn geliefde stad Gent en zijn heilige IJzervlakte en Heldenhuldetoren mocht hij niet betreden.

* * *

Nu hij gestorven is, mogen wij verwachten dat de Heer hem het verdiende loon niet zal onthouden, om zoveel goedheid en trouw die gans zijn leven sierden en in vergelding om wat talloze ondankbaren hem hebben onthouden.

L.C.

- (1) maninge: gewestaal voor manneke.
- (2) weger: weiger of zorgzaam.

**Centrale Verwarming
Sanitair
Asfaltbedekking**

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b STAVELE

Tel. 057/30.06.52 of 057/40.05.43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin
Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier: stijl - modern
Vasttapijt in alle prijsklassen

Uw verdeler :
WILLY NEUVILLE
Statiestraat 16 8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30.02.68

ANIMHYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

— JAARLIJKS VERLOF —

APOTHEEK G. SAMYN

Stationsstraat 23

ROESBRUGGE

gesloten van 28 juni tot 14 juli

Wachtdienst :

APOTHEEK E. REGHEERE
Markt PROVEN

BURUNDESE NOVELLEN

Het boek van pater Joris Declercq (Djoos Utendoale) is in druk !

De inschrijvingslijst wordt onherroepelijk afgesloten op 15 augustus. Daarna is het werk nog te verkrijgen in de boekhandel aan de prijs van 275 fr. (+ eventuele inpak- en verzendingskosten).

Laat u dus zeker vóór 15 augustus inschrijven ter drukkerij of stort 250 fr. op prk. nr. 000-0904677-55 van de uitgeverij Schoonaert te Roesbrugge. Inschrijving is ook mogelijk bij pater-pastoor J. Declercq te Haringe.

Het boek gedrukt op kwaliteitspapier, telt 240 blz. en is voorzien van 6 originele tekeningen van de schrijver. Op de kaft komt een reproductie van een schilderij van pater De-

clercq, voorstellend een Burundees meisje. Dit schilderij is thans in particulier bezit te Lünen in Westfalen.

Het werk wordt ingeleid door Roger-A. Blondeau, die de figuur van de schrijver be-

licht en een historisch overzicht geeft van Burundi, het land waar pater Declercq 21 jaar verbleef.

De novellen zijn eenvoudige, maar typerende verhalen, die ons op een gemoedelijke manier vertrouwd maken met de situatie in het binnenland van Afrika, vóór en na de onafhankelijkheid van Burundi (1962), zoals de schrijver die heeft beleefd, in goede en in kwade dagen.

Wie ooit in Afrika is geweest; wie zich voor het zwarte werelddeel interesseert;

wie pater Declercq kent als mens of als dichter;

wie verzot is op boeiende reisverhalen; die bestelt heden nog : BURUNDESE NOVELLEN.

Op dit ogenblik zijn er 586 inschrijvingen binnen !

Het verschijnen van het boek zal gepaard gaan met een groots feest, op zaterdag 18 oktober, ter gelegenheid van het zilveren priesterjubiläum van de schrijver.

Het voorlopig feestprogramma ziet eruit als volgt :

17 u., plechtige eucharistieviering;

19 u., receptie van de genodigden;

19.30 u., in de grote machine-zaal van de h. Roger Donche, feestavond met spreekbeurt door de h. André Demedts, met optreden van een kleinkunstenaar en van de bekende volksdansgroep „Die Rose-laer" van Oostrozebeke !

Met de uitbreiding van onze zaak ...

ZETELS en SALONS
aan uitzonderlijke prijzen

**IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK**

uitbater : **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-leper
bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 — 057/30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asfalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSING en HERSTELLING

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

— De grootste keus SANITAIR —
door bezoek aan toonzalen van fabriek.

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Overlijden

- Anna Hannebau, 73 j., ongehuwd.

Huwelijksaankondigingen

- Luc Vancoillie van Lichtervelde met Annie Delanote van Roesbrugge-Haringe.
- Ronny Rappelet van Roesbrugge met Maria Boury van Proven.
- Jackie Viane van Roesbrugge-Haringe met Marleen Decaesteker van Beveren.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND :

Overlijden

- Flavie Verhaeghe, ongehuwd (Stavele).
- Guillaume Vandenbroucke, echtgenoot van Yvonne Bécuwe (Beveren).
- Maurice Gouwy, ongehuwd (Beveren).
- Henri Regheere, weduwnaar van Augusta Parmentier (Stavele).

Huwelijksaankondigingen

- Jackie Viane van Roesbrugge-Haringe met Marleen Decaesteker van Beveren.

- Willy Deroo van Langemark met Greta Coevoet van Stavele.
- José Berten van Proven met Annie Butaye van Stavele.

Geboorten

- Ann Butaye, d. v. Willy en Lena Coene (Stavele).
- Gregory Parmentier, z. v. Freddy en Marie-Andree (Beveren).
- Benedikt Pacco, d. v. Jozef en Cecile Loonis (Beveren).

EEN GOEDE RAAD

Tal van studerende jongens en meisjes helpen onder de vakantie in het ouderlijk bedrijf. Dit brengt vader-uitbater soms op het idee van in zijn bedrijfskosten een fictief loon in rekening te brengen voor deze tijdelijk meewerkende kinderen. Immers - zo wordt er geredeneerd - hoe meer kosten, hoe minder te betalen!

Er dient echter in aanmerking genomen dat de toekenning van een fictief loon aan medewerkende kinderen - hoe klein ook - voor gevolg heeft dat deze kinderen niet langer fiscaal ten laste zijn.

Een voorbeeld ter illustratie :

Mijnheer X, met een netto-belastbaar-inkomen van 320.000 fr. en 3 kinderen (+ de echtgenote) ten laste, betaalt : 53.085 fr. (in hoofdsom).

Hij kent 20.000 fr. vacantieloon toe aan zijn oudste zoon.

Zo komt hij op een netto-belastbaar-inkomen van 300.000 fr. Met 2 kinderen (+ de echtgenote) ten laste, betaalt hij : 55.960 fr. (in hoofdsom) !

Toch kan het soms wenselijk zijn iets meer te betalen op een lager inkomen (zoals hierboven) omdat door de verlaging van het inkomen men van een studiebeurs kan genieten en anders niet.

Opgelet dus : vooraleer lonen toe te kennen dienen de profijten tegen de nadelen afgewogen.

S.B.

TE KOOP

IJSKAST „ACEC“ in goede staat. Zeer voordelige prijs. Adres ter drukkerij : Bergenstraat 16, Roesbrugge - Tel. 30.03.79

Spaar VEILIG

Spaar ZEKER

Spaar ONDER

STAATSWAARBORG

VERZEKERINGS- en ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

Watouseweg 1 8994 PROVEN

NMKN

Tel. 057.30.03.39

30.03.26

ASLK

30.02.58

Zakenkantoor Paul RECOUR

Haringeplaats 23,

8990 ROESBRUGGE-HARINGE

Telefoon 057/30.02.70

Gewestelijk vertegenwoordiger :

NATIONAAL INSTITUUT VOOR LANDBOUWKREDIET

Leningen :

voor alle doeleinden, mogelijkheid v. staatsstussenkomst voor waarborg en interest.

Geldplaatsingen :

ONDER STAATSWAARBORG.

Verzekeringen :

alle takken, met keuze van maatschappij.

Fiskaliteit :

aangiften en verdediging bij controlediensten. B.T.W. - boekhouding en aangiften.

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58

8970 POPERINGE

MEEST

GESPECIALISEERDE

STOFFENZAAK

VAN DE STREEK

Alleenverdelers : BURDA - patronen

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN ACTIVITEITEN MAANDEN JULI EN AUGUSTUS

Kaartingen

Roesbrugge, dinsdag 8 juli en 12 augustus bij J. Gunst. Vrije kaarting „Derde Leeftijd“

Roesbrugge, dinsdag 22 juli en 26 augustus bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd“

Beveren-IJzer, „Het Boerenhof“ donderdag 17 juli te 14 u.: gezellig onderonsje en kampioenskaarting voor de leden van de „Derde Leeftijd“.

Wielervedstrijd

Beveren-Kalsijde, zondag 6 juli wielervedstrijd: Kampioenschap Kriterium v. de Westhoek op de Hoge Seine. Inschrijving bij Georges Devreker te 15 u.

Lostraat-kermis

Beveren, Lostraat, zondag 3 augustus wielervedstrijd: Kriterium van de Westhoek. Beveren-IJzer, Café „De Kruisstraat“ zaterdag 2 augustus te 20 u.

optreden van D.J. Jolly en zijn Disco-bar met muziek voor jong en oud.

Beveren-IJzer, Café „De Kruisstraat“ zondag 3 augustus te 18 u. opnieuw leuke en plezier met D.J. Jolly en zijn disco-bar.

Beveren-IJzer, zaterdag 2 augustus en zondag 3 augustus, in café „t Jagershof“ bij André Vanstechelman grote prijsskamp in het bollen. 3.000 fr. prijzen in natura

Bertennest

4 tot 6 juli: studieweekend K.A.J. Bellegem nacht 9 - 10 juli: V.V.K.S. met de tandem 10 tot 18 juli: Chiro Laten Halle 18 tot 22 juli: Nimbo Roodkapjes Roeselare 22 tot 28 juli: J.V.K.A.J. Ardooie 28 juli tot 2 augustus: J.V.K.A.J. Gullegem 2 tot 12 augustus: K.S.A. Oudenaarde 12 tot 19 augustus: V.K.A.J. Melsele 20 tot 30 augustus: Werkkamp Nest v. d. Hallen Jeugdgemeenschap + Bertennest-vrienden.

VLAAMSE DAG te EKELSBEKE

Op zondag 13 juli 1975 wordt te Ekelsbeke de 14e Vlaamse dag gehouden, onder de auspiciën van het Comité flamand de France, de Michiel de Swaenkring en het Komitee voor Frans-Vlaanderen.

Om 14 u. in de zaal Sint-Jozef, culturele namiddag. Met aktiviteitsverslagen; voorlezingen door S. en R. Louchart uit eigen werk; korte spreekbeurten van V. Vaesken over ambachten uit de streek en van pastoor G. Decalf over de volkstaal.

Ter afwisseling treden de zangers Marieke en Bart uit Duinkerken op, met Vlaamse liederen.

Bewijs uw sympathie voor het werk van de Frans-Vlaamingen door uw aanwezigheid.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

In het „jaar van de vrouw“ mogen we belangrijke veranderingen verwachten. Er staan een hele reeks wetsvoorstellen en wetsontwerpen op stapel die onze maatschappij grondig zullen wijzigen. 't Schijnt dat voortaan de vrouwen volledig zullen gelijkgeschakeld zijn met de mannen, op elk gebied en zowel in plichten als in rechten. Alleen het zwangerschapsverlof zal aan de vrouwen voorbehouden blijven.

Sommige mannen denken dat de situatie nu volledig in hun nadeel zal uitdraaien, maar daar is niets van aan. Allez kom, een klein voorbeeld: wanneer vroeger een man zijn vrouw in de steek liet, moest die maandelijks onderhoudsgeld betalen; maar wanneer de vrouw er vanonder trok had de man niets te verwachten. Met de gelijkberechtiging zal de vrouw die er vandoor gaat ook moeten betalen. Men spreekt van 10 000 tot 12 000 fr. per maand. Als men dus onder de nieuwe regeling aan de „dop“ of aan de ziekenkas kan geraken en dan nog de „chance“ heeft dat zijn vrouw er met de buurman vanonder trekt, heeft men een verzekerd inkomen voor de rest van zijn dagen. Dat is toch een schone verbetering tegenover vroeger!

Nog iets anders: soldaat zijn, oorlog voeren en doodgeschoten worden, dat was tot op heden het uitsluitend voorrecht van de mannen. Een vrouw kon onmogelijk onder een heldenhuldekruisje begraven worden. Dat is nu ook veranderd. Tegenwoordig komen er vrouwelijke soldaten. Dat moet toch veel interessanter zijn dan in onze tijd. In oorlogsomstandigheden moeten we van de vrouwtjes in uniform niet veel verwachten. Als ze beginnen schieten zullen ze waarschijnlijk hun „man“ niet staan, want als de kapitein tegen hen gaat praten, vallen ze van hun stokje; maar in normale tijden moet het wel aangenamer zijn als je troepmaten Jenny en Paula heten in plaats van Camielten en Hector.

„Natuurlijk“ zegt Gusta, „zijn de mannen weer bezig met al het profijt naar zich toe te trekken, zelfs de vrouwenemancipatie trachten ze in hun voordeel uit te buiten. We zullen... zo voegt zij er smalend aan toe... langs de vrouwenbond (waarvan zij wijkmeesteres is) een petitie indienen om te bekomen dat bij de bevalling de man tien dagen te bed mag blijven!“

Ik heb gevraagd dat ze eraan zouden toevoegen: „met de cognac-fles“!

Pol

- Camping
- Sport
- Kledij
- Jean's broeken

G. DECUYPER

Ieperstraat 69 POPERINGE

Tel. 057/33.37.75

Voor een snelle en perfecte plaatsing van uw

Centrale verwarming

en

Sanitaire installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon

Krombekestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/30.02.43

PETROGAZ

Butaangas 13 en 21,50 kg

Propaangas 18 en 47 kg

Verdelers:

Frans

LASEURE-VANDENBROUCKE

Poperingestraat 14

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.07.46

➔ Kosteloze thuisbestelling.

RESTAURANT - CAFE

„'T COUTHOF“

Provenceweg 202 - POPERINGE

Tel. 057/33.50.94

Klein - intiem - gezellig

Open haardvuur - gestylde muziek

Gesloten: Maandagavond en dinsdag

Menu's à la carte

Specialiteit: Forel - Côtes à l'os
RECEPTIES

FAMILIE- en PERSONEELSFEESTEN

EERSTE- en PL. KOMMUNIEFEESTEN

Besprek tijdig uw plaatsen.

Gekoelde dranken

Gechambreerde trappist

Elke dag verse pannekoeke

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

Kent U de mode?...
Weet U wat „In „ is?...
Inzake:

- schoenen
- handtassen

Kijk en kies...
bij

I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 **ROESBRUGGE**

Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor...
- de derde leeftijd.

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

't Wos ol fraai veele jaaren dat Miesten Gareel van Oostvleteren op zoek wos om entwaar è vrouwmens te vinden aan zijn goeste.

„'t Is voor mien geen kwestie van schoonheid wel...“ zèl Miesten... „'t is djuuste de kwestie van op entwadde te komen waar dat er nog è beetje wel kluuten achter zitten“.

En inderdaad, achter lange informereen en zoeken stond Miesten op trouwen met 'n eenige dochter van è rijke weeuwe... 't Wos wel maar een van de tweede smeete ols je ze goed bekeek in heur aangezichte, maar ze weunde olleene met heur moeder op è groote hofstèe en z'hadden daar olleszins entwien noodig.

„Dat gaat de puppe zijn voor mien“... lachte Miesten in z'n eigen... „Ik heb geheel mien leeven moeten werken en klawieren voor 'n ander, maar daar gaan k'ik è keer mien eigen baas kunnen spelen“.

En waarachtig, è paar maanden later wos Miesten daar ol goed en wel ingetrouwd, en è weunde nu op è schoone hofstèe niet verre van Poperinge.

Maar kwestie van daar baas te kunnen speelen, daarin had Miesten hem leelijk misrekend. Ie wos algaaw gewaar dat er daar nog è ferm gezond stik van è schoonmoeder meiweunde, die de drie bijzondere geweuten hadde van: te kommandeeren, te reklameeren en van uut te gaan. Miesten wos nooit geen minuute meer gerust gelaten... 't wos oltijd van: „Miesten doet è keer dit...“ en Miesten, je moet peinzen op dat... of... voert mien è keer rechtuut naar de markt... en vergeet niet van mien toen te komen halen... 't Wos oltijd 't eene achter 't ander.

„Ik gaan ollichte è keer è noveene doen omdat ze gauw heur pekkels zou keeren“... vloekte Miesten in è koleire... Maar ie wiste wel dat er daar nog niet veele geen hoope op wos... Ter kontrarie, ze verbeterde met verouderen, want ze ging nu gaan leeren zwemmen en ze wos er ol mei weg gelijk een van driemaal zeeven...

't Wos weere zaterdagachternone en Miesten had weere 't spek aan z'n been...

„Hier weere geheel dien tijd rondraaien in die zwemkomme...“ grolde Miesten... „tot dat Madam goeste krijgt om uut te scheen“ en ie peinsde van è beetje te gaan klappen tegen è kennesse die daar oek stond te kijken...

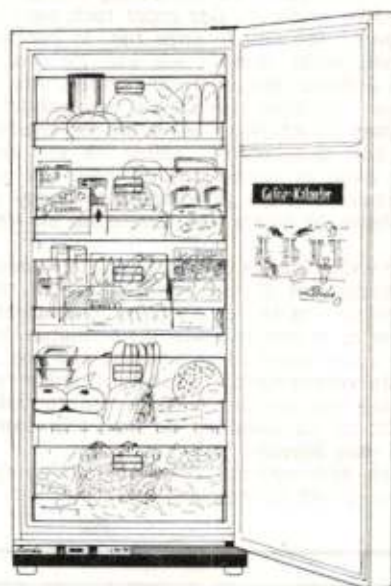
„Hewel“... begoste den dienen rechtuut... je meugt gij olgelijk preuts zijn met joen schoonmoeder wel... aan heuren ouderdom nog also kunnen zwemmen... 't is è plezier om te zien hoe dat ze van de springplanke in 't water duikelt!“

„Ja...“ grijnsde Miesten tusschen zijn tanden ol voortgaan... 't is maar één dinggen jaammer en 't is dat ze oltijd weere bovenkomt!“

UW VERTROUWEN WAARD

de nieuwe reeks 1975 DIEPVRIES en FRIGO is in voorraad

UW VERDELER:

Huis Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 **ROESBRUGGE**

Tel. 30.05.94

KWAAK

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de gemeenten :

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Op 2 100 ex. verspreid met de post.

BIJ DE INHULDIGING VAN HET NIEUWE BRANDWEERARSENAAL te ROESBRUGGE-HARINGE op zondag 7 september 1975

Wanneer na drie dagen tropische hitte bulgige onweerswolken boven de einder verschijnen, dan weten we dat de atmosfeer zwanger is van electriciteit en wat er ons te wachten staat. Op drie lome nachten zonder verkwikkende slaap volgt meestal een vierde nacht waarin de losgeslagen elementen boven onze hoofden tempesten. De atmosferische electriciteit ontladend zich in knetterende bliksems die als moordende priemen in de grond boren terwijl alles schudt en beeft onder de onmiddellijk erop volgende donderslagen. De nachtelijke hemellichten gaan telkens weer aan en roepen een beangstigend apocalyptisch visioen op.

In zulke momenten las men indertijd, bijna in elk huishouden, met luider stem het Sint-Jansevangelië: „In den beginne was het Woord en het Woord was God... en de duisternissen hebben het niet begrepen...” en men sloeg bij ieder weerlicht een kruis met een hand die nat was van 't wijwater.

Zijn die oude gebruiken teloor gegaan, de angst is er niet minder om geworden. De grootdoenige mens van een paar uren vroeger voelt zich plots klein en weerloos. Men is dan het liefst thuis en bij elkaar.

Plots gaat de sirene loeien... ergens is brand ontstaan. Men wordt stiller en schuift een beetje tegen elkaar aan. Alleen enkele mannen moeten zich losrukken en verlaten wat hun lief en dierbaar is om anderen te helpen: de leden van ons VRIJWILLIG BRANDWEERKORPS.

Branden en brandweer in vroeger tijden

Een van de belangrijkste ontdekkingen die de mens ooit heeft gedaan, is de ontdekking van de manier om vuur te maken. Het vuur is net als het wiel één van de fundamenteën van de beschaving.

Maar hoe belangrijk het vuur ook is, het dient alleszins binnen wel bepaalde perken gehouden, of het kan zich wenden tot een ramp. Dat heeft men reeds duizenden jaren geleden begrepen en daardoor begint de geschiedenis van de brandweer ergens in de nacht der tijden: in de voorhistorie.

Reeds in het oude Egypte werd het vuur bestreden door water aan te brengen in stenen of metalen vaten, terwijl het smoren van branden met droog of nat zand uit de woestijngebieden van het Nabije-Oosten zou afkomstig zijn.

Meer dan 200 jaar vóór Christus waren er in Alexandrië reeds blustoestellen bekend. Het is echter wel begrijpelijk dat het nog om primitieve hulpmiddelen ging. Juist omdat doelmatige bestrijdingsmiddelen ontbraken konden branden in vroegere tijden zo'n formidabele uitbreiding nemen. Typische voorbeelden daarvan zijn de brand van Rome onder Nero, in 64 na Christus, en zestien eeuwen later de grote brand van Londen in 1666, waarbij 13 200 huizen werden verwoest naast nog tal van andere gebouwen, waaronder 51 kerken; meer dan de helft van de stad werd in as gelegd.

De uitvinding van pompen bracht een grote verbetering in de brandbestrijding. De slan-genbrandspuit is een uitvinding van de Hollander Jan van der Heijden in 1672. Dank zij zijn vinding was het mogelijk de pomp bij de waterbron op de stellen en de verderop gelegen brand te blussen.

De organisatie van de brandweer dateert van omstreeks het midden van de vorige eeuw. Evenwel, pas in de 20ste eeuw, dank zij de motorisatie die snelle verplaatsing mogelijk maakt en de moderne technische uitrusting en hulpmiddelen, is de brandweer bijzonder doelmatig geworden.

De Brandweer te Roesbrugge tot 1940

Vóór 1859 bestond er te Roesbrugge geen brandweerkorps. Wanneer er ergens brand uitbrak was het sedert de middeleeuwen de gewoonte dat alle weerbare ambachtslieden met de voor de hand liggende hulpmiddelen deel namen aan de brandbestrijding, meestal onder de leiding van de gemeenteoverheid.

Door het gemeentebestuur van Haringe werden in 1851 drie kleine brandspuiten, vervaardigd door August Legrand van Bethune, aangekocht. Dat was het eerste gespecialiseerd brandweermaterieel dat op de gemeente kwam. In de volgende jaren was er zelfs sprake van een grote brandspuit aan te kopen en één- of tweemaal in de maand door een aantal ambachtslieden oefeningen te laten uitvoeren.

In 1859, onder het bestuur van burgemeester-heelmeester Auguste van den Bussche, werd een gemeentelijk pompierskorps opgericht. Een „magazijn” werd gebouwd voor het bergen van het materieel; in de volksmond werd dit het „speutekot” genoemd. De zolder van dit magazijn moest dienen om de tarwe te bewaren van het Bureel van Weldaet (Dis). Een grote brandpomp werd aangekocht alsook vier brandladders. Als eerste bevelhebber werd August Desaegeer aangesteld.

Enkele jaren later - op 5 december 1866 - kregen de Roesbrugse pompiers een grote brand te verwerken bij Benoît Schoonaert in de Krombekestraat. Veel hebben zij er niet van terecht gebracht, want niet alleen het huis van Schoonaert maar ook de ernaast liggende schuren van de gebroeders Verlynde en van Louis Ruysen brandden volledig af.

In het begin van deze eeuw kreeg het pompierskorps van Roesbrugge een grondige herstructuratie. In 1902 en 1903 werd nieuw materieel aangeschaft, waaronder een pomp die aangekocht werd te Luik voor 1 550 fr. In 1903 werd Benoît Slosse, een pompier uit de

BRANDWEERMANNEN WIJ GROETEN U!

eerste jaren, gedekoreerd voor veertig jaar trouwe dienst. In 1904 werd schoenmaker Karel Liefoghe tot kommandant benoemd in opvolging van Emiel Braem. In 1905 kregen de pompiers een kepi! Het jaar daarop werd door het college van burgemeester en schepenen een reglement voor het brandweerkorps opgesteld. Het korps werd bepaald op twintig man, waaronder een kommandant en een „onderkommandant“. Niemand werd aanvaard die ouder was dan 50 jaar en elk jaar moesten er tien oefeningen uitgevoerd worden met de brandspuit. Ieder brandweerman ontving 60 centiemen per oefening.

Nu het pompierkorps bij elke gelegenheid fier als een pauw voor de dag kwam met de kepi op het hoofd, vonden sommigen dat de brandweerlieden van Roesbrugge eigenlijk, net als in de stad, over een compleet uniform zouden mogen beschikken. In 1911 werd daartoe een aanvraag gericht tot het gemeentebestuur, maar deze werd verworpen. Als troostprijs werd 5 fr. toegestaan per man en per brand, waar zij moesten optreden.

Nog vele jaren bleef het Roesbrugse brandweerkorps ongemotoriseerd. Op 19 juni 1936 was er brand uitgebroken in de woning Alleveldt te Haringe en iemand, die evenwel daartoe niet gemachtigd was, had het brandweerkorps van Poperinge opgeroepen en toen kon men vaststellen hoeveel doelmatiger de Poperingse brandweer was uitgerust. Nog hetzelfde jaar werd het schepencollege om de aankoop van een motorpomp verzocht. Dit werd eenparig verworpen, maar de aansluiting bij het brandweerkorps van Poperinge werd aangevraagd. Toch bleef de plaatselijke brandweer bestaan en in 1938 werd Albert Verhaeghe bevelhebber van het plaatselijke korps.

Een moderne ontplooiing

Tot onder de Tweede Wereldoorlog was ons brandweerkorps in feite nog altijd primitief ingericht. De pomp diende met mankracht verplaatst en moest met de hand bediend worden. Dit had tot gevolg dat wanneer onze brandweelui de op wielen geplaatste pompinstallatie zo vlug mogelijk, trekkend of stekend, en in loopas ter bestemming hadden gebracht, er andere mannen moesten klaar staan om te pompen, want de hijgende „transporteurs“ zouden er niet veel van terecht gebracht hebben.

Eindelijk in 1943 kreeg de Roesbrugse brandweer een motorpomp en in 1945 kwam de eerste brandweerauto in gebruik: een oude ambulance-wagen waaraan als aanhang-

wagen de pomp werd gehecht.

In 1948 werd Albert Verhaeghe als bevelhebber opgevolgd door Firmin Delanote. Twee jaar later (1950) had de feestelijke vlaginhuldiging van ons korps plaats. In de volgende jaren werd de uitrusting steeds beter.

Bij beslissing van de gouverneur dd. 17 aug. 1954 werd te Roesbrugge-Haringe een gewestelijk brandweercentrum opgericht, omvattende de gemeenten: Beveren-IJzer, Gijverinkhove, Izenberge, Krombeke, Leisele, Proven (met hulpkorps) en Stavele. In aanmerking genomen de belangrijkheid van de toevertrouwde taak werd ons korps nu - met de nodige subsidies - volledig en modern geïnstalleerd. Veertien jaar later, in 1968, werd het brandweercentrum-Roesbrugge afgeschaft. Er werd evenwel beslist het brandweerkorps in stand te houden voor de eigen plaatselijke noden. Op het einde van hetzelfde jaar (1968) werd Firmin Delanote als bevelhebber vervangen door Rafaël Hagheboeren.

In 1969 werd besloten een nieuw en modern brandweersenaal te bouwen. Na heel wat moeilijkheden werd de geschikte grond gevonden in de Haringestraat, tussen de oude en de nieuwe (maar afgeschafte) gendarmerie. Die grond werd aangekocht in 1972 en begin oktober 1973 ging de aanbesteding door. De eerste steen werd gelegd op 19 mei 1974 en het gebouw was voltooid in de zomer van 1975. Op kermisavond 7 september 1975 gaat de officiële inhuldiging

WIJ BIEDEN U VEEL MEER DAN EEN VRIENDELIJK ONTHAAL . . .

... uiterst praktische deposito-boekjes, de automatische betaling van uw rekeningen, financieringen (en leningen) zonder vervelende formaliteiten, persoonlijke adviezen voor

uw beleggingen, enz. . . . Kort en goed, het volledige dienstbetoon van de BANK BRUSSEL LAMBERT.

Bank Brussel Lambert

Tot uw dienst:

De Heer **P. VAN DEN OUWELAND**

Direkteur

Agentschap ROESBRUGGE

Markt 7

Tel. 057/30.03.18

door. Het oude „speutekot“ werd verkocht aan de vervoeronderneming Prophète.

We hopen dat het nieuwe arsenaal - dat door kenners geloofd wordt om zijn praktische en efficiënte schikking - en onze ijverige brandweermannen, die zoveel van hun vrije tijd besteden aan de menslievende functie die zij vrijwillig aanvaard hebben, niet zullen verdwijnen bij de geplande „Anschluss“ van onze gemeente bij Poperinge.

R.A.B.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Huwelijksaankondigingen

- Freddy Wullen van Beveren met Linda Verlynde van Roesbrugge-Haringe.
- Marc Loos van Kasterlee met Marijke Six van Roesbrugge.
- Paul Mylle van Westouter met Ria Laseure van Roesbrugge-Haringe.

Overlijdens

- Leontine Kesteman, 88 j., wed. van Adolf Desimpel.
- Gudrun Maes, 8 j., d. v. Marcel en Monique Vandenbussche.
- Georges Vandenbroucke, 58 j., echtg. van Antoinette Liebert.

Geboorten

- Wout Maes, z. v. Marcel en Monique Vandenbussche.
- Ann Vuisteke, d. v. Alfons en Jacqueline Deweerdt.

CAPPEL MODE

te BEVEREN-IJZER

**Dameskledij van topkwaliteit
tegen groothandelsprijzen !**

Mantels - Tailleurs - Kleedjes
Vesten - Ensembles - Pantalons

Grote keus herenkostuums
Sportvestons - Broeken

CAPPEL MODE
Kasselstraat 9 (Cappelhoek)

tegen de Franse grens (op 10 minuten van Ieper)
baan Poperinge, richting Duinkerken.

Open iedere dag van 8 tot 20 uur — Gesloten op maandag

**HET
KWALITEITSMERK**

**Oliën en
smeermiddelen**

voor: GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

De BOERINNENGILDE van ROESBRUGGE-HARINGE JUBILEERT

Dit jaar is het vijftig jaar geleden dat te Roesbrugge-Haringe een Boerinnengilde werd gesticht. Het stille vormingswerk van deze gilde, in die halve eeuw, kwam niet tot uiting in grootse manifestaties, maar is er niet minder belangrijk om.

Daarom heeft het bestuur, onder de actieve leiding van mevrouw Th. Hagheboeren-Top, gemeend dat, nu de Boerinnengilde in het goud staat, dit niet onopgemerkt mocht voorbijgaan en werd volgend feestprogramma gepland voor zondag 21 september 1975:

- te 10 u. plechtige dankmis in de St.-Martinuskerk van Roesbrugge, opgedragen door E. H. Debergh, diocesaan proost van de K.V.L.V., die ook de homilie zal houden;
- te 11 u. ontvangst op het gemeentehuis;
- te 13 u. feestmaal in „St.-Jozef“ bij mevr. Martha Ryon te Haringe.

Even herinneren

De Boerinnengilde van Roesbrugge-Haringe hield haar stichtingsvergadering op 29 juni 1925 te 14 u. in een klaslokaal van het kloos-

ter van de H. Familie te Roesbrugge. De opkomst was zeker bevredigend, want een 50-tal dames waren aanwezig. Mevrouw Verhelst, afgevaardigde van de Belgische Boerinnenbond kwam er doel en werking uiteenzetten. De H. Godelieve werd als beschermheilige gekozen. De nieuwe gilde, die niet alleen toegankelijk was voor de vrouwen die bij het landbouwbedrijf betrokken waren, maar voor alle gehuwde en ongehuwde dames die in het landelijk leven geïntegreerd waren (daarom is men achteraf gaan spreken van het „Katholieke Vormingswerk voor Landelijke Vrouwen“), stelde het eerste bestuur samen als volgt:

E. H. pastoor Rooryck, proost †
Mevr. wed. Henri Vandaele-Opsumer †
Mevr. C. Kestelyn-Ryckboer †
Juffrouwen: Marie Missiaen
Madeleine Lelieur
Alice Leroy †
Maria Vanden Bussche
Marie Luysen.

Door vergaderingen, voordrachten en voor-

lichting langs periodieken, heeft de bond of gilde, als afdeling van een goed geleide organisatie, de landelijke vrouw uit haar verenzaming gehaald en haar de zin voor gemeenschapsleven, bedrijfs- en huishoudelijk beleid, esthetische smaak en andere waarden bijgebracht. Mede dank zij de Boerinnenbond, zijn onze landelijke vrouwen tijdens de voorbije halve eeuw, in zeer gunstige zin geëvolueerd.

Een nieuwe opdracht

Nu de opslorping van onze gemeenten door een grotere entiteit, voor de deur staat, moeten ook de dames, in bonden en verenigingen een stuk van onze zelfstandigheid, onze eigenheid en onze samenhang weten te bewaren. Daarom is de taak van de Boerinnengilde van Roesbrugge-Haringe zeker niet voltooid. Met dit jubileum begint een nieuwe en zeer belangrijke opdracht!

Proficiat aan de Boerinnengilde van Roesbrugge-Haringe, 50 jaar standvastigheid is een waarborg voor de toekomst! (rab)

FEEST te HARINGE op 18 OKTOBER 1975

Zilveren priesterjubiläum van pater-pastoor Joris Declercq en het verschijnen van zijn eerste boek: **BURUNDESE NOVELLEN**

Reeds een paar keren hebben we hier aangekondigd dat het verschijnen van het eerste boek van pater Joris Declercq zou gepaard gaan met een groots feest, op zaterdag 18 oktober, bij gelegenheid van het zilveren priesterjubiläum van de schrijver. In het vorige nummer van „De IJzerbode“ werd het voorlopig feestprogramma even vermeld.

Op 22 augustus jl. werd dit programma, in aanwezigheid van de burgemeester en van de voorzitter en de leden van de kerkraad, nauwkeurig en tot in de details uitgestippeld, want de inrichters willen niets aan het toeval overlaten.

De viering zal beginnen te 17 u. met een plechtige eucharistieviering in de kerk van Haringe. Het misoffer zal er opgedragen worden door de jubilaris, bijgestaan door twee andere priesters. De homilie zal gehouden worden door de bekende Haringse jezuïet, pater Elie Vanden Bussche, terwijl het zangkoor van Westouter de eucharistieviering zal opkluiseren.

Na de kerkelijke plechtigheid volgt een korte receptie bij de R. Donche, van de gemeenteraad, de kerkraad en enkele verwanten van de jubilaris.

Om 19 u. gaat de eigenlijke feestviering door in de machine-zaal van de h. Donche. Daar wordt ons een oppervlakte van 380 m² ter beschikking gesteld. De h. Donche zal

voor een degelijke grondverharding (betonlaag) zorgen, terwijl door het inrichtend comité de installatie van een podium, een aangepaste verlichting en een goede geluidsinstallatie is voorzien.

De zaalactiviteiten beginnen met een drietal liedjes gezongen door de volksdancgroep Alfred Den Ouden, van Hollandse komaf, maar die thans woonachtig is te Dranouter. Daarna volgt een kort inleidingswoord door Roger-A. Blondeau die ook de eminente feestredenaar de h. André Demedts zal voorstellen. In deze feestrede zal de h. Demedts, die een bekende letterkundige is (lid van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal en Letterkunde) en die tevens de grote voorrechter is geweest van de Vlaamse kulturele activiteiten in Frans-Vlaanderen, de persoon en het werk van pater Declercq, op zijn gewone fijne en wijze manier, belichten.

Tot slot volgt een optreden van de volksdancgroep „Die Rooselaer“ uit Oostrozebeke. Deze dansgroep die een goede faam geniet, is ook bekend om haar optreden in Frans-Vlaanderen. Destijds heeft deze groep met gunstige resultaten contacten opgenomen met de volksdancgroep „De Kadullekens“ (vroeger „Les Gais lurons“) uit Belle.

Vanaf 15 u. zal in het klooster een tentoonstelling gehouden worden van de schilderijen van pater Declercq. De vooropening van deze

tentoonstelling gaat door op vrijdag 17 oktober, te 19 u. met een bekende kunstkritikus als inleider en in aanwezigheid van de pers.

Wie op het boek *Burundese Novellen* heeft ingeschreven, zal dit werk - dat een prachtige uitgave belooft te worden - overhandigd krijgen in de feestzaal, waar een kleine stand zal voorbehouden worden aan de drukkerij Schoonaert, die het werk nog zal te koop aanbieden. De schrijver zal er tevens, voor de liefhebbers, zijn boek graag van een dedikatie voorzien.

Naast tal van prominenten die wij er verwachten, is iedereen welkom. We weten dat Haringe het zijne ertoe zal bijdragen om de viering van hun pater-pastoor te doen slagen. Mogen wij ook verzoeken om een feestelijke bevestiging van de woningen?

De inschrijvingen op het boek „Burundese novellen“ zijn thans afgesloten met 682 inschrijvers. Wie vóór 15 oktober, dus voor het verschijnen van het werk nog 250 fr. betaalt ter drukkerij of dit bedrag stort op prk. nr. 000-0904677-55 profiteert nog van de lage voorintekenprijs. Later komt het werk in de boekhandel aan 275 fr. (+ eventuele inpak- en verzendingskosten).

Hebt u reeds gedacht aan uw schoolgaande kinderen?

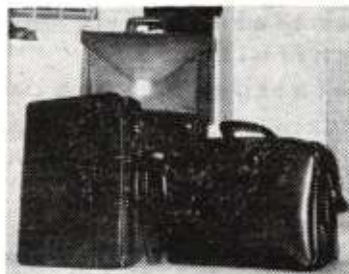

- school- en toilet-etuis
- boekentassen
- valiezen
- reiszakken

Dit alles bij:

I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 Tel .057/30.03.20 ROESBRUGGE

De Toneelmaatschappij van Stavele „Niet uit Eerzucht”

Met onderscheiding

Het toneelseizoen 1953-54 werd ingezet op zondag 20 december 1953 te Gijverinkhove met de opvoering van *Mensen in botsing*, drama in drie bedrijven door Ben van der Holst. Op Kerstdag 25 en zondag 27 december werd dit stuk te Stavele vertoond, op zondag 10 januari 1954 te Oostvleteren en op 31 januari 1954 te Alveringem.

Op 24 januari werd een bonte avond gegeven te Krombeke.

Op de zondagen 21 en 28 maart 1954 speelden wij te Stavele *Amor in de pastorie*, spel van ernst en boert in drie bedrijven door J. Ballings. Nog twee opvoeringen van hetzelfde toneelstuk volgden te Pollinkhove op 14 en 15 november 1954. Op 21 en 22 november werden twee cabaretavonden gegeven te Stavele. We speelden op zondag 19 december 1954 een nieuw stuk te Alveringem en op Kerstdag en 2e Kerstdag te Stavele, nl. *De rauwe grond* toneelspel in drie bedrijven van Arie van der Lugt. Aldus had de Stavelse toneelkring in 1954 twaalf toneel- en cabaretavonden gegeven.

Het eerste optreden in 1955 was een cabaret-voorstelling te Pollinkhove op 16 januari 1955. De volgende zondag 23 januari werd *De rauwe grond* vertoond te Gijverinkhove en de volgende zondag hetzelfde stuk te Zandvoorde, de week daarop - 6.2.1955 - gaf de kring een cabaretavond in „De Lovie”.

Met Pasen en op Paasmaandag 10 en 11 april 1955 waagden wij ons aan een Amerikaans blijspel in een voorspel en vier bedrijven door J.F. Terlingen. De titel: *Gezworen Kameraden*.

De regisseur Berten Bafcop speelde de hoofdrol. Deze hoofdrol samen met die van de landloper, Domineetje (R. Lanszweert) schraagden gans het stuk, de rest was bijwerk dat echter tot in de puntjes verzorgd was. Dit nieuw experiment was dan ook goed geslaagd.

Het provinciaal gouvernement van West-Vlaanderen had voor 1955-56 een nieuw provinciaal tornooi uitgeschreven. Een van de eerste inschrijvers was „Niet uit Eerzucht” van Stavele.

Het keuzestuk was *De Stuwdam* toneelspel in drie bedrijven door A. Poppo. De speldata te Stavele waren 25 en 26 december 1955; 19 en 20 februari te Pollinkhove en 11 maart 1956 te Oostvleteren. De provinciale juryleden kwamen ter plaatse voor de opvoering van 26 december 1955.

Uit het verslag van de jury citeren wij: „De keuze van het stuk mag als goed bestempeld worden... De dramatis personae hebben zich opmerkelijk ingespannen om een goede taal te handteren... De leden van

de toneelkring mogen terugblikken op een goede prestatie”.

De proclamatie van het provinciaal tornooi had plaats in het Brugs stadstheater. Het was de provinciegouverneur ridder van Outryve d'Ydewalle zelf die de volgende uitslag bekend maakte (alfabetisch gerangschikt per graad):

grootste onderscheiding: Alveringem, Bredebeke, Dadizele, Kortrijk, Meulebeke, Moen en Rumbeke.

onderscheiding: Beclare, Brugge, Diksmuide, Geluwe, Harelbeke, Knokke, Stavele en Wielsbeke.

voldoening: Beernem, Ingelmunster, Lo, Oostnieuwkerke, Oostvleteren, Pervijze, Sint-Denys, Steenbrugge, Uitkerke, Wervik, Westnieuwkerke en Wevelgem.

Een onderscheiding voor Stavele was zeer eervol. Stavele was ook veruit de kleinste gemeente.

De laatste jaren

Op 1 en 2 april 1956 bracht de Stavelse kring *De Schat uit Kongo* voor het voetlicht. Dit was een blijspel in drie bedrijven door J. Vereecke. Er waren slechts acht acteurs nl. Jos. Cornelis, Marie Thérèse Slosse, Lea Forez, Françoise Cornelis, Marcel Vande Lanotte, Roger Lanszweert, Joseph Matten en André Props. Dit stuk werd ook te Pollinkhove opgevoerd op 8 april 1956.

Met de Kerstdagen 1956 speelden wij te Stavele: *De Rare* spel in drie bedrijven door J. Ballings. Een heropvoering had plaats te Pollinkhove op 10 februari 1957 en te Proven op 17 februari 1957.

Een Amerikaans blijspel in drie bedrijven, voor het Nederlands amateurstoneel bewerkt door Barry Connors, vertaald door Ed. Terlingen, met als titel *Patsy* werd door de Stavelse toneelkring opgevoerd op Paasdag 21 en 2e Paasdag 22 april 1957 onder de regie van Rob. Bafcop.

Patsy werd in de jaren 1955, '56 en '57 zowat overal gespeeld. Wij hadden gezamenlijk de opvoering bijgewoond in de stadsschouwburg te Ieper. Voor het provinciaal tornooi hadden Meulebeke, Dadizele en Rumbeke *Patsy* opgevoerd.

De hoofdrollen Patricia en Tony Anderson werden meesterlijk vertolkt door Françoise Cornelis en Guido Bonnez die hier te Stavele voor de eerste maal akteerde maar van wie verschillende onder ons nog een lesje konden leren. Als nieuwe actrice debuteerde Ivette Vaninghelant met veel succes.

De Kerstmis van de Krab een kerstspel in drie bedrijven door P.G. Veens werd met de kerstdagen van 1957 opgevoerd. De actrices: mevr. Charles Bartholomeus-Slosse, Françoise Cornelis en Lea Forez, de acteurs: Jos.

Cornelis, Jos. Matten, Alf. Lefevre, Marcel Vande Lanotte, Guido Bonnez, Ch. Bartholomeus, André Props en de kersverse Marc Wydoodt. Kamiel Peperstraete figureerde als sterdrager. Op 26 januari werd dit stuk ook te Pollinkhove gespeeld.

Een vrolijk spel in drie bedrijven door J.W. Van der Heyden en Henk Bakker nl. 'n *Wespennest* werd opgevoerd op Pasen en 2e Paasdag, 6 en 7 april, 1958. Twee nieuwe actrices kwamen onze rangen vervoegen nl. Simonne Verbrigghe en Cecile Sweertvaegher.

Met Kerstmis 1958 speelden wij *De Vier Jaargetijden* toneelspel in vier bedrijven door de alomvermaarde schrijver Antoon Coolen van wie de Stavelse toneelgilde zijn meesterwerk *Kinderen van ons volk* reeds opvoerde. Zes acteurs en vijf actrices werkten mee: Rob. Slosse, Rog. Brunet, Rog. Lanszweert, Marcel Vande Lanotte, André Props, Ch. Bartholomeus en Mevr. Ch. Bartholomeus-Slosse, Cecile Sweertvaegher, Simonne Verbrigghe, Ivette Vaninghelant en tenslotte Beatrice Lahaye die voor de eerste keer op de planken verscheen. Het stuk werd zeer goed ingestudeerd. De regisseur Rob. Bafcop verrichtte wonderen. Wij hadden ook allen samen de opvoering van *De Vier Jaargetijden* onder de regie van Staf Bruggen, in de stadsschouwburg te Ieper bijgewoond. Het werd een schitterend succes. Vertoningen volgden in Gijverinkhove en Pollinkhove.

Toen viel het doek

De opvoeringen van *Om de Karashoeve* toneelspel in drie bedrijven door Ben Huer op Kerstdag en 2e Kerstdag 1959, op 17 januari 1960 te Gijverinkhove en op 24 januari 1960 te Pollinkhove, waren onze zwanezang.

Het laatste persberichtje luidde: „Pollinkhove, toneel. Voor een bomvolle zaal had zondag 11. alhier de opvoering plaats van *Om de Karashoeve*. Iedereen was uiterst tevreden en al de spelers werden uitbundig toegejuicht; vooral de rol van Misco Karas was moeilijk en lastig. De gemeente Stavele haalt eer van haar toneelspelers”.

Toen is het doek gevallen... en niemand heeft het tot op heden weer opgetrokken.

R. Lanszweert.

TOT EN MET 14 SEPTEMBER

— 10 %

op schoolgerief

DRUKKERIJ SCHOONAERT

Bergenstraat 14-16 Roesbrugge

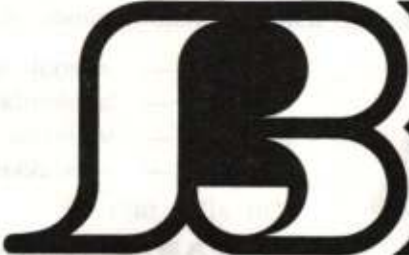
**Centrale Verwarming
Sanitair
Asfaltbedekking**

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b STAVELE

Tel. 057/30.06.52 of 057/40.05.43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin
Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier: stijl - modern
Vasttapijt in alle prijsklassen

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS
aan uitzonderlijke prijzen

**IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK**

uitbater: **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-leper
bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 — 057/30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asfalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSING en HERSTELLING

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

— De grootste keus SANITAIR —
door bezoek aan toonzalen van fabriek.

DAVIDSFONDS : Toneel

Op zondag 5 oktober 1975, krijgen we, onder auspiciën van het Ministerie van Nederlandse Kultuur, het Toneelgezelschap Ivonne Lex op bezoek met het stuk „De Zaak” van Albert Van Hoeck.

De auteur, substituut-procureur en voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, worstelt met het probleem „geschreven recht en menselijke emotie”.

Inhoud: een moeder ziet in oorlogstijd haar kind wegvoeren door partizanen. De dochter wordt mishandeld en verkracht. Na de oorlog wordt de moeder ervan beschuldigd vijandelijke soldaten gevraagd te hebben haar dochter te bevrijden. Deze hebben het dorp overvallen en zeven mensen gedood. De moeder wordt gefusilleerd.

Kan men een moeder veroordelen omdat zij zou gedaan hebben wat haar plicht is, nl. haar kind beschermen?

RODE KRUIS

In de maand september starten we met een „Cursus Helper”. Reeds heel wat mensen lieten zich inschrijven. Indien er nog kandidaten zijn, gelieven deze zich aan te geven bij de leden van de plaatselijke afdeling. Deze cursus is gratis.

Niet: Leven en laten leven.
Maar: Leven en helpen leven!

ANIMHYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

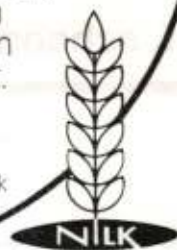
Spaar en win

Bij het Landbouwkrediet
brengt uw spaargeld 5 tombolabiljetten op
per schijf van 1.000.-F intresten.

Verhoog uw winstkansen
door regelmatig te sparen
bij het Landbouwkrediet.

**Tombola van het
Landbouwkrediet**

Lijst van de agenten onder de rubriek
„Banken” in de Gouden Gids.

Vraag kosteloze en vrijblijvende inlichtingen bij :

de gewestelijke vertegenwoordiger :

RECOUR P.

Haringeplaats 23, 8990 ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30.02.70

de agent-kassier :

JOOS L.

Kerkstraat 6, 8994 PROVEN

Tel. 057/30.03.26

September - oktober

Reklaamprijzen

PYFFEROEN Maria - ROESBRUGGE

Artikel	Normale Prijs	Reklaamprijs	Winst
Koffie Jacquemotte moka	1 kg 162	147	15
Koffie Bako groene kroon (tot uitputting voorraad)	1 kg 143	130	13
Solo margarine	1 kg 58	53	5
Planta margarine	1 kg 68	62	6
Gelatine v. potjesvlees	100 gr. 35	29	6
Chocolade Jacques	10 repen 70	59	11
Mosterd Benedictin	whiskyglas 18,50	14	4,50
Honingkoek Dinant	2 stukken 49	37	12
Tuc	2 pakjes 18,50	14,50	4
Tomatensoep M. Th.	2 x 1/2 l. 49	36	13
NOG IN VOORRAAD : St-Luc - Martini - dozen Ananas, gemengd fruit, perziken, paddestoelen - enz.			

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Geboorten

- Björn Brysbaert, z. v. Paul en Doreen Ulbrick (Stavele).
- Elke Maeyaert, d. v. Frans en Maria Degadt (Beveren).
- Veerle Boussemaere, d. v. Eric en Lutgarde Candaele (Beveren).
- Eveline Dekersgieter, d. v. Paul en Rika Van den Weghe (Stavele).
- Kris Taillieu, z. v. Roger en Lena Vandenbussche (Beveren).
- Lieven Lanszweert, z. v. Willem en Josiane D'Hooghe (Stavele).
- Werner D'Ooghe, z. v. Robert en Yvette Logie (Beveren).

Overlijdens

- Marie-Antoinette Berquin, echtg. v. André Deprey (Beveren).
- Lucia Dewulf, wed. v. Arthur Blondeau (Beveren).
- Maurice Brunet, echtg. v. Bertha Vermote (Beveren).
- Vincent Geerardijn, z. v. Eric en Monique Lootens (Beveren).

- Jérôme Beghein, echtg. v. Julia Ugille (Beveren).

Huwelijksaankondigingen

- Noël Bultynck van Waardamme met Maria Dekersgieter van Stavele.
- Freddy Wullen van Beveren met Linda Verlynde van Roesbrugge-Haringe.
- Gilbert Van Loocke met Martina Bolle, beiden van Stavele.
- Leo Monkerhey van Stavele met Maria Dael van Poelkapelle.

EEN GOEDE RAAD

Bij een onlangs verschenen wet, die uitgaat van het Ministerie van Economische Zaken, is het de kleine middenstanders en de ambachtslieden toegelaten een eenvoudige boekhouding (4 boeken) te voeren, die - mits goed bijgehouden - bewijskrachtig zou zijn tegenover de fiskus (direkte belastingen en B.T.W.) en voordeliger zou kunnen zijn dan de forfaitaire vaststelling van de fiscale winst.

Dat geldt dus o.m. voor:

- voedings- en textieldetaillisten;
- beenhouwers en bakkers;
- schoen- en boekhandelaars;

- timmerlieden en smeden;
- haarkappers en -kapsters;
- land- en tuinbouwers; enz.

Sommige personen lopen reeds de deur af bij onze middenstanders met het voorstel dergelijke boekhouding op gang te brengen en bij te houden. Zij beloven bergen fiscaal profijt! Laat U niet beetnemen. Afwachten is de boodschap en wel om volgende redenen:

1. de uitvoeringsbesluiten zijn nog niet verschenen, dus weten we nog niet precies wat we te verwachten hebben;
2. vooraleer van een gemakkelijke forfaitaire rekening over te gaan naar een omslachtiger winstafrekening, laat eerst nagaan of die forfaitaire rekening U werkelijk nadelig is en of het profijt opweegt tegen het nauwkeurig en dagelijks bijhouden of laten bijhouden van een enkelvoudige boekhouding.

Wij houden U op de hoogte!

S.B.

TE KOOP

MAZOUTKACHEL in zeer goede staat. Voordeelige prijs. Zich wenden: Clays Georges, Roesbruggestraat 6, Beveren. - Tel. 057/30.03.29

SPAARKAS
ippa

n.v. - private spaarkas opgericht in 1903

Voor een voordelige plaatsing, voor alle krediet en voor tijdsparend dienstbetoon kan U best terecht bij:

Robert LEPÉE, Hoogstadestraat 9 - Beveren-IJzer
Mej. DENYS, Krombekeplein 24 - Krombeke - Tel. 057/40.02.50
Magda PRINZIE, Watoustraat 25 - Proven - Tel. 057/30.02.58
Gerard DELPLACE, Krombekestraat 3 - Roesbrugge-Haringe
Tel. 057/30.07.56
Wilfried LAUREYS-COEVOET, Zwanestraat 7 - Stavele
Tel. 057/30.00.17

➔ Als het om geld gaat: IPPA

Spaar VEILIG

Spaar ZEKER

Spaar ONDER

STAATSWAARBORG

VERZEKERINGS- en ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

Watouseweg 1 8994 PROVEN

NMKN

Tel. 057.30.03.39

ASLK

30.03.26

30.02.58

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58

8970 POPERINGE

MEEST
GESPECIALISEERDE
STOFFENZAAK
VAN DE STREEK

Alleenverdelers: BURDA - patronen

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN ACTIVITEITEN MAAND SEPTEMBER

Kaartingen

Roesbrugge, dinsdag 9 september
bij J. Gunst. Vrije kaarting „Derde Leeftijd“
Roesbrugge, dinsdag 23 september
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd“
Beveren-IJzer, maandag 15 september te 19 u.
bij Michel Ryon : speciale prijskaarting.

Feestviering „Derde Leeftijd“

Roesbrugge, zondag 14 september
te 10 u. : Plechtige Eucharistieviering voor de overleden leden van de bond.
Om 12 u. : feestmaal in „t Kristen Volkshuis“ mits inschrijving vooraf. Prijs : 150 fr. per persoon. Allen welkom. Elk lid wordt persoonlijk uitgenodigd.

Beveren-IJzer „Derde Leeftijd“

De algemene vergadering voor de K.B.G. gaat door in „t Boerenhof“ op donderdag 18 september. Naast de kampioenkaarting vermeldt de dagorde een mooie voordracht door mevrouw M. Moerman. De kaartings worden verwacht vanaf 13.30 u. Onze vrouwelijke leden en niet-kaartings zullen in 't lokaal zijn vóór 14.30 u. Het bestuur rekent op een grote belangstelling.

Roesbrugge-Kermis

ZATERDAG 6 SEPTEMBER

te 14 u. Volleybaltornooi.
te 15 u. Kermischiëting bij J. Gunst
te 20 u. Gaabolling bij G. Berquin

ZONDAG 7 SEPTEMBER

te 14.30 u. Kermischiëting bij V. Deschuytter
te 15 u. Inhuldiging nieuw Brandweerarsenaal
MAANDAG 8 SEPTEMBER

te 15 u. Ballonwedstrijd bij G. Cornette-Soenen
vanaf 17.30u. Bollingen door de uil bij M. Wiselynck en C. Ooghe

te 19.30u. Prijskaarting bij G. Cornette-Soenen
te 20u. Zangwedstrijd bij C. Ooghe

DINSDAG 9 SEPTEMBER

vanaf 19 u. Zoekwedstrijd in de vijf herbergen
te 20 u. bij Wed. M. Decaesteker, Prijskaarting

WOENSDAG 10 SEPTEMBER

te 20 u. in „De Gouden Arend“, Prijskaarting
DONDERDAG 11 SEPTEMBER

te 18.30 u. in „De Sportwereld“, Bolling
te 20 u. bij E. Vandewalle, Biljartprijskamp
VRIJDAG 12 SEPTEMBER

te 19 u. bij J. Gunst, Prijschiëting

ZATERDAG 13 SEPTEMBER

te 15 u. Prijschiëting bij V. Deschuytter
te 20 u. in „De Gouden Arend“, Prijskamp op de Engelse vogelpik

ZONDAG 14 SEPTEMBER

te 15 u. Prijskamp in het lijnvissen
te 18 u. bij J. Gunst, Prijsbolling

Beveren-Kermis

Zondag 14 september (zie afz. aanplakbrieven)

TE KOOP

MINI-WASMACHINE (groot model). Zo goed als nieuw. Voordelige prijs. Adres ter drukkerij : Bergenstraat 16, Roesbrugge.

RESTAURANT - CAFE

„T COUTHOF“

Provenseweg 202 - POPERINGE

Tel. 057/33.50.94

Klein - Intiem - gezellig

Open haardvuur - gestylleerde muziek

Gesloten : Maandagavond en dinsdag

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Ik kan de laatste dagen maar moeilijk met Gusta over de baan. Dat is gewoonlijk zo omstreeds deze tijd van het jaar. Immers iedereen trekt erop uit en wij blijven thuis. Dat is bij haar lastig om verteren. Maar dit jaar is er nog iets bijgekomen. Men heeft een paar dagen geleden in onze buurt weer een kleuren-T.V. geplaatst. Dat is nu de vijfde - hier in de onmiddellijke omgeving - in enkele weken tijds. WIJ staan nog altijd met zwart-wit en ook dat staat Gusta niet aan. Niet dat ze zo formidabel op de T.V. gesteld is, verre van daar, maar als er bij vijf van onze burens een kleurentoestel staat, waarom zouden wij ten achteren blijven? Gusta vindt het vernederend dat iedereen van op straat kan zien hoe we inzake T.V. gestoffeerd zijn. WIJ hebben nog altijd een korte antennemast met twee simpele horizontale staven die in de richting van Brussel vastgevezen zitten, terwijl onze burens een abstrakt beelhouwwerk op hun dak gekregen hebben, met een heel stel roosters en een soort schuiftrombone die naar alle richtingen wijzen. Wie door de straat komt merkt onmiddellijk wie „mee“ is en wie niet „mee“ kan. En Gusta is toch de dochter van Mantien Beukel die haar heeft uitgetrouwd met de geleende hoge hoed van de sekretaris op zijn kop. Wat denk je wel!

Hoe het zal aflopen is gemakkelijk te voorzien. We hebben al een hele reeks voorwerpen in huis die we best konden missen, maar die hier binnengekomen zijn omdat de „anderen“ dat ook hadden.

Vrouwen hebben soms eigenaardige gedachten en doen rare dingen. Om nog een voorbeeld te geven : ik heb een nichtje die met een bediende getrouwd is. Die zijn met hun verlofdagen en hun verlofgeld twee weken naar Spanje getrokken. Als ze teruggekeerd zijn heb ik kunnen vaststellen dat zij niet zoveel van Spanje hadden gezien. Om iets te bekijken hadden ze geen tijd, mijn nichtje vooral stond erop dat ze al hun dagen uitsluitend zouden gebruiken om zoveel mogelijk bruin te worden. Dat was het enige doel van haar reis. Het succes was enorm. Bij hun terugkeer hebben hun bekenden - tante Gusta inbegrepen - niet geïnformeerd waar ze geweest waren of wat ze gezien hadden. Niemandalle, hun enige reactie was : „Maar kijk ne keer hoe BRUIN dat je zijt!“ Wie tegenwoordig bruingebrand is heeft waarschijnlijk carrière gemaakt!

Waar moet dat naartoe?

Pol

- Camping
- Sport
- Kledij
- Jean's broeken

G. DECUYPER

Ieperstraat 69 POPERINGE

Tel. 057/33.37.75

Kent U de mode?...

Weet U wat „In“ is?...

Inzake :

- schoenen
- handtassen

Kijk en kies...

blj

I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor ...

- de derde leeftijd.

PRIOR PRONOSTIEKEN

de meeste kans,
de hoogste winst.

DEPOTHOUDER :

Georges BERQUIN

Statiestraat 79

ROESBRUGGE

Steeds formulieren ter beschikking.

Menu's à la carte

Specialiteit : Forel - Côtes à l'os
RECEPTIES

FAMILIE- en PERSONEELSFEESTEN

EERSTE- en PL. KOMMUNIEFEESTEN

Bespreek tijdig uw plaatsen.

Gekoelde dranken

Gechambreerde trappist

Elke dag verse pannekoeken

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

Centrale verwarming
en

Sanitaire installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon

Krombkestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

In 't begun van juli wos er è grote pompiersfeeste geweest op 't dorp en Warden Dobbel was oek è keer gaan kyken. Niet dat 'n ie zovele interesse hadde voor de pompiers, maar wel voor de feeste. Daar hadde ze hem na vele zagerie een paar lotjes van de tombola kunnen aansmeren. Eigenlijk tegen zyn gedacht, maar ja, hoe gaat dat. Warden hadde de lotjes simpelweg in zyn portemonnee geprommeld en d'r by nog gezegd: „Toch geen avance, Warden en is niet voor de chance!“

Maar veertien dagen later...

„Daar zi... 'k zyn d'r by van deze keer“ zei Warden Dobbel tegen zyn wuuf, ols 'n ie dien zaterdagachternone in de wekelijksche gazette keek... „k heb prys in de tombola van de pompiers!... kyk Gusta, de nummer van mien lotje staat hier in de lyste van de pryzen“.

Warden wos de gepensioneerde Waatergarde van Lo, die ten tyde dat 'n ie nog dienst moeste doen, liever tien pinten achter mekaar dronk of één proces te moeten maken. Nu weunden ie en Gusta stille en gerust in hulder proper huuzetje langs de vaart ol de kant van de Finteele.

Warden draaide en keerde nog è paar keeren met zyn gazette en zei toen olmetnekeer: „Onke ik mien wel bepeinzen, gaan 'k dat niet lange verzetten van dien prys te gaan halen... ziet è keer dat 't eene of 't ander is dat zou kunnen bederven!“

„Waar moet je daarvoor naartoe?“ informeerde Gusta è beetje ontrouwig.

„Héwè... naar „t Nachtuultje“ op de markt“.

„Ja... als 't daar is... 't ga weere voor de reste van d'achternone zijn“... zuchtte Gusta.

„Maar je meugt niet oltyd 't slichtste peinzen jonk“ vergoelykte Warden, maar onder-tusschen had 'n ie ol zyn veeloo uut 't stal gehaald en ie wos 't op.

Gusta wos er niet verre uut, want 't wos ol in 't vollen van den avond ols Warden arriveerde.

„We zyn d'r hier ol mei“ lachte Warden.

„Ten is nie voor tyd ook“ ruttelde Gusta „en wuk is dat nu van dien prys? is 't nog è beetje de moeite weerd?“

„Héwè, je moet è keer goed horkten jonk“... eksplikeerde Warden... „ik mochte daar kiezen tusschen è bak bier en è paare van de schoonste nylon kousen voor joen“.

„En gy pakte natuurlijk rechtuut dien bak bier“ zei Gusta.

„Je zyt er niet mensche“... replikeerde Warden... „ter kontrarie, 'k peinsde rechtuut op joen... 'k zei in mien eigen: Warden je drinkt gy wel geern è pinte, maar Gusta is daar oek nog... 't mensche werkt en kla-wiert ook geheele dagen en 't is maar djuuste dat je oek è keer op heur peinst... en 'k moeten zeggen gelijk of dat 't is, 'k wiste 't zelfde moment haast niet wuk gedaan... maar de baas van „t Nachtuultje“ brocht mien toen op è goed gedacht“.

„Ja, en wuk voor è gedacht wos dat?“ vroeg Gusta kurieus.

„Héwè...“ zei Warden... „k heb toen van elks den helft gepakt!“

KWAAK

Leefkamer of keuken **ELECTRISCH** verwarmen?

Dat kan... zonder veel geld uit te geven!

op de **MALAG-accumulatiekachels**

krijgt U

1 jaar GRATIS krediet

VRAAG INLICHTINGEN BIJ

Huis Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 30.05.94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert

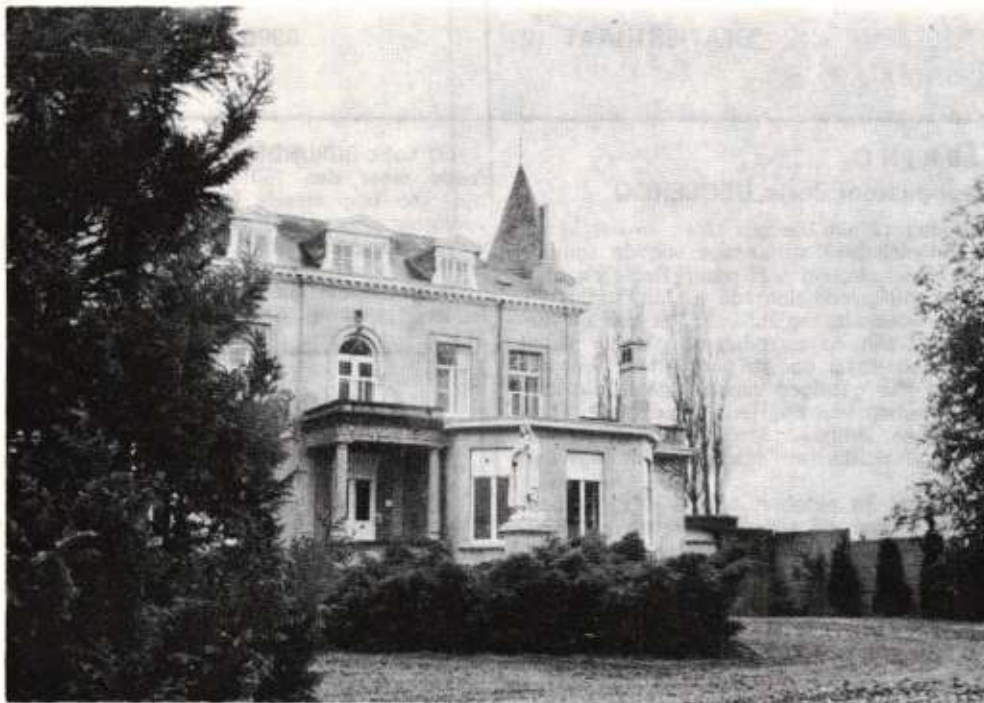
Bergenstraat 14-16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

HARINGE

zaterdag 18 oktober 1975

VLAANDEREN**VIERT****PATER-PASTOOR JORIS DECLERQ****BIDDEN IN EEN WERELD VAN STILTE...**

DE KARMEL VAN DE FREZENBERG

De moderne mens gaat op in goedbedoelde, maar vaak nefaste drukte. Zijn eigenheid gaat verloren in massa-activiteiten en zijn sociale bewogenheid verzet zich tegen de eenzaamheid. - Is eenzaamheid een vloek of een zegen? Alleen grootmenselijkheid kan zich verzoenen met de eenzaamheid, de rust en de stilte, want die liggen aan de rand van een wereld waar andere waarden domineren. Daar wordt niet de wereld ontvlucht, maar gezocht naar de wereld in zich! En dan... staat men op de drempel van het gebed, want men voelt zich in Gods nabijheid.

Het begon op de Karmelberg

Midden in de 12e eeuw trokken enkele westerlingen naar het Heilig Land en vestigden zich ten noorden van Haifa op de Karmelberg, om naar het voorbeeld van de profeet Elias een vroom kluizenaarsleven te leiden. Uit hun eenzame-gemeenzaamheid werd de Karmel-Orde geboren. Zij ontvingen een regel van de H. Albertus, patriarch van Jeruzalem. Deze regel werd in 1226 door paus Honorius III goedgekeurd. De nieuwe Orde vond aanvankelijk enige verspreiding in het Nabije Oosten, maar door herhaalde invallen van de Turken werd zij gedwongen zich in het Westen te vestigen, waar zij een grote bloei tegemoet ging. In 1247 werd de oorspronkelijke regel gewijzigd en aan het westerse leven aangepast door paus Innocentius IV.

Aanvankelijk bestond de Orde alleen uit

mannen. In de 15e eeuw werd een vrouwelijke tak gesticht te Geldern (Duitsland) door de Zalige Joannes Soreth en goedgekeurd in 1452 door paus Nicolaas V.

In de loop van de eeuwen kwamen in de Orde verschillende hervormingen tot stand. Onder meer in de 16e eeuw, in de tijd van de Reformatie, door de Spaanse heiligen: Theresia van Avila en Joannes van het Kruis. Toen kwam er ook een splitsing in de Orde: naast de bestaande geschoeide karmelieten ontstonden de z.g. ongeschoeide Karmelieten. Met veel moed en doorzettingsvermogen werden door de „grote“ Theresia veel kloosters gesticht waar de oorspronkelijke strenge tucht werd ingevoerd. In de Contrareformatie neemt Theresia van Avila - die misschien wel het meest bekend is als mystieke schrijfster - dan ook een belangrijke plaats in. Haar naam moet onmiddellijk na die van Ignatius van Loyola worden vermeld.

In ons land vestigden zich de eerste (mannelijke) Karmelieten te Brussel, in 1249. Het eerste klooster van Karmelietessen, in onze gewesten, dateert van het einde van de 15e eeuw.

De Karmelietessen te Ieper

Reeds in 1265 werd te Ieper een Karmelietenklooster, voor mannen, gesticht. Petrus Dathenus (1531-1588), de grote reformatische theoloog en predikant, kreeg daar zijn eerste opleiding. Op 24 september 1623 kwa-

men 13 zusters uit Bourges en Berry (Frankrijk) het eerste Karmelietessenklooster van Ieper stichten. Zij namen hun intrek in de Mondstraat, in een eigendom die hun was toebedeeld door kanunnik Lodewijk d'Huvetere, aalmoezenier van het Lievevrouwehospitaal.

Deze stichting bleef 160 jaar bestaan, tot in 1783, onder het Oostenrijks bestuur en onder de regering van keizer Jozef II, de kontemplatieve kloosterorden werden afgeschaft. Jozef II, die tal van gewaagde hervormingen invoerde, ontbond de kloosterorden die hij „nutteloos“ noemde en liet alleen maar deze voortbestaan die het onderricht van de jeugd en de verzorging van de zieken tot doel hadden. Op 11 mei 1783 moesten de Ieperse Karmelietessen hun klooster verlaten.

Pas een halve eeuw later en nadat België onafhankelijk was geworden, werd - weer vanuit Frankrijk - op 28 november 1834 een nieuw Karmelietessenklooster te Ieper gesticht. De zusters vestigden zich in de oude Benediktinessenabdij, „Nonnebosch“, in de Sint Jacobsstraat. Deze tweede stichting bleef er 80 jaar - precies de halve tijd van de vorige stichting - stand houden. In november 1914 werd het klooster door oorlogsgeweld vernield en de zusters zagen zich verplicht naar Frankrijk uit te wijken. Zij zijn nooit meer teruggekeerd.

Weer tien jaar later, op 5 november 1924 kwamen voor de derde maal in drie eeuwen, ongeschoeide Karmelietessen naar Ieper, ditmaal vanuit Brugge. Zij namen hun intrek in het Marshofkasteel, dat door senator van den Peereboom aan de Karmel-Orde werd geschonken en dat tot klooster werd omgevormd. Dit derde Karmelietessenklooster staat aan de grens van Ieper-stad, aan de Frezenberg, op het grondgebied van de gemeente Vlamertinge.

O. L. Vrouw van de Frezenberg

In 1578 werd op de Frezenberg, langs de weg van Vlamertinge naar Voormezele, nabij de brug over de Vijverbeek, de Ieperse Karmeliet, Henricus Turck, door wilde geuzen aan een boom gebonden en doodgeschoten. Als herinnering aan deze wandaad werd aan die boom een houten kapelletje vastgemaakt, waarin een uit beukenhout gesneden O. L. Vrouwbeeld werd geplaatst (± 80 cm hoog). Daar ontstond langzamerhand een volksverering tot wat men noemde „O. L. Vrouw van de Frezenberg - Nood zoekt troost“. Omstreeks 1700 werd het houten nisje vervangen door een stenen kapel. Veel Mariavereerders uit de streek van Ieper kwamen er op bedevaart.

Toen de Franse revolutionaire legers in ons land opereerden (einde 18e eeuw) werd de kapel verwoest en het Mariabeeld werd later teruggevonden in de Vijverbeek. Het kreeg voorlopig een nieuwe huisvesting in een ka-

pelletje van „plak en stak“ dat met stro gedeckt was. In 1850 werd op kosten van de toenmalige bewoner van het Frezenbergkasteel, de heer Huyghe de Peutevin, een merklijk grotere kapel opgetrokken in baksteen. Gezien de steeds toenemende volkstoeeloop, kwam naast de kapel spoedig een winkeltje en een herberg „De Muizenval“, ter verpozing van de steeds talrijker wordende bedevaarders.

Onder de Eerste Wereldoorlog werd het kapelletje, dat in de frontzone lag, verwaarloosd. Op zekere dag vond de uitbater van de nabijgelegen herberg het Mariabeeld in een hoek van de kapel. Hij nam het mee naar huis om verder onheil te voorkomen en gaf het achteraf door - toen hij zelf zijn woonst moest verlaten - aan mevrouw Elisa Gruwier-Bernaert, die het een ereplaats gaf in haar huis en het later meevoerde naar Woesten. De Frezenkapel werd weggevaagd, maar het beeld was in veilige haven.

Toen einde 1924 ongeschoeide Karmelietessen hun intrek namen in het Marshofkasteel, werden zij ertoe aangezet het Mariabeeld op te sporen en de Mariadevotie op de Frezenberg in ere te herstellen. Na veel zoeken werd het beeld teruggevonden en op 13 augustus 1925 aan de zusters toevertrouwd. Op 4 oktober 1925 werd het plechtig in een voorlopige kapel geplaatst, onder grote belangstelling, die bewees dat de verering van dit Mariabeeld levendig was gebleven. Achteraf kreeg het een nis in de openbare kapel van het klooster. De aanwezigheid van het wonderbeeld van O.L.Vrouw van de Frezenberg bij de Karmelietessen, bekroont 4 eeuwen Maria-verering aan de rand van Ieper-stad.

In het spoor van Theresia van Avila

De kommunauteit van de Frezenberg is een oase van geloof en gebed, in een wereld waar dat alles in onbruik is geraakt. 21 zusters, in het spoor van Theresia van Avila zijn een bestendig en levend gebed. Mystieke zielen, schijnbaar afgezonderd, maar in en met Kristus verbonden met de mensheid. Waar andere orden, nog zelden nieuwe postulanten zien aantreden, zijn er op de Frezenberg steeds maar aanvragen om in te treden. Geloofsverslappening schept een religieuze malaise die uitmondt in de roep naar hervormingen en terugkeer naar de oorspronkelijke strenge levenshouding. Ook nu zijn er tekenen aan de wand: de kloosterorden met een strenge observantie, met een konsekwente gedragsregel, zijn in opmars. Als de nood het hoogst is...

R.A.B.

Leefkamer of keuken ELECTRISCH verwarmen ?

Dat kan ... zonder veel geld uit te geven !

op de **MALAG-accumulatiekachels**
krijgt U

1 jaar GRATIS krediet

VRAAG INLICHTINGEN BIJ

Jos. CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 30.05.94

VIERING

pater-pastoor Joris DECLERCQ

Vrijdag 17 oktober om 19 u., in het klooster (klaslokalen) vernissage van de schilderijtentoonstelling van pater Declercq, met een openingsrede door de h. Jan Hardeman. Deze tentoonstelling zal voor het publiek toegankelijk zijn op zaterdag 18 oktober vanaf 15 u. Een 60-tal doeken worden er tentoongesteld, die getuigen van het veelzijdig kunstenaarschap van de Haringse pastoor: portretten en landschappen uit Burundi, naast prachtige zichten en indrukken uit de Westhoek.

Zaterdag 18 oktober, om 16.30 u. optocht en show door de speelschaar van het Sint-Stanislascollege van Poperinge.

Te 17 u. plechtige eucharistieviering, met homilie door pater Elie Vanden Bussche, s. j. en met medewerking van het zangkoor uit Westouter.

Omstreeks 18 u. korte receptie en daarna feestviering in de machinezaal van de h. Donche. Daar zal niet alleen het pas verschenen boek BURUNDESE NOVELLEN te koop zijn - of aan de voorintekenaars overhandigd worden - maar daar zal ook de voorverkoop plaats vinden van de nieuwe fonoplaat WEST-HOEK-BURUNDI, met op de ene zijde gedichten van pater Declercq, voorgedragen door Gerard Vermeersch en op de andere zijde Burundese liederen van de pater. Ook zijn bekende spreuken zullen er te verkrijgen zijn.

Het boek BURUNDESE NOVELLEN, waarvan reeds meer dan 750 exemplaren verkocht zijn, kan nog steeds besteld worden, mits voorafbetaling van 250 fr. Op 16 oktober is de voorintekening definitief afgesloten, dan wordt het boek verkocht aan de prijs van 275 fr.

Op 18 oktober gaat iedereen naar Haringe ! Iedereen welkom. Gratis toegang.

Speelgoed

Speelgoed

Speelgoed

In afwachting van St.-Maartensfeest brengt de grote kindervriend allerhande speelgoed en nieuwigheden bij

Huis WULLUS

Statiestraat 65

ROESBRUGGE

Steeds voordelige prijzen
Komt zien — Vrije ingang

CAPPEL MODE

te BEVEREN-IJZER

**Dameskledij van topkwaliteit
tegen groothandelsprijsen !**

Mantels - Tailleurs - Kleedjes
Vesten - Ensembles - Pantalons

Grote keus herenkostuums
Sportvestons - Broeken

CAPPEL MODE

Kasselstraat 9 (Cappelhoek)

tegen de Franse grens (op 10 minuten van Ieper)
baan Poperinge, richting Duinkerken.

Open iedere dag van 8 tot 20 uur — Gesloten op maandag

**HET
KWALITEITSMERK**

**Oliën en
smeermiddelen**

voor : GASOIL - diesel
- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

't MANNEKE UIT DE MANE

DE VOLKSALMANAK VOOR VLAANDEREN

In de maand oktober van 1975 verschijnt voor de 54ste maal de bekende volksalmanak „t Manneke uit de Mane”.

Dit boekje dat voornamelijk op het einde van de vorige en het begin van deze eeuw furore maakte in West-Vlaanderen, werd in 1881 gesticht door pastoor Alfons van Hee (Lo 1846 - Moere 1903), die als humorist legendarisch is geworden.

De kern van deze almanak, de telkenjare terugkerende dagklapper, een verzameling kluchten in een kontekst van weersvoorspellingen, was steeds zowel voor de intellektueel als voor de volksmens een bron van lach en milde leute.

Op 14 juli 1963 werd in de schoot van de heemkring „Bachten de Kupe” door Willem Denijs en Karel De Lille deze volksalmanak, die in de jaren twintig van het toneel verdween, heruitgegeven.

„t Manneke uit de Mane” 1976, is het 13e nummer van deze nieuwe reeks. Nog steeds is de dagklapper - opgesteld door een schare humoristen - de hoofdschotel van dit jaarboekje. Hier volgt een uittreksel uit een van die plezierige epistels. Iets om al de miserie van inflatie, werkloosheid en B.T.W. te vergeten!

Van de eerste dagen van het nieuwe jaar kunnen we niets anders zeggen, dan dat het bijzonder hard vriest. 't Is nu reeds van vóór Kerstmis dat er elke dag dikke bloemen op de ruiten staan. En wij die dachten dat die koude winters voorgoed voorbij waren. In die koude dagen zit Jef Koker te boffen, in „De Gouden Arend” te Roesbrugge, over al zijn heldendaden onder de oorlog. „Je meugt me geloven,” zegt Jef, „de decoraties die ik heb gekregen en heb ik niet gestolen, maar verdiend door mijn heldhaftig gedrag en ware doodsverachting op het slagveld. Bovendien...” zo voegt hij eraan toe, „heel mijn familie van vader op zoon hebben grootse prestaties geleverd voor het vaderland: mijn overgrootvader heeft gestreden tegen de Hollanders in 1830, mijn grootvader heeft gevochten in Kongo, mijn vader heeft vier jaar op de Duitsers geschoten in '14-'18 en ik zelf stond in de eerste linie in 1940!” - „Ha, 'k hoor het al,” zegt Sissen Vlieghe, die aandachtig geluisterd had, „ge zijt gij van een familie die met niemand kan overeenkomen!”

De 6e januari, Driekonigen, is de koude iets verminderd, maar er hangt sneeuw in de lucht. Sneeuwen, vriezen, geen weer om uit te zetten in auto, als je 't kunt vermijden. Van auto's gesproken, Djoos Baele, de reiziger van de garage Landuyt te Ieper, tracht met veel geduld en nog meer technische explicatie een auto aan te smeren aan Tuur Serneel, een boer van Krombeke. „'t Is een goe voiture, met zes vitessen, vier deuren, acht cilinders, met een goe reprise en zij rijdt 120 per ure”. Tuur verstaat niet veel van al dat gebabbel en zegt: „Goed menere, maar explikeert dat eens een beetje eenvoudiger”. - „Wel,” zegt Djoos, „als ge 's nuchtends kwart voor de zessen vertrekt, dan zijt ge ten zessenhalf al te Brugge”. - „Dedju, dedju,” zegt Tuur, „daarover ga ik spreken met de boerinne, kom eens terug binnen enkele dagen.” Zo gezegd, zo gedaan. Djoos komt terug en 't gesprek herbegint. „He Tuur, wat heeft de boerinne gezegd?” - „Wel menere, niet vele, ze heeft juste gevraagd wat dat wij 's nuchtends zo vroeg in Brugge moeten doen?” Toen is Djoos naar een andere kandidaat-koper getrokken...

De 7e, H. Tillo van Gits en Izegem, nog enkele vlagen, sneeuw, nattigheid en gladde wegen. Maar glad of niet glad, Juul Poorter van Gijverinkhove moet naar het tribunaal te Veurne. Hij weet nochtans zeker dat zijn zaak niet zal afgehandeld worden, want zijn advocaat zit met de griep. Juul deed zijn geval uitleen aan de rechter, die inderdaad besluit de zaak uit te stellen, omdat de verdediging niet aan het woord is gekomen. „En toch,” zegt de juge, „er is hier in feite niet vele te doen, ge hebt een koe gestolen, de champetter heeft het gezien, ge hebt het tenslotte ook bekend, uw geval is eigenlijk zo klaar als pomewater. 'k Ben benieuwd wat uw advocaat daarover nog zal kunnen zeggen!” - „'t Is djuuste dadde, menere de juge,” zegt Juul, „ik ook!”

Van de 8e, Z. Adelheid, patrones van Varsenare, tot de 10e, H. Willem van Aquitanië, extra winterweer. Toch heeft het de neiging van te regenen, maar het is nog steeds de koude die overheerst. De oude Fons Vlerick van Proven - bijna 90 jaar - zit zijn gazette te lezen en ziet daar een uitdagende reclame staan van een soort pillen, waarvan er beweerd wordt dat ze de jeugd terugschenken. Speciale pillen, niet te kostelijk en goed van smake. Tegen de avond stuurt Fons een van zijn kleinkinderen naar de apoteker, om dat wondermiddel te halen. „Beginnen met één pilletje na de voornaamste maaltijd” heeft de apoteker gezegd. Maar Fons heeft niet zoveel geduld en hij slaat, vóór hij slapen gaat, de helft van het doosje door zijn trechter. 's Anderdaags heeft geheel de familie de meeste miserie van de wereld om grootvader wakker te krijgen. Slapen dat die vent doet, slapen, ronken en snurken. Er wordt geschud en geduwd en een natte handdoek komt eraan te pas om hem wakker te krijgen. Toen hij eindelijk op zijn positieven was, piepte hij met een schel stemmetje: „'t Is al goed, 'k ga opstaan, maar ge moet niet peinzen dat ik naar de schole zal gaan”.

Van de 11e, H. Hyginus, een onbekende in Vlaanderen, tot de 19e, H. Knoet, vader van de H. Karel de Goede, is er verbetering in het weer, althans in de eerste dagen, maar vanaf de 15e waait en buist het drie dagen lang dat horen en zien vergaat. In die waalrige dagen trekt de pastoor van Stavele

naar de gemeenteschool voor de wekelijkse godsdienstles. Hij heeft het deze keer voornamelijk over het gebed, dat in de jongste tijd te veel verwaarloosd wordt, maar dat onmisbaar is voor een intens godsdienstig leven. Hij wijst er de kinderen op dat ze veel en vaak en in alle omstandigheden moeten bidden. Tenslotte stelt hij de jongens enkele vragen om te zien hoe het met hun gebedsleven gesteld is. „Gij daar Lodewijk” en hij wijst naar Lowietje Zeure, het zoontje van een keuterboertje van aan „t Hoekske”, bid jij altijd vóór het eten?” - „Zeker, menere paster” zegt Lowie. - „En uw vader, ventje?” - „Ook, menere paster”. - „Zo, zo en wat zegt hij dan?” - „Van deze middag zei hij: God van den hogen hemel, wat voor fret is dat nu were?”

De 20ste, H. Sebastiaan, de ridder met de fiere borst, is de wind gevallen en begint het te regenen, heel de dag door en met af en toe wat sneeuw ertussen. Dat plakkerig weer duurt tot de 28e, feest van de H. Rijkaard, Bertje Floere, het 10-jarig zoontje van de veearts van Beveren, zit in de krant te lezen. Hij is een en al aandacht, maar plots zegt hij aan zijn vader: „Pa, 'k versta dat hier niet, wat is dat een „fiancée”? - „Wel mannetje” antwoordt meester Floere, een „fiancée” dat is een meisje dat je zo geweldig gaarne ziet, dat je er alleszins mee wilt trouwen”. - „En wat is een „fiasco”? vraagt Bertje nog. „Een fiasco” vervolgt papa, „dat is dan met die „fiancée” getrouwd zijn!”

Van de 29e, H. Franciscus, een van de zovele met die naam tot de 31e, H. Ludovica, patrones van Kachtem en Avelgem weet het weer niet wat het wil. Het regent niet, maar het dreigt voortdurend en het is waterkoud. Gusten Teirlinck van Haringe sukkel al een hele tijd met zijn gezondheid. Hij is reeds verschillende keren bij de dokter geweest, heeft reeds zes of zeven soorten pillen geslikt, maar voelt geen beterschap. Zulma, zijn vrouw, zegt dat er daar verandering moet in komen, want niet ziek genoeg om in bed te blijven en niet goed genoeg om te werken, dat kan niet lange duren. Daarom heeft Gusten een rendez-vous aangevraagd bij de specialist in de kliniek te Poperinge. Hij mag er de maandagmorgen naar toe, 's morgens om 9 uur. Gusten is present en is de eerste patiënt die bij de dokter mag. Gusten explikeert zijn geval, maar de specialist zegt niet veel, kijkt in Gustens mond, in zijn oren en in zijn ogen; beklopt zijn borst en zijn buik en schudt het hoofd. Plots zegt hij: „Ja mijn vriend en hoe staat het met de appetijt? Heb je honger?” - „Ik heb absoluut geen honger” zegt Gusten. - „Geen honger” zegt de specialist, „dat is wat anders, en hoe komt dat peins je?” - „Wel” zegt Gusten, „menere de dokter dat is gemakkelijk te verstaan, voor dat ik wegwam heb ik vier of vijf boterhammen gegeten met een halve blok stinkerkaas!”

En zo gaat het door, vele bladzijden nog...

**'t MANNEKE
UIT DE MANE
1976**

te verkrijgen
vanaf einde oktober
bij de drukkerij-uitgever
**SCHOONAERT
ROESBRUGGE**

Prijs: 30 fr.

Beveren en Stavele tijdens de Franse omwentelingsoorlogen.

Plunderingen, moord- en schietpartijen.

De eerste moord te Stavele werd door de Fransen gepleegd op 6 mei 1793. Het slachtoffer was de achttienjarige Frans Coemelck, zoon van Jan en van Maria Haelewyn. Hij woonde te Roesbrugge, maar vluchtte weg omwille van de gewelddaden die de Franse soldaten er uitrichtten. Tijdens zijn vlucht werd hij op 6 mei, 's morgens om 6 uur, door de Fransen neergeschoten. Hij werd na een plechtige mis op dinsdag 7 mei 1793 door onze pastoor C. Quentin, bijgestaan door de onderpastoor Filips Reyphins en de koster Jan Frans Cornelis op het kerkhof te Stavele begraven. Deze doodslag staat vermeld in de parochieregisters van Stavele (Rijksarchief te Brugge).

De Roesbrugse priester Vandermeulen verhaalt dat de Fransen op zaterdag 11 mei 1793 een boerenknecht neergeschoten hebben langs de „Kappel Calsie, prochie Beveren“. De man was op het veld aan het werk toen een zwaar onweer opstak met felle bliksemlitsen, zware donderslagen en gutschende regen. Hij liep van zijn werk weg. De Fransen zagen hem lopen en omdat hij liep schoten ze hem neer. Het was 's avonds rond 6 uur. De pastoor en de onderpastoor van Beveren waren alle twee gevlucht en omdat er daar geen priesters waren, bracht men de getroffen man naar Stavele waar hij de sacramenten der stervenden ontvangen heeft en kort daarop overleden is.

Daags vóór Sinksen, zaterdag 18 mei 1793, schieten de Fransen, weer te Beveren, een boer neer. Hij was bezig bonen te braken op zijn land. Hij werd eveneens en om dezelfde reden naar Stavele gedragen. „Hij heeft onder de heilige olie gelegen op Stavele“ schrijft E. H. Vandermeulen. Wij weten echter niet of hij gestorven of genezen is.

Op de hoogdag van Sinksen werden geen heilige missen of goddelijke diensten gedaan te Beveren.

In die dagen deden de Franse soldaten, hier in onze dorpen, niets anders dan roven, plunderen en stelen, te Watou, te Haringe, Roesbrugge en Beveren. Te Roesbrugge werd er zeer erg geplunderd op 7 mei. De gestolen goederen werden op wagens naar Rexpoede en Bergen gevoerd.

De 31e van diezelfde meimaand zijn de Fransen Veurne binnengevallen. De plundering die ze daar uitgevoerd hebben is onvoorstelbaar. In alle huizen, tot in de kleinste werkmanswoningen toe, braken ze in en roofden al wat ze vinden konden, sloegen en mishandelden de bewoners om geld en andere waarden af te persen, ze dronken al het bier en de wijn op. Dronkemanswoede en razernij, verwoestingen en talloze verkrachtingen vormden de slotfase van hun bevrijding van Veurne onder de leuze: Liberté, égalité et fraternité.

Na een ganse dag plundering hebben de Fransen Veurne terug verlaten en trokken met twee gijzelaars nl. Jonker Charles Delattre, geboortig van Roesbrugge, landhouder en burgemeester Vermeersch naar Hondschote. De gijzelaars werden verder naar Cassel doorgestuurd.

De tweede moord door de Fransen te Stavele bedreven geschiedde op 14 oktober 1793. De moord gebeurde bij de brouwerij van Jacobus De Maziere aan de Stavelebrug. Het was een weinig na zes uur in de morgen toen de Franse soldaten Filip Butstraen moedwillig neerschoten. Hij was een vierentwintjarige vrijgezel, geboren en wonende te Westvleteren, maar hier te Stavele, waarschijnlijk in de brouwerij, werkzaam. Zijn ouders waren Pieter Butstraen en Maria Herkelbout, werklieden, beiden geboren en wonende te Westvleteren.

Het stoffelijk overschot werd naar Westvleteren overgebracht en er door E. H. Judocus Reyphins, onderpastoor en broer van onze onderpastoor met de kleine dienst begraven. Ook deze tweede moord staat in de parochieregisters van Stavele vermeld.

De 11e september 1793 om 4 uur in de namiddag rukten de Franse troepen Stavele binnen. Zij begaven zich onmiddellijk naar de pastorie, plunderden en vernielden het overgebleven huisgerief. Twee dagen later hebben ze ingebroken in de kerk, ze roofden alles wat zij dragen konden en ze vernielden de ornamenten. Tien dagen lang hebben ze te Stavele geroofd en geplunderd in alle huizen, op alle boerderijen, overal. De pastoor was gevlucht naar Diksmuide, zijn geboortestad, hij werd er geboren in 1730; de onderpastoor naar Westvleteren bij zijn broer die er eveneens onderpastoor was.

Van 11 september tot 19 oktober werden in de Stavelse kerk geen missen gedaan, zelfs niet op zon- en feestdagen. De parochianen waren aldus gedwongen naar Krombeke of Westvleteren te gaan.

De doden werden begraven, zonder mis of dienst, door de grafmaker Jan Baptiste Devick. De eerste die door hem begraven werd was Pieter Lehouck uit Haringe. Hij stierf te Stavele op 12 september 1793, gesterkt door de sacramenten der zieken, hij was amper 23 jaar. Hij was een vluchteling uit Roesbrugge, „fugitivus“ schreef de pastoor; de 13e september 's avonds werd hij door de putmaker op het kerkhof te Stavele begraven.

Werden vervolgens zonder priesters te Stavele begraven door J.B. Devick: Engelbertus Pinseel op 13 september 1793; Albert Degrauwe op 18 september; Pieter Dedrye op 25 september; Maria Cortier op 27 september; Jean Debruy, een vluchteling uit Cassel, op

4 oktober; Victoria Van Loo op 6 oktober; Eugene Roselle op 18 oktober; Catherine Diesse op 21 oktober; Julia Wydouw op 26 oktober en Josepha Baes op 27 oktober. Na deze overlijdensakte van Josepha Baes schreef de pastoor van Stavele in een nota, dat hij sinds 19 oktober 1793 te Krombeke verbleef bij de pastoor A. Hosdey. Het was echter nog te gevaarlijk om begrafenissen te komen doen naar Stavele. Te Krombeke heeft de Stavelse pastoor dan de begrafenis gedaan van Maria Anna Phisel uit Beveren die te Stavele verbleef en te Krombeke begraven werd. Zij was 45 jaar, ongehuwd en gevlucht uit Beveren omwille van het oorlogsgevaar (propter belli tumultus). Zij werd bediend door Filip Reyphins, onderpastoor van Stavele.

Isabelle Verhille, ongehuwde dochter van Henri en Jeanne Degryse, 31 jaar, vluchteling uit Roesbrugge, stierf te Stavele en werd te Krombeke begraven door de Stavelse pastoor op 2 november 1793.

Hierna meldt de pastoor dat hij terug te Stavele woont. Hij heeft zijn intrak genomen in het huis van de koster Jan Frans Cornelis. Hij schrijft o.m. „... de negende november ben ik teruggekeerd in mijn parochie daar de Franse soldaten nu ingekwartierd liggen, over de vaart, in Beveren“.

De eerste overledene die nu te Stavele begraven wordt, door de priesters en de koster, is Anna Devos, omwille van de oorlog gevlucht te Stavele, oud 47 jaar, echtgenote van Frans Behaeghel, landbouwer te Haringe. Zij werd met de middelbare dienst begraven op 12 november 1793.

Ook te Hoogstade ging het slecht in die dagen. Pieter Houvenaghel uit die parochie was eveneens te Stavele gevlucht en blies hier zijn laatste adem uit in de hoge ouderdom van 84 jaar. De begrafenis gebeurde met een solemnele mis op 22 november 1793.

Sinds de inkwartiering van de Fransen te Beveren was het te Stavele veel rustiger geworden. Toch woonden hier nog heel wat vluchtelingen uit andere gemeenten.

Victoria Recour uit Izenberge werd hier gedoopt op 8 november door de onderpastoor omdat de moeder Jeanne Bancourt te Stavele gevlucht was. Zes kinderen uit Beveren werden hier gedoopt tijdens de maanden november en december 1793 en 5 in januari 1794. In december 1793 overleden te Stavele ook nog twee vluchtelingen uit Beveren m.n. Karel Delaeter en Jeanne-Thérèse Benout.

Te Leisele waren de priesters weggevlucht omwille van de aanhoudende oorlogsgevaaren. Eugene Salomé uit Leisele wordt hier gedoopt op 2 december 1793; Isabelle Vandewalle uit Leisele op 5 december 1793 en op 7 januari 1794; Carolus Maerten die te Leisele reeds geboren was op 22 november 1793 en nu

Centrale Verwarming Sanitair Asfaltbedekking

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b STAVELE

Tel. 057/30.06.52 of 057/40.05.43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt
J. Berquin
Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier: stijl - modern
Vasttapijt in alle prijsklassen

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS
aan uitzonderlijke prijzen

**IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK**

uitbater: **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-Ieper
bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 — 057/30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asfalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSING en HERSTELLING

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

— De grootste keus SANITAIR —
door bezoek aan toonzalen van fabriek

naar Stavele overgebracht werd omwille van de wreedheid van de soldaten (propter atrocitatem militum). Zelfs vluchtelingen uit Houtem-Veurne verbleven te Stavele, zoals blijkt uit de geboorteregisters.

Na deze tijdelijke kalmte en rust in ons dorp, gedurende de wintermaanden 1793-1794, zou weldra een vreselijke storm opsteken. Doch daarover de volgende keer.

R. Lanszweert

BOEKENBEURS

Het is reeds een „goede” gewoonte geworden een boek als geschenk te geven.

Voor de komende eindejaarsfeesten (Sint Maarten, Kerstmis, Nieuwjaar, ook verjaardagen) en om andere motieven kan men best terecht op de meer-daagse Boekenbeurs, ingericht door O.B. „J. Leroy” te Roesbrugge in „t Kristen Volkshuis”, Stationsstraat 25 te Roesbrugge-Haringe: donderdag 30 oktober

te 19 u. opening en te 20 u. sereekbeurt door de h. W. Spillebeen uit Menen „Moderne Wereldliteratuur”

- vrijdag 31 oktober: open van 16 u. tot 21 u.
- zaterdag 1 en zondag 2 november:
open van 9 u. tot 12.30 u. - 15 u. tot 20 u.

Op 1 november te 15.10 u. houdt Mevr. Rose Gronon uit Antwerpen een lezing uit eigen werk. Op 2 november te 15.15 u. verhaalt de h. R. A. Blondeau over zijn medewerking aan

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

Spaar en win

Bij het Landbouwkrediet
brengt uw spaargeld 5 tombolabiljetten op
per schijf van 1.000,-F. intresten.

Verhoog uw winstkansen
door regelmatig te sparen
bij het Landbouwkrediet.

**Tombola van het
Landbouwkrediet**

Lijst van de agenten onder de rubriek
„Banken” in de Gouden Gids.

Vraag kosteloze en vrijblijvende inlichtingen bij :

de gewestelijke vertegenwoordiger :

RECOUR P.

Haringeplaats 23, 8990 ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30.02.70

de agent-kassier :

JOOS L.

Kerkstraat 6, 8994 PROVEN

Tel. 057/30.03.26

GALERIJ VERMET-LOUWYE

Bergenstraat 9, 8991 STAVELE-BEVEREN

TEXTIEL EN KONFEKTIE

VOOR DAMES - HEREN EN KINDEREN

WINTERKOLLEKTIE IS BINNEN

- Kostuums, zuivere wol, vanaf 2.995 fr.
- Regenmantels met uitneembare borg - Sportvesten
- Vesten en bloezons in nappa-leder
- Mode-broeken in tergal en „pane”
- Herenhemden - Pulls en -Gilets - Plastrons
- Mode-rok - Mooie kledjes - Overgooiers - Bloezen
- Damesregenmantels - Pulls - enz.

Bijhuis **DESAEDELEIRE**, Statiestraat 14, Roesbrugge

- Alle textielwaren — Gordijnen en overgordijnen
 - Prachtige dekens, lakens in flanel, percal lakens, enz.
 - Werkkledij - enz.
- Maandag gesloten

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

„20 Eeuwen Vlaanderen“ (Wetenschap in de 17e-18e-19e en 20ste eeuw).

Tijdens de Boekenbeurs, die gehouden wordt door Boekhandel „Het Volk“ uit Ieper, tentoonstelling van schilderijen van Romain Deputdt (uit de Raadszaal van het Gemeentehuis) en van Gaston Theunynck.

Mogen wij tijdens de lezing en de sprekebeurten (elk ongeveer 1 uur) om stilte verzoeken? Dank U!

D. Morez, Bibliothecaris.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Geboorten

- Rik Deman, z. v. Gilbert en Agnès Declerck,
- Robin Rosseel, z. v. Martial en Maria D'Ooghe.
- Ivan Viane, z. v. Willy en Alice Boury.
- Bert Recour, z. v. Paul en Paula Vanwilde-meersch.

Huwelijksaankondigingen

- Michel Vandenbussche van Roesbrugge-Haringe met Christiane Pillaert van Wijschate.
- Jean-Pierre Vansteenkiste van Elverdinge met Ivonne Van Hollebeke van Brugge.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Overlijden

- Augusta Devick, ongehuwd (Stavele).

Huwelijk

- Eric Lagatie van Adinkerke met Suzanne Ryon van Beveren.

Huwelijksaankondiging

- Marc Baute van Zonnebeke met Magda Temperville van Stavele.

EEN GOEDE RAAD

De „Algemene toelichting“ met betrekking tot de jongste begroting spreekt van een verscherpte toepassing van „tekenen en indiciën“. Zowel bij de loontrekkenden en gepensioneerden als bij de zelfstandigen.

Dat wil zeggen dat al wie tekens geeft van bepaalde welstand of financiële mogelijkheden, door aankopen, verbouwingen, enz. zal moeten de fondsen aanduiden - nog meer dan dit vroeger het geval was - waarmee deze uitgaven werden betaald. Een sluitende rekening zal dienen voorgelegd om te bewijzen dat de aangiften gedaan bij de administratie van de

direkte belastingen, steeds voldoende waren en dat geen verdoken inkomsten of zwarte lonen kunnen vermoed worden.

Vroeger werden loontrekkenden en gepensioneerden hierover uiterst zelden rekenschap gevraagd, nu zal dit regelmatig gebeuren.

Iedereen zou voortaan het best een lopende fortuintoestand laten bijhouden, ten einde in het vooruitzicht van kosten of investeringen zich veilig te stellen tegenover de fiskus.

Vooraleer bepaalde uitgaven te doen raadpleeg vooraf uw belastingkonsulent. Beter voorkomen dan genezen! S.B.

„Die Croone“ Proven

Ons nieuw bestuur is samengesteld als volgt: sportmaker: Frans Dehouck, Marc Debergh werd aangeduid als cultuur-manager. Voor de goede gang van zaken, werden Bertin Ryckeghem en Alice Demuys de verantwoordelijkheid over de bar en het lokaal op de rug geschoven. Schatbewaarster werd Mia Ryon. Als enig kandidaat voor secretaris: Gijs Peperstraete. Onze leden kozen Stefaan Ryon als ondervoorzitter. En uiteindelijk werd de functie van voorzitter door een meerderheid van kiezers toevertrouwd aan Werner Claeyns.

Spaar VEILIG

Spaar ZEKER

Spaar ONDER

STAATSWAARBORG

VERZEKERINGS- en ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

Watouseweg 1 8994 PROVEN

NMKN

Tel. 057.30.03.39

ASLK

30.03.26

30.02.58

„AU PETIT BAZAR BELGE“

Aan de schreve bij:

Paula en Lucien LEGRAND-VENIERE

Casselstraat 7, 8991 Stavele - Tel. 057/30.05.36

*'t Is een kleine Bazaar
met veel goede en goedkope waar,
dus U moet niet verre lopen
om goed en goedkoop te kopen.*

- ALGEMENE VOEDING — CHARCUTERIE
- PATISSERIE — CREMERIE — SOUVENIRS
- BLOEMEN en PLANTEN — TEXTIEL — SCHOENEN
- DAMES- en HERENKONFEKTIE — BIJOUTERIE

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58

8970 POPERINGE

**MEEST
GESPECIALISEERDE
STOFFENZAAK
VAN DE STREEK**

Alleenverdelers: BURDA - patronen

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN ACTIVITEITEN MAAND OKTOBER

Gaaiibolling

Roesbrugge, zondag 19 oktober te 15 u.
Gaaiibolling bij Georges Berquin.

Kaartingen

Roesbrugge, dinsdag 14 oktober
bij J. Gunst. Vrije kaarting „Derde Leeftijd“
Roesbrugge, dinsdag 28 oktober
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd“
Beveren-IJzer, „Het Boerenhof“
donderdag 16 oktober te 14 u.: gezellig onder-
onsje en kampioenskaarting voor de leden
van de „Derde Leeftijd“.

Beveren-IJzer, maandag 20 oktober
bij M. Ryon, 1ste maandelijkse kaarting.
Haringe, in „Sint-Jozef“ bij Martha Ryon
Zaterdag 25 en zondag 26 oktober: 1ste maan-
delijkse kaarting met saucissen, voor de leden

Vogelpik

Roesbrugge, „De Gouden Arend“
Zaterdag 18 oktober: grote smijting op de
vogelpik met waardevolle prijzen in natura.

Bertennest

11-12 oktober: „Drieëenhedsweekeinde voor
deelnemers van „Woestijndag“ te Torhout.
Betoging tegen de bouw van kerncentrales
aan de kust te Koksijde en Jubelviering Da-
vidsfonds te Vorst.

18-19 oktober: Volkskunstweekeinde in 't Ber-
tennest te Roesbrugge, met deelname zilve-
ren priesterjubiläum Joris Declercq: oproep
tot nieuwe „Bertennesters“ uit onze IJzer-
streek. Op zondag trektocht en volksdans.
Aanmelden vooraf bij Myriam Verbeke van
't Bertennest: tel. 057/30.02.08

25-26 oktober: Getuigenisweekeinde met de
Romebedevaarders en naar T.A.K.-studenten-
betoging te Brussel en natuurwandeling te
Zelem.

ADVIESBUREAU

voor schilderwerk
kleur- en verftoepassingen

R. LECLUYSE

Expert bij de Rechtbanken

Haringeplaats 6

8990 Roesbrugge-Haringe

Tel. 057/30.07.15

Bureau open op dinsdag en vrijdag

DE IJZERBODE Informatieblad

voor de gemeenten:

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

op 2100 ex. verspreid met de post.

RESTAURANT - CAFE

„T COUTHOF“

Provenceweg 202 - POPERINGE

Tel. 057/33.50.94

Klein - Intiem - gezellig

Open haardvuur - gestylleerde muziek

Gesloten: Maandagavond en dinsdag

TE KOOP

MINI-WASMACHINE (groot model). Zo goed
als nieuw. Voordelige prijs. Adres ter drukke-
rij: Bergenstraat 16, Roesbrugge.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

*Ik heb bij de bureu geen te beste naam als
hovenier. Bovendien woon ik toevallig tussen
twee mannen die op dat gebied echte speci-
alisten zijn: Camielten die met pensioen is,
heel zijn leven bij de boer doorbracht en nu
meer werk doet aan zijn groentjes dan een
landbouwer aan 40 „gemete“ en Jerome, die
al jaren aan de „dop“ of de ziekenkas is
en van 's morgens vroeg tot 's avonds laat
op de loer ligt tot er ergens een grassprietje
zijn kopje bovensteekt, om het radikaal met
wortel en al te likwideren.*

*Telkens ik in mijn tuin kom om het een of
het ander in de vlucht te doen, zijn ze pre-
sent om mij goede raad te geven en Jerome
wil mij telkens dokumenteren met folders en
brochures over zaden, sproeistoffen en wat
weet ik al. Beiden voorspellen mij alle moge-
lijke ramspoed in het tuinieren, als ik naar
hun raad niet wil luisteren. Maar voor mij is
de tuin bijzaak. Ik gooi erin wat er moet in-
gegooid worden en voor het overige laat ik
O.L.Heer verder boeren. Het resultaat is
daarom niet altijd slecht, tot grote afgunst
van mijn twee bureu, die niet kunnen ver-
dragen dat ik, met zoveel minder toewijding,
ook stevige prei en kroppende sla heb staan.*

*Maar dit jaar heb ik werkelijk tegenslag.
Mijn aardappelooft is om erbij te wenen. De
plaag zit erin. „Te veel bemesting, te weinig
gesproeid en te dicht beplant“, dat was de
diagnose van Camiel, terwijl Jerome, die de
zaken kritischer bekijkt, een onderzoek deed
in de diepte, door met zijn vingers in die rot-
tigheid te woelen. „Fytofthora“ mompelde hij.
Terwijl ik in het zweet mijns aanschijns,
die vuile boel uit de grond haalde, stonden
Gusta en Zoë, Camielten vrouw, een drukke
konversatie te voeren over de afsluitings-
draad heen.*

*Zegt Camielten plots, terwijl het leedver-
maak doorheen zijn woorden trilt: „Ja Pol,
terwijl gij daar op een boel rottigheid zit te
wroeten, zijn onze moeders de parochie aan
't overlopen!“*

*„Inderdaad Camiel. 't Is daarom dat men
spreekt van de MOEDER-taal en van 't VADER-
land!“*

*Camielten is toen niet lang meer geble-
ven. Gusta en Zoë wel!*

Tot de naaste maand,

Pol

Menu's à la carte

Specialiteit: Forel - Côtes à l'os

RECEPTIES

FAMILIE- en PERSONEELSFEESTEN

EERSTE- en PL. KOMMUNIEFEESTEN

Besprek tijdig uw plaatsen.

Gekoelde dranken

Gechambreerde trappist

Elke dag verse pannenkoeken

- Camping
- Sport
- Kledij
- Jean's broeken

G. DECUYPER

Ieperstraat 69 POPERINGE

Tel. 057/33.37.75

Kent U de mode?...

Weet U wat „In „ is?...

Inzake:

- schoenen
- handtassen

Kijk en kies...

bi/

I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor...

- de derde leeftijd.

- Aanleg en onderhoud van tuinen
- verkoop van alle plantgoed

VANWILDEMEERSCH Paul

Roesbrugge-Haringe

Tel. 057/30.00.43

bij afwezigheid: 057/30.06.73

♦ SPECIALITEIT: snoeien
van sierplanten en fruitbomen.

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

Centrale verwarming
en

Sanitaire installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon

Krombekestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Meester Peele, de gepensioneerd schoolmeester van Leisele, moeste op è dag naar Brussel met zijn schoonbroere Sjarel Snippe, die boerde op è doeningse langst de Gemeneweg aan de Clachoire.

Meester was beschikt van te gaan met zijn schoonen otomobiël, en ie hadde zijn schoonbroere liever thuis gelaten, maar ja, 't wos voor è familieaffaire en Sjarel moeste mei.

Je moet weeten dat Sjarel in veele jaaren schier nooit meer van zijn hofplekke geweest wos. Buuten de zundag achter de messe è partie gaan veugelpieken in „De Laatste Tram” en è keer op è jaar met Mance, zijn wuuf, naar de kermesse t' Hondsschoote, è beurte gaan dansen in è café waar dat er nog 'n ouden kluutorgel stoeg, wos Sjarel oltijd op zijn stikken of in zijn koeistal.

't Wos dus op è zomerschen nuchtend dat ze d'r naartoe gingen; meester op zijn plekebesten en Sjarel met zijn oude trouwkostuume en zijn bolhoed aan, om è beetje schoone buuten te kommen.

Geheel de weg wos Sjarel aan 't vertellen van over veertig jaar, ten tijde dat 'n ie laatst in Brussel geweest wos.

„Ik wos daar toen soldaat bij de piotten... en ik kende daar toen de weg op mien duume”, bofte Sjarel... „k wiste waar dat de kazerne wos... en de Noordstatie... en waar dat „Rosten Kegel” café hield, niet verre van de statie... Ol de soldaten van de Vlaanders wisten datte... en de koureurs van ol hier gingen daar oek... „k heb daar nog Tjeppen Demuyse en Vervaecke gezien!”

En alzo wos Sjarel geheel de route bezig van overtijd, tot dat ze in Brussel arriveerden en dat meester stopte aan è groot gebouw... „t Is hier dat we eerst moeten zijn” zei 'n ie en ze gingen binnen. Sjarel hadde geen ogen genoeg om te kijken! Zulk è chicke zaale en ol die menschen op hulder beste die daar rondliepen...

„Kijk” zei, meester... „k moeten ik hier nog ol veele rondlopen... zit gij hier è beetje op dien bank bij dien lift”.

„Dien lift... wuk is dat toen?” vroeg Sjarel.

„Die groote kasse daar vóór joen”, zei meester... „je gaat daar de menschen zien uutkommen”.

Sjarel verstond niet wel wuk dat meester wilde zeggen, maar 't duurde ol niet lange of de deuren van dat spel schooven open en d'r kwam daar è chicke madam naar buuten.

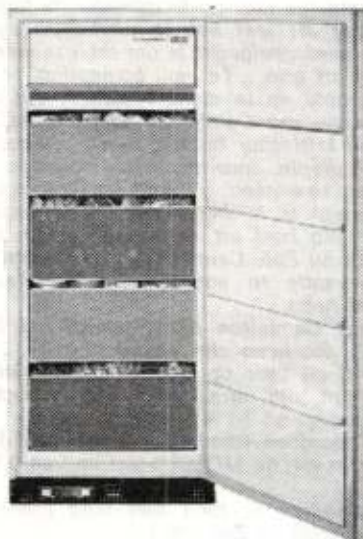
„Dat is verdimme nog geen mul wei”, zei Sjarel en ie peinsde meteen op Mance thuis met heur baalschorte en heur kloefen aan. Op dat moment passeerde er daar è oud madamtje die ol saffelen naar die kasse ging... de deuren schooven open en ze wos er in.

„Ik zijn è keer kerieus wuk dat dat oud kraam daar ga gaan doen” peinsde Sjarel...

't Wos nu è geheel moment dat er nieten gebeurde. Maar ol metnekeer gingen die deuren weere open en d'r kwam daar è schoon jong ieffrouwetje voor den dag... „Ha, k weeten nu wuk dat 't is” riep Sjarel... „had ik dat moeten weeten k had oek mien oude Mance mei gebrocht om è keer in dien oven te steken!”

KWAAK

Linde

KOOP NU

een JUBILEUM DIEPVRIEZER
aan JUBILEUM PRIJS

bij

Jos. CAPPOEN-GANTOIS

Stationsstraat 12
8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30.05.94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de gemeenten:

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Op 2 100 ex. verspreid met de post.

DE POPULAIRSTE HEILIGE EN PATROON VAN ROESBRUGGE EN HARINGE VAN HEILIGE MARTINUS TOT SINT-MAARTEN

De heilige Martinus - in onze streken beter bekend onder de populaire naam „Sint-Maarten“, met of zonder ezel - behoort tot de heiligen die reeds gedurende hun leven een behoorlijke graad van roem en verering verwierven.

Alle heiligen hebben recht op roem en verering, daar gaat het niet om, maar van de velen waarvan we de namen vinden in het kalender - en zo zelden lezen - zijn er af en toe een paar uit de rij geschoten die meer populariteit verwierven bij het gewone volk. Blijvende populariteit. 'k Weet niet waarom.

De heilige Martinus, juister: Sint-Maarten, is er een van.

Zijn leven

Er bestaan heel wat gegevens over het doen en laten van deze mens. Over zijn jeugd. Ook over zijn later leven, de tijd toen hij reeds zijn heiligheid opgestreken had. Die kunnen best betrouwbaar zijn.

Hij moet ergens in de eerste helft van de vierde eeuw geboren zijn in Sarwar in Hongarije. Het heette toen: Sebaria in Pannonië. Zijn vader was soldaat.

En zoals het vaak het geval is met soldaten, die er moeten bij zijn waar voor de vrede gevochten wordt, hij zwierf de halve wereld rond tot hij ergens in Italië hangen bleef. Zijn vrouw ook. In die tijd deden de beroepsmilitairen het nooit alleen.

Het waren heidenen. Allemaal. Ook Martinus.

Martinus zette zijn eerste stappen in de wereld van de wetenschap daar waar zijn vader gelegd was. Dat zal wel een aarzelend omspringen geweest zijn met het a-b-c en uitrekenen dat 2 x 2 gelijk is aan 4.

De rest van zijn tijd sleet hij in de kazerne. Het lag hem. Maar, zoals een oud boekje verhaalt, (en oude boekjes kunnen het zo knap zeggen), hij wilde meer. Hij voelde zich sterk aangetrokken door het nog jonge kristendom en tegen de wil van zijn vader in ('t bestond toen ook reeds!) werd hij geloofsleerling. Later werd hij Kristen.

Het kon daarbij gebleven zijn. 't Liep echter anders. Martinus werd soldaat. Als zoon van een beroepsmilitair moest hij wel. Hij werd een heilige soldaat. Ook dat bestaat!

Uit die periode stamt het overbekende verhaal over zijn menselijk medeleven: hoe hij op een koude dag de helft van zijn soldatenmantel weggaf en zo een van kou bibberende bedelaar van bevriezingsdood redde.

't Is een troefkaart gebleven voor zijn populariteit. Halve mantel en bibberende bedelaar blijven nog steeds de bekende attributen die

men praktisch op al zijn afbeeldingen aantreffen kan.

Nog steeds heeft de volksmond het bij het rechte eind als er gesproken wordt over iemand die „ingood“ is: „Hij zou zijn kleren van zijn lijf weggeven. Of zijn broek van...“ En zeggen dat Martinus met die halve mantel reeds een stuk heiligheid verdiende!

Maar het bleef ook hier niet bij. Martinus' verlangens lagen hoog. Hij wou nog meer.

Eens uit de soldatendienst ontslagen - hoe hij het klaarspeelde weten we niet - studeerde hij verder. Als late roeping. Tot hij door de H. Hilarius tot priester gewijd werd. Een flinke priester want zijn eerste bekeerlingen waren zijn bloedeigen ouders. Ook weer iets wat men van onze tegenwoordige jongeren moeilijk verwachten kan. Net als andersom.

Nu vertelt het oude boekje dat Martinus zich erg aangetrokken voelde tot de eenzaamheid. Dat gebeurt meer bij actieve mensen. Hij wou kluizenaar worden. En werd het ook.

Niet lang echter. De geestelijke overheid was het daarmee niet ten volle eens en zo gebeurde het dat Martinus - weer volgens het oude boekje - op een goeie dag tot bisschop werd gewijd.

Hij werd de vakante zetel van Tours aangewezen en bevond zich meteen een heel stuk dicht bij onze, toen nog heidense, gewesten.

Toen reeds stond zijn faam als heilige in de roep. Hij schudde als het ware de mirakels uit zijn mouw. Zomaar. Zoals zoveel heiligen uit die tijd met mirakels omsprongen als wij met kleutergeld.

Toen hij stierf was hij de negentig voorbij. Zijn deugdzaam leven zal naderhand als een vlag door de missionarissen die onze streek kwamen kerstenen meegedragen worden. Ook zijn relieken. En hierin ligt een verklaring dat zoveel kerken en parochies hem als patroonheilige vereren. Ook Roesbrugge en Haringe horen erbij.

Van Wodan naar Sint-Maarten

Wanneer de heilige Martinus in onze gewesten, en in een groot deel van West-Europa, precies de volksheilige Maarten werd valt moeilijk uit te maken. Twee factoren hebben hierbij beslist een belangrijke rol gespeeld. Zoals we reeds zegden: zijn heilig voorbeeld en het veelvuldig gebruik van relieken zoals dat gangbare munt was bij het begin der kristianisatie. Er is echter meer. De folkloristische Maarten is ouder dan de heilige Martinus. Zonder zijn historische heiligheid onrecht aan te doen vinden wij in „onze“ Sint-Maarten-met-zijn-sint-maartensavond iets van de oude heidense Wodan terug. Gekers-

Haringe
Processiebeeld van de H. Martinus - 1748

tend dan. Dat is echter een stuk geschiedenis.

Martinus, zoals we reeds schreven, leefde in de vierde eeuw. In die tijd was het kristendom slechts sporadisch doorgesijpeld in onze gewesten. Toen een paar eeuwen later de grote rush naar de kerstening hier een aanvang nam, troffen de missionarissen bij ons een Kelto-Germaanse bevolking aan. Een gelovige bevolking. Op haar manier. Men hield het bij de Noorse goden: Donnar, Wodan, Freya enz...

Deze werden vereerd en gevreesd en als zodanig waren ze het voorwerp geworden van een op hen afgestemde eredienst. Er waren tempels, heilige bossen, bronnen en bomen. Er bestonden gebeden en gezangen. De taak van de zendelingen was het verkondigen van de Verlossing, hun doel: de bevolking winnen voor de nieuwe godsdienst.

Hoe ze dat verwezenlijkten weten we uit betrouwbare bronnen.

Men zou de plank misslaan moesten we de doorgegeven feiten over Bonifaas en Willibrord, als zouden zij de heilige bomen en beelden als dieldrieste houtvesters te lijf gaan zijn, veralgemenen.

Paus Gregorius, - een groot mens in zijn tijd - schrijft aan de missionarissen die werkzaam waren in onze gewesten: „Wat betreft

Lees verder blz. 3

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Huwelijksaankondigingen

- Paul Vanwildemeersch met Nelly Behaeghel, beiden van Roesbrugge-Haringe.
- Antoon Cuffez van Roesbrugge-Haringe met Maria Palfliet van Woesten.

Overlijden

- Marie Maerten, 77 j., weduwe van Charles Moerman.

DAVIDSFONDS „IJZERWEELE“

Traditie-getrouw, krijgen we het Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen op bezoek en dit op zaterdag 15 november in „De Gouden Arend“ te Roesbrugge. Dit jaar brengen ze „Pasterke Candeels“ voor het voetlicht, geschreven door Robert Herberigs en bewerkt door Flor. Barbry. Het is een volks heimatstuk, dat overal veel succes kende. De roman kende zo'n bijval dat verschillende herdrukken nodig bleken.

Plaatsbespreking bij de bestuursleden en vanaf 3.11.75 in „De Gouden Arend“.

Toegang: 1° rang: 140 fr.; 70 fr. leden en houders Plus-3-Pas - 2° rang: 120 fr.; 60 fr. leden en houders Plus-3-Pas.

Bond van Grote en Jonge Gezinnen

Op zondag 9 november vanaf 9 uur: zitdag te Beveren-IJzer bij R. Maelstaf te Roesbrugge in „De Gouden Arend“ te Haringe bij R. Donche.

Dia-avond

Op vrijdag 14 november te 20 u. in de zaal „St. Jozef“, Watoustraat 14 te Haringe, heeft de voorstelling plaats van een tweede reeks dia's van ongeveer 80 volkse spreken, getekend door pater-pastoor Joris Declercq en gecomentarieerd door Gerard Debrabandere.

Deze avond is ten voordele van de K.A.V. Roesbrugge-Haringe.

Naklanken Boekenbeurs

Vijf boekenbons (100 fr.) werden niet afgehaald, nl. voor de winnende entreekaarten: 156, 194, 353, 373 en 452. De winnaars krijgen nog de tijd tot 11 december as. Langs deze weg dankt het inrichtend bestuur iedereen, die aan het welslagen van de voorbije boekenbeurs medewerkte.

HIJ IS „OM ZEEP“

We hebben reeds zo vaak die uitdrukking gehoord en iedereen weet wat ermee wordt bedoeld: hij is kapot, failliet, ten onder gegaan en dergelijke nefaste dingen meer.

Leefkamer of keuken ELECTRISCH verwarmen ?

Dat kan ... zonder veel geld uit te geven !

op de **MALAG-accumulatiekachels**
krijgt U

1 jaar GRATIS krediet

VRAAG INLICHTINGEN BIJ

Jos. CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 30.05.94

Maar waar komt die zegswijze eigenlijk vandaan ?

In vroeger tijden was in Marseille, het meest zuidse punt van Frankrijk, de zeep-industrie van West-Europa gelegen. Nu nog hoort men wel eens spreken van *Marseilse zeep*, maar toen kon men er niet buiten, want alleen die zeep was van fijne kwaliteit, gefabriceerd met olijfolie. Men trok dus met kleine vissersbootjes vanuit onze streken naar Marseille om hele ladingen van die fijne zeep te halen. Men volgde daarbij de Franse, Spaanse en Portugese kustlijn. Men moest dus ook doorheen de golf van Biskaje, de binnenhoek van de Franse en de Spaanse kust. Maar die fameuze golf was steeds een woelig stuk zee, waar heftige stormen aan de lopende band voorkwamen en waar vele van die kleine bootjes, die „om zeep“ gingen, in de golven verdwenen. De tocht „om zeep“ was een riskante onderneming, waarvan er velen niet meer terugkwamen.

Wanneer naar de reden van iemands afwezigheid gevraagd werd en men als antwoord kreeg dat hij „om zeep“ was, wist men genoeg! Men zou hem nooit meer weerzien ... het was met hem gedaan.

DE CESARSBOOM te LO

De Westvlaamse gemeente LO, die nog vaak - en ten onrechte - STAD LO wordt genoemd, bezit wel enkele merkwaardigheden, waaronder de Cesarsboom zeker het meest bekend is.

Deze Cesarsboom, gelegen bij de kleine oude Westpoort, de enige overblijvende van de vier poorten die destijds in Lo te vinden waren, is een „taxus baccata“, een naaldboom met een eeuwige groene kruin, zowel in de winter als in de zomer. Groene, spichtige denenaalden op oude verweerde takken en een uitgeholde stam. Deze stam is volgemetseld met bakstenen, omsnoerd met ijzeren hoepels en gesteund door ijzeren staven. Staande tegen de oude „stadsgracht“ is hij nog steeds in staat zijn levensvocht op te zuigen.

Bepaalde jaren brengt hij zelfs nog vruchten voort: kleine rode bessen, waarvan men beweert dat ze giftig zijn. Vroeger werden ze beschouwd en ook wel eens gebruikt als vruchtafdrijvend middel (toen bestonden er nog geen abortusklinieken).

Volgens de legende heeft Julius Cesar, in 55 vóór Christus, op zijn tocht naar Brittannië, zijn paard vastgebonden aan die boom en zou de Romeinse veldheer gerust hebben in de schaduw van zijn kruin. Een tekening uit de 18de eeuw toont de taxus wel volgroeid, maar dat was toch al een hele tijd na Cesar. In de rekeningen of kronieken van Lo wordt hij nooit genoemd. Wel zegt de Antwerpse historicus Jan-Baptist Gramaye (1580-1635), die een reeks monografieën schreef over de Zuidelijke Nederlanden, dat Cesar te Lo rustte. Waar hij die inlichtingen vandaan haalde weten we niet. Waarschijnlijk putte hij wel uit oudere kronieken. Wellicht is de legende van de Cesarsboom hieruit ontstaan.

CAPPEL MODE

te BEVEREN-IJZER

Dameskledij van topkwaliteit
tegen groothandelsprijzen !

Mantels - Tailleurs - Kleedjes
Vesten - Ensembles - Pantalons

Grote keus herenkostuums
Sportvestons - Broeken

CAPPEL MODE

Kasselstraat 9 (Cappelhoek)

tegen de Franse grens (op 10 minuten van Ieper)
baan Poperinge, richting Duinkerken.

Open iedere dag van 8 tot 20 uur — Gesloten op maandag

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor: GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

VAN HEILIGE MARTINUS TOT SINT-MAARTEN

(vervolg van blz. 1)

heilige bomen en beelden, men moet die behandelen als de heidenen zelf. Heidense mensen vernietigt men toch niet! Men poogt ze te bekeren, anders te maken, men kerstent".

Een paar voorbeelden uit de „monita" van hogervernoemde paus met de gevolgen ervan kunnen ons enkel dankbaar stemmen jegens de werkwijze van onze missionarissen omdat het tenslotte aan hen te danken is dat tal van oeroude gewoonten zijn blijven voortbestaan. Gekerstende gewoonten al staan ze met hun wortels in het heidendom. Het zal ons ook beter leren begrijpen hoe Sint-Maarten het gegeven werd de gevierde volksheligen te zijn.

Gregorius schrijft: „Waar de mensen (onderverstaan de heidenen), de gewoonte hebben op bepaalde feestdagen offers te plengen, laat het ossen of stieren zijn, ook deze plichtigheid kan gekerstend worden. Zo kunnen ze b.v. op de dag van de kerkwijding, of op de feestdagen van de heiligen van welke de relieken zich in de (vroeger heidense) bidplaatsen bevinden, tenten van boomtakken optrekken in de naaste omgeving en daar kunnen de geofferde dieren genut worden. Zo wordt het een vroom banket, een feest ter ere van de ware God die alles geschapen heeft en het ons zo rijkelijk schenkt. Het zal het beste middel zijn om in eer en deugd te leven en zich zo geleidelijk tot het kristendom te bekeren".

En zo staan we met beide voeten in de oorsprong van onze ker(k)missen! Kerkmiskermis, een heidense feest, gekerstend maar gebleven, omdat breeddenkende mensen in hun bekeringsmethodes begrijpend wisten te zijn. Aan de basis liggen Wodan en Thor. We hebben het reeds lang vergeten. Zelfs de herinnering aan de kerkwijding is teloor gegaan. Maar de kermis blijft! Of het nog het beste middel is om in eer en deugd te leven moet iedereen maar voor zich zelf uitmaken.

Heidense gebruiken gekerstend

Er is meer overgebleven uit de heidense tijd waarvan ons de oerzin ontgaan is.

De zonnewende werd gekerstend. Deze werd niet langer meer gevierd met heidense dansen en vreugdevuren om het nieuw ontwakende levenslicht, maar op dezelfde plaatsen werden nu vuren ontstoken ter ere van Sint Jan en Sint-Maarten.

Op vele plaatsen branden ze nog; de Sint Jans- en -Maartensvuren. Zonnewende zelf werd Kerstdag. Kerst, Krist, Kristusdag. In het Duits riekt het woord voor het kristelijk kerstfeest „Weihnacht", nog meer naar het heidendom, en in het Skandinaafs „Julfest" vinden we in het „Jul" (Hjul) wat wiel, rad, betekent, nog het zonnerad terug.

Men droeg ook niet langer meer amuletten aan de hals. Deze werden vervangen door ringen en halsnoeren, meegebracht door een of ander vrome pelgrim en door de missionarissen gewijd. Het zullen later kruisjes en rozenkransen worden.

Bomen en bronnen werden heilige plaatsen. Daar werd gebeden en werd ook de heilige eed uitgesproken. De bomen werden niet omgehakt, de bronnen niet gedeld. Op beider plaatsen werden relieken van heiligen aangebracht en het bidden ging verder.

Later, toen eenmaal de devotie tot O.L. Vrouw doorbrak werden die relieken vervangen door Mariabeeldjes. Vaak zullen die aan de basis liggen van onze O.L. Vrouwkapelletjes. Een typisch teken van Vlaamse vroomheid „langs onze wegen".

Sommige bomen bleven zelfs in hun ge-

kerstend-zijn iets van hun oude betekenis bewaren en zijn nu nog bezochte bedevaartplaatsen.

Ook brandde men fakkels langs de wegen ter ere van Wodan en Thor. Kruispunten kwamen hiervoor vooral in aanmerking. Ze werden vervangen door echte kruisen.

Zo verraden tal van plaatsen, en ook kristelijke gebruiken een oeroud heidens verleden. Het is niet minder het geval met onze Sint Maarten in zijn folklorische sint-maartens-avondviering.

Tal van elementen slaan terug op de verering van Wodan en Donnar. Dit blijkt reeds uit het woord van paus Gregorius die de zonnewendevuren liet vervangen door Sint Jans- en -Maartensvuren.

Sint-Maartensstoet

De Sint-Maartensstoet zelf, het zingend rondtrekken van deur tot deur met lampions en uitgeholde rode bieten doet ons denken aan de fakkels die men branden deed ter ere van de oude god. Meer nog, het herinnert ons aan de, reeds kristelijke, optocht met de relieken bij het inwijden van een of andere nieuwe, of „gezuiverde" heidense tempel. We zagen hoger hoe deze relieken een hoofdrol speelden. Hoe belangrijk men die vond. De heilige Martinus nu was, voor de kerstening van onze gewesten reeds een vereerd en aanbeden heilige. Het is logisch dat hij een der eerste in aanmerking kwam om Wodan in de vergeethoek te duwen, zonder de bijkomstige gebruiken te supprimeren.

En daar zijn ze juist, die oude gebruiken. De optocht, de fakkels, het lied zelf. Ook al is het lied, in vele varianten gekend, erg door de roest van de tijd aangetast, men vindt er sporen van het oude heidens-ritueel lied in terug. Zoals nauwelijks merkbare lijnen in een veld de vestingen kunnen verraden van een eeuwen vroeger verdwenen bouwwerk.

In mijn jeugd zong men het én in een gedeelte van zuid West-Vlaanderen én in Frans-Vlaanderen zo:

*Sinte Maertens oavend
de torre goa mee tot t' oavend
de torre goa mee tot Gent.
En als myn moeder koekjes bakt
Me zitten zo geren omtrent.
Moakt vier, stoakt vier
(ook: stoakt vier, woakt vier)
Sinte Maarten komt ohier
met zyn blooten erme (arm)
om é litje te wermen.
Werme tot te vieren
't is morgen Sinte Liern (?)
't is overmorgen Sinte Lap
Eet je buuk vol zoetepap.*

Als kind heb ik nooit begrepen waar het precies om ging. Sinte Maarten kenden we. En dat het „zijn" avond was wisten we ook, maar waarom de „torre" erbij was en Sinte Liern en Lap, daar kon geen kind bij. Zelfs geen volwassen mens.

Lieren en Lap zijn jongere elementen. Men vindt ze trouwens niet in alle versies. En noteren we dat vooral het tweede deel van het vers het sterkst onderhevig geweest is aan lokale wijzigingen.

Zoals die ook nu nog intreden. Ik vind het b.v. jammer dat ik verleden jaar hoorde zingen, door de Westouterse jeugd, „De sterre goa' mee", en niet de „torre". En juist die torre kan men beschouwen als een binding tussen het heidendom en de nieuwe kristenheid.

We hadden het over de Wodanfakkels. De link ligt hier. De heidense stoet werd gekerstend en werd de vroegkristelijke processie. De fakkels de „torre" of toorts werd de reliektoren die processioneel gedragen werd naar de te kerstenen tempel. Uit die tijd dagtekt ook de wijziging aangebracht in het oude ritueel lied waar Wodan gedoopt werd en, in herinnering en ter verering van de grote heilige Martinus, Sint-Maarten werd.

En zoals de vroeg- en voor-kristelijke feestvieringen eindigden met een vroom banket, zo zal ook in aloude tijden de Sint-Maartensviering geëindigd zijn met het nutten der gekregen geschenken, die, hoofdzakelijk bestonden uit eetwaren.

Twee Sint-Maartens

Ook al is onze „Maarten" een uitloper van de oude Wodan, dit doet absoluut geen onrecht aan zijn heiligheid. Martinus blijft Martinus. De heilige, de „ingode" die de helft van zijn mantel weggaf en het nog doen zou moest het mogelijk zijn.

En moesten zij die hem krijgen het niet beschouwen als een belediging... Roesbrugge en Haringe zijn Sint-Maartensparochies. Er zijn er meer. Veel. In de loop der tijden, vooral de laatste decennia werd de Sint-Maartensviering gewijzigd. Er kwam een nagemaakte Sint-Maarten bij, met of zonder ezel. De kindervriend die het nu doet met een koek of zelfs met een plasticen autootje of verfdoois.

Op een gegeven moment liepen er zo in Roesbrugge twee Sint-Maartens rond.

Er waren namelijk te Roesbrugge - zoals dat op vele plaatsen het geval was - twee oudstrijdersbonden: de V.O.S. en de N.S.B. Beide bonden vierden het Sint-Maartensfeest met hun leden en de families van leden en sympathisanten. Zij hadden ook allebei een naamak Sint-Maarten en ze stuurden die, elk met zijn aanhangers de straat op, omstreeks hetzelfde uur. Te midden van het dorpe ontmoetten zij elkaar en keken weinig stichtelijk naar elkaar op.

Wat moeten de kinderen daarvan gedacht hebben? En hoe zou de echte Sint-Maarten daarop hebben neergezien? Waarschijnlijk een tikje meewarig om zoveel kleinmenselijkheid, maar zeker niet verstoord.

Hij is nu eenmaal de „goede" sint. - De Heilige!

Djoos Utendoale

Speelgoed

Speelgoed

Speelgoed

In afwachting van St.-Maartensfeest brengt de grote kindervriend allerhande speelgoed en nieuwigheden bij

Huis WULLUS

Statiestraat 65

ROESBRUGGE

Steeds voordelige prijzen

Komt zien — Vrije ingang

Beveren en Stavele tijdens de Franse omwentelingsoorlogen.

De Boerenkrijg in de westerse dorpen

De pastoor van Stavele noteerde in zijn parochieregisters (Rijksarchief te Brugge), dat hij op 9 november 1793 naar zijn parochie teruggekeerd was omdat de Franse soldaten over de IJzer getrokken waren en nu ingekwartierd lagen te Beveren. Stavele was dus tijdelijk verlost van de Carmagnolen. De mensen noemden de Fransen Carmagnolen naar de naam van een republikeins lied en dans uit de revolutietijd (Bevrijding van de Tuilerieën op 10 augustus 1792).

De ons omringende gemeenten waren echter nog niet vrij van Fransen.

Op 12 november hebben ze de onderpastoor van Hoogstade gevangen genomen en langs Hondshoote naar Douai gevoerd waar hij onthoofd werd.

Poperinge werd slechts bevrijd op 16 november 1793 en op vrijdag 22 november verlieten de Fransen: Lo, Pollinkhove, Gijverinkhove, Hoogstade, Izenberge, Houtem en nog andere gemeenten van Veurne-Ambacht. Ze bleven echter te Beveren, te Leisele en te Roesbrugge.

Niettegenstaande de streek praktisch geheel ontruimd was bleven onze voorouders toch niet veilig. Geregeld kwamen legerbenden van over de grens om te roven en te plunderen. Het is onvoorstelbaar en weerzinwekkend wat de mensen uit onze streek te lijden hadden tijdens de winter van 1793-94. Hele benden sansculotten (Franse militairen) liepen de dorpen, gehuchten en boerderijen af om te stelen, in de kerken en in de huizen. Ze drevden de paarden, koeien, schapen en varkens mee; ze beroofden de inwoners van hun geld en klederen en zelfs van hun eetwaren; ze namen hun brood, vlees, boter, smout, kaas, konfituur, suiker, koffie, alles was hun goed. Ze dronken al hun bier en wijn op en waar er te vinden was hun genever of brandewijn. De burgers en boeren werden geslagen en afgeranseld, gepijnigd en gefolterd, neergeschoten of vreselijk gekwetst. Als de Fransen in de buurt kwamen moesten de vrouwen vluchten of zich verdoken houden wilden ze niet onteerd worden. Meerdere vrouwen werden mishandeld en verkracht. In verscheidene plaatsen werden huizen en hofsteden in de as gelegd en verwoest.

Ons volk was deze onmenselijke wreedheden meer dan beu en op iedere parochie werden korpsen vrijwilligers opgericht en een gezamenlijke verdediging ingericht. Dit gebeurde o.m. te Krombeke, Stavele, Proven, Westvleteren, Oostvleteren, Reninge, Woesten, Elverdinge, Vlamertinge, Reningelst, Dikbeus, Westouter, Watou, Poperinge, enz. Te Krombeke was landbouwer Naes Valck de eerste hoofdmans van de vrijwilligers, hij werd ach-

teraf opgevolgd door Karel Provoost die uit Roesbrugge gevlucht was. Te Stavele was de brouwer Jacobus Demaziere hoofdmans en het korps van de Waaienburg werd aangevoerd door Franciscus Venant die boerde op de hofstede waar Willy Verdonck laatst woonde (hofstede R. Vanhoutte, vroeger Benoit Gesquiere). Te Reninge noemde de hoofdmans Karel Reyphins, hij was de broer van de advocaat van Roesbrugge en van de beide priesters Reyphins. Te Westvleteren was het de notaris Pleyen en te Proven Pier van de Pijpebakkers.

Onze volanten werden bewapend door de Oostenrijkers die hun wapens bezorgden uit het arsenaal van Ieper. Doch de boeren schoten nog liefst met hun jachtgeweren en hun ganzenroeren (geweer met lange loop waarmee men wilde ganzen schoot) waarvoor ze zelf hun kogels gaten.

Wanneer de sansculotten vanuit Roesbrugge opdaagden - ze hadden daar hun standplaats - klepte onmiddellijk van dorp tot dorp de noodklok; de vrijwilligers liepen te wapen en rap als de spuitgasten stormden ze naar hun aangewezen plaatsen. Als scherpschutters vervolgden ze de Fransen van achter bomen, hagen en struiken en velden menig krijger; ofwel liepen ze op hun vijand in, onversaagd en onverschrokken, moegeterd en afgebeuld, brandend van haat en weerwraak om alles wat hun reeds was aangedaan, vechtend voor alles wat hun lief en heilig was: „voor outer en heerd“.

De Fransen moesten dan ook meestal de benen nemen. „De Carmagnolen hadden eenen schrik van die onbeschroomde en dappere boeren“ schreef Carolus Derache, (handschrift Derache, Krombeke) en hij vertelt verder dat zij gekleed waren in ruw lijnwaad met daarboven een boezeroen van dezelfde stof (korte kiel met lange mouwen, meestal van blauw katoen of linnen). Op hun hoofd droegen ze een lage ronde hoed met brede randen waarvan er één was opgevouwen. Op hun hoed stak een groene palmtak zoals van de Tyoolse jagers. Wanneer zij bezweet van het gevecht en zwart van het buskruit terugkeerden zagen zij er schrikwekkend uit en dikwijls hebben ze de Fransen op de vlucht gedreven. Wie meer wil vernemen over die slechte tijden en over de boerenkrijg in onze westerse dorpen raadplege het boek van Allaey's 't Westland in de Fransche tijd.

De nieuwe Franse aanval

De voorbereidingen

In februari 1794 werd generaal Charles Pichegru benoemd tot opperbevelhebber van

het Franse Noorderleger. In enkele weken tijd wist hij de geslagen en verwilderde troepen te hervormen tot een tuchtvol en strijdvast leger. In dienst van Pichegru stond generaal Dominique Vandamme, geboren te Cassel in 1770 en er gestorven in 1830. Zijn taak was de streek tussen Poperinge en Veurne veroveren en langs die lijn Vlaanderen binnen te dringen.

De IJzer was voor de bondgenoten en onze vrijwilligers, van Roesbrugge tot Nieuwpoort, de verdedigingslijn tegen het Franse leger.

Het was duidelijk dat de Fransen in het binnenland zouden vallen ten zuiden van de IJzer. Hier lagen echter nog drie waterlopen die een verdedigingslijn konden uitmaken, nl. de Haringbeek, de Poperingevaart en het kanaal Ieper-IJzer (de Ieperlee). De bruggen werden overal afgebroken. Door de vrijwilligers en de bondgenoten werd een verschan- sing - een wal van aarde - gemaakt van aan de bossen van Proven tot aan de laagte van de Waaienburg en vandaar verder tot aan de IJzer tussen Roesbrugge en Beveren waar de Franse legerkampen lagen.

„Deze lijn, achter de Haringbeek, gelegen op twee Kilometers van de grenzen kreeg de naam „Fransche Balie“ en eindigde aan de IJzer, recht over de kerk van Beveren, welke door den vijand in een legerplaats veranderd was.“ Zo schrijft Allaey's.

De oude kadasterkaart van de gemeente Stavele opgemaakt door P.C. POPP in de eerste helft van de vorige eeuw vermeldt bij de Waaienburg de naam „Fransche Balie“.

Overal werden de wegen versperd met afgekapte bomen en andere hindernissen.

De Stavelse vrijwilligers hadden ook een verschan- sing gemaakt langs de rechter oever van de IJzer recht over de kerk van Beveren. Ze waren zo dicht van het kamp dat ze van hieruit Franse soldaten doodschoten die op het dorp te Beveren rondliepen. Dat zou de Stavelnaren echter duur te staan komen.

Op 24 april 1794 kreeg Jacobus Demaziere, de kommandant van de Stavelse volanten, een uitnodiging van de Franse bevelhebber de wapens neer te leggen met de verzekering dat in dit geval, Stavele zou gespaard blijven. Demaziere, een boom van een vent, bekend om zijn dapperheid, stoutmoedigheid en zijn geweldige lichaamskracht, - ze noemden hem de „Herkuul“ - zou geantwoord hebben „Komt, haalt ze!“ In alle geval, ze hebben hun wapens niet neergelegd.

Generaal Pichegru had als datum voor zijn grootscheepse aanval en invasie de 25 april 1794 gekozen. Dit was de vrijdag in de Paasweek en tevens Sint-Marcusdag. Die dag trok hij met zijn manschappen op naar Kortrijk terwijl hij een andere afdeling zond, onder de

Centrale Verwarming Sanitair Asfaltbedekking

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b STAVELE

Tel. 057/30.06.52 of 057/40.05.43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin
Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier: stijl - modern
Vasttapijt in alle prijsklassen

Met de uitbreiding van onze zaak ...

ZETELS en SALONS
aan uitzonderlijke prijzen

**IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK**

uitbater : **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-leper
bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 — 057/30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asfalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSING en HERSTELLING

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

— De grootste keus SANITAIR —
door bezoek aan toonzalen van fabriek.

leiding van generaal Vandamme, tegen de keizerlijken en de vrijwilligers van Poperinge, Proven, Krombeke, Stavele, Westvleteren en andere dorpen.

Het was nog pikdonker toen onze mannen het gerij, gerots en paardenge-trappel, het geweld en de beweging van de Franse troepen te Roesbrugge hoorden. Eenieder voelde aan dat het nu mening was en dat een zwaar of-fensief op komst was. Met het krieken van de

dag waren al onze vrijwilligers op hun post en op hun hoede. Alle verschan-singen werden bezet : aan de Uilegatstraat tegen de Haringe-beek; bij de grensscheiding van Proven, Krom-beke en Stavele; aan de afgebroken stenen brug op de weg van Krombeke naar Roesbrugge en ook op de derde verschan-sing aan de IJzer tegenover de kerk van Beveren.

„Sint-Marcus elk voor hij “ !!!

In de vroege morgen, die 25e april, kwamen

honderden Franse soldaten vanuit Roesbrugge langs de Krombekestraat en langs de Molen-walstraat samen aan „den Scherpen Put “.

Hier begon een bloedige en vreselijke veld-slag waarin die van Stavele een ferme rol hebben gespeeld en waarvoor ze een zware tol hebben moeten betalen.

Het verhaal van die slag volgt in het vol-gend nummer.

R. Lanszweert

ANIP HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

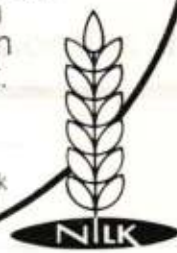
**Spaar
en win**

Bij het Landbouwkrediet
brengt uw spaargeld 5 tombolabiljetten op
per schijf van 1.000,-F intresten.

Verhoog uw winstkansen
door regelmatig te sparen
bij het Landbouwkrediet.

**Tombola van het
Landbouwkrediet**

Lijst van de agenten onder de rubriek
„Banken“ in de Gouden Gids.

Vraag kosteloze en vrijblijvende inlichtingen bij :

de gewestelijke vertegenwoordiger :

RECOUR P.

Haringeplaats 23, 8990 ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30.02.70

de agent-kassier :

JOOS L.

Kerkstraat 6, 8994 PROVEN

Tel. 057/30.03.26

**SPAARKAS
ippa**

n.v. - private spaarkas opgericht in 1903

Voor een voordelige plaatsing, voor alle krediet
en voor tijdsparend dienstbetoon kan U best terecht bij :

Robert LEPÉE, Hoogstadestraat 9 - Beveren-IJzer

Mej. DENYS, Krombekeplein 24 - Krombeke - Tel. 057/40.02.50

Magda PRINZIE, Watoustraat 25 - Proven - Tel. 057/30.02.58

Gerard DELPLACE, Krombekestraat 3 - Roesbrugge-Haringe

Tel. 057/30.07.56

Wilfried LAUREYS-COEVOET, Zwanestraat 7 - Stavele

Tel. 057/30.00.17

➔ **Als het om geld gaat : I P P A**

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —
— In alle prijzen —

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND :

Overlijden

- Marguerite Beddeleem, ongehuwd.

Huwelijksaankondiging

- Rik Slosse met Myriam Depyper, beiden van Stavele.

Geboorten

- Kristof Worm, z. v. Eric en Rita Bourrée (Stavele).

- Lisbeth Vandromme, d. v. Denis en Magda Berquin (Beveren).

EEN GOEDE RAAD

Wie een lening aangaat om een huis te bouwen, doet er goed aan deze lening te laten verzekeren met hetgene men noemt een *schuldsaldoverzekering*. Bij een eventueel sterfgeval van de verzekeringsnemer wordt het saldo van de lening dan door de verzekeringsmaatschappij voldaan en zitten de erfgenamen niet langer met de schulden.

Bovendien is *in principe* de terugbetalingsannuïteit van de lening aftrekbaar van de in-

komsten die moeten aangegeven worden inzake direkte belastingen.

We zeggen wel „in principe”, want op die aftrekbaarheid staan een deel beperkingen waarmee men moet rekening houden om achteraf niet ontgoocheld te worden: beperkingen waarvan vele verzekeringsagenten, tuk op het plaatsen van een kontrakt, meestal niet gewagen.

De bijzonderste voorwaarde (want er zijn er een hele reeks) die vaak uit het oog verloren wordt, is dat de aftrekbaarheid slechts toegelaten is voor de bouw van een sociale woning, een kleine landeigendom en een middelgrote woning.

Onder een middelgrote woning dient verstaan een woning waarvan de *verkoopwaarde* niet hoger gaat dan 1.550.000 fr (plus 5 % voor elk ongehuwd kind). Gezien de huidige prijzen is dat bedrag nogal vlug overschreden en van aftrek van de kapitaalsannuïteit is er dan geen sprake meer.

Ook de aftrek van de interesten is beperkt (meestal tot het kadastraal inkomen van het goed).

Wie een te hoge verkoopwaarde heeft, doet er best aan een schuldsaldoverzekering af te

sluiten met jaarlijkse premie, in de plaats van met een éénmalige premie. Dat is fiscaal voordeliger.

Maar men moet alleszins VOORAF een goed belastingkonsulent raadplegen, want in deze materie zitten wolffijzers en schietgeweren.

S.B.

Gelukwensen

Wij feliciteren de jonge Kleinkunstgroep „Delta” uit Proven met hun zesde plaats in de wedstrijd „Trofee voor Midden-Vlaanderen”, die dit jaar plaats greep in Hooglede. Hun eigen nummer werd op een langspeelplaat opgenomen en verschijnt binnen een paar weken.

Deze groep, die bestaat uit Marc Debergh, Ivo Rappelet en Rudy Vandromme, beoogt progressieve Kleinkunst te brengen. Het zijn jongens uit onze eigen streek, die het aangedurfd hebben eigen werk te brengen, en tussen 95 mededingers een dergelijk resultaat behaalden.

We hopen dat deze jongens een goede start hebben genomen en wensen hun veel succes toe.

Spaar VEILIG

Spaar ZEKER

Spaar ONDER

STAATSWAARBORG

VERZEKERINGS- en ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

Watouseweg 1 8994 PROVEN

NMKN

Tel. 057.30.03.39

ASLK

30.03.26

30.02.58

ST-JORISSTRAAT 31
8500 KORTRIJK
Tel: (056) 21.69.07

Bergenstraat 29
8990 ROESBRUGGE

NOG 2 VOETTOCHTEN

7e VERSCHAEVE-MARS

naar Alveringem
alleen voor meisjes
(langs IJzer en Lovaart)
weekeinde 8-9 november

8e ELF-NOVEMBER-MARS

open voor iedereen:
VOORAF INSCHRIJVEN BIJ
MYRIAM VERBEKE
bij wie je ook na de
„Bertennest-Boekenbeurs”
alle V.R. - NATUURVOEDING
kunt krijgen: biologisch brood en
granen, toespijzen, tamari, enz.

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58

8970 POPERINGE

MEEST
GESPECIALISEERDE
STOFFENZAAK
VAN DE STREEK

Alleenverdelers: BURDA - patronen

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN ACTIVITEITEN MAAND NOVEMBER

Gaibolling

Roesbrugge, zondag 16 november te 15 u.
Gaibolling bij Georges Berquin.

Kaarten

Beveren-IJzer, „Het Boerenhof“
donderdag 20 nov. te 14 u.: gezellig onderonsje en kampioenkaarting voor de leden van de „Derde Leeftijd“.

Beveren-IJzer, maandag 17 november
bij M. Ryon, 2de maandelijks kaarting.

Haringe, in „Sint-Jozef“ bij Martha Ryon
zaterdag 22 en zondag 23 nov.: 2de maandelijks kaarting met saucissen, voor de leden

Dia-avond

Haringe, Zaal „Sint-Jozef“ bij Martha Ryon
vrijdag 14 november te 20 uur
Dia-avond: gewestelijke spreken (2de reeks)
naar tekeningen van pater Joris Declercq

Info-avond

Proven, Zaal „Sint-Elooi“
zondag 9 november te 20 uur
Info-avond in het kader van 11.11.11 aktie.

Toneel

Roesbrugge, Zaal „De Gouden Arend“
zaterdag 15 november te 20.15 uur
Toneel „Pasterke Candeels“ door het
Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen

Folkavond

Proven, Jeugdhuis „Die Croone“
zaterdag 22 november te 20 uur
Folkavond met Dave Deighton (Engeland)
Toegang: leden 60 fr.; niet-leden 80 fr.
ingericht door „Odil“ (Poperinge) en „Die
Croone“.

Dansavond

Roesbrugge, Zaal „Kristen Volkshuis“
zaterdag 8 november te 20 u.
T-Dansant met orkest „The Shadoks“
met zangeres Dicky Benson
ten voordele van de plaatselijke brandweer.

Bertennest

Weekeinde 8-9 november: 7e Verschaevemars der Vlaamse Melsjes, vanuit Bertennest te voet langs IJzer en Lo-vaart naar Alveringem, voorbereid door „Nieuwe Gudrun“.
weekeinde. Aanmelding vooraf langs Myriam Verbeke: Tel. 057/30.02.08

Dinsdag 11 november: 8e Elf-November-mars langs de IJzer naar Diksmuide, open voor iedereen, mits inschrijving vooraf langs zelfde telefoon.

Kampweekeinde van 14-15-16 november door K.S.A.-Kuurne.

Volkskunst weekeinde 22-23 november: volksdans met „Bertennesters“ en alle vrijwilligers, samen met volkskunstgroep „Viking“ uit Gistel. Bijwonen opvoering „Repelsteeltje“ te St.-Eloois-Winkel en „De Groote Stooringe“ te Roeselare.

Zondag 30 november: Bertennest-nieuwjaarsviering met te 12 uur H. Mis, waarna natuur-

middagmaal en kultuurmale met Romebedevaarders en te 16.30 uur première film over de voettocht naar Rome „Van Yzer tot Tiber“.

BRIEFJE VAN EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Het „jaar van de vrouw“ is bijna ten einde en veel verandering heeft het bij ons Gusta niet teweeggebracht. Haar politiek inzicht is er alleszins niet op vooruitgegaan. Enkele dagen geleden vroeg ze mij waarom men de eerste-minister van Holland altijd „den uil“ noemt, niettegenstaande hij er niet minder intelligent uitziet dan andere premiers.

Ze begrijpt ook de situatie niet in Portugal en meent dat al die jonge kerels, die voortdurend met hun vuisten gaten in de lucht slaan, veel beter barakken aan elkaar zouden timmeren voor de vele daklozen in de wereld.

Gisteren heb ik geprobeerd aan haar politieke vorming te sleutelen, maar je zult straks wel horen hoe het uitgevallen is.

Ik vertelde haar welke rare tijden we beleven, met inflatie en werkloosheid, waarvan niemand weet wanneer of hoe het zal eindigen. Dat er voortdurend fabrieken gesloten worden en dat de industrialisatie waarvan men zoveel verwachtte, verkeerd is uitgevallen: overproduktie, lucht- en bodemvervuiling.

Ik expliceerde hoe heel de onderwijspolitiek in het honderd is gelopen. Dat men met kwistige hand honderdduizenden studiebeurzen heeft rondgestrooid in de mening dat iedereen naar de universiteit moest. Met het averechtse gevolg dat de universiteiten fabrieken van werklozen zijn geworden, terwijl er gebrek is aan knappe ambachtslieden.

Ik zette uiteen hoe we in feite ten ondergaan aan dwaze ambities en altijd maar meer willen voor ons zelf en nog meer voor onze kinderen. Maar dat zelfs de knapste sportman niet voortdurend zijn eigen rekords kan breken.

Ik wees erop dat we tegenwoordig in zulk een wanordelijke mallemlen zijn terechtgekomen, dat er op de een of de andere dag weer een vent ten tonele zal verschijnen, met een kleine „moustache“, die met donkere blik, krakende stem en gestrekte arm zal beloven orde op de zaken te stellen en... dat wellicht velen, die de wanorde moe zijn, hem zullen volgen.

Vooraleer ik verder kon gaan en haar de gevolgen daarvan kon uiteenzetten onderbrak ze mij: „k Weten wie dat je bedoelt“ zei ze: „CHARLIE CHAPLIN!“.

Toen heb ik alle verdere pogingen gestaakt. Amaai men frak!

Pol

- Camping
- Sport
- Kledij
- Jean's broeken

G. DECUYPER

Ieperstraat 69 POPERINGE

Tel. 057/33.37.75

Kent U de mode?...
Weet U wat „In“ is?...
Inzake:

- schoenen
- handtassen

Kijk en kies...
bij

I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor...
- de derde leeftijd.

- Aanleg en onderhoud van tuinen
- verkoop van alle plantgoed

VANWILDEMEERSCH Paul

Roesbrugge-Haringe

Tel. 057/30.00.43

bij afwezigheid: 057/30.06.73

♦ SPECIALITEIT: snoeien van sierplanten en fruitbomen.

RESTAURANT - CAFE

„T COUTHOF“

Provenceweg 202 - POPERINGE

Tel. 057/33.50.94

Klein - intiem - gezellig

Open haardvuur - gestylde muziek

Gesloten: Maandagavond en dinsdag

Menu's à la carte

Specialiteit: Forel - Côtes à l'os
RECEPTIES

FAMILIE- en PERSONEELSFEESTEN
EERSTE- en PL. KOMMUNIEFEESTEN
Bespreek tijdig uw plaatsen.

Gekoelde dranken

Gechambreerde trappist

Elke dag verse pannekoecken

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

Centrale verwarming
en
Sanitaire installaties
Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon
Krombkestraat 38 b
STAVELE
Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

't Wos op è zundag op 't laatste van oktober dat er herbergkermesse wos te dikke Nettes in „De versche pinte“ geheel op 't ende van de platse te Pollinkhove.

't Wos tegen den avond en 't wos maar è schuw weere om d'r naartoe te gaan, maar Nette had olle jaare wel volk. Zelve op è geweunen zundag wos dat d' eenigste plekke waar dat er nog entwien te vinden wos om è partie te kaarten. Maar met d' herbergkermesse wos 't vulle bak teweege, want ze zaten ol aan vuuf, zes tafels te kaarten.

Nette wos ol in vulle geweld. Ze stond in den toog pinten te schinken met è kleur gelijk è krieke en 'n aangezichte gelijk è zonne van kontement omdat ze zag dat de kalanten nog oltijd den eenen achter den anderen binnenkwamen.

Die daar oek ol toekwam, dat wos Gusten Olweeter, de vasmarchand van tegen Elzen-damme. Olweeter wos zijn eigentlijke naame niet, maar olleman noemde hem alzoo omdat 'n ongehoorden pratelaare wos die 't oltijd ol best wilde weeten en olleman 't zijne zei, maar zelve niet veele koste verdraagen.

Gusten had ol tegen den eenen en den anderen gaan vraagen om te kaarten, maar met dat ze hem ol wel kenden, wos er niemand rap om met zoo è maat te begunnen en Gusten koste niet verder of by den toog blauven staan swaatelen tegen de bazinne en è paar andere kalanten die daar stoegen.

Op dat moment kwam Fieltje Tatse, de schoenmaker binnen.

Fieltje wos 'n ouden jonkheid die in zyn huuzetje olleene weunde djuuste bachten de kerke, maar ie wos van olleman gekend omdat 'n geestigaard wos.

„Ha!...“ riep Gusten „dàar is er è maat voor mien om te kaarten... 't is wel maar è kleenen, maar we gaan hem op 'n hoogen stoel zetten!...“

„Ik zyn ik niet gekomen om te kaarten wei“, lachte Fieltje... „ik zyn gekomen om de bazinne te zien“.

„Horkt è keer“ zei Gusten... „Je kunt gy geheel de weeke komen om de bazinne te bekyken... maar nu zyt je gie gekomen om te kaarten“.

„Maar ik è kunnen ik niet kaarten“ antwoordde Fieltje.

Gusten wos niet styf gediend met zoo'n antwoorde en ie ging vlak by Fieltje gaan staan.

„Wuk is dat met joen“, grolde Gusten... „is dat niet willen of is dat dommigheid?“

Fieltje wos maar è kleenen, maar hetgeene dat 'n zei hield dikkers aan de rebben.

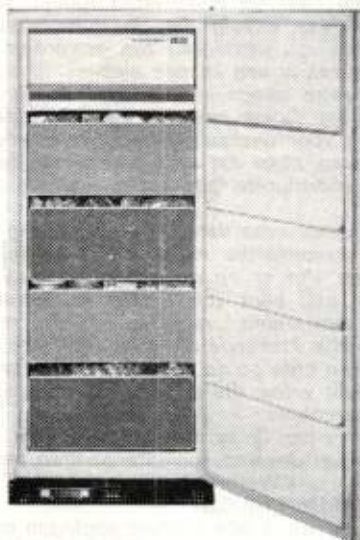
„Voorzekers dommigheid“, lachte Fieltje „ze zyn niet ol zoo slim gelyk gie wei... want met dat je gie zoo dichte van mien staat, onke ik omhooge kijken, zien k'ik joen verstand zitten ol deur joen neuzegaaten!“

Fieltje zag dat Gusten kwaad kwam omdat olleman stond te lachen en ie wilde dat vergoelijken.

„Horkt è keer Gusten“, zei Fieltje... „om te zeggen gelyk of dat 't is, ik kunnen niet kaarten, omdat 'k mien bril vergeten heb... en zonder bril verkennen k'ik geen zot uut è vrouwe... 't is waar wei Gusten... waar dat je gie daar nu staat enee, 'k kunnen ik niet zeggen of dat 't gie is of de bazinne“.

KWAAK

Linde

KOOP NU

een JUBILEUM DIEPVRIEZER
aan JUBILEUM PRIJS

bij

Jos. CAPPOEN-GANTOIS

Stationsstraat 12
8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30.05.94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14-16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

BEAUVOORDE-nummer

ter gelegenheid
van de intronisatie van
nieuwe ordeleden
in de Orde der DRIEKONINGEN.

Al wat echt is, draagt het kenmerk van de stilte (Reninca)

BEAUVOORDE

het KULTUURCENTRUM van de WESTHOEK

Foto H. Leuridan - Veurne

De schoonste fusie die ooit heeft plaatsgevonden en die niet de minste aanleiding heeft gegeven tot contestatie was deze van de gemeenten Wulveringem en Vinkem, die op 1 januari 1971 werden verenigd tot de gemeente BEAUVOORDE.

Sinds hun ontstaan, in de Middeleeuwen, liggen deze dorpen ineengestrengeld. Doorheen blijke en droeve dagen zijn ze tot een organisch geheel gegroeid. Weliswaar heeft men nu Beauvoorde, vanuit Brussel - met volledige miskennis van alle psychologische en menselijke problemen - bij Veurne gevoegd, maar dat zal zijn eigenheid maar weinig schaden. Beauvoorde wordt gesteund door een groep mensen die bekommerd zijn om zijn integriteit en die zich zullen blijven inspannen om zijn eigen gezicht en zijn leefbaarheid in stand te houden.

De landelijke rust, de 19de-eeuwse structuur en de warme gemeentelijkheid van Beauvoorde zijn de noodzakelijke compensaties voor al de stress-verwekkende componenten van de huidige middelpuntvlindende tijdsgeschiedenis.

Wulveringem-Vinkem kreeg bekendheid toen het kasteel „Beauvoorde“, daterend uit het begin van de 17de eeuw en door jhr. Arthur Merghelynck bij legaat ter beschikking gesteld van de te Gent gevestigde Koninklijke Vlaamse Academie, in 1950, als museum voor het publiek toegankelijk werd.

Sindsdien werd het door vele duizenden be-

langstellenden, uit binnen- en buitenland bezocht. De daarmee gepaard gaande kennismaking met de twee stille dorpen aan de rand van de drukke verkeersader naar de kust, was voor velen een openbaring. Wulveringem-Vinkem werd plots een toeristische aantrekkelijkheid.

In 1968 werd door een groepje streekmin-

naars de herberg het „Gemeentehuis“ aangekocht en omgebouwd tot een onthaalcentrum met een rustiek spijshuis: het gasthof „Driekoningen“, dat weldra bekendheid verwierf om zijn „rijke tafelen“ en zijn gezelligheid. Het jaar daarop werd er de *Vereniging voor Vreemdelingenverkeer van Veurne-Ambacht* gesticht, om de aandacht te trekken op nog andere toeristische streekmerkwaardigheden, en tevens de v.z.w. *Opbouwwerk IJzerstreek* opgericht, die zou instaan voor de kulturele activiteiten. In datzelfde jaar, 1969, werd ook de „Orde der Driekoningen“ in het leven geroepen, die haar leden kiest „onder diegenen die zich voor de ontwikkeling van de Westhoek verdienstelijk hebben gemaakt of door hun bedrijvigheid ervoor van belang zijn“ (Handvest der Orde).

Het kasteel BEAUVOORDE

Een zekere ridder Wulfried of Wulferus, van wie de oorspronkelijke dorpsnaam werd afgeleid, zou diep in de Middeleeuwen, daar waar „Wulveringem“ nu te vinden is, dicht bij elkaar een burcht en een kerk hebben gebouwd. Verscheidene adellijke families zouden dit kasteel in de loop der tijden hebben bewoond. In 1550 werd het verkocht aan een zekere Pierre van den Bampoele, die reeds in 1560 stierf en in de kerk van Wulveringem werd begraven.

Enkele jaren later, op 15 en 16 augustus 1566, werden tijdens de beeldenstorm de kerken van Wulveringem en Vinkem geplunderd en verwoest. In 1573 huwde Margaretha, een dochter van Pierre van den Bampoele, met Antoon de Bryarde, heer van Beauvoorde, die het kasteel kwam bewonen. Voortaan spraken men van het kasteel „Beauvoorde“.

Toen Farnese, in naam van de koning van Spanje, onze gewesten op de Calvinisten veroverde kende Wulveringem-Vinkem weer treurige dagen. Opstandige benden ondernamen plunder- en vernielingstochten tegen alles en iedereen die het oude geloof en het Spaanse huis waren trouw gebleven. In 1584 werd het kasteel van Wulveringem door de geuzen in brand gestoken. Heel de streek lag toen verlaten en de dorpen waren ontvolkt. De historicus Emanuel van Meteren (1535-1612) schreef dat Vinkem nog drie en Wulveringem nog vijf inwoners telde. De toestand verbeterde pas onder de regering van de aartshertogen Albrecht en Isabella.

In de jaren 1591 tot 1617 werd het kasteel „Beauvoorde“ door Jacques de Bryarde herbouwd, vermoedelijk naar de plannen van Sylvain Boullain, architect van de aartshertogen. „Beauvoorde“ is eigenlijk een waterkasteel, opgetrokken in baksteen van Veurne-Ambacht.

Het is gelegen op een terp, met water omgeven, te midden van een beboste tuin, die over heel zijn omtrek, nog eens met een vestinggracht is afgesloten. Verwant aan de stijl van andere gebouwen die omstreeks 1600 in het Westland werden opgetrokken is het een typisch, regionaal kasteel.

Onder de Bryardes beleefde Beauvoorde een schitterende tijd, maar naderhand geraakte het in verval. In de 19de eeuw was het zelfs met afbraak bedreigd. Maar in 1875 werd het aangekocht door de Ieperse Jonker Arthur Mergelynck, een romantiker van de oude stempel, een liefhebber van antiekiteiten en genealogie, een snuffelaar in belegen kollektes en maffe archieven. Hij herstelde het kasteel grondig en stuwde het vol met antieke meubels en voorwerpen, waaronder zeer waardevolle.

Jhr. Mergelynck huwde in 1895, op 42-jarige leeftijd, met een landelijk meisje van Langemark, Julia Flyps, die 13 jaar jonger was dan hij. Hij stierf kinderloos in 1908, zijn vrouw pas in 1941. Zij was 33 jaar lang de douanière van Beauvoorde gebleven.

Bij twee geheime testamenten van 2 en 21 februari 1905, werd door jhr. Arthur Mergelynck het kasteel Beauvoorde, met zijn inboedel, aan de Belgische Staat geschonken, om het „ten eeuwigen dage ter beschikking te laten van de te Gent gevestigde Koninklijke Vlaamse Academie“.

Toen na de Tweede Wereldoorlog het kasteel door de Vlaamse Academie werd in bezit genomen, werd het onder de leiding van prof. dr. Jozef Muls vakkundig in orde gebracht en werd de antiekiteiten-verzameling de gepaste plaats en ordening gegeven.

De Koninklijke Vlaamse Academie houdt er elk jaar op de derde woensdag van juli haar zomervergadering. Voor de rest is het kasteel een klein museum geworden van antieke meubels, blokkasten en kabinetten, van koperen glaswerk, van Roeaans, Delfts, Nevers en Chinees porselein, dat toegankelijk is voor het publiek van 1 juli tot 30 september.

Een nieuw Sint-Martens-Latem

Als bezienswaardigheden zijn te Beauvoorde nog te vermelden: de eeuwenoude kerk van Vulveringem (1100), romaans-gotisch van bouwtrant, met een stemmig interieur en een merkwaardig meubilair; de sobere maar smaakvolle pastorie; de kerk van Vinkem (begin 16de eeuw) met een reus van een toren die heerst over heel de polderstreek; de herberg het „Gouden Hoofd“, een der oudste herbergen uit het Veurnse, reeds bekend in 1594 en de twee oude leenhoeven de „Tor-

reelen“ en het „Blauwhuis“.

In december 1968 werden de twee parochies Vulveringem en Vinkem samengevoegd. In de nu leegstaande, maar geklasseerde kerk van Vinkem hebben reeds enkele fel opgemerkte kulturele manifestaties plaatsgevonden, voornamelijk door toedoen van de Gentse dichter en kunstkritikus Jan D'Haese. In 1972 zagen we er een prachtige tentoonstelling van religieuze kunst en dit jaar „Vlaamse fantastiek van Ensor tot heden“. Meestal uit privé-kollekties werden o.m. ruim 20 Ensors verzameld, naast werken van Gustaaf De Smet, Gustaaf van de Woestijne, Valerius de Saedeleer, Floris Jaspers, Oktaaf Landuyt en andere grootmeesters. Samen met deze expositie werd, verspreid over het dorp, een openlucht tentoonstelling gehouden met beeldhouwwerken van de Ingelmunstenaar Jules Dewaele. Elke avond werden deze beelden verlicht, samen met de twee monumentale kerken.

Wat niet iedereen dergelijke kunstwerken kan waarderen wijst er alleen maar op dat soortgelijke tentoonstellingen een noodzaak zijn om onze konventionele kunstbegrippen bij te werken en toont aan dat ons „esthetisch beleven“ dringend aan wat bijscholing toe is.

Objektief: dat een klein nest als Beauvoorde, deze exposities binnen zijn muren kon

Linde

KOOP NU

een JUBILEUM DIEPVRIEZER
aan JUBILEUM PRIJS

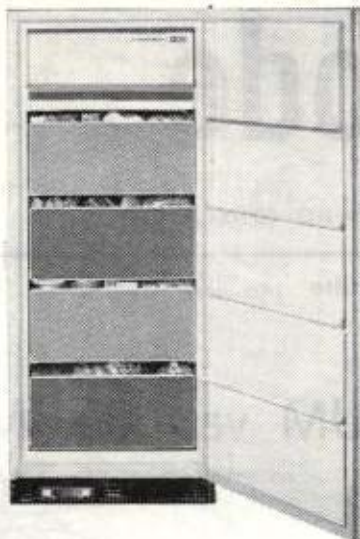
bij

Jos. Cappoen-Gantois

Statiestraat 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.05.94

krijgen en daarmee 3 000 bezoekers weet te lokken, is een formidabele prestatie.

De metamorfoze die Beauvoorde in de jongste jaren heeft ondergaan is een schoolvoorbeeld van wat mogelijk is, indien de wil om iets te verwezenlijken bestaat: als het niet eeuwig bij praten blijft, maar daden worden gesteld. Het moet vooral een voorbeeld zijn voor de vele gemeenten die opgeslorpt door een groter entiteit in de vergetelheid zullen verdwijnen als zij, op hun beurt, geen initiatieven zullen nemen.

Toch geloven wij dat maar weinigen Beauvoorde zullen nadoen. Beauvoorde waar enkele verbeterde idealisten van een godvergeten vlek een nieuw Sint-Martens-Latem aan het fatsoeneren zijn.

R.A.B.

Aktie „Mensen in nood“

BOND ZONDER NAAM wil de mensen niet eindeloos laten wachten op nieuwe structuren, op een nieuwe wereld.

Daarom: KERSTKAARSEN AKTIE '75: Een onmiddellijke hulp en een boven water houden van de kleine, arme mens. Elke kerstkaars die je koopt is een symbool van de hand, die je uitsteekt naar een „mens in nood“.

Kaarsen zijn te koop bij: Roger Blanckaert, Nachtegaalstraat 5, en bij Pol Menu, Wijngaardstraat 2, beiden te Roesbrugge-Haringe.

CAPPEL MODE

te BEVEREN-IJZER

Dameskledij van topkwaliteit
tegen groothandelsprijzen!

Mantels - Tailleurs - Kleedjes
Vesten - Ensembles - Pantalons

Grote keus herenkostuums
Sportvestons - Broeken

CAPPEL MODE

Kasselstraat 9 (Cappelhoek)

tegen de Franse grens (op 10 minuten van Ieper)
baan Poperinge, richting Duinkerken.

Open iedere dag van 8 tot 20 uur — Gesloten op maandag

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor: GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

DE „ORDE DER DRIEKONINGEN" VIERT!

Intronisatie van drie nieuwe ordeleden:

pater Joris DECLERCO

Jan D'HAESE

Etienne MOREL

De leden van de Orde der Driekoningen

- zetten zich bewust in voor de Westhoek, die zij in zijn verantwoorde welvaarts- en welzijnsaspiraties willen bevorderen;
- beraadslagen en beslissen op democratische wijze over de te voeren akties of de te steunen projecten in verband met de streek;
- aanvaarden hun individueel en gezamenlijk optreden te laten leiden door een houding van vriendschap en verdraagzaamheid, zonder onderscheid te maken tussen filosofische overtuiging, politieke visie of sociaal-ekonomische en kulturele opvattingen;
- willen actief meewerken aan een geïntensifieerde uitwisseling op het sociaal, ekonomisch, kultureel, politiek en wetenschappelijk vlak binnen het kader van een gezond Europees regionalisme;
- zijn overtuigd van het grote belang van de Nederlandse taal en kultuur als essentieel element van onze samenleving, maar aanvaarden als lid ook personen uit het Noordfrans gedeelte van de Westhoek, die de Franse taal en kultuur actief gebruiken en beleven;
- worden gekozen onder diegenen, die zich voor de ontwikkeling van de Westhoek verdienstelijk hebben gemaakt, of door hun bedrijvigheid, ervoor van belang zijn;
- betekenen voor elkaar een daadwerkelijke steun.

Pater Joris DECLERCO

Geboren in 1921 te Westouter. Ingetreden bij de paters van het Heilig Sakrament te Lommel in 1939 (late roeping). Priester gewijd in 1950. Als missionaris vertrokken naar Burundi in 1953, waar hij 21 jaar verbleef. Pastoor te Haringe in 1975.

Herschreef in 1952 *En waar de sterre bleef stille staan*, in het Westouters dialect. Dit stuk werd achteraf meerdere malen opgevoerd in Frans-Vlaanderen. Ligt aldus aan de basis van het „Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen". Schreef nog een hele reeks heimatverzen en volkse spreuken in het dialect van de Westhoek, die door Gerard Vermeersch werden voorgedragen of door Willem Vermandere op muziek gezet.

Is als schilder bekend om zijn portretten en impressionistische landschappen.

Publiceerde *Burundese Novellen* (1975), een bundel sappige verhalen over zijn leven en zijn mensen in de Burundese-brousse.

Jan D'HAESE

Geboren in 1922 te Aalst. Zakenman, dichter en kritikus voor toneel en beeldende kunsten in *De Nieuwe Gids-De Spectator*, *De Standaard*, *Ons Erfdeel*, e.a. Directeur van het Gentse Mimetheater. Behaalde de Pol de Mont-prijs met zijn toneelwerk „Hier X-Town". Bewerkte of vertaalde meerdere stukken voor toneel. Schreef een TV-spel. Publiceerde verschillende dichtbundels en essays over hedendaagse schilderkunst en de Latemse kunstenaars. Is de promotor van de

Hedendaagse Fantastiek in de Vlaamse schilderkunst.

Jan D'Haese organiseerde reeds een zevental kunsttentoonstellingen te Beauvoorde en door zijn tussenkomst kwam dit jaar het N.T.G. *Mariken van Nieumeghen* opvoeren in de kerk van Vinkem. Hij verzorgde eveneens te Beauvoorde van 13 tot 19 juli 1975 een week van de poëzie.

Etienne MOREL

Geboren in 1920 te La Madeleine (Rijsel). Zakenman, heem- en geschiedkundige. Woont

te Reninge. Heeft voornamelijk belangstelling voor Frans-Vlaanderen en de taal der Frans-Vlamingen. Verzorgt regelmatig dia-montages over Frans-Vlaanderen.

Lid van de raad van beheer van Westvlaamse verbonden voor heemkunde (Brugge). Was jarenlang onderhoofdman van de heemkring „Bachten de Kupe". Lid van het Komiteit voor Frans-Vlaanderen te Waregem (sektie heemkunde en geschiedenis). Ondervoorzitter van het Davidfonds Reninge.

Medewerker aan *Ons Heem* en het *Iepers Kwartier*. Stichtend lid van de Marnixring Ieper-Westland.

Wie wil deelnemen aan het feest kan alle inlichtingen inwinnen bij
R.A. BLONDEAU te ROESBRUGGE.

Beveren en Stavele tijdens de Franse omwentelingsoorlogen.

Grootscheepse Franse aanval

Vrijdag 25 april 1794 - Sint Marcusdag! „Crepé op den Scherpenput! Jongens crepé op den Scherpenput” schreeuwde en tierde Cissen Venant, de Stavelse boer en kommandant van de vrijwilligers op de „Fransche Balie”. En de mannen en boeren van Proven, Krombeke en Stavele gaven „crepé” zoveel ze konden op de honderden Franse soldaten die van de Scherpenput afgestormd kwamen naar de Waaienburg toe. De Scherpenput was een put gelegen aan de hoek gevormd door de twee straten die er samenkomen, de ene van Roesbrugge, de Krombekestraat en de andere van de Molenwal, de Molenwalstraat.

Daar krioelde het van Fransen die uit beide richtingen van Roesbrugge kwamen. De Fransen verspreidden zich en plooiden hun rangen open over de velden en daar de vruchten die tijd van het jaar nog klein waren, stonden ze bloot en in het volle bereik van de kogels van onze volontairen. Er ontstond een geweldig en verschrikkelijk vuurgevecht met musketten, jachtgeweren en ganzenroeren. Onze mannen achter hun verschansingen, die tot borsthoogte reikten, waren beschermd tegen duizenden ballen die boven hun hoofden ronkten terwijl zij voortdurend op de vijand konden mikken en vele sansculotten neerschieten.

Cissen Venant had bijna geen stem meer van 't danig roepen „Crepé op den Scherpenput”. Die spreuk heeft daarna nog furore gemaakt en honderd jaar later gebruikten de mensen die spreuk nog als ze iets met geweld wilden bereiken of doen doorgaan.

De strijd heeft daar verscheidene uren geduurd, van de vroege morgen tot ongeveer 10 u. in de voormiddag. Zolang hebben onze mannen stand kunnen houden. Doch toen geraakten de Fransen over de verschansing en de vrijwilligers en de geallieerden moesten wijken.

Ook aan het „Uilegat” en aan de IJzer werd met dezelfde hardnekkigheid en verbeterheid gevochten. C. Derache vertelt dat de volontairen na verschillende uren te hebben gevochten als leeuwen, door de Fransen overrompeld werden. Zodra ze deze aan de voet van hun verschansing zagen, vreesden ze voor omsingeling door de Republikeinen, die door geslagen openingen en bressen vooruitrukten. Daarom moesten ze eindelijk hun standplaatsen verlaten en wijken. Ze deden echter een ordevolle terugtocht, zonder vlucht of paniek. Vanaf 10 u. was de aftocht van de onzen algemeen. Overmacht verplettert heldenmoed!

Voortdurend, zonder verpozen, kwamen steeds meer en nieuwe Fransen aangelopen. Voor de onzen was er praktisch geen reserve.

De vrijwilligers trokken zich vechtende langzaam terug, van boom tot boom, achter haagen en struiken, in sloten en grachten en zoveel mogelijk achter hulzen of gebouwen verder schietende met musketten en jachtgeweren.

De nieuwe Franse aanval

Vele Fransen sneuvelden. Ook de onzen telden doden en gewonden. „...waren in den schanz doodgeschoten: Karel Van Nobel eenen welhebbenden koeyboer van Krombeke, die zekerlijk tusschen 50 à 60 jaren oud was, hij had alreeds kinderen getrouwd en Benedikt of Dikten Van Hee bejaerde jongeman van Krombeke” (C. Derache). De achttienjarige Jan Baptiste De Grauwe, zoon van Pieter, geboren Stavelnaar en Catherine Nevejans uit Beveren werd eveneens in dit gevecht doodgeschoten. De pastoor schreef in de overlijdensakte: „in conflictu inter Gallos et voluntarios milites nostros” d.i. tijdens het gevecht tussen de Fransen en onze vrijwillige strijders. De jongen werd ter plaatse begraven bij de Duivinnedreef „prope de duivinnedreve in hac parochia sepultus” (zie parochie-registers Stavele - Rijksarchief te Brugge). Vermoedelijk woonde hij op de hofstede waar Daniël Leys-Priem thans verblijft (gemeente-archief - Stavele).

Nu en dan kwamen er nog kleine groepjes vrijwilligers toegelopen, maar ze konden de zaak niet meer redden. In elk geval niet zoals Matthijs Candaele zoon van Claes Candaele, landbouwer van Westvleteren en boer Pieter Waghemaeker uit Stavele deden: ze hadden beiden wat te diep in het glas gekeken en waren zo verwaand geworden dat ze naar de vijand toeliepen roepende dat ze hunne blauwe „erreweten” (hun kogels) zouden planten in de herten der Carmagnolen. Ze werden beiden gevangen genomen en ontwapend, ze kregen wat schoppen in hun ... (waar de rug van naam verandert) en werden als krijgsgevangenen naar St-Winoksbergen gebracht. Een zekeren Hendricks die niet ver van het Uilegat woonde werd eveneens gevangen genomen en naar Bergen meegevoerd. Deze drie krijgsgevangenen zijn na enkele maanden gezond terug thuis gekomen. Pieter Waghemaeker was geboren te Stavele in 1754, zoon van Frans, geboren te Stavele, en van Jeanne Top uit Proven. Hij was gehuwd de 16 februari 1779 met Maria De Grauwe en had vijf kinderen.

Toen de Fransen doorgebroken waren trokken ze over de volle breedte van hun front Krombekewaarts. De mensen die het geslacht voortdurend hoorden dichterbij komen vluchten weg naar de bossen, andere verborgen zich in de koolzaadvelden en nog andere ver-

kozen de kant van de meersen en broeken waar ze gingen schuilen in de laagten en kleine grachten. Alles hing ervan af waar men woonde en waar men best naar toe kon. Ferdinand Debacker, een zesentwintigjarige Stavelse vrijgezel vluchtte weg voor de Fransen die hem achtervolgden, hij wilde de Heidebeek overzwemmen doch verdronk. Hij werd aan de boord van het water begraven „ad ripam” schreef de pastoor (Stavelse parochie-registers). Veruit het grootste gedeelte beladen met pakken en vrachten klederen en huisgerief trokken te voet of met geladen wagens en karren naar Westvleteren. De achteruittrekkende vrijwilligers vonden het dorp van Krombeke verlaten en zonder volk. Beschut door huizen en bomen schoten ze weinig kogels verloren.

Terwijl de Franse troepen van de Waaienburg naar Krombeke optrokken werd ook een legerafdeling langs Beveren naar Stavele gezonden om van daaruit de boeren in de rug aan te vallen. Een Stavelnaar die juist te Beveren was, beseftte het gevaar, hij liep door velden en weiden, zwom over de vaart en kon aldus zijn dorpsgenoten verwittigen. De oprukkende sansculotten werden nog enige tijd opgehouden aan de IJzer omdat de brug afgebroken was. Intussen waren al de inwoners van Stavele gevlucht. De Fransen vonden er alleen de kleermaker, Jaak Braecke. Hij vroeg hun smekend dat ze zijn huis niet zouden in brand steken, doch hij werd meedogenloos vermoord. Jaak Braecke woonde op de dorpsplaats waar Aimé Decarne nu woont. Hij werd geboren te Stavele op 22 januari 1754 en was dus veertig jaar oud. Hij was de zoon van Egide Braecke en Marie-Thérèse Bertin beiden eveneens afkomstig van Stavele. In 1778 was hij getrouwd te Vinkem met Marie-Jeanne Caremme, de dochter van de horlogemaker van Vinkem. Zij hadden op dat ogenblik nog zeven kinderen, twee waren er gestorven en één was er op komst.

De brand van Stavele

Uit wraak omdat de Stavelse vrijwilligers meerdere Franse militairen hadden neergeschoten, te Beveren vanuit hun verschansing aan de IJzer, hebben de sansculotten gans Stavele uitgebrand. „Ik klom op eenen boom” meldt Derache, „langs alle kanten en zag ik niets dan vuur, heel Stavele stond in brand, de kerk met hare zware elkenhouten gewelven en zolderingen, stond in laalende vlam. Dit was een prachtig gebouw van middeleeuwse bouwtrant met eenen beiaard, schoone klokken en allerlei kunstwerken; de ridderlijke geslachten van Stavele, vroeger verwant met den hoogsten edeldom hadden ze rijk begiftigd; niets ervan bleef gespaard! Al de hof-

**Centrale Verwarming
Sanitair
Asfaltbedekking**

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b STAVELE

Tel. 057/30.06.52 of 057/40.05.43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin

Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier: stijl - modern
Vasttapijt in alle prijsklassen

Met de uitbreiding van onze zaak ...
ZETELS en SALONS
 aan uitzonderlijke prijzen

**IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
 LEGERSTOCK VAN DE STREEK**

uitbater : **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-leper
 bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 — 057/30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asfalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSING en HERSTELLING

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

— De grootste keus SANITAIR —
 door bezoek aan toonzalen van fabriek.

*steden langs de IJzer en in den omtrek ge-
 legen ondergingen hetzelfde lot. De akelige
 klaarte wierd allengskens grooter en grooter.
 Nu was 't de beurt aan de abdij van Eversham
 en de wijk of landing van Elzendamme. 't Was
 waarlijk eene zee van vuur van wel twee uren
 breedte, wier aanblik het hert der arme vluch-
 telingen met radelozen angst vervulde !*

Onze gemeente werd praktisch geheel ver-
 woest. Vele dingen zijn voorgoed verloren ge-

gaan, onherstelbaar vernield. Denken wij maar
 aan de kunstschaten in de Stavelse kerk en
 aan het volledig verbrande gemeentelijk ar-
 chief.

De heropbouw van het dorp en de boerde-
 rijen heeft heel wat moeite en zweet gekost,
 doch geschiedde wondersnel !

Maar dit vertellen wij de volgende maal !

R. Lanszweert

Rode-Kruis-Cursus „Helper”

Op dinsdag 2 december wordt gestart met
 de Rode-Kruis-cursus voor „Helper” en „Help-
 ster”. Deze vindt plaats in de Gemeentelijke
 Jongensschool te Proven en vangt aan te
 19.30 u. Wie nog niet is ingeschreven, kan dit
 nog bij de R.-K.-bestuursleden of mag gerust
 komen op dinsdag 2 december as. Iedereen
 is welkom.

R. Lanszweert

GALERIJ VERMET-LOUWYE

Bergenstraat 9, 8991 STAVELE-BEVEREN

TEXTIEL EN KONFEKTIE

VOOR DAMES - HEREN EN KINDEREN

WINTERKOLLEKTIE IS BINNEN

- Kostuums, zuivere wol, vanaf 2.995 fr.
- Regenmantels met uitneembare borg - Sportvesten
- Vesten en bloezons in nappa-leder
- Mode-broeken in tergal en „pane”
- Herenhemden - Pulls en -Gilets - Plastrons
- Mode-rok - Moole kleedjes - Overgoolers - Bloezen
- Damesregenmantels - Pulls - enz.

Bijhuis DESAEDELEIRE, Statiestraat 14, Roesbrugge

- Alle textielwaren — Gordijnen en overgordijnen
- Prachtige dekens, lakens in flanel, percal lakens, enz.
- Werkkledij - enz.

Maandag gesloten

ANIPHYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
 Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

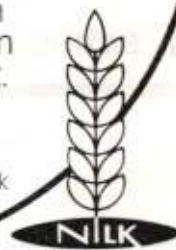
Spaar en win

Bij het Landbouwkrediet
 brengt uw spaargeld 5 tombolabiljetten op
 per schijf van 1.000,-F intresten.

Verhoog uw winstkansen
 door regelmatig te sparen
 bij het Landbouwkrediet.

**Tombola van het
 Landbouwkrediet**

Lijst van de agenten onder de rubriek
 „Banken” in de Gouden Gids.

Vraag kosteloze en vrijblijvende inlichtingen bij :

de gewestelijke vertegenwoordiger :

RECOUR P.

Haringeplaats 23, 8990 ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30.02.70

de agent-kassier :

JOOS L.

Kerkstraat 6, 8994 PROVEN

Tel. 057/30.03.26

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Geboorte

- Winnie Wauters, d. v. Jean-Marie en Maria Claes.

Kerstfeest van de „Derde Leeftijd“

Het gemeentebestuur heeft de eer alle bewoners der gemeente, die de leeftijd van 65 jaar bereikt hebben, uit te nodigen tot het traditioneel Kerstfeest van de Derde Leeftijd, dat zal plaatsvinden op vrijdag 26 december '75 vanaf 12.30 u. in 't Kristen Volkshuis" bij J. Gunst, te Roesbrugge.

AANDACHT! Er zullen geen individuele uitnodigingen worden verstuurd. Gelieve bij deelname dit te willen aangeven op het gemeentesecretariaat, uiterlijk op 15 december 1975. Gelieve eveneens te willen aangeven indien U per auto wenst afgehaald te worden.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND :

Overlijdens

- Remi Devick, ongehuwd.
- Marcel Missiaen, wedn. v. Augusta Ameloot (Beveren).
- Maria Leuridan, echtgte v. Omer Morlion (Stavele).

Huwelijksaankondigingen

- Eric Deprey van Beveren met Georgette Deschodt van Watou.
- Marc Eeckhout van Beveren met Marie-Rose Van De Kerckhove van Zwevezele.
- Sylvain Desein van Stavele met Frieda Delpote van Proven (Krombeke).

11.11.11-aktie

Met een sterke ploeg (10-12 mensen) heeft Beveren de aktie gevoerd, terwijl te Stavele aanvankelijk slechts met twee, maar weldra met zes werd opgetreden. Allen samen brachten ze 11.250 fr. bij elkaar als (een niet te

onderschatten) steun voor de opleiding van landbouwmonitoren in Tanzania.

Tanzania, die sinds 1964 op eigen benen staat en geen uitbuitende, buitenlandse ondernemingen op zijn grondgebied heeft, poogt door de uitbouw van Ujamaa-dorpen (gemeenschaps-dorpen) economisch de kinderschoenen te ontgroeien. Dit systeem wil, door gemeenschappelijke uitbatingen op eigen gronden, voldoende gezond voedsel kweken, niet alleen voor de eigen behoeften, maar ook voor de uitvoer. Daarvoor hebben ze steun nodig, maar belangeloze, menslievende steun, die hun onafhankelijkheid niet bedreigt.

De vele briefjes van 100 fr., die werden ingezameld, wijzen erop dat onze mensen hun verantwoordelijkheid kennen. 11.11.11 is nog altijd de aktie die daadwerkelijk helpt!

In januari komt er wellicht in Beveren en Stavele een dia-voorstelling „Gezonder en rechtvaardiger voeding“.

Aktie-komitee Beveren en Stavele

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1

8994 PROVEN

Telefoon : 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

**ALGEMENE
SPAAR- EN LIJFRENTÉKAS (ASLK)**

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

December 1975 - januari 1976 Reklamprijzen

PYFFEROEN Maria - ROESBRUGGE

Artikel	Normale Prijs	Reklamprijs	Winst
Soya olie Vandemoortele	1 l. 48,50	34	14,50
Solo margarine	1 kg 58	54	4
Planta margarine	1 kg 68	62	6
Roda margarine	1 kg 79	65	14
Beaujolais rode wijn	de fles 65	55	10
Elixir 30°	1/2 l. 126	115	11
Triple sec 30°	1/2 l. 126	115	11
Erwten M.Th. extra fijn	1 l. 41	36	5
Erwten M.Th. extra fijn	2 x 1/2 l. 48	34	14
Julienne repen	2 v. 39	29	10
Chocolade Jacques melk	pak 42,50	35	7,50

Op alle likeuren en dranken speciale korting 5 %
Speciale bloem en suiker om lukken te bakken
zonder tegenslag. - Grote keus sigaren - pralines

➔ Dit aanbod is geldig voor 2 maanden.

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58

8970 POPERINGE

MEEST

GESPECIALISEERDE

STOFFENZAAK

VAN DE STREEK

Alleenverdelers : BURDA - patronen

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN ACTIVITEITEN MAAND DECEMBER

Wandeltocht

Roesbrugge, zondag 30 november te 13 u. start bij J. Gunst: voetocht, afstand 15 km.

Gaaibolling

Roesbrugge, zondag 21 december te 15 u. Gaaibolling bij Georges Berquin.

Kaartingen

Roesbrugge, „De Gouden Arend” maandag 1 december
3de maandelijke kaarting.

Roesbrugge, zaterdag 6 en zondag 7 december bij Georges Berquin: Jaarlijkse prijskaarting met saucissen.

Roesbrugge, dinsdag 9 december bij J. Gunst, Vrije kaarting „Derde Leeftijd”
Roesbrugge, „De Gouden Arend” zaterdag 13 december te 17 u.: prijskaarting (manillen), tweemaal aanblijven: één meter saucissen - Ingericht door de Wielerclub „Onze Grens”.

Beveren-IJzer, maandag 15 december bij M. Ryon, 3de maandelijke kaarting.

Beveren-IJzer, „Het Boerenhof” donderdag 18 dec. te 14 u.: gezellig onderonsje en kampioenkaarting voor de leden van de „Derde Leeftijd”.

Roesbrugge, dinsdag 23 december bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd”
Haringe, in „Sint-Jozef” bij Martha Ryon zaterdag 20 en zondag 21 dec.: 3de maandelijke kaarting voor alle leden.

Haringe, zaterdag 27 en zondag 28 december bij Lucienne Vandevoorde, Café „Haandekot” Herbergkermis met prijskaarting (saucissen). Maandag kandeel.

Kerstfeest A.C.W.

Roesbrugge, dinsdag 30 december te 14.30 u. bij J. Gunst: Poppenspel „Kapoentje”. Voor alle kinderen (leden en niet-leden).

Dansavonden

Proven, zaal „Sint-Elooi”, zaterdag 20 dec. „Na-Blokjes T-Dansant” met DJ. „Moonlight” Ingericht door Chiro Proven. Aanvang 20 u.

Roesbrugge, woensdag 31 december te 20 u. zaal „Kristen Volkshuis”: Oudejaarsavondbal met dansorkest „Weber”.

Vogelpik

Roesbrugge, „De Gouden Arend” zaterdag 20 december: smijting op de vogelpik voor de leden.

Schietingen liggende wip

Roesbrugge, maandag 1 december te 15 u. bij J. Gunst.

Roesbrugge, zondag 28 december te 14.30 u. bij J. Gunst.

Ouderfeest met toneelopvoering

Roesbrugge, zaterdag 6 en zondag 7 december zaal „De Gouden Arend”, telkens te 18u. stipt jaarlijks Ouderfeest met toneelopvoering.

Filmforum - M.P.I. „De Lovie”

Dit jaar worden opnieuw een reeks filmen gedraaid, telkens op een vrijdagavond in het M.P.I. „De Lovie” i.s.m. DF-IJzerweelde, „Die Croone” en K.L.J. Op vrijdag 5 december wordt gestart met *Jesus Christ Superstar*, terwijl op 9 januari *Raging Moon* vertoond wordt, op 6 februari *Family Life*, op 5 maart *I love you, Rosa* aan de beurt komen. De reeks eindigt op 23 april met *The Conversation*. Abonnementprijs voor de ganse reeks: 180 fr. Zoals U ziet: een programma voor elke filmfiethebber.

Jesus Christ Superstar is een merkwaardige kleuren- en muzikale film, die de enorme mogelijkheden benut van de hedendaagse cinematografie. Die film is tevens een poëtisch en diepgaand meesterwerk, waaruit echte emotie straalt, en wordt de tegenhanger genoemd door de filmcritici - dan in een muzikale versie - van *The greatest Story Ever Told*. Een film die moet gezien worden, zo men over filmkunst wil spreken.

Flor Grammens

met „50 jaar Uilenspiegelkamp”.

Een halve eeuw Vlaamse strijd (1918-1975) wordt door Flor Grammens verteld. Hij die zelf als man van de daad een leidende en gedurfde rol speelde. Deze man, die met verf en kwast de taalwetten deed eerbiedigen, die ontelbare malen in de gevangenis belandde voor zijn Vlaams ideaal, die tenslotte dit jaar burgemeester Nols tegen de lamp deed lopen te Schaarbeek, zal ons op humoristische en pittige manier zijn strijd en belevenissen uit de doeken doen op vrijdag 19 december te 20 u. in „t Oud Gemeentehuis” bij de h. Jacques Delhaye, Grote Markt 4, te Watou. Organisatie: DF- „IJzerweelde” i.s.m. Boerenbond van Proven, Landelijke Gilde en K.V.L.V. van Watou. Toegang: 50 fr.; leden v. inrichtende en medewerkende verenigingen: 30 fr.

Kalender „BERTENNEST”

4-5 en 6 december: bezinningsdagen voor meisjes van het Instituut H. Familie te Tielt. Zaterdag 20 december: om 18 u. in 't Bertennest: volksdans voor Bertennesters, open voor alle belangstellenden.

22-23 en 24 december:

22 december: vertrek om 10.30 u. aan 't Bertennest naar „Alternatief”-informatie- en aktiedagen in abdij van Tongerlo, tot 24 december, einde voorzien om 12.45 u.

Vooraf noodzakelijke inschrijving bij Myriam Verbeke, Bergenstraat 29, Roesbrugge. Tel. 057/30.02.08

27-28 december: 3de Boetevaart. Vertrek op zaterdag om 12 u. aan 't Bertennest voor afreis naar Brugge waar te 14 u. de 3de Boetevaart start naar Roeselare, alwaar overnachting, mits inschrijving vooraf langs tel. 057/30.02.08 of 056/21.69.07

Op zondag vertrek te 11.30 u. op St.-Amandsplein te Roeselare naar Boetemis te 18 u. te Kortrijk in St.-Michielskerk, in eenheid met de Kruisweg der Ongeborenen.

Voor uw eindejaarsfeesten . . .

WIJNEN - LIKEUREN
SIGAREN - PARFUMERIE

Huis PILLAERT-GANTOIS

Bergenstraat 40

Stavele-Beveren

Tel. 057/30.07.52

— Damesschorten à 150 fr.

— Slaapkleed vanaf 230 fr.

Gans het jaar door VOEDINGSWAREN
aan voordelige prijzen.

Ook verdeler van

Ultra-butaan - Propaangas

➔ Men bestelt gratis aan huis.

Kent U de mode? . . .

Weet U wat „In „ is? . . .

Inzeke:

- schoenen

- handtassen

Kijk en kies . . .

bi/

I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor . . .

- de derde leeftijd.

— Camping

— Sport

— Kledij

— Jean's broeken

G. DECUYPER

Ieperstraat 69 POPERINGE

Tel. 057/33.37.75

RESTAURANT - CAFE

„T COUTHOF”

Provenceweg 202 - POPERINGE

Tel. 057/33.50.94

Klein - Intiem - gezellig

Open haardvuur - gestyleerde muziek

Gesloten: Maandagavond en dinsdag

Menu's à la carte

Specialiteit: Forel - Côtes à l'os
RECEPTIES

FAMILIE- en PERSONEELSFEESTEN
EERSTE- en PL. KOMMUNIEFEESTEN

Besprek tijdig uw plaatsen.

Gekoelde dranken

Gechambreerde trapplis

Elke dag verse pannenkoeken

OMEGA
 Het beste van het beste

R. RUBRECHT
 GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
 plaatsing van uw

Centrale verwarming
 en

Sanitaire installaties
Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon
Krombkestraat 38 b
STAVELE
 Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Poele Bart, de baas van d'herberge „In de Leute“ op 't plein te Wulveringem mochte geen bier meer drinken van den dokter. Maar buiten cafeebaas was Poele oek nog bende-baas. En hoe gaat dat, è goelen bendebaas laat zijn volk niet natregen en daarmee, van als er è ferme regenvlaage kwam zaaten Poele en zijn volk voor de reste van den dag in den drank.

't Moeste nu d'r omme doen dat het è geheelen tijd slecht weere was en alzoo was Poele weere bijkans olle daage snippe.

Lucie, zijn wuuf, die gepeinsd hadde dat 't ol ging beteren met verouderen, had er nu eigentlijk heuren buuk van vul, en op è zaterdagavond gingen de puppen aan 't dansen.

„Dat moet nu gedaan zijn met dat zuupen!“ tierde ze „van nu voort gaan 'k zelve baas spelen... je gaat in je kot bluuven en je gaat hier geen druppel bier meer krijgen“.

„Onke ik geen bier meer krijgen“, jaamerde Poele, „gaan 'k allezins zot kommen!“.

„Héwè komt toen zot“, snauwde Lucie.

De volgende nuchterend was 't al te doene. Lucie zag Poele daar zitten in 't midden van 't plein, op 'n omgekeerde seule met è visperse in z'n handen, te visschen in 't vuulpitje van de goote.

„Maar Poele wuk doe je gij daar“ riep ze ol d'r naartoe loopen.

„Stille madam... je gaat de visschen verschuuen“ zei Poele en meteen keek ie omme ol leelijk zijn oogen draaien.

„Menschen toch!“ schreeuwde z'n wuuf naar 't volk dat uut de messe kwam... „zeere den paster en den dokter... Poele is bezig met zot kommen!“.

Rechtuut stond er è masse volk bij. De garde kwam bij Poele en vroeg wuk dat 'n ie daar deed.

„Visschen, meneere paster“ antwoordde Poele en ie deed z'n klakke of... „maar let maar op dat je in de vaart niet è volt“.

„'t Gaat slicht d'r mei“ zei d'garde tegen de burgemeester en de paster die daar oek toekwaamen... è verkent ol niemand meer, we zouden hem moeten binnen bewilligen tot dat den dokter komt“.

De burgemeester ging bij Poele en vroeg voorzichtig om mei te gaan naar binnen om è pinte te drinken.

„Ha jaak“ zei Poele... „maar de garde moet bij mien perse bluuven“... en ie wees naar de paster.

Poele ging mei met de burgemeester en de paster voorzichtig d'r achter. De burgemeester deed Lucie zeere bier schinken met 't gedacht van Poele te kunnen bezighouden tot dat den dokter daar was, maar Poele dronk in één teuge zijn pinte uut en wilde weg, de paster hield hem tegen en zei zeere: „wacht, wacht, je moet nog een drinken van mien“.

Maar in een zwaai was die tweede pinte oek binnen. Op dat moment kwam den dokter d'r bij.

„Ha Poele“ zei den dokter stijf vriendelijk... „ga je è glas mei drinken?... 'k hoorde dat je aan 't visschen zijt... hoeveel heb je d'r ol gevangen?“.

„Héwè... tot nu toe ol twee groote...“ lachte Poele... „de paster en de burgemeester... en d'r is nog è grooten bezig met blijten, meneere dokter...“

KWAAK

5 december 1975

Officiële indienstneming van de

RADIO- en TV- KABELDISTRIBUTIE

in de gemeenten: Roesbrugge-Haringe
 Proven-Krombeke.

Jos. CAPPOEN-GANTOIS

Statiestraat 12
 8990 ROESBRUGGE
 Tel. 057/30.05.94

stelt

op vrijdag 5 december van 20 u. tot 21 u.

zaterdag 6 december van 14 u. tot 21 u.

zondag 7 december van 10 u. tot 13 u.

In de zaal „T KRISTEN VOLKSHUIS“

bij Julien Gunst

Statiestraat 25 - ROESBRUGGE

Tien televisietoestellen ter beschikking van INELGAS om U de beeldkwaliteit van de 10 te-ontvangen-zenders te laten beoordelen!

Toegang vrij

Iedereen moet dat zien!

Kabel TV = perfecte ontvangst